

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
5 Kasım 2021 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi(2/3911)

ADALET KOMİSYONU

1'inci Toplantı

5 Kasım 2021 Cuma

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Adalet Komisyonu saat 10.03'te açılarak üç oturum yaptı.

Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3911)) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 01.06'da toplantıya son verildi.

5 Kasım 2021 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.03

BAŞKAN: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)

SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Değerli Komisyon üyelerimiz, değerli milletvekillerimiz, yürütme organının değerli temsilcileri, değerli uzmanlarımız; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantımıza başlıyoruz.*

Bugün, gündemimizde Tokat Milletvekilimiz Sayın Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekilimiz Sayın Abdullah Güler ile 37 milletvekilimizin İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin görüşmelerini gerçekleştireceğiz. Teklif önemli hususları içeriyor, özellikle icra sisteminde fiziki ortamda satış usulü kaldırılarak, elektronik satış usulü getirilerek bilişim teknolojilerinden yararlanılmasına yönelik ve ayrıca alacaklı ve borçlu menfaat dengesini gözeten önemli düzenlemeler var. Ayrıca çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilamların yerine getirilmesiyle ilgili özellikle kamuoyuna yansıyan, çocuğun üstün yararına aykırı görüntüleri de artık ortadan kaldırmayı amaçlayan, çocuk teslimine ilişkin ilamların yerine getirilmesini İcra ve İflas Kanunu sisteminden çıkararak Çocuk Koruma Kanunu sistemine alan çok önemli düzenlemeleri bugün görüşmeye başlıyoruz.

Öncelikle geneli üzerinde görüşme gerçekleştireceğiz. Teklif sahiplerinden açıklama bekleyeceğiz, ardından da maddelere geçerek görüşmelerimize devam edeceğiz.

Görüntülü basın eğer görüntü almışsa, dışarıya davet ediyoruz. Yazılı basın içeride kalabilir.

Teşekkür ediyoruz.

Toplantı yeter sayımız var.

Şimdi, teklif sahibi Sayın Mustafa Arslan, buyurun.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi(2/3911) (x)**

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Adalet Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kıymetli milletvekili arkadaşlarım, kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, kıymetli basın mensuplarımız; bugün İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizin görüşülmesi için bir araya gelmiş bulunuyoruz. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Temel hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının geliştirilmesi, adalete erişimin kolaylaştırılması, makul sürede yargılama ve yargıya güvenin artırılması, insan odaklı (*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

(**) (2/3911) esas numaralı Kanun Teklifi tutağa ekli.

adalet anlayışı gibi ana ilkeler doğrultusunda hazırlanan Yargı Reformu Strateji Belgesi 2019 yılında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından kamuoyuyla paylaşılmıştı. Sonrasında “Özgür birey, güçlü toplum ve daha demokratik bir Türkiye” vizyonu ile hazırlanan İnsan Hakları Eylem Planı bu yılın mart ayında Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kamuoyuyla paylaşıldı.

Bildiğimiz üzere, yol haritası Yargı Reformu Strateji Belgesi olan yargı paketlerimizin 4 tanesini hayata geçirdik. Kamuoyunda “Beşinci yargı paketi olarak bilinen kanun teklifimiz 54 madde olup, 2 ana başlıkta ve 8 ayrı kanunda değişiklikler içermektedir. İlk başlıkta bulunan İcra ve İflas Kanunu’nda yapılan değişiklikler ile elektronik satış uygulaması düzenlenmekte. Borçlu ve alacaklı arasında hassas menfaat dengesinin korunması, sürecin daha hızlı ve daha sağlıklı yürütülmesi hedeflenerek yapılan düzenleme sonucunda, mezat salonunda yapılan satışlar ve yaşanan aksaklıklar ortadan kalkacak, tüm süreç elektronik ortamda gerçekleştirilecektir. Diğer başlıkta ise Çocuk Koruma Kanunu’nda yapılan değişiklikler bulunmaktadır. Bu yılın başında paylaşılan İnsan Hakları Eylem Planı’nın 8 numaralı amacı, kırılgan kesimlerin korunması ve toplumsal refahın güçlendirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda çocukların fiziksel ve ruhsal gelişimlerinin desteklenmesi bağlamında hazırladığımız değişikliklerle, çocuk teslimiyle ilgili sorunlara çözüm bulunması hedeflenmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifle İcra İflas Kanunu’nda yapılan düzenlemeleri özetlemek isterim. İcra dairelerinin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını temin amacıyla, iş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinde, Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcılarının arasından icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra baş müdürü görevlendirilebilecek. Bu konuyla ilgili düzenlemeler teklifimizde var. Yine iş yoğunluğunun veya icra daire sayısının fazla olduğu illerde icra daireleri başkanlığı kurulmaktadır. İcra dairelerinin gözetimini ve denetimini yapmak amacıyla iş yoğunluğunun ve daire sayısının fazla olduğu illerde Adalet Bakanlığı tarafından 1 veya 1’den fazla icra daireleri başkanlığı kurulabilecektir. Başkan ve başkan yardımcısı hâkim ve cumhuriyet savcılarının arasından görevlendirilecektir. İcranın geri bırakılması kararının verilme usulü sadeleştirilmiştir. Bu amaçla, karar verme yetkisi kanun yolu aşamasına göre bölge adliye mahkemeleri veya Yargıtaydan alınarak takibin yapıldığı yerin icra mahkemesine verilmektedir. Haczedilen sicilde kayıtlı mallarla ilgili hazırlanacak kıymet takdiri raporlarının teknik gerekliliklere uygun olarak hazırlanmasını sağlamak amacıyla, sicile kayıtlı malların kıymet takdirinin bilirkişilik bölge kurulu listesinde kayıtlı olmak şartıyla ve bu işleme özgü olmak üzere Adalet Bakanlığınca izin verilen bilirkişilerce yaptırılacağı kabul edilmektedir. Borçlu ve üçüncü şahıs arasında menfaat dengesinin sağlanması ve hacizli malın derhâl muhafaza altına alınmasından kaynaklanan mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla, borçlu ile üçüncü şahısların taşınır malı birlikte ellerinde bulundurmaları hâlinde, istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişinin haczedilen malın yedieminliğini kabul etmesi hâlinde, mal muhafaza altına alınmayacak ancak 97’nci maddenin birinci fıkrası uyarınca icra mahkemesince takibin devamına karar verilmesi hâlinde muhafaza işlemi gerçekleşecektir.

Hacizli mallarda satış isteme süreleri yeknesak hâle getirilmiş, taşınır-taşınmaz ayrımı yapılmadan satış isteme süresi bir yıl olarak belirlenmiştir.

Satış işlemlerinin daha hızlı bir şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla düzenlemeler yapılmaktadır. Buna göre, satış giderleri tarifeye belirlenecek, satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamı peşin olarak yatırılacak, sicile kayıtlı motorlu taşıtlar bakımından kıymet takdiri, muhafaza ve satış talebiyle birlikte yapılacak, bunlara ilişkin giderler birlikte ve peşin olarak yatırılacaktır. Böylece, süresi içerisinde yapılan satış talebiyle birlikte tarifeyle belirlenen gerekli giderler tam ve peşin olarak yatırılmazsa satış talebi yapılmamış kabul edilerek satış isteme süresi işleyecek, buna bağlı olarak da sürenin dolmasıyla hacizler kalkacaktır.

Borçlunun mali külfetinin azaltılması amacıyla borçlunun borcunu taksitle ödemeyi taahhüt etmesi, taksit sözleşmesi yapması hâlinde, icra dairesinde düzenlenecek tutanaklar damga vergisinden muaf tutulacaktır.

Paraya çevirme işlemlerinin daha hızlı bir şekilde yapılabilmesi ve hacizli malın rayiç değerine en yakın bedelle satılabilmesini sağlamak amacıyla icra dairesinin gözetiminde ve icra mahkemesinin denetiminde, borçluya, haczedilen malını rızaen satma imkânı verilmektedir.

1932 yılından beri icra iflas dairelerinde uygulanan fiziki satış usulü kaldırılarak elektronik satış usulü getirilmektedir. Alacaklı ile borçlunun menfaatinin en üst seviyede korunması amaçlanan bu sistemde icra satışları tamamen elektronik ortamda yapılacak, bunun neticesinde, açık artırmalara internete erişim olan her yerden çok daha fazla kişi katılacak, isteyen herkes açık artırmada kolay ve güvenli bir şekilde teklif verecek, mezat salonlarına gelme ve oradaki teklifleri takip etme ihtiyacı ortadan kalkacak, böylece mahcuz mal veya hak rayiç değerinde satılabilecektir.

Cebri satışların fiziki mahaller yerine sadece elektronik ortamda yapılması düzenlendiğinden, haczedilen malın satışına ilişkin hazırlık işlemleri, malların satışıyla ilgili usul ve esaslar, ilan metninde yer verilecek hususlar, icra müdürü ve taraflarca yerine getirilmesi gereken işlemler yeni sisteme uygun olarak yeniden belirlenmiştir.

Kıymet takdirine ilişkin şikâyetin yetkili mahkemece bir an önce ele alınmasını sağlamak amacıyla, kıymet takdirine ilişkin şikâyet hakkında yetkisizlik kararı verilmesi hâlinde dosya, talep aranmaksızın resen yetkili mahkemeye gönderilecektir.

Kıymetli Başkanım, ihale uygulamasında yaşanan ve özellikle, takibin tarafları ile ihale alıcısını zarara uğratan birtakım sorunlara çözüm bulmak amacıyla ihalenin feshini talep etmeye ilişkin usul ve esaslar yeniden belirlenmektedir. Mahcuzun resmî sicilinde kayıtlı olan ilgililer ile sınırlı ayni hak sahipleri ihalenin feshini talep edebilecek, satış isteyen alacaklı, borçlu, resmî sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı ayni hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebi ihale bedeli üzerinden nispi harca tabi olacak, başvuru hâlinde nispi harcın yarısı yatırılacaktır. Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmî sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı ayni hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebiyle ilgili kişilerin muhtemel zararlarına karşılık olmak üzere, ihale bedelinin yüzde 5'i oranında teminat gösterilmesi zorunlu olacaktır. İhalenin feshi talebinin reddi hâlinde hükmedilecek para cezası ihale bedelinin yüzde 10'unu geçemeyecek ve nispi bir oranda hâkim tarafından belirlenecektir. İhalenin feshi talebinin satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmî sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı ayni hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler dışında kalan kişilerin tespit edilmesi hâlinde satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmî sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı ayni hak sahipleri dışında kalan kişiler tarafından feragat nedeniyle ya da işin esasına girilmek suretiyle reddine karar verilmesi hâlinde, ihalenin feshini talep eden, feshi istenilen ihale bedelinin yüzde 10'u oranında para cezasına mahkûm edilecektir. Buradaki amaç, ihalelerden sonra ihalenin feshi davası açılarak ihalenin kesinleşmesini engellemek için kötü niyetli davrananlara para cezası verilmesidir. İhalenin feshine ilişkin verilen görevsizlik ve yetkisizlik kararları görevsiz ve yetkisiz mahkemede gereksiz yere bekletilmeksizin evrak üzerinde incelenecek ve görevli ve yetkili mahkemeye resen gönderilecektir.

Hak kayıplarının önlenmesi amacıyla, ihale kesinleşmedikçe ve ihale konusu mal alıcıya teslim edilmedikçe veya teslim hazır hâle getirilmedikçe ihale bedeli alacaklılara ödenmeyecek, ihale konusu malın teslim edilmeyeceği veya teslim hazır hâle getirilemeyeceği durumlarda ihale iptal olunarak ihale bedeli alıcısına iade edilecektir. Uygulamada yaşanan tereddütlerin giderilmesi amacıyla, sıra cetvelinin tanzimi üzerine tebligatı alan hak sahibi teminat mukabilinde alacağını tahsil edecek; bu konuda düzenleme yapılmıştır.

Elektronik satış usulü, Adalet Bakanlığınca belirlenen il ve ilçelerde bir yıl süreyle pilot olarak uygulanacak, bu sürenin sonunda bütün yurt çapında uygulanacaktır. İhalenin feshiyle ilgili değişiklikler, ihale bedelinin yüzde 10'una kadar para cezasına mahkûmiyete ilişkin hüküm hariç olmak üzere görülmekte olan dosyalarda uygulanacaktır. Para cezasının oranında yapılan değişiklik bölge adliye mahkemesinde ve Yargıtayda görülen dosyalar açısından bozma nedeni kabul edilmeyecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifle yapılan diğer önemli değişikliklere çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin düzenlemedir. Bilindiği üzere, hukuk sistemimizde çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam ve tedbir kararları yükümlüsü tarafından rızaen yerine getirilmediği takdirde İcra ve İflas Kanunu'nun 25, 25/a ve 25/b maddelerine göre icra dairesi tarafından yerine getirilmektedir. Ancak bu usul, çocuğun üstün yararına hizmet etmekte yetersiz kalmakta, bir taraftan şikâyetlere, bir taraftan eşler arasında yeni ihtilaflara neden olurken diğer taraftan da hak sahibini mali külfet altında bıraktığı eleştirilerine sebep olmaktadır. İşte, bu nedenlerle, 1932 yılından beri icra dairelerince uygulanan bu usul, icra sistemi dışına çıkarılmaktadır.

Teklifle, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin işlemlerin Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüklerince, taraflara bir mali külfet yüklenmeksizin yerine getirilmesi kabul edilmektedir. Teklifle ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar mahkemeler ile Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüklerinin görev ve yetkileri, tarafların hak ve yükümlülükleri, teslimine ilişkin emre muhalefet nedeniyle disiplin hapsine ve diğer hususlara yönelik hükümler düzenlenmektedir. Böylece ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi sürecinde yaşanan olumsuzlukların giderilmesi hedeflenmektedir.

Yine, uygulamada, teslim yükümlüsünün çocuk teslimine ilişkin ilam veya tedbir kararının gereğini rızaen yerine getirmemek suretiyle velayet hakkını kötüye kullandığı da müşahade edilmektedir. Hakkın kötüye kullanılmasının önlenmesi amacıyla da Türk Medeni Kanunu'nda değişiklikler yapılmıştır; hâkimler kararlarında bu hususu taraflara ihtar edecek, gerektiği hâlde çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayet değiştirilebilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çocuk Koruma Kanunu'nda yapılan düzenlemeleri özetlersek; icra dairelerinden alınan çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin görev, Adalet Bakanlığı hizmet birimi olan Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığına bağlı taşra birimi olan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerine verilmektedir. İşlemler, çocuğun üstün yararı gözetilerek psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar veya öğretmenler marifetiyle gerçekleştirilecektir. Tüm işlemler ücretsiz olacak, bu kapsamda harç alınmayacak ve yapılacak tüm masraflar Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanacaktır. İşlemler çocuğun örselenmesine neden olmayacak şekilde, okul ve kreş gibi sosyal mekânlarda gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda tüm kamu kaynakları kullanılabilir.

İlam veya tedbir kararlarının icra marifetiyle zorla yerine getirilmesi sırasında zaman zaman istenmeyen görüntüler ortaya çıkmakta, bu durum yazılı ve görsel basında, sosyal medya platformlarında haber olmakta, kamuoyunda tartışma konusu olarak çocuğun örselenmesine yol açabilmektedir. Bu sebeple çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinde uygulanan zor kullanma usulü kaldırılmaktadır.

Çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinin çocuğun üstün yararını koruyacak şekilde yerine getirilebilmesini sağlamak amacıyla, müdürlüğün önerisi üzerine, aile mahkemesince çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasına karar verilebilecektir.

Yükümlünün teslim emrine ilk aykırı hareketinde müdürlük, Yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasını aile mahkemesinden resen talep edecektir.

Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararları yükümlü tarafından rızaen yerine getirilmezse, çocuk nerede bulunursa bulunsun müdürlük tarafından alıkonarak hak sahibine teslim edilecektir. Bu hâlde kolluktan yardım istenecek, kolluk birimleri zor kullanma dâhil bu konudaki talepleri derhâl yerine getirecektir.

Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesini engelleyenler, ilgilinin şikâyeti üzerine, disiplin hapsiyle cezalandırılacaktır. Disiplin cezasının süresi, çocuk teslimine muhalefette üç aya kadar, kişisel ilişki kurulmasına muhalefette üç günden on güne kadar olacaktır.

Çocuğun üstün yararının korunması amacıyla, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması kapsamında, çocuğun uzman veya öğretmen tarafından yükümlüden ya da hak sahibinden teslim alındığı veya diğerine teslim edildiği sırada kayda alınan ses veya görüntülerin yayınlanması nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden ilgililer veya müdürlük, erişimin engellenmesine ilişkin kararın verilmesini talep edebilecektir.

Kişisel ilişki kurulmasına dair karara aykırı davranılmasının önlenmesi amacıyla, kişisel ilişki kurulmasına dair kararın gerekleri yerine getirilmezse, çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla, velayet hakkı değiştirilebilecektir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda taraflara ihtar edilecektir.

Kıymetli Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri; ülkemizin ekonomik ve toplumsal barışına katkı sağlamak amacıyla hazırlanan teklifin milletimiz için hayırlı ve başarılı olmasını diliyorum.

Teklifin müzakerelerine vereceğiniz katkılar nedeniyle şimdiden hepinize çok teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Arslan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Usulle ilgili söz verebilir misiniz Sayın Başkan?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önce Komisyon üyelerine söz vereceğiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yalnız, Hocam, sizin uçağınız mı vardı?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bir uluslararası toplantım vardı 12’ye 5 kala.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – O zaman Turan Bey’den sonra size söz vereyim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Geneliyle ilgili değil de birleştirme konusunda.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Birleştirme talebi. O zaman, Hocam, size söz vereyim.

Sayın Kaboğlu, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli üyeler, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle, bu yasa önerisini hazırlayan gerek vekil arkadaşlarımıza gerekse tabii, öncesi, mutfağında emeği olan bürokratlara teşekkür etmekle sözlerime başlamak istiyorum.

Tabii ki yasa önerisinin teknik yönleri burada konuşulacak, tartışılacak. O bakımdan, ben, içerik olarak sadece doğrudan düzeltilmesinin uygun olacağını düşündüğüm maddelere dikkat çekeceğim. Ama onun ötesinde, kamuoyunda “reform paketi” olarak adlandırılan bu “beşinci yargı reformu paketi” adı altında önümüze gelen önerinin yargı reformu anlayışı veya konsepti içerisinde nasıl algılanması, nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda birkaç görüşümü sizlerle paylaşmak istiyorum.

Çünkü sizlerin de belirttiği üzere, Yargı Reformu Strateji Belgesi, İnsan Hakları Eylem Planı önemli kalkış eşiği olarak dillendiriliyor. Tabii, Yargı Reformu Strateji Belgesi iki buçuk yıllık, İnsan Hakları Eylem Planı sekiz, dokuz aylık ama bizim sormamız gereken husus: Bir, acaba o belgelerde önerilen hususlar yöntem olarak ne ölçüde dikkate alınıyor? İki, içerik olarak ne kadar yansıyor bu metinlere? Bu açıdan bazı saptamalar yapacağım. Ve tabii ki bu 51'inci torba kanun Sayın Başkan, değerli üyeler; torba kanun. Baktığım zaman, sadece 28 tek konu kanunu hazırlanmış ama doğrusu torbada hız kesmiyoruz; bu da özellikle not edilmesi gereken bir husus.

Adalet Komisyonu çok çalışan bir Komisyon, bu bakımdan takdire şayan, ben de Anayasa Komisyonu üyesi olarak -bizim Komisyonumuz çalışmadığı için, çalıştırılmadığı için- buraya geliyorum. Dilerim, bu Komisyonunuz daha çok çalışır. İki neden var daha çok çalışması için; bir, teknik anlamda, değerli üyeler. 7333 sayılı Yasa Meclis temmuz ortasında yirmi beş saat aralıksız olarak çalıştırılmak suretiyle oylandı, oylatıldı. O teklifte Adalet Komisyonunun 7145 sayılı Yasa'yla yasalaştırdığı önemli 3 madde yer aldığı hâlde yani OHAL'in üç yıl daha uzatılmasına dair öneri yer aldığı hâlde Adalet Komisyonu neden dışlandı da Plan ve Bütçe Komisyonuna getirildi bir torba, adsız torba, yasa olarak? Adalet Komisyonunun önemi, işlevi, kendi gündemi açısından; ayrıca, tabii, konuyu düzenleyen maddelerin önemini göz ardı etmeksizin bunu özellikle belirtmek istiyorum, vurgulamak istiyorum. Zira Sayın Başkan, değerli üyeler; bildiği gibi, 7145 sayılı Yasa Anayasa Mahkemesinin önünde. Anayasa Mahkemesinin önünde olan bir konuda yeniden yasal düzenleme yapılması herhâlde genel olarak yerindelik açısından değerlendirilebileceği gibi, değerlendirilmesi gerektiği gibi eğer yapılması gerekiyor idiyse Adalet Komisyonu atlanmaksızın doğrudan Adalet Komisyonuna getirilmesi gerekirdi diye düşünüyorum. Demek ki Adalet Komisyonunun haberi olmadan da Adalet Komisyonuna giren konularda çalışma yapıldığını görüyoruz ve bu da hiçbir biçimde yasa yapma tekniğine uygun olmayan bir çalışmadır.

Şimdi, bunu belirttikten sonra, sizlerin 7188 sayılı Yasa'dan bu yana getirdiği, 7188, 7242, 7251, 7331 sayılı Yasalar; az önce belirttiğim 7333 sayılı Yasa Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından getirildi. Yargı Reformu Strateji Belgesi özellikle 2019'dan bu yana anılmakta. İnsan Hakları Eylem Planı yenilerde anılıyor fakat bir çelişkiyi belirtmek bakımdan -biraz önce sunuşta da vurguladınız- mesela, 7331 sayılı Yasa'da biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak özellikle İHEP'te yani İnsan Hakları Eylem Planı'nda taahhüt edilen, vadedilen ısrarlı takip suçunun yasa önerisine konulmasını önerdik fakat konulmamış olması bile İHEP'le doğrudan bir tutarlılık, kendi vaatlerinizle uyumlu bir yasama süreci izlemediğinizi göstermesi açısından örnek olarak belirtilmesi gereken bir husus.

Sayın Başkanlar, sayın üyeler; şimdi, bu açıdan bir ikinci konu: Yine ilgili belgelerde, eylem planında yasa yapımı konusunda hem Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde hem de İnsan Hakları Eylem Planı'nda çeşitli kurumların, kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin katkıda bulunmaları en azından öngörülüyor. Ama gelin görün ki bizim, benim en azından bir vekil olarak medyadan haberim oldu; muhtemelen Adalet Komisyonu üyesi arkadaşların da son iki günde yasal zorunluluk çerçevesinde haberleri oldu. Acaba bu kadar sivil toplumun katılımına önem veren bir parti, yaklaşım, diğer partilerin -muhalafet demiyorum Sayın Başkan, özellikle kaçınıyorum, neden muhalafet demediğimi belirteceğim- acaba Mecliste temsil edilen, grubu bulunan partilerin buna katkısını niçin hiç önemsemez, hiç dikkate almaz; bunu özellikle vurgulamak istiyorum ve bu çerçevede, ben muhalafet demiyorum dedim çünkü biz gerçekten muhalafetin ötesinde bir işlev görmeye çalışıyoruz hani izninizle Fransızca diyeyim "opposition" yani muhalafet etmek, biz ise "propose" yapıyoruz yani öneriyoruz, tam tersi muhalafet dengesini tamamen tersine çevirip... Biz yapıcı, biz önerici, biz olumlu katkıda bulunucu çalışmalar yürütüyoruz.

Sayın Başkan, bildiğiniz üzere, bizim haziran ayında Meclis Başkanlığına sunduğumuz 189 maddeden oluşan 12 yasa önerisinin 7'si sizin Komisyonunuza havale edilmiş bulunuyor, Adalet Komisyonuna havale edilmiş bulunuyor ve bunların içinde Hakimler ve Savcılar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi var, adil yargılanma hakkı ilkeleri gereğince Ceza Muhakemesi Kanunu'nda değişiklik, mahpus haysiyeti ve hakları ışığında Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da değişiklik yapılması, adil yargılanma hakkı çerçevesinde Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, yine Türk Ceza Kanunu'nda düşünce ve ifade özgürlüğünü güvenceleyen değişiklikler yapılması, Terörle Mücadele Kanunu'nda aynı bağlamda değişiklik yapılması ve nihayet, İş Kanunu'nda, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ve İş Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi var. Muhtemelen Sevgili Turan Aydoğan, birleştirilme önerisi konusunda belki bunu da dile getirecektir ama bunlar, Sevgili Başkan, sıradan çalışmalar veyahahut da öneriler değildir; bunlar, gerçekten muhalefet partilerinden beklenenin ötesinde çalışmalar ve önerilerdir. Nitekim, sizin Grup Başkan Vekiliniz Cahit Özkan, 7331 sayılı Kanun'un görüşülmesi sırasında kürsüden yaptığım konuşmada "Karşı çıkmıyoruz Hocam. Bunu biz gelecek paketlerde değerlendireceğiz." dedi. Şimdi, bakın, aradan altı ay geçmiş bulunuyor, bu kadar bir düzenleme yapılıyor, ayrıntılı bir düzenleme, buna karşı çıkmıyoruz kuşkusuz ama herhangi bir biçimde bizim yaptığımız öneriler bağlamında bir işaret yok, bir kıpırtı yok. Bu çerçevede, tabii, yasa yapım tekniği konusunda başından beri takınılan tavrın sürdürülüyor olması açıkçası bizlerin yasama faaliyetlerinin etkili olması yönünde harcadığımız çabaların karşılık bulmadığı biçiminde bizi bir duyguya, düşünceye sevk ediyor, bu da Parlamentomuzla, sıkça vurguladığımız "yüce Meclis" "Gazi Meclis" gibi kavramlarla doğrusu örtüşmediğini ortaya koyuyor.

Sayın üyeler, Sevgili Başkan; şimdi, burada çok ciddi bir zihniyet sorunu var diye düşünüyorum ve bu çerçevede Anayasa'nın amir hükümlerine, üstün hükümlerine riayet edilmiyor veyahahut sürekli ihlal ediliyor tartışmasına ya da sıralamasına girmeyeceğim. Bunu biliyoruz, hukuk devleti, Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı gibi kuralların Anayasa Mahkemesinin son zamanlarda, 27'nci Yasama Döneminde verdiği kararlarda bile ne kadar çok ihlal edildiğini yani bizzat Parlamentoda çoğunluğu elinde tutan parti tarafından ve partinin Genel Başkanı tarafından Anayasa Mahkemesine yapılan seçimler sonucu çıkan kararların altında imzası olan Anayasa Mahkemesi üyeleri tarafından bile bu aykırılıklar ortaya konmuş bulunuyor.

Bu bakımdan, tabii, Anayasa'nın üstünlüğü ilkesi teklifte vurgulandığı üzere adil yargılanmaya ilişkin kuralların asgari gereklerinin bu tür tekliflere yansması gereğini belirtmekle pilot kararlara geçmek istiyorum. Bilmiyorum, Adalet Komisyonunun bu konuda bir çalışması ya da Adalet Bakanlığından gelen bir çalışma var mı? Dün Dışişleri bütçesinde değindim, Avrupa Mahkemesinin verdiği ve Anayasa Mahkemesinin de desteklediği pilot kararlar aslında bizim yasa yapma yükümlülüğümüzü açıkça bir yükümlülük olarak gündeme getirmemizi gerekli kılıyor. Ben sadece bunların başlıklarını belirteceğim.

Altuğ Taner Akçam/Türkiye kararı, 2011, TCK 301. Bu maddenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi çerçevesinde yasa niteliğine sahip olmadığını, ona yanıt vermediğini ortaya koyuyor.

14 Kasım 2017, Işıklı kararı, TCK 220, fıkra (6). Bu maddenin yine yasanın taşınması gerektiği niteliğe yanıt vermediğini ortaya koyuyor. Aynı çerçevede, Anayasa Mahkemesi haziran ayında Hamit Yakut başvurusunda aynı doğrultuda pilot karar veriyor "Somut olayda başvuru hakkında uygulandığı hâliyle terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme suçunun düzenlendiği 5237 sayılı Kanun'un 220'nci maddesinin (6) numaralı fıkrasının içerik, amaç ve kapsam itibarıyla belirli olduğundan söz edilemez." diyor ve devam ediyor, bu konuda Meclise düzenleme yapmak için bir süre veriyor. Hepinizin malumu ama zamanınızı almamak için ben sadece bunun önemine değiniyorum.

Avrupa Mahkemesinin İmret /Türkiye kararı. Bu kez TCK aynı madde (7)'nci fıkraya “Gösteriler ve benzeri kamuya açık toplantılar bağlamında Türk Ceza Kanunu'nun madde 220 fıkra (7) de dâhil olmak üzere farklı ceza hükümleri kapsamında bireylere cezai yükümlülük yükleyebilecek eylem ve faaliyetlerin niteliğine ilişkin ölçütleri ortaya koyan yerleşik bir Yargıtay içtihadının bulunmadığı görülmektedir.” diye devam ediyor ve bu maddenin bu fıkrasının değiştirilmesi, ya kaldırılması ya da yasal nitelik taşıması yönünde değiştirilmesini öngörüyor.

Şimdi, bir başka karar, Selahattin Demirtaş/Türkiye kararı. Bu kez Avrupa Mahkemesi Türk Ceza Kanunu madde 314'ün Avrupa standartlarında, Avrupa Sözleşmesi bağlamında yasal niteliğe yanıt vermediği, onun da değiştirilmesi gerektiği sonucuna varıyor.

Şimdi, son son karar, Vedat Şorli/Türkiye kararı. Bu neden çok önemlidir? Çünkü bu, Türk Ceza Kanunu madde 299'un ayrıntılı tadiline ilişkin bir karar olup, Anayasa madde 26, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi madde 10 çerçevesinde tadil ediliyor ve özellikle devlet başkanlarına yönelik düşünce açıklamalarının yüksek bir eleştiri ve ifade özgürlüğünden, korumasından yararlanması gerektiğini vurgulayarak, bunun da bir pilot karar olarak 299'uncu maddenin ya yürürlükten kaldırılması veya da gözden geçirilmesi şeklinde ayrıntılı bir kararla önümüze getiriyor, koyuyor bu Meclisin yükümlülüğü olarak. Anayasa Mahkemesinin erişim engeline ilişkin olarak verdiği son kararı biliyorsunuz ama henüz gerekçeli bir biçimde yayımlanmadığı için ona girmiyorum. Fakat görüldüğü üzere önümüzde bulunan bu 6, 7 ve 8'inci kararlar esasen Meclisimize yükümlülük getiren kararlar ve bu konuda düzenleme yapmamız söz konusu. Umuyorum ve diliyorum ki -burada yüksek sesle öneriyorum- Adalet Komisyonunda bunu artık biz yapalım. Burada hangi bakanlığın hangi biriminden öneri geleceği konusunda bir beklentiye girmeden bu düzenlemeyi kendimiz yapalım derim.

Şimdi, Sayın Başkan, son olarak özellikle bu yaptığınız düzenlemelerde Yargı Reformu Strateji Belgesi, İnsan Hakları Eylem Planı'nda değinilen husus yeterince olmasa da olağanüstü hâl kanun hükmünde karamamelerinin giderek toplumsal barışı -hukuku demiyorum- bozan boyutları ile uzun vadeli yaratması muhtemel sorunlara dikkat çekmek istiyorum. Bunların içerisinde sadece barış akademisyenleri örneği tipik bir örnektir. Bu konuda Anayasa Mahkemesi karar verdiği hâlde, ceza mahkemeleri karar verdiği hâlde, Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonu tam iki yıl dört ay bekledi ve iki yıl dört ay sonra barış akademisyenlerinin dosyalarını reddetmeye başladı gerekçesiz bir biçimde. Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcı olduğunu, ceza mahkemesi kararlarının bağlayıcı olduğunu belirtmeme gerek yok ama Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonu bir kere Anayasa'da yeri olmayan bir komisyon. Yani düşünebiliyor musunuz Sevgili Başkan, bir öğretim üyesi gencecik yaşında, bir doktor, bir doçent, yardımcı doçent bir gece yarısı kararnamesiyle, hiçbir gerekçe gösterilmeden üniversitenin dışına atılmış; “Yargıya başvuramazsın.” demişler. Anayasa Mahkemesi karar veriyor, “Bu ifade özgürlüğüdür.” diyor; ceza mahkemeleri, Türkiye'nin ağır ceza mahkemeleri karar veriyor, “Beraat” diyor; ama Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonu “Ben dosyasını tutarım.” diyor ve en sonunda, bir yıllığına kurulmuş olan bu Komisyon beşinci yılın sonunda “Ben bunu reddederim.” diyor. Şimdi, biz bunu Anayasa madde 2'de yer alan hukuk devletinin temel öğeleriyle bağdaştırabilir, görebilir miyiz? Evet, olağanüstü hâl çerçevesinde sorumluluk muafiyeti açısından düzenleme yapılmış olabilir ama elbet Türkiye olağanlaşacak ve hukuk devletine dönüş yapacak. Şimdi, Adalet Komisyonunun bu konuya ilgisiz kalması demiyorum ama seyirci kalmasını da tabii bu kadar ciddi bir Komisyonun konumuyla bağdaştıramıyorum, bir biçimde Adalet Komisyonu mutlaka ama mutlaka tarihsel sorumluluğunu müdrik bir Komisyon olarak buna el atmalıdır.

Şimdi, bu çerçevede şunu da belirtmeden geçemeyeceğim. Sevgili Başkan, sayın üyeler; tabii ki sizleri de rahatsız etmiştir, Türkiye'de (madde 137/2) kanunsuz emir suçtur; kanunsuz emir o kadar

suçtur ki kamu görevlilerine direnme hakkı bile sağlıyor, veriyor, ki önemli bir haktır. Geçen hafta sizin grup toplantısında bizim Genel Başkanımıza yönelik şiddet ve linç girişimlerinin gösterilmesi sizleri de üzmüştür ama bu, bizim anayasal düzenle kesinlikle bağdaşmayan bir eylemdir. Bu, aslında siyasal cinayetlerle bağlantılı bir durumdur ve suça azmettirme bağlamında bir eylem olduğunu esefle görüyoruz. Bu bakımdan biraz önce değindiğim TCK 299'un neden burada gündeme alınıp Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı doğrultusunda yeniden düzenlenmesi gerektiğini, Cumhurbaşkanı parti başkanı olduğu sürece bu maddeden neden yararlanmaması gerektiğini bir kez daha ortaya koymuş oluyor.

Sayın Başkanlar, sayın üyeler ve değerli teklif sahipleri; tekrar emeklerinize teşekkür etmek istiyorum. Tabii ki bu, sizlerin de belirttiği gibi teknik bir kanun ama bu kanunun maddelerini incelediğimiz zaman bunların çok büyük bir kısmının Anayasa'yla uyumlu olduğunu fakat özellikle 1'inci maddenin, madde 40'ın ve madde 44'ün Anayasa'ya aykırı olduğunu, Anayasa'nın muhtelif maddelerine aykırılık bakımından ögeler içerdiğini; mesela, 1'inci maddenin Anayasa madde 128'e aykırılık ögelerini içerdiğini, 40'ıncı maddenin Anayasa 2'nci ve 90'ıncı maddelere aykırılık ögelerini içerdiğini ve 44'üncü maddenin de özellikle Anayasa'nın 87, 2 ve 7'nci maddelerine aykırılık ögelerini içerdiğini belirtmekle yetiniyorum. Esas itibarıyla, benim tabii ki vurgum, reform demeyelim buna, demeseydik daha iyi olurdu çünkü kamuoyuna reform deniyor. Oysa, bizim sizlere önerdiğimiz reform paketlerini bir yana bırakın, esasen sizlerin ortaya koyduğu Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı'nın da asgari gereklerini karşılamıyor olması bakımından, onlarla çelişiyor olması bakımından buna düzenleme diyelim. Bizim hazırladığımız bir paket, icra iflas konusunda teknik düzenleme diyelim ama buna reform demeyelim. Reform diyebilmek için çok ciddi, karşılıklı birlikte çalışmaya ihtiyacımız var diye düşünüyorum.

Bu yasa önerisinin biraz önce değindiğim özellikle 3 maddesini, zannediyorum biraz sonra başlatacağımız Anayasa'ya uygunluk gündemi kısmında arkadaşlarımızın ayrıntılı olarak dile getireceğini ve bu vesileyle İç Tüzük madde 38'in gereklerini yerine getireceğinizi tahmin ediyorum.

Sabrınız ve ilginiz için hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Kaboğlu.

Sayın Tanal, siz usulle ilgili kısa bir söz istediniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sadece usulle ilgili. Genele girmeyeceğim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlar, değerli bürokratlar; hepinizi -basın mensuplarını unutmayalım yalnız ve aynı zamanda burada bulunan tüm hazırunu- saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Şimdi, Değerli Başkanım, ben esasa ilişkin, genele ilişkin tüm açıklama haklarımı saklı tutma kayıt ve şartıyla usulle ilgili söyleyeceğim, kısa sürecek.

Şimdi öncelikle şunu istirham ederim ben; mevcut olan İç Tüzük'ümüzün 35'inci maddesi "Birbiriyle ilgili olan kanun tekliflerini komisyon birleştirerek görüşebilir." diyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – "Görüşebilirler."

MAHMUT TANAL (İstanbul) – "Görüşebilirler." diyor, evet. Burada şimdi İç Tüzük 35'in amacı ne? Esasen istişare ve katılımcılığı sağlamak. Burada şunu söylemeye çalışıyorum: Kanun teklifini veren değerli arkadaşlarımızın hepsinin de emeğine sağlık. Tabii ki eleştireceğiz, eksik olan yönleri de söyleyeceğiz, doğru olanları da söyleyeceğiz. Evet, kanun genel itibarıyla düzgün ama tabii,

değerli hocamızın dediği gibi reform niteliğini taşıyan maddeler de var, olmayan maddeler de var. Mesela, bu kanun teklifiyle... Ben, bizzat, bunu yirmi beş ayla ilgili, çocuk teslimiyle ilgili, kanundan çıkarılmasını 2016'da teklif etmişim, 2018'de yinelemişim, şu anda bu Adalet Komisyonuna havale edilmiş durumda, 9 Temmuz 2018 itibarıyla Adalet Komisyonuna havale edilmiş durumda. Buradaki kanun ile bunun birleştirilmesini talep edelim, bir.

İkincisi, reform açısından olabilmesi için yine mevcut olan kanunla bağlantılı İcra ve İflas Kanunu'nun 82'nci maddesinin 4'üncü fıkrası ne der: "Çiftçinin traktörleri haczedilemez." Tüm genel başkanların konuşmalarını dinlediğimiz zaman "Çiftçi için lüzumlu araç gereçler haczedilemez." diyor. Burada, traktörden kasıt, sırf çiftçilik yapan için... Hobi anlamıyla olanı kanun söylemiyor zaten. Nasıl ki maden ocaklarıyla ilgili madenin çıkarılmasıyla ilgili, o madenin araç gereçleri haczedilemiyorsa çiftçi için de traktörlerinin haczedilmemesi için verdiğimiz (2/3797) esas numaralı kanun teklifimiz 1 Ekim 2021 tarihinde yine sizin Komisyonunuza geldi Değerli Başkanım.

Yine, aynı şekilde, kamuoyuna yansıyan, engellilerin protez bacakları, kol, bacak, ayak bunlar hepsi haczediliyor arkadaşlar ve bununla ilgili, İcra ve İflas Kanunu'yla ilgili yine teklifimiz var; 11 Aralık 2017'de vermişiz, yine 2018'de yenilemişiz Komisyonunuzda. Yani, gerçekten reform istiyorsak bunlar önemli olan hususlar, bunun bir siyaseti yok; insanların hayatını, yaşamını kolaylaştıran hususlar.

İcra ve İflas Kanunu'nun 82'nci maddesi; burada, Kredi ve Yurtlar Kurumu ve özel kurumlar tarafından öğrencilere verilen burslar ve nakdî yardımlar var Değerli Başkanım. Bunlar haczediliyor, bu öğrencilerimizin hayatının rahatlığı açısından haczedilmemesi gerekir, kanun teklifi var, yine sizin Komisyonunuzda bekliyor.

Yine, aynı şekilde, İcra ve İflas Kanunu'nun son maddesi... Haciz sırasında, her giden avukat arkadaşımız ve icra memuru, icra müdürü arkadaşımız saldırıyla karşı karşıya kalıyor ve bu cinayetler de artıyor çok yoğun bir vaziyette. Son fıkrada demişiz ki: "Hacze gidildiği zaman mutlak suretle emniyet görevlisi alınması lazım." Burada kamu bürokrati İçişleri Bakanlığında var, Yargıtayda var, hukukçu arkadaşlar hepiniz avukatlıktan geliyorsunuz, Emniyete götürüldüğü zaman Emniyette şu deniliyor: "Ya, avukat, siz para kazanıyorsunuz..." Yeteri kadar bahşiş verilmiyorsa Emniyet Müdürlüğü Emniyet mensubu vermiyor avukat arkadaşlara. Bunlar birer maliyettir, bu gerçekleri konuşmaktan çekinmeyelim, sakınmayalım. Yani pratikten geldiğiniz için biliyorsunuz ve bu sıkıntılar hakikaten de had safhada, verilmiyor. Onun için avukatlar da Emniyet görevlisini istedikleri zaman eğer bunu karşılamıyorsa alamıyorlar. Maalesef işin gerçeği, bir tanesi de bu. Kanun teklifimiz "Emniyet mensubu zorunlu olması gerekir."

Bakın, en büyük yürek yakan, bir tane daha... Arkadaşlar, Yargıtaydan arkadaşımıza ihtiyati tedbirde ücreti vekalet takdir ediliyor mu? Edilmiyor. Peki, avukatlıktan gelen siz değerli arkadaşlarımız, İcra ve İflas Kanunu 258'e, 257'ye göre ihtiyati haciz kararı alındığı zaman ücreti vekalet bu alacaklı lehine takdir ediliyor. Bu bir haksızlıktır, bu bir hukuksuzluktur. Nasıl ki ihtiyati tedbirde ücreti vekalet verilmiyorsa ihtiyati hacizde zaten borçlunun boynu büküktür, zaten beli kırılmıştır, gariban borcunu ödeyemiyordur. Bir de buna, ihtiyati hacze ek bir ücreti vekalet vermek adaletsizliktir, bunu da kaldırmak lazım 258'deki vermiş olduğumuz değişiklikle birlikte. Çünkü eğer bu devam edecekse aynı şekilde ihtiyati tedbirde de o zaman ücreti vekaleti getirin. Hukuk yeknesaklık teşkil eder; birbirine tezat, zıddı olan ilişkiler teşkil etmez.

Bir başka teklifimiz, yine, İcra ve İflas Kanunu'nun 16'ncı maddesi, çok önemli bir madde. Bilemiyorum, Yargıtay üyesi arkadaşımız da aramızda. Şimdi, bu ne demek arkadaşlar? Şikâyet etme hakkı borçlu ve alacaklıya tanınmış, üçüncü şahsa tanınmamış. Şimdi, üçüncü şahıslara da tanınması lazım. Diyelim ki yani ben borçluyum, üçüncü şahıs kim olur? Menfaati olan alacaklılar olur, diğer

üçüncü şahıslar olur. Ben alacaklıyla anlaşmış olabilirim. Yani, bunu bertaraf edebilmek için İcra ve İflas Kanunu'nun 16'ncı maddesine bir fıkra... Memurun hukuka aykırı eylem ve işlemlerinden dolayı üçüncü şahıslara da bu şikâyet yetkisini getirmek lazım. Onunla ilgili yine kanun teklifimiz Komisyonumuzda bekliyor.

Mesela, burada 363'üncü maddede on günlük istinaf süresi var. Arkadaş, iş hukukunda on beş gün, asli hukukta on beş gün, ticaretle on beş gün, tüketicide on beş gün. Neden biz, burada on gün koymuşuz? Onu da iki hafta koyun, yani hukukta bir yeknesaklık açısından...

Yine, kanun teklifi var: 82'nci madde, aile konut şerhi. Arkadaşlar, aile konut şerhi yani gidip dava açma, icra iflas müdürlüklerini ve mahkemeleri de uğraştırmadan kişi evli, aile konut şerhi işlenmiş ama aile konutuyla mütenasip ise, aile konut şerhi varsa da haciz konulmasın ya. Bir de efendim hacze koy; efendim, değer tespitini yap... Yargıyı o kadar uğraştırmayalım; yani hâlde münasip, bu aile konut şerhi işlenmiş durumda. Bu aile bütünlüğünü koruma açısından da haciz konulmaması lazım. Evet kanunda var mı? "Aile konutuyorsa kısmen haczedilebilen." diyor. E dava açılması, vesaire, onlar hep birer sıkıntı.

Mesela, yine, aynı şekilde bir tane: 363'te, işte bu bedel sınırı. Şimdi bakın, icra hukukundaki Değerli Başkanım, icra mahkemelerindeki istinaf sınırı ile asliye hukuk, tüketici, iş hukuku ve diğerleri farklı. Niye aynı sınıra getirmiyoruz? Para alacağı para alacıdır arkadaş yani onun için o sınırları... Bunlar yargının yükünü de hafifletir ve hakikaten de reform niteliğinde öneriler olur.

Bitiriyorum. Reform... İşçi alacağı... Zaten kanun teklifinin amacı Anayasa'mızın 2'nci maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti Devleti hukuk devleti, sosyal bir devlettir." diyoruz. Cumhuriyetin nitelikleri de böyle sayılmış. Ya işçi alacaklarını, gelin, 1'inci sıraya koyalım; arkadaş, işte reform bu. İşçi alacakları İcra ve İflas Kanunu 206'ncı maddede, orada işçi alacaklarını konkordatoda, iflasta 1'inci alacağa getirelim. Neden? İşçi, alacağını alamıyor; ya belediyenin işte sosyal yardımlarıyla geçiniyor, ya efendim, kaymakamlığın verdiği yardımlarla geçiniyor. İnsanların kendi alacağı varken, kendi hakkı varken kamu kurumları kapılarında, böyle dilenci konumunda bu işçiler dolaşmasın, 1'inci sıraya alalım; en azından bu mağduriyetler bitmiş olur.

Bitiriyorum Sayın Başkanım, sabrınız için de ben teşekkür ediyorum. Aynı şekilde İcra ve İflas Kanunu'nun 7'nci maddesi. Ne diyoruz biz? "Efendim, kamu görevlisi icra memurunun hatasından vesairesinden dolayı bir yıl içerisinde, her hâlükârda on yıl içerisinde rücu edebilir." E niye biz Borçlar Kanunu'ndaki hükümlerde, 72'nci maddesinde "İki ila on yıl." diyoruz? E onu da iki ile on yıl arasına çıkarın, öyle ya. Yani burada devletin oradaki alacağı niye erkenden zaman aşımına uğrasın arkadaş? Çünkü ona rücu edecek devlet yani oradaki, Borçlar Kanunu'ndaki 72'nci maddedeki iki ila on yılı, burada da iki ile on yıl arası yapın diyorum.

Bana söz verdiğiniz için, sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Benim bu 14 tane kanun teklifimin hakikaten, bilemiyorum yani gayet... Rahat söz vererseniz de bunun ne kadar bir reform niteliğini taşıdığını anlatırım. Zamanınızı almama adına sizden istirhamım: 35'inci madde uyarınca benim bu tekliflerimle aynen, şu andaki kanun teklifinin bire bir maddeleri örtüşüyor, aralarında fiili ve hukuki bir bağlantı var. Bunların birleştirilerek görüşülmesini talep ediyorum, bir. İkincisi yani emeği geçen arkadaşlara ben teşekkür ediyorum. Bunun daha verimli olmasını istiyorsak sizden istirham ediyorum: Bu kanun teklifini alt komisyona gönderelim çünkü... Niye gönderelim? Kanun, öyle bir hâle geldi ki yazboz tahtası oldu.

2012 yılında ben yine milletvekiliydim, Sayın Başkanım siz de milletvekiliydiniz, değerli üstadım, sağınızda oturan vekil arkadaşımız da, üstat da yine buradaydı. Hep birlikte, İcra ve İflas Kanunu... O dönemde "Arkadaşlar, yapmayın etmeyin." dedik, bizi dinlemediniz. Bakın, yine aynı şeye geldik. Neye

geldik? “Menkul mallarda altı ay yapmayın, bitiremezsiniz.” dedik; bak, şimdi yine bir yıla getirdiniz altıyı, tutanakların hepsi sabit. Bu kanun ne demek Değerli Başkanım? Hepiniz çok iyi biliyorsunuzdur, özür diliyorum, amacımı aşabilecek cümleler sarf etmiyorum. İnsan vücuduna yapılan her operasyon nasıl riskliyse, nasıl bir tehdit ve tehlike oluştuyorsa kanunun üzerinde tartışmadan, konuşulmadan hızlı bir vaziyette müdahale etmek, bizim de görüşlerimizin alınmaması... Burada, İç Tüzük’te açık ve net yazıyor, 30’uncu maddede “Komisyona uzmanlar çağırılarak...” diyor. Eğer ne kadar görüşleri alınmazsa, katılımcılık esas olmazsa her değişiklik bir risk barındırır. Gelin, bu riskleri barındırmaktan arındıralım, alt komisyona gönderelim, uzman kişileri de çağıralım.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyorum.

Süleyman Bey’e söz vereceğim yalnız katılımcı...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu kanun tekliflerini ben size vereyim mi? Yoksa sizde var aslında, isteyebilirsiniz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Siz zaten sayılarını belirttiniz değil mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam biraz sonra oya sunarız.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, bir hususu belirtebilir miyim?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Sayın Tiryaki “Kimler katıldı?” diye sormuştu?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hazırlığın öncesindeki hem hocalarımızla ilgili bilgi vermek hem de kimlerden görüş aldığımızı toplamak adına çünkü uzun süreli bir çalışmanın ürünü bu. Bu açıklama Mahmut Bey’e de yararlı olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, Adalet Bakanlığımızın bünyesinde bilim kurulumuzda 35 üye var, sadece bu kapsamda İcra ve İflas Kanunu’muzda daha geniş çerçevede bir hazırlığımız, çalışmalarımız devam ediyor ancak buradaki çalışmalar biraz aciliyet teşkil ettiği için Mustafa Arslan Bey Vekilimizle beraber bu konuda bu teklif hazırlanmış durumda.

Bilim kurulumuzda bu hususta sadece Profesör Doktor Selçuk Öztekin, Profesör Doktor Ali Cem Budak, Profesör Doktor Serdar Kale, Profesör Doktor Müjgan Yücel, Doçent Doktor Bilgehan Yeşilova ve Profesör Doktor Sema Taşpınar Ayvaz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunların hepsi medeni usulcü, hiçbiri iflasçı değil ağabey.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, bu heyet üzerinden...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ali Cem Budak tek icra iflasçı, diğerleri medeni usulcü.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hepsinin görüşleri...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hocam, lütfen...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Mahmut Bey, ben, bilim kurulundan bilgi vereyim de...

Yine Yargıtay üyelerimiz...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Mahmut ağabey, icra iflasla usul aynı ya.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yapmayın, olur mu?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Beraber yapıyorlar.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Mahmut Bey, biz ortak...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Üstündağ hocamız size de girdi bize de girdi ya.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Mahmut Bey, ben, şu bilgiyi tamamlayayım da lütfen yani. Sizin sorduğunuz şeyleri...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Dinliyorum Üstadım ama o arkadaşlarımız kıymetli, değerli hocalarımız...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yargıtay üyelerimizin tamamının, bu konuda sorumlu daireleri üyelerimizin tamamının görüşleri var. Yine, avukatlarımızdan, sağ olsun, Talih Uyar hocamız ve Sümer Altay'dan görüşlerimiz var. Yine, ilk derece hâkimlerimizden uygulamaya yönelik olarak görüşlerimiz dosyada mevcut. Yine, bölge adliye mahkemelerimizdeki bölge başkanlarımızın görüşleri mevcut ve yaklaşık 10'a yakın da uygulamadaki icra müdürlerimizin görüşleri dosyada mevcut bu uygulamaya yönelik olarak. Yani geniş bir çerçevede bu hazırlık devam ediyor, onun bilgisini vermek istedim.

Arz ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Diğer katılımcılarımız; Türkiye Barolar Birliği Temsilcisi Avukat Reşit Durukan, Türkiye Barolar Birliğinden Avukat Aras Özkan, Adalet Bakanlığından Hava Kandemir, Milli Eğitim Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü Ömer İnan, Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Hasan Kılıç, Genel Müdürümüz de yolda geliyor, İçişleri Bakanlığı Asayiş Daire Başkanı Vedat Mercan, İçişleri Bakanlığı Mevzuat Daire Başkanı Dr. Muhammed Serkan Şahin, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü Avukat Hakan Ay, Yargıtay 12. Hukuk Dairesi Başkanı Ayhan Tuncal, Adalet Bakanlığı İcra İşleri Daire Başkanlığı Şube Müdürü Mustafa Doğan, Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğü Serdal Güngör; Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanı Murat Binici, Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğünden Şemsi Tozoğlu, Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Ahmet Üstünbaş, yine Daire Başkanlığından İsmail Şahin, Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi Abdulbasit Vergi, Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi Fatih Keklikkırın, Adalet Bakanlığı İcra İşleri Daire Başkanı Fatih Öztürk, Adalet Bakanlığı İcra İşleri Daire Başkanı Alim Polat, Hazine ve Maliye Bakanlığı Uzmanı Fevzi Aksungur.

Şimdi Süleyman Bey'e söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bülbül.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Değerli katılımcılar, sizlere de “hoş geldiniz” diyorum.

Bu derin yoksulluk sarmalında Sayın Cumhurbaşkanının söylediği bir söz vardı: “Faiz neden, enflasyon sonuç.” Şimdi, buradan yola çıkarak şunu söylemek istiyorum: 2018’de milletvekili olarak geldikten sonra ilk yasa teklifi İcra ve İflas Kanunu’nda değişiklikti, Adalet Komisyonuna geldi. Geçen dördüncü yargı paketinde de icra ve iflas değişiklikleri vardı, şimdiki yargı reformu paketinde de yine icra ve iflas değişiklikleri var. Burada neden ne? Diğerinde faizdi, burada neden, yoksulluk. Sonuçta “İcra dairelerindeki icra işlerindeki yasal düzenlemeleri nasıl yapabiliriz?” diye “yargı reformu” adı altında önümüze getirilen son düzenlemeler. Değerli arkadaşlar, bir ülkede ekonomi bu kadar derin yoksulluk içerisinde olursa siz İcra ve İflas Kanunu’nda neyi değiştirirseniz değiştirin, ne kadar icra başmüdürü olarak düzenleme yaparsanız yapın bu işin çözümü sağlanamaz. Neden sağlanamaz? İster elektronik satış yaptırın taşınır ya da taşınmaz malları, ister fiziki durumda satış yaptırın bu işin çözümü çok basit; bu işin çözümü, Türkiye’nin ekonomik anlamda bir noktaya getirilmesi. Yani bu ucube sistemden kurtulmanın, kuvvetler birliği sisteminin -yasama, yürütme ve yargının- ülkeyi

getirdiği bu durumdan kurtulmanın yolu yani halkın yoksullaşmasının ortadan kaldırılmasının yolu, İcra ve İflas Kanunu'ndaki değişiklikler değil, değişim, sistem değişikliği; yasama, yürütme ve yargının birbirinden ayrılması, anayasal hak ve özgürlüklerin kullanılması, insanların nefes alması, vatandaşın bu borç sarmalından kurtulmasıdır. Bu çerçevede, imzacı milletvekili arkadaşların emeklerine sağlık, bu konuda "yargı reformu paketi" olarak nitelendirmediğim ama birçok teknik maddeyi geliştirmek için, maddede düzenleme yapmak için emek harcamışlar, onların da emeklerine sağlık diyorum ama Türkiye gerçeklerini de bir kenara itemiyoruz.

Bakınız arkadaşlar, TÜRK-İŞ'in son ekim ayı hesaplamalarına göre Türkiye'de derin yoksulluk çerçevesinde açlık sınırı 3.093 lira oldu ama bizde asgari ücret 2.825 lira, açlık sınırının altında. Türkiye'de maaş alan vatandaşlarımızın yüzde 50'si açlık sınırının altında aldığı maaşla geçinmeye çalışıyor. Yoksulluk sınırı ise 10.076 liraya çıktı. Şimdi, bakıyorum, 10.076 lirayı -düşünemiyorum- kimler alıyor, alanlar nasıl yaşıyor ama 10 milyon kişi altı ay içerisinde devletten katkı alarak yaşamını sürdürüyor, 10 milyon yoksul insan var. Bu çerçevede, zamlar geliyor, geçtiğimiz bir ay içerisinde gelen zamları biliyorsunuz, benzinden motorine, enerjiden doğal gaza. Bu zamlar karşısında ayakta durmaya çalışan vatandaşlarımız çareyi borçlanmakta buluyor. Borçlanınca ne oluyor? Bu maaş sıkıntısıyla, bu açlık sınırındaki gelir sıkıntısıyla -gelir dağılımı da belli- vatandaşımız borcunu ödeyemiyor, icralık oluyor. Adalet Bakanlığının son yayınladığı istatistik raporuna göre Türkiye genelinde icra müdürlüklerinde toplam 23 milyon 782 bin 569 adet derdest icra dosyası var arkadaşlar, 23 milyon 782 bin. Bunun içerisinde 15,7 milyar lira tüketici kredileri, 5,2 milyar lira kredi kartları var. Bunun dışında, varlık yönetim şirketlerine devretmeler nedeniyle takipteki borçların daha düşük gösterildiği görülüyor ve bu çerçevede, Adalet Bakanlığının sitesinden aldığım bu görsellere göre de 1.280 gün yani icra dairelerinde bir icra takibinin tahsilat sonuna kadar gidebilme süresi 1.280 gün arkadaşlar. Gelen dosya oranları da günbegün artmış durumda. Şuraya baktığınız zaman, dosya oranları her yıl giderek artıyor. Tabii, bu, yoksullaşmanın gereği, 1.280 güne gelmiş ama 2019'da bir dosyanın infaz süresi 923 günmüş, bir önceki yılda 871 günmüş, bir önceki yıllarda 822 günmüş. Gide gide bir icra takibinin sonuçlanma süresi 1.280 güne gelmiş 2020 yılında. Tabii, bu da araştırılması gereken en önemli noktalardan birisi.

Değerli arkadaşlar, dosyaların icra, iflas dairelerinde görülme süresi ortalama 1.280 gün ama bu dosyaların görülmesinde kamu hizmetini etkin ve olması gerektiği gibi sunacak, bu işi yapacak, sorumluluk alacak nitelikli eleman ve çalışanlarla, liyakatli personellerle nasıl dosyaları sonuçlandıracağız? Bu çerçevede yapılacak çalışmalar çok önemli ama Türkiye'de kamu personel rejiminde ve kamu görevine girişlerde Anayasa 70'inci madde ihlallerini görünce liyakatli personeli Adalet Bakanlığı bünyesinde, icra, iflas dairelerinde görmek çok zor çünkü noktaya atış her yerde. Noktaya atış kamu görevine girme sistemleri belirlenmiş durumda, liyakati hak ara bulasın diye düşünüyorum. Ama bu yapılan çalışmalarda liyakatli kamu personel hizmetini sunacak vatandaşları mutlaka kamu görevine almak gerektiğini, bu konuda çözüm bulunması gerektiğini söylüyorum.

Değerli arkadaşlar, burada 2 konu gündemde. Birinci konu, icra, iflas daireleriyle ilgili konu, ikinci konu ise çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması hususundaki değişiklikler, bu torba kanunda getirilen noktalarda. Yine, bir torba kanun, biraz önce hocamın söylediği gibi bu torba kanunla 7 kanunda, 52 maddede bir değişiklik yapılıyor, bunun içinde İcra ve İflas Kanunu, Devlet Memurları Kanunu, adli personel ve devlet davalarını takip edenlere yol gideriyle ilgili yasal düzenleme, Türk Medeni Kanunu, Çocuk Koruma Kanunu, Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun, Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun var. Tabii, bu nitelikli yasama açısından da sıkıntılı bir durum. Şu ana kadar, bizim üç yıllık milletvekilliğimiz süresince, 27'nci Dönemde hep torba kanunlar, torba kanunlar olarak

geldi. Örneğin, bir kanunun içerisinde, burada, elektronik satışla ilgili güzel bir madde var diyelim, yanı başına koyuyorsunuz Çocuk Koruma Kanunu'na aykırı, Anayasa'nın 2'nci maddesine, 70'inci maddesine aykırı birçok düzenleme. Şimdi, bu kanuna ilişkin bizden Mecliste oy kullanmamızı istiyorsunuz. Bu nitelikli yasamaya da aykırı bir düzenleme. Bu nedenle artık teknik, nitelikli yasamanın yapılması gerektiği zorunlu diye düşünüyorum.

Bu çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması hususundaki değişikliklerin incelenmesiyle ilgili düzenlemede çok olumlu düzenlemeler var. Ancak burada gerekçe okunurken söylendi, "Artık bundan sonra icra teslimlerinde zorlama olmayacak, polisin ya da zor güçlerin kullanılması ikinci plana itilecek." denildi. O zaman burada, yeni düzenlemede İçişleri Bakanlığı Asayiş Daire Başkanının ne işi var arkadaşlar? Yani İçişleri Bakanlığı Asayiş Daire Başkanlığının içerisine girebileceği bir zorlama burada yine olacak yani, yine olacak. Bu düzenlemede "Bir zorlama yok." diye bir şey yok, var. Yine, İçişleri Bakanlığının güvenlikli tedbirlerini ilişkilendirilen bir yasa düzenlemesi yapıyoruz. İçişleri Bakanlığının olmadığı hiçbir çerçeve yok yani her yerde var, her yerde var çünkü ülkedeki derin yoksulluğun üzerini örtmek amacıyla güvenlikli politikalar getirilmek isteniyor. Gelen yasa maddeleri içerisinde mutlaka güvenlikli yasayı gerektiren İçişleri Bakanlığının bütün etkin organları da bu çerçevede içeriğin içinde bulunuyor.

Değerli arkadaşlar, şimdi, burada, birçok madde olumlu derken bazı maddelerin de Anayasa'ya aykırı olduğu düşüncesindeyiz. Bu çerçevede, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasıyla ilgili olarak teklif, ilk başta çocukların cebriicra yoluyla teslimi düzenlemesini değiştirdiği için umut vadediyor. Bu teklif, umut vadeden bir teklifmiş gibi görünse de teklifin baştan sona, ilgili temel ve özel kanunlara, Anayasa madde 90'a göre usulüne uygun olarak yürürlüğe girmiş ve iç hukukumuzun bir parçası olmuş uluslararası sözleşmelerin bazılarına aykırı olduğu görülüyor. Çocuğun üstün yararını tamamiyle yanlış yorumlayan, kamuoyunun kanayan yarasını kapatmak yerine yaralı kısmı ampüte eden düzenlemelerle dolu bir teklif bu. Bu teklifin içinde cinsiyetçi yaklaşım var, kadını ikinci sırada gören, kadını kenara iten cinsiyetçi yaklaşım etkin bir durumda.

İlk başta, adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleriyle bu düzenlemenin uygulamaya geleceği söyleniyor. Biliyorsunuz, Cumhurbaşkanı kararnamesiyle bu adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri kuruldu. Şu anda 116 tane ADM kurulmuş vaziyette, bu çerçevede 160'a tamamlanmış durumda.

Şu haritaya baktığınız takdirde, Türkiye'nin her tarafını kapsayıcı adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri yok arkadaşlar. İstanbul'da bile 13 tane bu hizmet var. Bakıyorum, Aydın'a bakıyorum, Aydın'da 1 tane var, Söke'de yeni kurulmuş. Nazilli'yi ne yapacaksınız, Nazilli'yi? 400 bine yakın vatandaşı ne yapacaksınız?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kurulacak.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bu çerçevede, bu hizmetleri uygulayacak bu ADM'lerin kesinlikle yurt içinde dağılması gerekiyor yani bu çerçevede daha geniş bir kuruluşu sergilemesi gerekiyor.

Buradan yola çıkarak, Anayasa'nın 2'nci maddesi gereği üzerinde durmamız gereken bazı eleştirel noktalar var. TMK madde 336/3'e göre "Ana babanın boşanması hâlinde velayet kendisine bırakılan tarafa aittir." diye bir ibare var. Görüldüğü üzere, boşanmayla birlikte, eşlerin ergin olmayan müşterek çocuklarının velayetinin ayrılan eşlerden birisine bırakılması gerekmektedir. Bu nedenle, boşanma davasında hâkimin müşterek çocuğun velayetinin hangi tarafa bırakılacağını incelemesi ve ayrıca hüküm kurması gerekmektedir. Tarafların velayetin hangi tarafa bırakılacağı hususunda anlaşmaları hâkim açısından bağlayıcı değildir. Neden bağlayıcı değildir? Her şeyden önce, velayet kamu düzenini

ilgilendirmekte ve kullanımında çocuğun üstün yararının gözetilmesi gerekli en önemli ilkelerden biridir. Hâkimin, çocuğun anneye mi babaya mı bırakılacağına karar verirken “çocuğun yüksek yararı” ilkesinde hareket etmesi gerekir. Ancak, önümüze getirilen bu kanun teklifinde gözetilen menfaat çocuğun üstün yararı değildir arkadaşlar. Burada kanunun genel gerekçesinde sözü edildiği üzere, birkaç kere tekrarlandığı üzere, gözetilen menfaat annelik ve babalık duygusunun tatminidir. Yani buradaki etkin menfaatin çocuğun üstün yararı olarak görülmemesinin, anne ve babalık duygusunun tatmini olarak görülmesinin nedenini hâlâ anlamış değilim.

Teklifte gözetilen menfaatin aksine, asıl gözetilmesi gereken şey çocuğun üstün yararıdır. Bu yüzden, tarafların anlaşmasının hâkimi bile bağlamayacağı açıktır. “Çocuğun üstün yararı” ilkesi, yasama, yürütme ve yargı erklerinin çocuğu ilgilendiren her türlü işlem, uygulama ve kararlarında menfaat çatışması söz konusu olduğunda çocuğun yararını esas alması ve çocuğu merkeze alması ilkesidir. Diğer ifadeyle, çocuğun yararının üçüncü kişilerin yararlarına feda edilmemesidir. Anne baba olsa dahi çocuğun yararının üçüncü kişilerin yararına feda edilmemesi çok önemlidir. Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması hususunda da bu ilkeye uygun düzenlemeler yapılmalı iken bunun tam tersi yapılmıştır. Çocuğu yalnızca ana baba çatışmasının zeminlerinden biri olarak gören bu düzenlemede çocuk haklarından ne yazık ki eser yoktur arkadaşlar.

Şimdi, burada, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam ve tedbir kararlarının, sözde çocuğun üstün yararı alınarak Adalet Bakanlığınca kurulan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince yerine getirileceği ifadesi belirtilmiştir. Zaten mevcut sistem sorunlarla dolu. Çocuğun teslimi için icra dairesinin görevli olmaktan çıkması, tabii, ilk bakışta oldukça sevindirici olarak gözüküyor ancak mevzu bahis çocuk olduğunda, çözüm kesinlikle “Kervan yolda dizilir.” bakış açısı olmamalıdır ama görüyoruz ki getirilecek bu düzenlemeyle kervan yolda dizilecek, olan çocuklara olacak çünkü yeterli -biraz önce açıkladığım gibi- adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri bulunmamaktadır.

Adalet Bakanlığı bünyesinde hizmet sunan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri, mevcut sistemde etkin olarak işliyor mu ona da bakmalıyız ama bugüne kadar işlediği konusunda hukukçularda müthiş kuşku var. Bu müdürlüklerin tüm ülke genelinde yapılaşmaması nedeniyle sıkıntı doğacağı açıktır. Uygulamada sıkıntılar yaşayan ve ağır aksak işleyen birçok yeni kurum olan bu müdürlüklere çocukların teslimiyle ilgili sorumluluk şu anda oldukları düzeyde verilmeli midir tartışmasına girmek gerekir. Bu çerçevede, alt komisyon kurulması önerimiz çok önemliydi. Bu alt komisyonda, çocukların üstün yararları ve bu müdürlüklerin bu görevleri yerine getirip getiremeyecekleri, gerekli liyakatli kamu görevlilerine sahip olup olmadıkları tartışılabilirdi ama bu alt komisyon kurma taleplerimiz yerine gelmedi. 10 Haziran 2020 tarihli 63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle Adalet Bakanlığı bünyesinde ana hizmet birimi olarak kurulmuş ve adliyelerde Adli Destek ve Mağdur Hizmet Müdürlüklerinin yaygınlaştırılması o zaman öngörülmüştü; yaygınlaştırılmadı. Veriler, açıkça, ne yazık ki bu anlamda Adalet Bakanlığının bir başarı sağlamadığını ortaya koyuyor; 164, eylüle kadar 116, ondan sonra eylülde bugüne kadar da 48 tane. Bu verileri biz de Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğünden aldık, Başkanımız da burada, bu konuda bizi bilgilendirirse, kendisinden bilgi alırsak seviniriz. Bu kadar yeni ve henüz mevcut işleyişi dahi oturmamış bir yapıya söz konusu görevlerin verilmesinin büyük bir çıkmaza yol açacağı açıktır. Anayasa’nın “Kanun önünde eşitlik” başlığını taşıyan 10’uncu maddesi diyor ki: “Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadır.” Yani kamu hizmetleri tüm vatandaşlara eşit olarak dağıtılmalıdır ama 44’üncü maddede altı aylık ve bir yıllık süreler öngörülmüş, bu göz ardı ediliyor. Buna göre “4’üncü kısmın -yani çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasıyla ilgili kısmın- uygulanmasına ilişkin yönetmelik, kanunun

yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır. Çıkarılan yönetmelik yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçirilir.” ifadelerini görüyoruz. Bu süreler yeterli midir? Bu öngörülen süreler geçiş dönemi değildir, devletin profesyonel hizmet sunması gerektiği sürelerdir. Olursa olur mantığıyla iş görülmemelidir. Bu süreler içerisinde yeterli ve liyakatli personel alımı için oldukça kaygılıyız. Devletin kadrolarını ne yazık ki peşkeş çektiğiniz TÜGVA bile, bu süre içerisinde sizlere yani Hükûmete, iktidara bir liste hazırlayıp göndereceği vakti bulamaz, tabii, önceden depoladıkları bir şey yoksa. Mevcut sistemde SİR olarak bilinen Sosyal İnceleme Raporları bile makul bir sürede hazırlanamazken, personel yetersiz, işleyiş sorunluysen bu düzenleme açıkça sistemi kilitleyecektir. ADM’lerdeki personel sayısı yeterli midir diye tartışmalıyız. Bu kanun teklifindeki düzenleme yasalârsa ihtiyaç duyulacak personel sayısı ne olacak diye tartışmalıyız. ADM’lerde görev alan mevcut personel sayısı nedir, diye tartışmalıyız. Personelin işleyişi etkin ve hedefe uygun bir şekilde gerçekleştirmesi için ayrıca bir eğitim almaları planlanmış mıdır, bu eğitimin içeriği ve süresi nedir, tartışmalıyız. ADM’lerin yaygınlaşmasına dair eylem planınız var mıdır, bir yıl içinde kaç adet ADM açılması planlanmıştır, bunun için ne kadar ödenek ayrılmıştır, tartışmalıyız. Mevcut sistemdeki ADM’lerin görev alanları kapsamında kaç vatandaşa hizmet verilmiştir, kanun teklifiyle ne kadar vatandaşa hizmet sunulması planlanmaktadır, tartışmalıyız. Müdürlük bulunan yerlerde yazı işleri müdürlüğü görevli kılınmış, yazı işleri müdürlüklerinde çocuk dostu alanlar var mıdır, çocuk yararını gözetecek mevcut fiziki alanlar var mıdır, bunu tartışmalıyız. Bu çerçevede yönetim nasıl gerçekleşecektir, bunu tartışmalıyız. Bu soruların cevapları ortada yokken ve mevcut sistemdeki eksiklikler tamamlanmadan bu teklife olumlu görüş bildirmemiz bizden beklenemez.

Düzenlemenin temel kabul ettiği bazı ön kabuller olduğu görüldüğü gerekçede de. Bunda çocuk bir nesnedir, anne baba çocuğu bir çatışma nesnesi hâline getirmektedir; bu, ön kabul olarak görülmüş düzenlemede gerekçe kısmında. Düzenlemeye göre, çocuk teslimine dair ilan ve tedbir kararları yükümlüsü tarafından rızayla yerine getirilmediği takdirde, hak sahibi ilan veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabiliyor, talep olan müdürlük işlem başlatıyor, yükümlüyle iletişim kurulamaz ya da yükümlü çocuğu belirtilen yere getirmezse çocuğun teslimine dair bir teslim emri gönderiliyor. Şimdi, burada nerede çocuğun iradesi? Yani düzenlemede “haklı sebep” kavramı yer alıyor, çocuğun iradesinin “görüşme” yönünde olması acaba haklı bir sebep sayılacak mı? Çocuk 14-15 yaşlarında, çocuğun iradesi yok mu sayılacak, çocuğun iradesini bir kenara mı iteceğiz? Kolluk birimlerinin zor kullanması hüküm altına alınmakta, mevcut sisteme ne kadar benzediği açıkça belli değil mi? Biraz önce söylediğim gibi, İçişleri Bakanlığı Asayiş Daire Başkanlığı da burada, yani “Kolluk birimlerinin zor kullanması kaldırılacak.” gibi böyle usulen kenarda bir şeyler yazılmış, zor kullanması hüküm altına alınmakta, mevcut sistemde de aynısı, bu öngördüğünüz sistemin ne farkı var? Çocuk için değişmeyecek tek şey, yaşayacağı travma olacak, bu da aynı sistemin devam edeceğini anlatıyor. Bu maddenin ön kabullerine göre, çocuğun üstün yararı yok sayılıyor; çocuk, teslimi sağlanan, ihtiyaçları, duyguları umursanmayan bir meta olarak görüldüğü arkadaşlar. Çocuk teslimi yani çocuğun duyguları, ihtiyaçları umursanmayan bir yapı olarak görüldüğü.

Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi hususunda kaygılar 37’de de açık ve net. Şimdi, 2021 yılının ilk on ayında yalnızca kayıtlara geçen 256 kadın cinayeti var arkadaşlar, 160 çocuk istismarı var, 670 kadının da şiddete uğradığı gerçeği var. Bunu, biz hazırladığımız adalet raporlarında açıkça ortaya koyuyoruz dört ayda bir Cumhuriyet Halk Partisi olarak. Yani kadınların ekonomik yönden güçlendirilmesi üzerinde durulmazken, kadına ve çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi için etkin politikalar yürütülmezken, bu hazırlanan maddenin hak ihlallerine yol açacağı konusunda kaygılarımız var. Kendisinin ve çocuğunun güvenliği için ağır aksak işleyen yargıda adalet arayan bir kadını düşünün, sığınmaevinde ve okul çağına gelmiş çocuğuyla kalıyor,

erkek şiddetinden kaçmışlar, mahkeme bir ara karar kuruyor, babayla çocuğun kişisel ilişkisini kuruyor, baba hafta sonu çocukla geçirdiği vakitlerde sığınmaevinin yerini tespit edebilmek için çocuğu âdeta esir alıyor, kadın korkarak son çare yaşamaya çalıştığı sığınmaevinde çocuğunu daha fazla göstermek istemiyor, amacı şu: Yaşayabilmek. Ağır aksak işleyen yargıda mahkeme tarafından kişisel ilişkinin değiştirileceği tarihe kadar bu sürüyor, olur da anne, güvenlikleri için çocuğunu mahkemenin mevcut durumunu dikkate alarak yeniden karar vereceği süreye kadar babayla görüştürmek istemezse bu madde şunu reva görüyor: Disiplin hapsine, kadına disiplin hapsine reva görüyor, ondan sonra da velayet hakkını değiştirme kırbacıyla ortaya çıkıyor.

Şimdi, bakıyorum -biraz önce bana veriler geldi- Türkiye’de, geçen yıl, Adalet Bakanlığı verilerine göre yüzde 74,5 çocukların velayeti mahkeme tarafından anneye verilmiş, yüzde 74,5 arkadaşlar, geriye kalan babaya verilmiş. Şimdi, bu maddenin düzenlenmesinde, çocuğunu göstermeme konusunda yükümlülüğünü yerine getirmeyen ya da çocuğu kaçıran anneye yönelik, kadına yönelik cinsiyetçi bir saldırı yok mu? Yani kadın da çocuk ama ne yapıyor şimdi? Yükümlülüğünü yerine getirmedeği ortaya çıkan yükümlüye “Disiplin hapsi vereceğim.” diyor, “Velayeti alacağım.” diyor. Burada, bu, zor durumda olan kadını, Türkiye’deki yaşam verilerine göre her türlü şiddete uğrayan kadını erkek bakış açısıyla, yine hukuksal anlamda bir kenara itmek olmuyor mu, bir cinsiyet saldırısı anlamına gelmiyor mu? Bu çerçevede, bu, toplumda, cinsiyet eşitsizliğinin, fırsat eşitsizliğinin kol gezdiği ülkemizde kadınlar ile erkeklerin eşit olmadığını ortaya koyuyor. Kanunun bu durumu eşitlemek gibi bir görevi olduğu hâlde, bizler, kanun koyucular kadına şiddetle mücadele için uygun bir hâlde gündemimize almıyoruz ama velayetin yüzde 74,5 kadına ait olduğu bir yerde, çocukların teslimlerine ya da çocukların görüşmelerine engel olduğunu varsayarak kadını yine belirli bir noktada sıkıştırıyoruz.

Şimdi, bir de teslim mekânları var. Neyi teslim mekânları, siz neyi teslim ediyorsunuz arkadaşlar; gelen bir malı mı teslim ediyorsunuz? Bu ne biçim ibaredir “teslim mekânları” ibaresi? Burada çocuk yararına, çocukla ilgili bir şey var mıdır? İşlemlerinin müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleşeceği ifade edilmekte. Şimdi, valiliklerin ve belediyelerin elverişli teslim mekânları -turnak içinde- var mıdır? Bu mekânlar sabit mi olacaktır? Mekânların çocuk dostu fiziki yapıya kavuşması için nasıl çalışmalar yapılacaktır, bu çalışmalar için nasıl bütçe ayrılacaktır; bu bile belli değildir. Bu “teslim mekânları” lafının kesinlikle kaldırılması gerektiği düşüncesindeyim, bu çerçevede de değişiklik yapılması doğru olur diye düşünüyorum.

Yani sonuç olarak, burada, bu çocuğun kişisel ilişkisiyle ilgili olarak çocuğun anne ve babasıyla kişisel ilişki kurmasının, kişisel ilişki hakkının varoluş amacı ve sınırı çocuğun üstün yararının kendisidir fakat ne yazık ki yasa koyucunun yaklaşımı, beşinci yargı paketindeki teklifin gerekçesinde de görüldüğü üzere aksi yöndedir. Kişisel ilişkinin amacı gerekçede annelik ve babalık duygusunun tatmini olarak açıklanmaktadır. Oysaki çocuk kişisel ilişki kurma hakkının nesnesi değil, bizzat öznesidir arkadaşlar. Bu çerçevede de eleştirilerimizi ortaya koyuyoruz.

Şimdi, burada, son olarak şunu söylemek istiyorum Başkanım: Burada birkaç maddede Anayasa’ya aykırılıkla ilgili eleştirilerimiz var. Bu çerçevede İç Tüzük’ün 38’inci maddesinin de uygulanmasını gerektirir diye düşünüyoruz. Burada birinci aykırılık olayı, teklif metninde icra başmüdürlüklerinin görevlendirebileceğine ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği öngörülüyor, teklif metninin 1’inci maddesiyle 2004 sayılı Kanun’un 1’inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra eklenen fıkra uyarınca, Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcıları arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürlüğünün görevlendirileceği ve bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği öngörülüyor.

Şimdi, Anayasa’nın 128’nci maddesinin ikinci fıkrasının ilk cümlesi var. Burada “Memurların

ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.” deniliyor. Bize getirilen metinde ise “Yönetmelikle düzenlenir.” deniliyor. Bu nedenle, bu teklif metninin 1’inci maddesi icra başmüdürlüğü pozisyonunu öngörüyor, icra başmüdürünün icra müdürünün yetkilerini haiz olacağını belirtiyor; söz konusu düzenleme, Anayasa’nın 128’nci maddesi uyarınca kamu görevlilerinin atanmalarının, görev ve yetkilerinin kanunla düzenleme gereğiyle uyumlu olmayan bir maddedir, Anayasa’ya aykırıdır. Bu çerçevede bunun çıkarılması gerekir.

İkinci nokta ise, kanun teklifinin 40’ıncı maddesiyle 5395 sayılı Kanun’a eklenen madde 41/F’nin birinci fıkrası “Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenlerin bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.” deniliyor. Şimdi, burada fiil suç teşkil etse dahi üç aya kadar disiplin hapsi. Şimdi, bu teklifin 40’ıncı maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “fiil suç teşkil etse dahi” ibaresi Anayasa’nın 2 ve 90’ıncı maddelerine aykırı yani burada aynı fiil için iki farklı ceza öngörülmesi mümkün kınıyor ve bu, hukuk devleti ilkesi ve 90’ıncı maddeye aykırı. Tabii, hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan “Ne bis in idem” ilkesi açıkça ihlal ediliyor. Bu konuda da Anayasa Mahkemesi kararları var. Hukuk devletinde hangi eylemlerin suç sayılacağı, bu suçları işleyenlere ne tip ceza verileceği belli; biz yasa koyucunun belirleyeceği bir alan ama aynı eyleme iki ayrı ceza verilmesi doğru değil.

Bir de kanun teklifinin 44’üncü maddesiyle 5395 sayılı Kanun’a eklenen geçici madde 2’nin ilk 3 fıkrası uyarınca “Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır. Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanır ve birinci fıkra uyarınca çıkarılacak yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçilir.” deniliyor. Söz konusu “Dördüncü Kısımın hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde duyurulur.” deniliyor. 5395 sayılı Kanun’a eklenen dördüncü kısmın yer ve zaman bakımından uygulanmasını belirleme yetkisini Adalet Bakanlığına bırakan teklif metninin 44’üncü maddesi düzenlemeleri, Anayasa’nın 87, 7 ve 2’nci maddelerine açıkça aykırıdır. Bu düzenlemelerin kanunla yapılması gerekir diye düşünüyoruz.

Bu çerçevede yine söylüyorum: Bu, yargı reformu paketi olarak adlandırılıyor, içinde birçok günün koşullarına uygun düzenlemeler yapılmış, arkadaşların yine emeklerine sağlık. Elektronik satış olsun, diğer bazı konularda da bayağı emek harcamışlar ama arkadaşlar, Türkiye’nin nefes almaya ihtiyacı var. Türkiye’de anayasal hak ve özgürlüklerini kullanmayan vatandaşlar var; sokakta konuşmıyorlar, Mecliste konuşmıyorlar, konuşanlar, Mecliste konuşan milletvekilleri cezaevine gidiyor, sokakta konuşan muhalifler cezaevine gidiyor. Benim ilim Aydın’da 4.500 kişilik cezaevi yapılıyor. Düşünebiliyor musunuz? 4.500 kişilik. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün cezaevlerine ayırdığı bütçe 2019’da 9 milyardı, 2021’de 15 milyara çıkarıldı. 5 tane bakanlığın bütçesinden büyük arkadaşlar Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün bütçesi. 2021’de 37 tane cezaevi yapılması planlanmıştı ve cezaevleri yapılıyor. Kimler girecek bu cezaevlerine arkadaşlar? Kimler girecek? Bu cezaevlerine, muhalif olanlar, kendisini ifade etmeye çalışanlar ve farklı siyasi görüşlerini ortaya koyanlar mı girecek?

Arkadaşlar, şunu söylemek lazım: Bu cezaevleri, Türkiye’nin özgürlükçü, demokratik yapıdan uzaklaştığının açıkça göstergesi, hukuk devletinin olmadığına açıkça göstergesi. Bırakınız artık cezaevlerini, derin yoksulluğa çözüm bulmaya çalışın ama bulamazsınız arkadaşlar. Neden bulamazsınız? 2018’de olan ekonomik kriz pandemiyle ekonomik buhrana ulaştı, derin yoksulluk

şu anda halkın iliklerine kadar işledi, vatandaşın yüzde 55'i asgari ücretle geçinmeye çalışıyor, açıklık sınırının altında geçinmeye çalışıyor. Artık vatandaşın nefes almaya ihtiyacı var. Nasıl nefes alacak? Anayasal hak ve özgürlükleri kullandığı zaman, toplantı ve gösteri yürüyüş hakkını kullandığı zaman, ifade özgürlüğünü kullandığı zaman, milletvekilleri adliye önüne indiği zaman, basın açıklaması yapacağı zaman, polisler tarafından saldırılmadığı zaman. Bizzat bize saldırıldı iki hafta önce, genel başkan yardımcımıza ilişkin bir dava nedeniyle 5 milletvekili arkadaşımızla beraber, Ankara Adliyesi C kapısının önünde basın açıklaması yapmaya kalktık, polis tarafından saldırıya uğradık 5 milletvekili, basın açıklaması yapamazsınız diye. Onların içinde ben de vardım, Adalet Komisyonu üyesi olarak ben de vardım. Bir Adalet Komisyonu üyesinin ve benimle birlikte 4 milletvekilinin bir davayla ilgili basın açıklaması yapması engelleniyorsa, vatandaşın hâli ne durumda. Soma işçileri Ankara'ya giremiyor, baro başkanları Ankara'ya giremiyor ve sesini çıkarana cezaevi yolu gösteriliyor.

Bu nedenle, arkadaşlar, yapılacak olay şu: Bu ucube sistemin terk edilmesi, güçlü denge, denetlemesi olan parlamenter sistemin getirilmesi ve tek adam rejiminden vazgeçilmesi; Türkiye'nin kurtuluşu bu, hukuk devleti, demokrasi, özgürlükler. Demokrasi ve özgürlüklerin yeşerdiği yerde ekonomi de düzelir, eğitim de düzelir, sağlık da düzelir. Adalet diyoruz...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Son cümlem, adalet sadece mahkemelerde olmaz arkadaşlar; adalet vergide olur, adalet sağlıkta olur, adalet eğitimde olur, adalet fırsat eşitsizliğinde olur, adalet her yerde olur.

O nedenle, inşallah, hep birlikte, bu teknik anlamda hazırlanan kanunları hukuk devletinde olan bir yapıda, Türkiye Büyük Millet Meclisinde çıkarırız diye düşünüyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Tiryaki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikli talebimiz şu: Kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri burada fakat doğru bir kavram değil ama teklifte kullanıldığı için söylüyorum, çocuk teslimiyle ilgili olarak, ebeveynlerin çocukla kuracakları iletişim biçiminde tanımlanması daha doğrusu. Bu hükümlere ilişkin demokratik kitle örgütlerinin eleştirileri var, kamuoyunda da bu konuda bir eleştiri var. Teklif sahiplerinin elbette emeğine sağlık, olumlu bir şey yaptıklarını düşünüyorlar, iyi bir şey yaptıklarını düşünüyorlar İcra ve İflas Kanunu'nda ve Çocuk Koruma Kanunu'nda yapılan değişikliklerle fakat bu eleştirilerin en azından minimuma çekilebilmesi için veya mümkünse düzeltilebilmesi için bir alt komisyonun kurulması ve teklifin orada görüşülmesinin yararlı olacağını düşünüyoruz. Bu Komisyonun çalışmasını da esasen çok geciktirmeyecektir. Yani birkaç haftalık alt komisyonunun çalışmasıyla, demokratik kitle örgütlerinin görüşlerinin alınmasıyla belki burada daha iyi bir çalışma yürütebiliriz diye düşünüyorum.

İcra ve İflas Kanunu'na ilişkin önerilerde dikkat çeken iki bölüm var. Birisi, icra satışlarının elektronik ortamda yapılması. Bu bazı sorunları giderecek, dolayısıyla doğru bir adım kuşkusuz fakat şu icra başmüdürlükleri, icra daireleri başkanlığının kurulmasına nasıl bir ihtiyaç var, bizim kuşkularımız var. Yani Anayasa'ya aykırılıktan öte bir şey çünkü Anayasa 128 hükmü çok açık, bunlar da kamu görevlileri, devlet memurları ve görevlerinin yasayla düzenlenmesi gerekir, yönetmelikle düzenlenmesinin Anayasa 128'e açıkça aykırı olduğunu biz de düşünüyoruz. Dolayısıyla, bir düzenleme yapılacaksa yönetmelikle değil -icra başmüdürlüklerinin ve icra daire başkanlarının üstünde bir vesayet yetkisi mi var, amir-memur yetkisi mi var, her ne yetki ise- teklif sahipleri ne düşünüyorlarsa bunu yasa

teklifine dercetmelerinin doğru olacağını düşünüyoruz.

Şimdi, Türkiye'nin bir yargı reformuna ihtiyacı var çünkü yargıya güven her geçen gün azalıyor ama o reform bu değil Sayın Başkan. Adalet Bakanı "Benim en yüksek endeksim kalbimdir." diyor. İnsanın kalbine, vicdanına güvenmesi elbette iyi ama aslolan -tırnak içerisinde- adalet hizmetini sunanların değil -çünkü bunun hizmet sunma, alma biçiminde tanımlanması da belki sorunlu- bu hizmetin muhatabı olanlar ile yurttaşların adalete ne kadar güvendiğidir. Yoksa Adalet Bakanının kendi vicdanına güvenmesi elbette değerli.

Bakın, ben sizinle birkaç endeks paylaşayım. Bir tanesi şu: Siyasi iktidara yakın araştırma şirketinin paylaştığı bir şey "Yargıya güven yüzde 21,3." diyor. Bu iktidara yakın bir araştırma şirketi, yurttaşlar arasında yüz yüze yaptığı araştırma sonucunda yargıya güvenin yüzde 21,3 olduğunu söylüyor. Diğer araştırma şirketlerinin yaptığı araştırmalarda, bu güven bunun çok daha altında.

Şimdi, bu hukukun üstünlüğüyle ilgili birkaç uluslararası kuruluş var, her yıl endeks yayınlıyorlar. Gerçi şimdi Hükümet bu endekslere çok güvenmiyor "Kimdirler, nedirler?" diyor ama uluslararası toplum gerçekten bu kuruluşların endekslerine ciddi değer veriyor ve bu endekslerde alt sıralarda yer alan ülkelerin durumuna da hiç sıcak bakmıyor. Bakın, bir hukuk üstünlüğü endeksinde, Türkiye, 126 ülke arasında 109'uncu sırada, bu 2019 rakamı. Bu yıl yapılan World Justice Project'in 2020 endeksinde -onlar 128 ülke arasında değerlendirme yapmış ama sıralama yine benzer şekilde- Türkiye, hukukun üstünlüğü endeksinde 128 ülke arasında 107'nci sırada. Temel haklar konusunda 126 ülke arasında 122'nci sırada, hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanması konusunda 126 ülke arasında 106'ncı sırada, vatandaşın adalete erişimi konusunda da Türkiye 126 ülke arasında 96'ncı sırada.

Türkiye'de yargıya ilişkin ciddi sorunlar var, bunlardan bir tanesi de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmaması. Bu ciddi bir sorun. Bu Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamaması, Türkiye'yi ne yazık ki Rusya ve Azerbaycan gibi ülkeler kategorisine sokuyor. Avrupa Komisyonu Bakanlar Komitesi Türkiye'ye yaptırım kararı almaya hazırlanıyor, nedeni de yargı kararlarını uygulamaması. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını açıkça uygulamayan, bunu uygulamayacağını söyleyen birkaç ülkeden birisi durumda Türkiye. Bu ciddi bir sorun, bir an önce, Türkiye, parçası olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını uygulamalıdır.

Türkiye'de yargının başkaca sorunları var, ben birkaç yerde söyledim, tekrar söyleyeyim yeri gelmişken. Gerçekten Türkiye'de yargı kuruluşları siyasi iktidarın âdeta aparatı hâline getirilmiş durumda, iştirilmiş yargı kurumları var artık Türkiye'de. Anımsarsınız, 1990'lı yıllarda, ilk Körfez Savaşı sırasında Amerikan askerî araçlarıyla birlikte hareket eden, haber yapan gazeteciler vardı ve o zaman "iştirilmiş gazeteci" tanımı kullanılıyordu; objektif habercilik değil Amerikan askerinin gözünden habercilik yapıyorlar diye. Kanımca, Türkiye'de yargı kurumları için de, hukuk davaları için bu kadar böyle bir tanım yapmak haksız olabilir belki fakat özellikle ceza yargılaması açısından ceza mahkemelerinin önemli bir bölümünün durumu tam olarak budur; bir iştirilmiş yargı var. En ağır iddialar eğer iktidara zarar vereceği düşünülüyorsa hiçbir şekilde yargı kurumları tarafından soruşturma ve yargılama konusu yapılmazken iktidarın hoşuna gitmeyen bir iddia varsa gece yarısı operasyonuyla sadece bir "tweet" attığı için insanlar gözaltına alınabiliyor, tutuklanabiliyor, yargılanabiliyor, cezalandırılabilir. Bu, Türkiye açısından çok çok ciddi bir sorun. Dolayısıyla, eğer bir reform yapılacaksa sanırım bunda bir reform, bu açıdan yapmak gerekir.

Çocuk Koruma Kanunu'na ilişkin Züleyha daha ayrıntılı bir değerlendirme yapacak çünkü kadın örgütlerinin, insan hakları örgütlerinin, çocuk komisyonlarının ciddi eleştirileri var dedim. Onları uzun uzun yeri gelirken kuşkusuz paylaşırız ama bunun yolu, bir kez daha söylüyorum, bir alt komisyon

kurulması şeklinde olacak. Çalışmada yine de emeği geçen arkadaşlara teşekkür etmek gerekir fakat itiraz ettiğimiz bölümler ve maddeler olduğunun da tekrar altını çiziyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Tiryaki.

Sayın Subaşı...

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Beşinci yargı paketini görüşüyoruz Sayın Başkan. Bu teklifi hazırlayan Mustafa Arslan Vekilimiz ve arkadaşlarına teşekkür ediyoruz. Eğer bu teklife “Beşinci yargı reformu teklifi” adı verilmeseydi bugünkü acil ihtiyaçlardan ortaya çıkmış bir düzenleme ve içinde de olumlu düzenlemeler olduğuna dair teşekkürlerimizi sunacaktık ki yine kendilerine teşekkür ediyoruz bu gayretleri için ama Türkiye’nin bugün içinde bulunduğu gerçek yargı reformu ihtiyacını karşılamaktan uzak, onun karşılığında boş sayılabilecek teklifler diyebiliriz. Maalesef, 2019 yılında Cumhurbaşkanı, yargıdaki ve hukuk, adalet sistemindeki ciddi yıpranmışlığa çözüm bulabilmek, çare bulabilmek için böyle bir adım atılmıştı 2019 yılında, Yargı Reformu Strateji Belgesi ortaya çıkmıştı, sonra da İnsan Hakları Eylem Planı’yla desteklenerek nihayet beşincisi olduğu belirtildi. Bugün ihtiyaç nedir, ona bakmak gerekir. Bu, asıl icra iflasla ilgili değişiklikler neden ortaya çıkmış, onu incelemek gerekir.

Ben, şu tabloyu takdirlerinize sunmak istiyorum: Bakın, 2003 yılında 2,5 milyar olan çiftçi borçları, bu yıl 200 milyarı aşmıştır; Tarım Kredi borçları, Ziraat Bankası ve özel bankalarla birlikte. Yine, BDDK verilerine göre, hane halkı borcu, vatandaşın bankalara olan, tüketici ve kredi kartı borçları da dâhil 2002’de 6,3 milyar iken 2021’in ilk altı ayında sadece 874 milyara çıkmıştır. Yine, UYAP verilerine göre icra iflas dosyalarına bakıyoruz, 2008 yılında 8 milyon icra iflas dosyası var iken 2018’de 19 milyon 901 ama 2021 yılında yedi ayda 25 milyon. Şimdi, bunu bütün yıla teşmil ettiğimizde demek ki 40 milyona yakın icra dosyasıyla karşı karşıya kalacağız. 40 milyon icra dosyası demek, toplumun yarısından fazlasının borçlu ve icra dairelerinde sorunu olduğu ve takipte olduğunun işareti sayılır. Bu karşımıza çıkan değişiklikte bugün toplumun yaşamının icra iflas dairelerindeki yığılma ve yaşamın önemli bir bölümünün orada geçmesi nedeniyle acilen bu düzenleme gerekmiştir. Buna “Beşinci yargı paketi” demek yerine bugünün bilişim teknolojilerinden de yararlanarak olayı çabuklaştırmak, çabuk çözümlere varabilmek, icra dairelerindeki yığılmaları ve yaşamı kolaylaştırmaktan ibarettir. Çünkü bugün en sorunlu alanlarımızdan biri, borçlu Türkiye’nin en zordaki hem de hayatın geçtiği alanlardan biri icra iflas daireleridir.

Bir alan daha var ki, çok da telaffuz etmek istemiyorum, hapishaneler. Süleyman Bey’in de ifade ettiği gibi Türkiye’nin en büyük yatırımları, bugün, cezaevi yapma süreciyle geçmektedir. Bu, neden böyle oldu dediğimiz zaman, başkanlık sistemiyle maalesef hukuk ve adalet sistemimiz çok büyük sorunlar yaşamakta ama bu tür sözlerle... Sayın Mustafa Arslan sunumunda “Yargının bağımsızlığına ve tarafsızlığına yeniden kavuşacağız, yargı bağımsızlığına ve tarafsızlığına kavuşacaktır, temel hak ve özgürlüklerin güçlendirilmesi, genişletilmesi yeniden söz konusudur; özgür birey, daha demokratik Türkiye olarak yola çıkıldı.” demiştir. Evet, bu güzel sözler 2019’da Cumhurbaşkanı sunumunda da vardı, bunlarla yola çıkıldı ama maalesef... Geldiğimiz noktada ise gösterdiğiniz bu hedef ve faaliyetlerin -63 hedef ve 256 faaliyet içermektedir bu strateji belgesi- neredeyse yüzde 80’inin tamamlandığını söylüyorsunuz ama geldiğimiz noktada yola çıkıldığından çok geride olmamızın, yargıya olan güvensizliğin iyice artmasının ve artık hukuk ve adalet Türkiye’de güvenilememesinin sonuçlarını çok açık görebiliyoruz. Demek ki bizim gerçekten esaslı bir adalet ve hukuk reformuna ihtiyacımız var ama maalesef adına “yargı reform paketi” diyerek getirdiğimiz konularda ise bunları karşılayabilecek çözümler bulunmamakta ancak Türkiye’deki sorunların acil giderilmesi için birtakım

tedbirler aranmaktadır.

Bu teklif, torba teklif. 8 kanunda değişiklik öngören bu torba teklifin yararlı maddeleri bulunmaktadır. “Reform paketi” denmediği takdirde, bu basit düzenleme torba teklifle bugün dijital ortama geçilmesinin tabii ki yararlı sonuçları olacaktır. Çocuk teslimi elden geldiğince düzeltilmeye çalışılmıştır ama elektronik ortamda satış öngörülmesi bana göre çok yararlı. Çünkü son yıllarda bu hükümet sistemiyle maalesef mafyayı da güçlendirdik. Mafyanın bu ihalelerde ve satışlardaki gücünü kullanması hemen hemen birçok ihaleye fesat karışmasına ve baskıyla ihalelerin değerinden çok düşük fiyatlarla yanlış ellere geçmesini sağlıyordu. Bu elektronik satış bunu bir ölçüde giderecektir diye düşünüyorum ve faydalı maddelerin en önemlilerinden biri olarak görüyorum.

Yine, 1’inci maddede icra başmüdürlüklerinin kurulması. Ben de katılıyorum arkadaşların fikirlerine. Burada, böylesine bir devlet kurumunun ihdası ve yetkilerinin sınırlanması ancak Anayasa ve kanunlar çerçevesinde olabileceksen Anayasa’nın 128’inci maddesine göre yönetmelikle düzenlenmesi tabii ki Anayasa’ya aykırılık teşkil eder. Yine, Sayın Kaboğlu’nun belirttiğı gibi 40’ıncı ve 44’üncü maddelerde de Anayasa’ya aykırılıklar görölmektedir. Bu tür yasalar hazırlanırken yararlarına rağmen daha katılımcı... İcra müdürlüklerinin görüşleri alınarak ve diğerkatılım unsurları da dikkate alınarak katkı ve katılımlarıyla hazırlanabilse çok daha yararlı sonuçlar alınabilirdi ama yine Adalet Komisyonunda hazırladığımız barolarla ilgili kanun teklifinde hepimiz biliyoruz ki tüm baro başkanları yürüyüşe kalkışmalarına rağmen onların gösteri ve yürüyüş hakkını, toplantı ve yürüyüş hakkını dahi, maalesef biz öngöremedik, onlara bu hakkını kullandırtmadık ve onların katkı ve desteğini almadan, katılımını almadan onların dışında Hükümet kanadının görüşlerine uygun, sadece onların görüşüyle kanun hazırlandı, ne muhalefetin ne de katılımcıların görüşlerinin yasalar hazırlanırken, teklifler hazırlanırken maalesef yeterince dikkate alınmadığını buradan tekrar etmek istiyorum.

Bu yargı paketlerinden sonra ki yargı reformu hazırlanırken “Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı, kişisel özgürlükler, adalete erişilebilirlik, uluslararası sözleşmelere uyum, AİHM kararlarına uyum” yol haritasıyla ortaya çıkmıştı ama bu hedeflerden hiçbirini tutmadığı gibi geldiğimiz noktada “Anayasa Mahkemesi kararlarını, AİHM kararlarını tanımıyorum, uygulamıyorum.” diyen yargıçlar ve savcılar var ve maalesef buna uymayanların öncelikle terfi edildiğini de biliyoruz. Yine bu sistem ortaya çıktıktan sonra hem yasaların dilinin çok yanlış hazırlandığı, dilinin doğru olmadığını ve yasaların hukuk ve adalette ilgili gerçekten ihtiyacı karşılayabilecek verileri oluşturmadığını da rahatlıkla söyleyebiliriz.

Tabii ki bir zihniyet değişikliği gerektekte yani gerçekten bir yargı ve adalet reformu yapmak, samimi olarak yapmak isteğıyle, hem katılımcılarla hem muhalefetin de görüşlerini öngörerek bir hazırlıkta çok büyük yarar var. Sayın Adalet Bakanı çoğu zaman iyi niyetli hareket etmiş, hatta bize, Adalet Komisyonuna sunumunda da yine iyi niyetli iddialarını ortaya koymuştu. Bir sözünü hatırlıyorum, size de hatırlatmak istiyorum: “Bırakın adalet yerini bulsun, isterse kıyamet kopsun.” demişti ama hiçbir şey Sayın Adalet Bakanının isteğı gibi gitmedi. Bugün geldiğimiz nokta yıllar öncesinden çok kötüdür. 2019’da Yargı Reformu Strateji Belgesi sunulduktan bu yana her şey çok daha kötü gitmiştir diyebiliriz.

Bakın, bu 8 kanunda değişiklik getirdik. Bu kanunlardan 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu daha önce de 4 kez değişmişti, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda yine geçtiğimiz yıllarda 3 kez değişlik yapıldı. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu yine 2 kez değişmişti, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu yine 2 kez değişmişti. Şimdi, bu değişikliklerle yine yeni değişiklikler yapıyoruz ama yine önümüzdeki aylarda ve yıllarda yine bu kanunlarda torba yasalarla sürekli değişiklik yapmaya devam edeceğiz çünkü bu kanun tekliflerini hazırlarken yeterli özen gösterilmediğı gibi yeterli katılım da alınmadığı için muhalefetin önerileri de dikkate alınmadığı için maalesef bu hazırlıklar, hem kamu

vicdanına sığmamakta hem de yargıya ve hukuk sistemimize yeterli güveni sağlayamamaya devam ediyoruz maalesef.

Ben, bu teklifi hazırlayan, emek çeken arkadaşlara teşekkür etmekle birlikte Türkiye’de halkın imtiyazlı bir sınıfının dışında neredeyse milyonlarca borçlusu ve potansiyel borçlusu olduğunun görüldüğü ve yine halkın imtiyazlı bir sınıf dışında neredeyse milyonlarca suçlu ve potansiyel suçlusu görüldüğünü üzülerək buradan ifade etmek istiyorum. Bireyine güvenen, bireyin özgürlüklerini sağlayan, adalete ve hukuka yeniden güven sağlayan, gerçekten yargı bağımsızlığını, tarafsızlığını öne çıkaran, Anayasa Mahkemesi kararlarını ve AİHM kararlarını uygulayan, hukuk devleti ilkelerine, sosyal hukuk devletine bağlılığını gösteren bir yola çıkmamız için el birliğiyle hareket edilmesi gerektiğine inanıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Subaşı.

Sayın Turan Aydoğan, buyurunuz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Konuklarımızı hoş geldiniz diyorum.

Bu kanun teklifiyle alakalı öncelikle şunu söyleyeyim: Olağanüstü haşlayacağımız, üzerinde ağır eleştiriler yapacağımız bir kanun teklifi değil; ihtiyaçlara binaen, iyi niyetli bir teklif olduğunu söylemem gerekiyor. Ama tabii, her kanunu yaparken istişare etme ihtiyacını göz önüne almadığınız için burada da eleştireceğimiz noktaların çıkmasına neden oluyorsunuz. Benden önceki konuşmacılar çok fazlasıyla dile getirdiler, bu istişare geleneği yok, kanun yapma tekniği açısından da başka bir teknikle kanun tekliflerini getiriyorsunuz. Doğal olarak, burada az da olsa iyi niyetle yapılmış olan kanun tekliflerine de bizim bakış açımızdan kaynaklı bazı eleştirilerin ortaya çıkma durumu oluyor.

Öncelikle ve özetle, bu kanun teklifinin bir iki maddesiyle alakalı, aslında benden önceki konuşmacıların da dile getirdiği bir iki maddesiyle alakalı ben de fikrimi söyleyeceğim. 1’inci maddedeki düzenlemenin Anayasa’nın 128’inci maddesindeki görev ve yetkilerin kanunla belirlenmesi ilkesine aykırılık taşıyabileceği düşüncesindeyim. Burada bir “baş icra müdürü” tanımı getiriliyor, o kendi içinde de başka sorunlar yaratabilir icra müdürleri arasındaki görev bölüşümü anlamında ama onun görev ve yetkilerinin neler olduğunun tanımı yok. Aslında, İcra ve İflas Kanunu’nda da icra müdürleriyle ilgili çok fazla bir tanım söz konusu olmadığından dolayı bu kısma Anayasa’nın 128’inci maddesi gereği tavih, bir detaylama, görev ve yetki tanımlamasının girmesi gerektiği inancındayım. Bu anlamda, Anayasa’ya aykırılık durumu söz konusu, onu öncelikle söyleyeyim.

40’ıncı maddede -yine, arkadaşlarımız da dile getirdiler- tek suçtan dolayı birden fazla ceza yaptırımı uygulaması, bu, disiplin hükmü de olsa bir arada olma ihtimali yok yani 2’nci maddeye göre, hukuk devleti ilkesine göre olmadığı gibi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin ek 7’nci Protokolü’ndeki 4’üncü maddeye de bir aykırılık söz konusu burada. Anayasa 90 gereği de altına imza attığımız sözleşmeler bizi bağlayacak olduğundan dolayı bu kısmın bir gözden geçirilmesi gerektiği düşüncesindeyim.

44’üncü maddeye ilişkin de kanunun yer ve zaman açısından uygulanması kanun tekniği açısından da asli unsurdur. Burada yer ve zaman unsuru açısından uygulama geniş bir yelpazeye bırakılmış ve yasama yetkisine yönelik olarak bir ihlal söz konusu burada. Anayasa’nın 87’nci maddesinde TBMM’ye tanınmış olan bir hakkın başkasına havale edilmesi var. 7’nci maddedeki yasama hakkının kim tarafından kullanılacağı belirlenmiş durumda ve 2’nci maddedeki hukuk devleti ilkesine aykırılıklar taşıyor.

Onun dışında, bazı düzenlemeler, evet, eleştirilebilir ama geneli itibarıyla İcra ve İflas Kanunu'nda bazı değişikliklere ihtiyaç olduğu hepimizin bildiği şeyler. Yani ihalelere girişle alakalı, toplumsal yapımızdaki bozukluklar, sosyolojik yapımızdaki bozukluklar, suç örgütlerinin bu ülkede yeterince bastırılmamış olması vesaire gibi yapılar göz önünde bulundurulduğunda teknolojinin nimetlerinden faydalanma da gerekiyor, bilişimin nimetlerinden faydalanma da gerekiyor. Bu açıdan, burada yapılan bu düzenlemelere bizim “Hayır.” deme durumumuz söz konusu olmaz; aksine, ben birçoğunun faydalı olabileceğini düşünüyorum.

Bir birleştirme talebim vardı, onu bir dile getireyim öncelikle. İşçi alacaklarıyla alakalı, özellikle Covid döneminde yaşanan sıkıntıları da göz önüne alarak 25 Mayıs 2021 tarihli (2/3633) numarasıyla esasa kayıtlı olan işçi alacaklarının öncelikli alacak, öne geçirilen alacak hâline getirilmesi anlamında işçiyi, emekçiyi, sosyolojik olarak problemi olan bir ülkede korunması gereken ana sosyal kesimleri korumak anlamında bir kanun teklifimiz var, onun birleştirilmesini talep ediyorum.

Bu kanun teklifinin 1'inci maddesine getirdiğiniz gerekçeye bakıldığında aslında içsel olarak Türkiye'nin ana sorunlarını ikrar eder bir durumumuz söz konusu. Diyorsunuz ki “İcra dairelerinde yük arttı.” İcra dairelerinde yükün artmış olması bir ülkenin ekonomik ve sosyal pozisyonunun bozulmuş olması anlamına gelir, başka hiçbir anlama gelmez. Hiç kimse keyfen icralık olmaz, icra dairelerinde artan yükü artık hepimiz biliyoruz. Bunun temel nedeninin de sadece hukuksal bir mesele ya da hukuki denetim, takip, oradaki idari kadroların yeterliliği meselesi olmadığı, Türkiye'nin son yıllarda saplanmış olduğu ekonomik bataklık olduğunu görüyoruz. Bu bataklıktan böyle sadece İcra ve İflas Kanunu'nda bazı düzenlemeler yapıp kadro artırarak çıkamayacağımızı da görüyoruz. Hatta ben bir süre sonra, eğer böyle giderse -Allah izin verirse buna müsaade etmeyeceğiz, onu bir defa söyleyeyim; biz sandıkta bu işi bitireceğiz, böyle bir ekonomik ve sosyolojik tabloyu en kısa süre içerisinde zaten telafi edecek önlemleri alacağız ama- o kurmuş olduğunuz kadroların icra mahalline gittikleri zaman hiçbir şekilde can güvenliğinin kalmayacağını düşünüyorum, uygulamanın içinden gelen bir arkadaşınız olarak söylüyorum. Burada az önce arkadaşlarımız dile getirdiler, icra, iflas muameleleri sırasında kolluğa çok ihtiyaç olduğu, kolluğun bulunmadığı vesair gibi şeyler getirildi. Ona ilişkin de yasal düzenleme yapılması gerektiğini söyledi Sayın Tanal. Bana sorarsanız, bir süre sonra kolluğu da çalıştıramazsınız. Yoksulluğun, haksızlığın, hukuksuzluğun, adaletsizliğin, ekonomik her türlü öngörüsüzlüğün bir şekilde boy atmış olduğu bir ülkede ister kollukla ister kolluksuz icra muamelesi yapmaya kalktığınızda başka direnişlerle karşılaşabilirsiniz.

Burada net olarak söylüyorum, bizim halkımız gerçekten necip bir halk, bizim halkımız sağduyulu bir halk, bizim halkımız sizin her türlü kötü yönetiminize rağmen oturduğu yerden gerçekten bir şekilde çözüm arayan ama sokağa yönelik olarak bir eylemliliğin parçası olmayacak derecede necip bir halk. Ama öyle bir yere getirdiniz ki, öyle bir yere getirdiniz ki ne vergi alırken ne icra yoluyla herhangi bir şey tahsil ederken karşınızda o kadar masum bir kitle bulamayabilirsiniz. İnsanların evlerine gidiyorsunuz oturacak sandalyeleri yok, yiyecek ekmekleri yok. Öyle bir tablo oluşturduunuz ki size çağrı yaptık, dedik ki: “Kara kış fonu kurun, kara kış fonu kurun.” Ha bire enerjiye zam yaptınız. Diyeceksiniz ki “Dünyada trend böyle.” Evet, dünyada trend böyle ama dünyadaki bu trende karşılık ülkeler tedbir alıyorlar. Almanya enerji üzerindeki vergiyi asgariye çekti, Çekya'da enerji üzerindeki vergi kaldırıldı, Belçika 740 milyon euroluk bir enerji paketi açıkladı kendi vatandaşlarını koruma altına almak için, bunun gibi İtalya doğal gazı kış aylarında kendisi ödeyecek vatandaşlarının yerine, Fransa 2 bin euronun altında geliri olanlara 100 euroluk ek destek açıkladı.

Şimdi, biz ne yaptık? Hiçbir şey. Kötü kötü şeyler yapıyoruz ama, kafamıza göre politika faizi belirliyoruz, üreticiyi mağdur ediyoruz, işçiyi mağdur ediyoruz, emekçiyi mağdur ediyoruz, Türkiye'de

esnafı mağdur ediyoruz. Mağdur etmediğimiz küçük bir azınlık var, oligark bir çete var. Bizim Genel Başkanımız “5’li çete” diyor ya, onun biraz daha geniş, o tek başına değil, biraz daha geniş var; işte bu sizin uyguladığınız politikalarından, döviz farkından, fırlayan dövizden mutlu olan bir kesim var. Onun dışında olağanüstü mutsuz bir tablo yarattınız.

Hukuk bir üstyapı kurumudur, hukuk bir altyapı kurumu değildir ki, altyapı kurumu ekonomidir. Ekonomiyi doğru düzgün bir yere taşıyamazsanız burada çok kanun yaparsınız ve hiçbir işe yaramaz. 2018 yılından beri biz sizinle kanun yapıyoruz arkadaşlar, çok kanun yaptık, en çok çalışan komisyonlardan bir tanesi Adalet Komisyonu ama bu ülkede hiçbir şey değişmiyor, aksine her şey kötüye gitti. Niye? Çünkü siz tekçi bir sisteme geçtiniz, kafanıza göre takılıyorsunuz. Sokağın, insanın insancıl olarak hangi ihtiyacının olduğunu öncelemek yerine kendi öncelediğiniz ve hakikaten karşılığı olmayan işler yapıyorsunuz. Yüzde 46 civarına varmış üretici fiyat endeksinin olduğu bir ülkede yüzde 19,80... Palavracı bir kuruluşunuz var TÜİK, açıklama yapıyor, onun rakamını söylüyorum, “19,80 Tüketici Fiyat Endeksi.” diyor. Geçen yıl ile bu yıl özellikle gıdada yüzde 100’ün üzerinde artan maliyetler söz konusu. Sokağa çıktığınızda bir kıvırcığı 10 liraya alıyorsunuz, yoksul insanlara bir kıvırcığı 10 liraya yediriyorsunuz. Ve buna karşılık da Sayın Cumhurbaşkanı -nereden öğrenmiş ben de bilmiyorum, ekonomistler böyle bir kabulü asla yapmıyorlar- diyor ki: “Ben faizi düşüreceğim, enflasyonu da düşüreceğim.” Yüzde 16 politika faiziyle beraber yüzde 19,80 sizin o palavracı kurumunuzun açıklamış olduğu enflasyon rakamını karşılık koyuyor. Akıl var, fikir var, izan var, olmayacak bir şey bu. Bu nedir biliyor musunuz? Bu, bugün icra dairelerine çok daha fazla insan alarak ensesine bineceğiniz yoksul halkın daha daha yoksullaşmasıdır; anlaşılmayacak bir şey yok ki, alım gücünü düşürüyorsunuz, alım gücünü düşürüyorsunuz. Bu ülkede yapılan üretimin birçoğu aslında ithal ikame üretim. Adımınızı attığınızda ithal mallar üzerinden bir üretimle karşı karşıya kalıyorsunuz, döviz arttıkça oradaki maliyet artıyor, oradaki maliyet arttıkça enflasyon artıyor, enflasyon arttıkça yoksulluk artıyor; sömüren de ufacak bir azınlık kitle var. Nereye kadar götüreceğinizi düşünüyorsunuz bunu? Bu kafa nereye kadar gider? İnkı mısınız arkadaşlar, içinizden çıkıp bir tanesi bu ekonomik modeli burada anlatamaz. Neyin murat edildiğini Türkiye Büyük Millet Meclisi Parlamentosundaki 600 milletvekilinin 5’i bile tarif edemez. Hani milletin iradesi Parlamentoda tecelli ediyordu. İşte, böyle, kurumların hukuksal anlamda durdukları yerle de oynarsanız, Merkez Bankası Başkanının hiçbir inisiyatifi kalmazsa, kurumsal hiçbir inisiyatif söz konusu olmazsa, hukuk her türlü ihlal edilir ise, piyasada böyle bir devlet yapısı, böyle bir ekonomik yapı, böyle bir hukuksal yapı yaratırsanız bu kanunlardan çok getirirsiniz ama kimse tınmaz. Kötü niyetli kanun demiyorum, bakın, işin başında dedim ki iyi niyetli bir kanun çalışması ama farkına varın, sizin her türlü iyi niyetli kanun çalışmanız aslında bozuk düzene makyaja dönmeye başladı. Düzen bozuk, düzen bozuk, düzeni tamir etmeyi düşünmüyoruz, üzerine bu düzene makyajını yapabileceğimiz kanunlar getiriyoruz. Daha fazla icra yapsak ne olacak? Bu ülkede daha yoksul insanlar olduğu sürece, millî gelir azaldığı sürece, kişi başına düşen millî gelirden adaletsizlik arttığı sürece icra daireleri “full” çalışsa ne olacak, kapılara dayansa ne olacak? Ne olacak, bir anlatabilir misiniz? Parası olmayan adamın canını mı alacaksınız? O yüzden, öncelikle hukuka dayalı bir devlet gerekiyor. Niye gerekiyor, biliyor musunuz? Hukuka dayalı bir devlet olmazsa ekonominiz zaten düzgün gitmeyecektir. Demokratik bir devlet yapısı kuramazsanız buralarda çok tırmalarız bu kanunları.

Daha önce buraya başka bir kanun getirdiniz siz, kitle imha silahlarıyla alakalı kanun, burada bir yıl, bir buçuk yıl önce o kanunu görüştük. Anlattık size, dedik ki: Bu değil, bu yeterli değil, başımıza iş açacak bu. O nüfuz sahibi insanların servetini sorgulamayı bir türlü göze alamadınız. Dediler size: “Bak, bu da olması lazım.” Sonra, önümüze neredeyse 10 maddelik ihlaller zinciri koyuldu o içinde bulunduğumuz ligde. Ben utanıyorum, bize değerli taştan kara paraya kadar, uyuşturucuya kadar devlet olarak göz yumduğumuzun belgesi diye önümüze bir dizi ihlal koydular. Ben bu ülkenin parlamenti

olarak bu ithamlardan utanıyorum. Hadi, çıkıp da diyelim ki: “Hayır, yok bunlar, biz doğru kanunlar yaptık, biz doğru işler yaptık.” Hayır, bunu yapmadınız, siz kitle imha silahlarıyla ilgili kanunu yaparken Türkiye’de size muhalefet edebilecek sivil toplum örgütlerini nasıl bastıracağınızın kanununu yaptınız. O yüzden, kanun yapmak bir mesele değil. Kanunla sosyolojik yapınız arasında uyum, ekonomik yapınız arasında uyum olması gerekiyor. Bu ülkede mevcut Anayasa’nın bile -ki biz bu Anayasa’yı değiştireceğimizi söylüyoruz- bakın, ama önce bu Anayasa’ya uyulması gerektiğini de söylüyoruz- birçok başlığının ihlal edildiği bir ülkede yaşıyoruz. Var mı bu ülkede hukuk devleti? Biriniz iddialı olarak söyleyebilir misiniz? Anayasa’nın amir hükümleri var, hukuk devleti, Anayasa’nın üstünlüğü, devlet yetkisi, yasama yetkisi, yürütmenin nerede olacağı, yargının nerede olacağı, Cumhurbaşkanının tarafsızlığı meselesi, mahkemelerin bağımsızlığı meselesi, kişi özgürlüğü ve güvenliği meselesi, düşünce ve ifade özgürlüğü, toplu özgürlükler, adil yargılanma hakkı, uluslararası sözleşmelere uyulmasıyla ilgili zorunluluklar, mahkemelerin kararlarının gerekçeli olması; Anayasa’da bir dünya amir hüküm var. Tarumar ettiniz ya, bu saydıklarımın hepsi artık yok gibi, aksine bunların aksi yapılıyor bu ülkede ya. Baro başkanlarını yürütmediniz ya, baro başkanlarını; baroları Anayasa’ya aykırı bir şekilde bölen yasayı yaparken yürütmediniz ya. Barışçıl yürüyüşlerine göz yumamayan bir devlet yapısı var karşımızda. Ben az önce dedim? Bu kanunlara değil, demokrasiye ve hukuka ihtiyacımız var, kanunlar hukuk anlamına gelmiyor. “Baro başkanlarını yürütmeyen iktidar” olarak tarihe geçtiyseniz, siz bu işleri çözemezsiniz, olmaz. Baro başkanlarını baroların geleceğinin görüşüldüğü Adalet Komisyonu toplantısına davet etmediniz, sokmadınız ve o kanun görüşülürken Komisyona hiçbir baro başkanının giremediği, günlerce dışarıda çay, kahve ısmarlayarak gece dışarıda yattığı ve üstelik bir kısmının o yürüyüş sırasında darp edildiği bir hayatı uygun gördünüz bize.

Ben size başka şeyler hatırlatacağım şimdi, bu ülkede oluyor bunlar ya, “hukuk” “demokrasi” diyoruz ya, mesela, Cumartesi Anneleri var, Cumartesi Anneleri. Diyeceksiniz ki “Diyarbakır Anneleri” Evet, onlar da var, ikisini birbirinden ayırıyorsam iki gözümü birbirinden ayıracak kadar alçak adamım, ikisini de birbirinden ayırmıyorum ama siz birine bir gözle bakarken diğerine gözünüzü kapatıyorsunuz. Cumartesi Anneleri yirmi beş otuz yıldır eylemlilik içindeler biliyorsunuz. Neyi arıyorlar? Kayıplarını arıyorlar. Kaybeden kim? Kaybeden... Herhâlde bu, devletin sorumluluğunda bir konudur “kayıp”. Gözaltında kaybolan birisi varsa devletin sorumluluğunda kaybolmuştur. Cumartesi Anneleri, Galatasaray Meydanı’na çıkamıyor, biz burada hukuk konuşuyoruz. Neden korkuyoruz ya? Yaşlı başlı insanlar, çocukları gözaltında kaybolmuş; Galatasaray’ın önünde fotoğraflarını yıllarca tuttular, Sayın Cumhurbaşkanı vakti zamanında onlarla ilgilendi, kayıplarıyla ilgileneceğinin sözünü verdi hatta birtakım adımlar da atıldı o süreç içerisinde ama öyle bir yere geldiniz ki son beş, altı yıldır; kimseye tahammülünüz yok. Cumartesi Anneleri eğer Galatasaray Meydanı’na çıkarsa korkuyorsunuz ki iktidarınız gidecek. Bu kadar kâğıttan kaplan mı sizin iktidarınız, Cumartesi Annesinden, 10-15 yaşlı insandan, haksızlığa uğramış insandan korkacak kadar kâğıttan kaplan mısınız? Bence değilsiniz. Ama başka bir sebebi var. Özgürlüklere tahammüllü iktidar olabilmek meselesi, şu Anayasa’ya yemin ederken -hepimiz yemin ettik buna, Sayın Cumhurbaşkanı ve biz parlamenterler- buna uymayı sağlayacak kadar kararlı bir siyasi otorite olabilme meselesi. Yani hukukun şekillenebilmesi için önce siyasi iradenin kararlılığı gerekiyor. O, hukuk yapacak yapmayacak meselesi değil, kararlı bir siyasi irade olur ise hukuk kendi içerisinde dik durur, beli bükülmez, yürür, hukukçular işini yapar ama şimdi kararlı bir hukuksuzluk iradesi olunca bizim Grup Başkan Vekilimiz Özgür Özel’in söylediği gibi hukuk seyyar giyotine dönüyor, giyotin gibi; size uygun olmayanların kafasını kesiyorlar, kesmişler “Örnek ver.” dersiniz veririm ama ben biraz haksızlıklardan bahsetmeyi tercih edeceğim. Mesela, askerî okul öğrencileri var, otuz yıl ceza aldılar. Bu çocuklar nasıl biliyor musunuz? Ben dosyalarını inceledim, aslında bir şekilde kandırılarak yola çıkarılmışlar, Sultanbeyli’de, TEM’in üzerinde farkına

vardıklarında İstiklal Marşı söyleyerek direnen çocuklara otuz yıl ceza verdi sizin mahkemeleriniz. O iğrenç örgütün finansörünü el üstünde uçakta taşıyan şu andaki yönetim yapınız öyle bir siyasi duruş gösteriyor ki o çocuklar otuz yıl ceza aldılar ve şu anda mağdurlar, mağdurlar. Başka mağdurlar var mı? Var tabii. Mesela, KHK'liler var, hiç ilgi alanınıza girmiyor, biz ilgilenmeye çalışıyoruz. Hiçbir soruşturma geçirmeden, sadece bir idari tasarrufla mesleğinden, işinden edilmiş ve yaşamsal her türlü ihtiyacını karşılayamaz hâle getirilmiş insanlar var, siz neyin hukuk devletinden bahsediyorsunuz burada ya! Burada hukuk devleti falan filan bilmem ne konuşuyoruz. Hiçbir soruşturma geçirmeden... Bu, içimizden birisi de olabilirdi, bakın, herhangi biriniz ya da yakınlarınız olabilirdi. Hiçbir hukuksal süreç geçirmeden işinden edilmiş insanların olduğu bir ülkede "Hukuk devleti var." nasıl diyeceğiz? İki, beraat kararı almış olan insanlar var. Bakın, her ne kadar yargının bağımsız ve tarafsızlığı tartışmalı olabileceksa de ben hüküm giymiş, yargılananlarla ilgili bir şey söylemiyorum ama beraat kararı almış olan insanı görevine iade etmiyorsunuz. Niye? Sizden daha ak pak; sizin birçoğunuz yargılanmadınız bile. Yargılanma aynı zamanda bir aklanma yolu değil midir? Yargılanan insan beraat aldığı zaman ak, pirüpak değil midir? Hepimizin yargılanabilirliği ihtimaline binaen yargılanmış, beraat etmiş olan insanlar bizden daha temiz değil midir? Ee, görevine iade etmiyorsunuz. Öyle bir yapı kurdunuz ki muhaliflerinizi de görevine iade etmiyorsunuz çünkü o dönemde bir dünya insanı bu sebepten aldınız. Elinize bir malzeme verildi "FETÖ örgütü" diye, alakasız; bütün muhalifleri bu şekilde aldınız. Beraat etmiş, aynı zamanda "Hakkında kovuşturmayla yer yok." kararı verilenler için de aynı şey geçerli.

Ben size başka bir şey daha söyleyeyim, bir haksızlık daha dile getireyim. Kâğıt toplayıcılar var, biliyor musunuz? Sokakta kâğıt topluyorlar. Evet, sıkıntılı bir meslek, sorunlu bir meslek, onlara mesleki düzenlemeler yapmak yerine bulundukları yerlerde mesela İstanbul Valisi belediyelere talimat göndermiş: "Bunlarda her türlü sıkıntılı iş olabilir, oldukları yeri tarumar edin." 600 lira vererek aldıkları çekçekleri var, onlara hukuksuz bir şekilde el koyuluyor, çalışmadan alıkonuluyorlar, on binlerce insan hukuka dayalı hiçbir işlem yapılmadan mağdur ediliyorlar. Burada Anayasa'nın 49'uncu maddesini, bakın, ben size okuyayım, deniliyor ki: "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir." ama başka bir şey daha söyleniyor: "Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır." "Ben çalışacağım." diyor adam. 10 milyondan fazla işsiz yarattığınız bir ortamda "Ben çalışacağım; siz benim mesleğimin teminatı olacak işleri yapın, benim çalışabileceğim alanları tarif edin, bana bir meslek kimliği tarif edin. Ben ekmeğimi çöpten çıkarıyorum." diyen insanların işini yaptırmıyorsunuz. Niye? 2 tane şirketi paraya boğacaksınız diye galiba. Burada bir ithamda bulunmak istemiyorum ama araştırdığımızda altından bunlar çıkıyor; 2 şirket zenginleşecek, toplum huzursuzlaşacak. Ekmeğini çöpten çıkaracak olan insanlara o ekmeği çıkartmayacaksınız; işte siz suçun ortamını yaratıyorsunuz zaten açlıkla, yoksullukla işini yapmak isteyen insana müdahale ederek suçun oluşma ortamını yaratıyorsunuz. Devlet bunu yapar mı ya, devlet bunu yapar mı? Bugün devleti yöneten sizsiniz, buna önlem almanız gerekmez mi? Aksine bunların bir mesleki tanımının yapılması, mesleki özelliklerinin tarif edilmesi, nerede, nasıl işlerini yapacağının belirtilmesi, eğitimleri varsa eğitimlerinin halledilmesi ama ekmeğinden edilmemesi gerektiğini bilmiyor musunuz?

Ya arkadaşlar, kusura bakmayın, bunu söylemek zorundayım, hepimiz dostuz, sizi tenzih ediyorum ama öyle yönetim kademeleriniz var ki hakikaten mağrurlar ordusuna dönmüş, kibir ordusu olmuş, dünyayı görmüyor ya; kafayı kaldırıp etrafını görmüyor; paradan başka hiçbir şey görmüyor ya, parayı da sadece kendi etrafında görüyor, bölüştürmeyi bilmiyor, adaleti bilmiyor sosyolojik yapıyı bilmiyor. Çekip gitseler var ya, kurtulacak bu millet. Aynen böyle bakıyor ya. Bunu zatiailerinize söylemiyorum, buraya seçimle gelen bütün arkadaşlarımı tenzih ediyorum, halkın takdiriyle burada

oturan arkadaşlarımı tenzih ediyorum. Bizlerin de sorumlulukları var, yeterince yerine getirmemiz lazım ama bir ağır ağabeyler sürüsü oluşturduğunuz yönetimde, ağır abiler; kafalarını kaldırıp sağa sola çeviremiyorlar, sadece üç beş kişinin çıkarı için bu ülkede bir yönetim mekanizması hayata geçiriyorlar.

Başka bir şey daha söyleyeceğim ben size. Medyaya dünyanın cezasını yağıdırıyorsunuz. Bir RTÜK Başkanı var, ona bir sormak lazım ya; sana milyonları bulmuş birkaç kanalla ilgili şikâyet var, kılını kıpırdatmıyorsun. Oralarda, o kanallarda her türlü infazlar yapılıyor, tehditler yapılıyor, şantajlar yapılıyor. Bize de yapılıyor ya; biz önemsemeyiz -bizim açımızdan- bazı atasözlerimiz var ya onlar yapıldığında onlar olduğunu düşünürüz. Tekrar etmeyeceğim o atasözlerini burada, rencide etmeyeceğim ama halka yönelik kini, nefreti tohum gibi eken yayınlar yapan yayın organlarına ağzını açmayan, dosyalarını sümen altı olarak tutan bir RTÜK Başkanı, muhalif tek kelimenin olduğu yerde kalkıyor ceza yağıdırıyor. Siz, şimdi “Bu ülkede basın özgürlüğü var.” mı diyeceksiniz? Deyin, millet bizi izliyor, inandırabiliyorsanız inandırın.

Ben yaşadığım canlı bir olayı anlatacağım. Sayın Zeynel Emre yanımda ve bir televizyon programında Sayın Cumhurbaşkanının yıllar önce -kaç yıl önce olduğunu hatırlamıyorum- şehitlere “kelle” dediğini bir örnekleme olarak, bize yönelik bir suçlamaya yönelik basit bir örnekleme olarak arkasına sığınmaksızın söylediğinde oradaki moderatör tedirgin oldu, yerinden zıpladı “Aman sözünüzü geri alın.” dedi. “Siz bunu duymadınız mı?” dedi Sayın Zeynel Emre; duymamış hayatta. Sağır sultanın duyduğu ifadeyi duymamışa yatacak kadar RTÜK’ten korkan ve orada “RTÜK bize ceza verir.” diyebilecek kadar zora düşmüş bir medya var karşınızda; Sayın Cumhurbaşkanının söylediklerini bile inkâr ettirecekler bize. Biz bunların arkasında siyaset yapmayız, söylenen söylenmiştir, ayrı bir konu ama geldiğimiz nokta bu. Niye bu biliyor musunuz? Bir, RTÜK var, idari kurumlarla ceza yağıdırıyorsunuz, hukuk devleti ilkesinden uzaklaştınız. İki, Cumhurbaşkanına hakaret suçundan rekor düzeyde takibe uğrayan, yargılanan insanlar var, sosyal medyada bu iş ağzını açana ceza olarak dönüyor.

Her türlü hakarete maruz kalıyorum sosyal medyada, her türlü eleştiriye de maruz kalıyorum; bugüne kadar daha bir tek kişiye bir ceza davası açmış değilim. Aileme hakaret oluyor, şahsıma hakaret oluyor, soyuma sopuma hakaret oluyor, küfür oluyor; diyorum ki: Bir zavallı ordusu. Sizin trolleriniz hariç, trollerinizi zaten ciddiye almıyorum. Tehditler de oluyor, diyorum ki: Bu yoksullaştırılmış halk şu anda bir sendrom yaşıyor. Bu Stockholm sendromu mudur, Stalin benzetmesi olan sendromlar var, onlar mıdır; nedir, demiyorum ama suçlamıyorum ya, insanlar çaresiz, bulundukları yerde hoşlarına gitmeyen her şeye tepki verir hâle gelmişler. Bu da sizin eseriniz. Bu saldırganlık da bu hoşgörüsüzlük de bu kendinden olmayana alan yaratmama felsefesi de sizin son beş altı yılda yarattığınız, ona buna kafa tutarak ama altında ezilerek yarattığınız tablodur arkadaşlar. Halkımızı bu duruma siz getirdiniz, siz yönetiyorsunuz bu ülkeyi. Ne olacak ben iki adama ceza davası açsam? Beni mutlu etmez. Sonra özür dilerler, şu olur bu olur, ezilir büzülürler. Bunu siz yarattınız. Şimdi, yarattığınız yerde Cumhurbaşkanına ağzını açana ceza davası, hakaret davası, tazminat olarak dönüyor. Hiçbir yargı mensubu da bu konuda, sizin yarattığınız bu siyasi iklimde dik duramaz, çok az durur; ara ara kararlar veriyorlar, takip ettiğimiz davalar var, onları alından öpüyorum. Dik duramayanlara bir şey söylemiyorum, dik duran benim meslektaşlarımın, yargıda görevini yapanların alından öpüyorum. Kızıcılık şerbeti içiyorlar, kan kusuyorlar, sizin bu ikliminize rağmen bir düzgün yargıyı, ayakta tutma mücadelesi veriyorlar; onurlu mücadelelerini buradan kutluyorum.

Şimdi, yine hukuk devletinden size bir örnek vereceğim: Korgan Kaymakamı. Korgan Kaymakamını açığa aldınız. Niye? Cumhuriyet Bayramı’nı güzel kutladı diye. Niye? Modern, çağdaş, akli başında bir insanın kutlaması gerektiği şekilde Cumhuriyet Bayramı kutladı diye. Alırken de gerekçe şu; önce kimse bir gerekçe açıklamadı, sonra Valilik dedi ki: “Kaymakama yaraşmayan hareketler, yakışmayan

hareketler.”

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Nerenin kaymakamı dediniz?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Korgan, Ordu.

O kaymakamın arkasındayız. Eğer cumhuriyet kimsesizlerin kimsesiyse, devleti temsil eden insanlar kimsesiz değildir ama bizim açımızdan kimsedir; hem kimsesizlerin hem kimsenin arkasındayız. Eğer cumhuriyet buysa, tarumar etmenize asla müsaade etmeyeceğiz. İşini yapan bir kaymakamı sizin getirdiğiniz yeni normlara uymadı diye ya da her neyse nedeni, oradaki il, ilçe teşkilatınızın karalamalarıyla eğer görevden alıyorsanız bu ülkede hukuktan bahsetme hakkınız yok. Yarın onu yerine iade etmeniz gerekir.

Açığa almanızın nedeni nedir? Bir kaymakam, olmuş bir olayla alakalı, herkesin önünde bir bayram kutlaması yapılmışsa hangi delili yok edecek? Soruşturma süresince açığa alındığında neyi yok edecek de korktunuz hemen açığa aldınız? Siz az önce burada Sayın Kaboğlu’nun söylediği gibi yeni bir devlet yapısı yarattınız, insanları tehditle, şantajla, baskıyla, hukuksuz bir alanın içerisinde, kendi alanınızın içinde tutmaya çalışıyorsunuz. İşte, böyle, alnı öpülecek kaymakamlar da var. Size ders olsun, kapak olsun size! Size kapak olsun o kaymakam ama buradan tekrar ediyorum ona karşı her türlü hukuksuzluğu takip edeceğiz. Peşini bırakmayız. O kaymakam bir modeldir, o kaymakam modern Türkiye’nin, çağdaş Türkiye’nin modelidir. Ben burada yine hiçbir arkadaşımı suçlamıyorum, eğer oradaki irade modern Türkiye’ye yönelme, bir ezme iradesiyse onu ya hukukun içinde tutacağız ya o irade hukuk içerisinde kendi hesabını verir. Buradan açık, net olarak söylüyorum kimseye zulmetmeyin, hukuk zulmün aracı değildir.

Yoksulluktan bahsettim, daha fazla içinizi karartmayacağım. Bu işi de daha fazla uzun tutmak istemiyorum ama 2018 yılından beri çıkarmış olduğunuz yasalardan size bazı örnekler de vermeye çalıştım. Bu ülkeyi getirdiğiniz yer burasıdır. İcra iflas dairelerine adam doldurarak halkı bir yere çekeceğinizi zannediyorsunuz. Ben, buradan size tekrar çağrıda bulunuyorum -Sayın Genel Başkanımız bu çağrıyı yaptı- ilk acil çağrımız: Yoksullukla mücadele etmemiz gerekiyor. Yoksullukla mücadele ederken, Anayasa’nın 127’nci maddesinde kamu kurumu diye tarif edilen sadece merkezî idare değildir, yerel yönetimler de kamu kurumudur. Gözünüzü kulağınızı kapatıyorsunuz, yerel yönetimlerin bu mücadelesine bırakın destek olmayı sekte olmaya çalışıyorsunuz. Gözünüzü açın, bu enerjileri birleştirelim, bu ülke çok yoksul buradan çıkışı beraber yaratalım; sorumlu devlet yönetme budur. Benim de sorumlu bir parlamenter olarak burada eleştiriden çok bu çağrıyı yapma yükümlülüğüm vardır. Bu ülkenin bütün enerjisini bütünleştirerek, yoksullaşmış olan halkımızın sorunlarına çözüm bulmamız gerekir. Sayın Cumhurbaşkanı Anayasa’mıza göre koordinatörüdür, bana kalırsa yerel yöneticilerle beraber mülki idare amirlerini hangi partiye ait olduklarına bakmaksızın behemehâl bir toplantıya çağırıp, önümüzdeki üç dört ay içerisinde, yoksullukla mücadeleyle ilgili bir plan açıklaması gerekir yoksa sarayda oturarak halkımızı aklıktan öldürerek bir yere varmamız mümkün değildir. Genel başkanımızın “Karakış fonu” çağrısı vardır o fonun içerisinde açıkladığımız, özellikle elektrik üzerinden KDV’nin ve TRT fonunun kaldırılması, milletin yükünün biraz hafifletilmesini istemiştik, size önermiştik; doğal gazda ÖTV ve KDV’nin kaldırılmasını önermiştik. Asgari ücretin yoksulluk sınırının altına düştüğü 270-280 dolar civarında olduğu bir ülkede yaşıyoruz, buna hiç kimse müstahak değildir. Asgari ücreti açlık sınırının üzerine çıkarmanız gerektiğini hatırlattık, inşallah yaparsınız. Her türlü ücretin içerisinde asgari ücret kadar kısmının ki asgari ücret de dâhil olmak üzere, verginin kaldırılması gerektiğini size buradan hatırlatıyorum.

Bu önlemleri almazsanız bizi burada sadece angarya usulü çalıştırırsınız, çıkardığınız yasalara uyulmaz, yasalara uyulmaması devletin cebir kullanma hakkını sağlar, halkımızı devletle karşı karşıya

getirirsiniz. Devletin doğru görevi, halkımızın refahını sağlamaktır.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Ara vermeden önce, MHP’den konuşma yapılmadı.

Sayın Halil Öztürk Bey, buyurun.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kanuna dair konuşacağım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar ve basın mensupları; Yargı Reformu Stratejisi kapsamında kamuoyunda beşinci paket olarak adlandırılan ve 8 ayrı kanunda değişiklik öngören 54 maddelik İcra ve İflas Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlamış bulunmaktayız.

Saygıdeğer Komisyon üyeleri, 1932 yılında yürürlüğe giren 17 geçici madde ve 370 maddeden oluşan İcra ve İflas Kanunu bugüne kadar çok sayıda değişikliğe uğramıştır.

Bu kapsamda, İcra ve İflas Kanunu’nda günün şartlarına göre zaman zaman çok sayıda değişiklikler de olmuştur. Baktığımızda, 1933 yılından bu yana 33 kanun ve bir kanun hükmünde kararnameyle İcra ve İflas Kanunu’nun birçok maddesi değişikliğe uğramıştır. Yakın geçmişte, 2018 yılında İcra ve İflas Kanunu’nda 67 maddelik bir değişiklik yapıldı, ciddi bir değişiklikti ve yine, geçtiğimiz yasama yılında da 19 maddelik bir düzenleme hayata geçirilmiştir. Söz konusu tüm bu değişikliklerin temel gerekçesi, bu önemli ve seksen dokuz yıllık kanunun günün şartlarına göre uyarlanması ve beklentilere cevap verecek şekilde düzenlemeler, güncellemeler içermesi şeklinde olmuştur.

Bugün, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinde, teknolojik gelişmeler kapsamında icra ve iflas da elektronik satışın düzenlenmesi ve uzun süredir kamuoyunun gündeminde olan çocuk teslimine ilişkin, çocukların icranın konusu olmaktan çıkarılmasını içeren hükümler yer almaktadır.

Değerli Komisyon üyeleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, uzun süreden bu yana toplumun kanayan bir yarası hâline gelen, ayrılmış anne ve baba arasında, icra yoluyla çocuk teslimini eleştirdik, çözüm önerilerimizi parti olarak daha evvelden dile getirdik ve kayıtlara geçirmiştik. Günümüzde boşanmanın sosyal ve psikolojik sorunlarını en ağır hisseden hepimizin bildiği üzere esasen çocuklar olmuştur. Anne ve babasının boşanması nedeniyle çocukluk travması yaşayan çok sayıda çocuğun bulunduğu da yadsınamaz bir gerçektir. Çocukların yaşadığı bu travma, acı deneyim stres ve kaygı bozukluğu gibi depresyon ve diğer ruhsal hastalıklara sebep olmaktadır. Diğer taraftan, çocukluk çağında yaşanan bu olumsuz deneyim, yaşamının ilerleyen dönemlerinde psikolojik sorunlara yol açmaya devam etmektedir.

Bilindiği gibi, mevcut uygulamaya göre çocuklar velayet sahibi olmayan diğer ebeveynle ayda sadece iki hafta sonunda ve mahkeme tarafından belirlenen saatlerde görüşebilmektedir, bundan daha fazlası için velayet hakkı sahibi olan ebeveynin rızasına muhtaç kalınmaktadır. Yürürlükteki mevzuat çerçevesinde, çocukların yasalar marifetiyle bu süreci yani icra yoluyla çocuk teslimi aşamasını yaşamaya mecbur bırakılması taraf olduğumuz Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi’nde yer alan “çocuğun yüksek yararı” ilkesiyle de çelişmektedir. Bu bakımdan gecikmiş de olsa bu ilkel uygulamaya önümüzdeki kanun teklifiyle son verilecek olması bizleri sevdirmektedir.

Değerli Komisyon üyeleri, yine önümüzdeki teklifle çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin usul icra sistemi dışına çıkarılıp Çocuk Koruma Kanunu kapsamına alınacaktır. Bu kapsamda, kanun teklifiyle İcra ve İflas

Kanunu'nda yer alan “Çocuk Teslimi, Çocukla Şahsi Münasebet Tesisine Dair İlamın İcrası, Çocuk Teslimine Ve Çocuk Kişisel İlişki Kurulmasına Dair İlamların İcrasında Uzmanın Bulundurulması” ve “Çocuk Teslimi Emrine Muhalefatinin Cezası” başlıklı maddeler yürürlükten kaldırılmaktadır.

Yine, keşif ve icra işlemlerine bağlı olmaksızın hâkim ve cumhuriyet savcısının görevlendirilmesi, araştırma, inceleme ve rapor işlemleri için daire dışına çıkan sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagogların kanun teklifi yürürlüğe girdiğinde yol tazminatı alması öngörülmektedir. Ayrıca, yine teklifle bu unvanlarda çalışan görevlilere ödenecek yol tazminatının hesaplanmasında 200 gösterge rakamının 275'e çıkarılması öngörülmüş olsa da, bu rakamların 400 seviyelerine çıkması bizim açımızdan daha da makul olabilecektir. Teklifin İcra ve İflas Kanunu'muza birçok yenilik kazandıracağına şüphe yoktur.

Yine, değerli arkadaşlar, Türkiye'de yaşayan engelli sayısı ülke nüfusunun yaklaşık yüzde 10'u civarındadır; bu rakam da aşağı yukarı 8,5 milyon engelli vatandaşımıza işaret etmektedir. Hepimizin yaşayacağı gibi zaman zaman engelli vatandaşlarımız da ekonomik olarak sıkıntı yaşayabilmekte, bu yüzden de borçlarını öteleyebilmektedirler. Ödemelerini geciktiren engelli vatandaşlarımıza hâlen yakalamalı haciz kararı çıkmakta ve engelli araçlarına haciz işlemi uygulanmaktadır oysa haciz konulan araç engelli bireyimizin eli ayağıdır. Bu bakımdan engelli vatandaşlarımızın araçlarına haciz konulmaması hususunda ve daha önce verilen sözler kapsamında bu önemli mağduriyetin de bu görüşmekte olduğumuz kanun teklifine eklenecek ek bir maddeyle giderilmesi önem arz etmektedir.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak teklife Komisyon görüşmelerinde olumlu katkı ve destek sunacağımızı ifade ediyoruz. Yine, bu şekilde, teklifin Komisyonda olgunlaşmış hâlini de Genel Kurul aşamasında parti olarak destekleyeceğimizi ifade ediyoruz. Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin de yine bir kez daha hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Öztürk.

Şimdi 3 konuşma daha var geneli üzerinde, öğleden sonraya bırakalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özur dilerim, ben sadece usul hakkında...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Saat 14.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati:12.39

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.03****BAŞKAN: Yılmaz TUNÇ (Bartın)****BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oturumu açıyorum.

Geneli üzerinde 3 söz talebi var, sonra maddelerine geçeceğiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, ben varım ya...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Siz konuştunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben usul üzerinde konuştum üstat, geneli üzerinde konuşmadım ki ya.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hakkımı saklı tutuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamamlayalım o zaman, 4'üncü kişi olarak size verelim Sayın Tanal.

Sayın Rafet Zeybek...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, birçok arkadaşımız: “Bu bir yargı reform paketi değildir.” dedi, tekrara kaçmamak için bunun üstünde çok durmayacağım ama şunu söylemek durumundayım: Kanunlarda değişiklikler her zaman yapılır; yıllar önce de yapıldı, bugün de yapıldı, yarın da yapılacak. Ama biliyorsunuz, biz, 2004 yılında TCK ve CMK’de çok köklü değişiklikler yaptık ama o tarihten sonra birçok maddesinde yine değişiklikler yaptık, bu bir ihtiyaçtır. Bugün İcra ve İflas Kanunu’nda yaptığımız değişiklikler de bir ihtiyaç sonucudur. İçinde gerçekten bizim de çok olumlu bulduğumuz maddeler var. Bu anlamda ben emeği geçen herkese teşekkür ediyorum ama bunlar, her zaman yapılan değişiklikleri Türkiye’de asıl sorun olan yargının sorunlarını çözüyor mu? Maalesef çözmiyor. Geçici zamanlarla ihtiyaca göre değişiklikler yapılıyor ama Türk yargısının sorunları yıllardır aynı şekilde devam ediyor. Bence bu normal yapılan değişiklikleri bir reform olarak nitelendirmeden, evet, yapın, biz de destek olalım kanun tekliflerine ama gelin Türkiye’nin asıl sorunu olan yargının sorunlarını çözelim.

Ben, Sayın Başkan sık sık yargı bağımsızlığını dile getiriyorum çünkü benim açıkçası siyasete girmemin birinci nedeni yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığının mücadelesini vermektir. Bu nedenle hoşgörünüze sığmıyorum, sık sık dile getiriyorum.

Türkiye’de, değerli arkadaşlar yargının çok önemli sorunu bağımsız ve tarafsız mıdır, bir de liyakat uygulanıyor mudur? Eğer biz yargıyı bağımsız ve tarafsız yapamazsak ve alacağımız hâkim savcıcı, diğer personeli liyakate göre değil de mülakata göre alırsak yargının sorunlarını asla çözemeyiz, yargıya güveni asla arttıramayız. Bunu hep ısrarla söylüyorum. Bu ülke hepimizin, bu yargı hepimizin, hepimiz şunu söylüyoruz: “Evet, yargı bağımsız ve tarafsız olsun.” Yine “Ya, liyakatli insanlar hak ettikleri göreve gelsin.” diyoruz ama uygulamada maalesef bunu gerçekleştiremiyoruz. Ben, yargının bağımsız ve tarafsız olmadığına şahidi olarak konuşuyorum. Bakın, FETÖ döneminde özellikle -ki 2010 öncesi de vardı, belki daha önceleri de vardı, açıkçası sadece sizin iktidarınız dönemini de kastetmiyorum ama- 2010 Anayasa değişikliğinden sonra yargının önceki sorunlarının üstüne bağımsızlık ve tarafsızlığını

tamamen yitiren bir düzenleme getirildi. Ben o zaman tabii ki siyasetçi değildim ama şunu görüyorduk: Ya, bu yargıyı bir cemaate, bir gruba teslim etmeyin, milletin yargısıdır, millet adına karar verir. Ama çok ısrar edildi, özellikle HSK’yle ve Anayasa Mahkemesiyle ilgili değişikliklerde, bu iki maddede çok ısrar edildi ama gördük ki 2010 yılı Ekim ayında yapılan HSK seçimlerinde yargının nereye sürüklendiğini hep izledik. O zaman ben gerçekten cumhuriyetin bir savcısı olarak o atanan HSK üyelerinin, daha doğrusu -seçilen diyelim, atanmadı çünkü- seçilen HSK üyelerinin ya da onlardan sonraki süreçte atanan başsavcılarının, ağır ceza mahkemesi başkanlarının ne kadar taraflı olduğunu, bakın, inanın, Bakanlık yetkililerine, işte genel müdürlerine, daire başkanlarına ya da tanıdığım -ki akrabalarım da vardı- AK PARTİ’nin böyle yönetiminde olan arkadaşlara “Gelin, yapmayın, bakın bu yargı tamamen talimatla iş yapıyor.” dedim ama size şunu inandırmadık “Evet, bu yargı talimatla iş yapıyor.” dedirtemedik. Ne zaman dedirttik? 2013 yılı 17-25 Aralıkta dedirtebildik ama o sürece kadar bu ülkede ne kadar mağduriyetler yaşandı, özellikle o kumpas davalarında herkes bas bas bağırdı “Yapmayın ya, böyle yargılama olmaz, böyle tutuklama olmaz.” “Hayır, bağımsız ve tarafsız yargı yapıyor bunu.” dediniz ama şimdi gerçek görüldü. Ben bugün de diyorum ki “Türkiye’de belki FETÖ dönemindeki kadar olmasa bile yargı hâlâ bağımsız ve tarafsız değildir, hâlâ yargı talimatla iş yapıyor.” Eğer biz... Bütün kararlarda elbette talimat verilmiyor ama şunu bütün inancım la söylüyorum: Lütfen inanın, bazı davalarda mutlaka talimat veriliyor. Siz vermiyorsunuz, Cumhurbaşkanı vermiyor ama birileri veriyor değerli arkadaşlarım. Bunu görmek lazım çünkü öyle bir hâl aldı ki yargının içerisinde gruplaşmalar oluştu yani bir taraftan FETÖ terör örgütünün elemanlarını görevden alırken onların yerine başka cemaatlerden insanlar yerleştirdik. Yani Türk yargısını biz böyle bağımsız ve tarafsız kılamayız, ayakta tutamayız, adalet dağıtamayız, güvenini sağlayamayız.

Bunun üstünde özellikle sıkça duracağım çünkü o dönemin acısını ben kendim yaşadım. Resmen talimatlar verildi, talimat verilenler hukukun gereğini yaptıysa sürüldü, disiplin soruşturması geçirdi, meslekten atılmaya çalışıldı. Şimdi, o şartları yaşamış bir arkadaş olarak söylüyorum; bugün de gerçekten hak edilmeyen sürgünler var, hak edilmeyen disiplin cezaları var. Bunların önüne geçmenin, Türkiye’de gerçekten bağımsız ve tarafsız bir yargı sağlamanın yolu HSK Kanunu’nu değiştirmek ve ona bağlı olarak Anayasa’yı değiştirmekten geçiyor.

Baştan da söyledim, bu tür kanuni değişikliklere ihtiyaç var. Daha önce de bizim desteklediğimiz çok kanun teklifleri geldi ya da maddeleri geldi ama bir türlü yargının o temel sorununu çözecek hiçbir çözüm önerisi gelmedi. Eğer o önerileri getirmezseniz, değerli arkadaşlarım, lütfen “Bu ülkede yargı bağımsız ve tarafsızdır.” demeyin.

Bakın, haziran ayında HSK üye seçimi yaptık, 7’sini de Meclis seçti 13 üyenin. Hepimiz gördük nasıl bir seçim yaptığımızı yani orada liyakat mı önde, siyaset mi önde hepimiz tanık olduk. Bakın, işte, beş ay geçti ve HSK üyesinin biri istifa etti. Nedenini açıklamadı ama kamuoyunda ya da basının bazılarında “İstifa etmesi istendi.” denildi; böyle yazıldı çizildi. Eğer bir HSK üyesinin bir siyasetçi tarafından istifası isteniyorsa hiç kimsenin bu ülkede yargı bağımsızdır, tarafsızdır demeye hakkı yoktur. Bunu lütfen böyle kabul edelim. Yargının tarafsız ve bağımsız olmadığını kabul etmediğimiz sürece ne kadar yasal düzenlemeler yaparsak yapalım ne kadar kanun çıkarırsak çıkaralım ne kadar Anayasa değiştirirsek değiştirelim yargının sorununu çözemeyiz, yargıyı bağımsız, tarafsız hâle getiremeyiz, adalet dağıtamayız, yargıya güveni artıramayız. Öncelikle bunu kabul etmemiz gerekiyor.

Bu nedenle biz grup olarak kanun teklifleri verdik hem Anayasa değişikliği hem HSK değişikliğiyle ilgili kanun teklifleri. Elbette sizin de görüşleriniz vardır, siz de kanun teklifleri hazırlarsınız ama hepimizin istediği bir şey var, orada uyuşuruz: Evet, yargı bağımsız ve tarafsız olsun ve yargının içine liyakat sahipleri girsin. Ben şunu hep söyledim: Mülakatın olduğu yerde liyakat olmuyor değerli

arkadaşlar. Maalesef gerçek bu yani öyle ki, bakın, 100 üzerinden 40 almış, 50 almış arkadaşlar hâkim, savcı oldu; 80-90 almış arkadaşlar hâkim, savcı olmadı. Bunun nedeni mülakattır. Yani ne kadar liyakatli olursan ol, eğer mülakatın karşısına geçiyorsan orada liyakat kalmıyor maalesef. Artık öyle bir noktaya geldik ki yargıda referanssız hâkim, savcı olan... Yani vardır, çok az sayıda vardır ama kesinlikle çok fazlası, çok fazlası diyorum, yüzde 90'ları mutlaka bir referansla hâkim, savcı oluyor. Eğer hâkimlik, savcılık bir referans işiyse o ülkede ne adil yargılama olur ne zamanında karar verilir ne adalet dağıtılır değerli arkadaşlarım.

Bakın, ben 86 yılında hâkimlik, savcılık sınavına girdim, o zaman yazılı sınavlar klasikti “Soru 1, soru 2; yaz.” deniliyordu. 10 tane soru soruluyordu, 5-6 sayfa yazıyorduk, döktürüyorduk. Yani çok rahat orada “Ya, işte, şu kazansın, şu kazanmasın.” diyecek bir sınav o ama ben hiç kimseyi görmedim. Mülakata geldim -işte, altı ay sonra mı, ne- 2017’de yani “Mülakata giderken birisiyle görüşülecek mi?” diye bile bilmiyordum yani “Görüşülür mü, bir adam ihtiyacı var mı?” demiyorduk, öyle gittik ama şimdi -lütfen kabul edin- böyle değil, gerçek böyle değil maalesef. Ben görüyorum, birçok iyi derecede... Mesela, işte, 80’in üzerinde... Gerçi en son...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Seyfi Oktay’ın açıklamalarına ne diyorsunuz?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Nasıl?

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Seyfi Oktay’ın da bir dönem açıklamaları vardı.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ya, şimdi, eskiden Seyfi Oktay... O, hâkim savcıda değildi, bir gardiyanlar alımında dedi, işte “MHP’lileri mi...” ya da ne dedi? Bir şey dedi... Şimdi, ölmüş bir insan...

Yıllar önceyi tartışmaya kalkarsak işte o zaman FETÖ dönemini kabul etmiyorsunuz demektir, kabul etmiyorsunuz. O FETÖ’nün yaptıklarını reddetmeniz gerekirken “Evet, o doğru yaptı.” diyorsunuz. Buna onu getiriyorsunuz. O yıllar önce yapılan bir yanlışın üstüne çöreklenemezsiniz, bugün yapılanlar onlardan kat kat ağırdır. O dönemlerde bu ülkede kumpas davaları olmadı. Bunu gördünüz, siz de gördünüz, oldu mu? Kumpas davaları olmadı.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Biz FETÖ’ye her dönem uzaktık, biliyorsunuz.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Hayret bir şeysiniz! Neyse...

Şimdi, bakın, değerli arkadaşlarım; bu şartlarda, bu yargının bu düzeniyle bu milleti kandıramazsınız çünkü millet yargıya güvenmiyor; bakın, güvenmiyor, gerçekten güvenmiyor. Aslında kendiniz de biliyorsunuz ama ya, lütfen, kendinizi kandırmayın; olmuyor, olmadı, olmadı. Gelin, gelin, hep birlikte, bütün parti grupları birlikte olalım değiştirelim. Yani HSK Kanunu’nu değiştirmek çok mu zor ya da Anayasa’yı değiştirmek çok mu zor? Gelin, istiyorsanız... İnanın, bu Anayasa’yla ve bu kanunlarla muhalefete düştüğünüz zaman yargıya isyan edersiniz, isyan etmek zorunda kalırsınız. Biz nasıl bugün itiraz ediyorsak “Yargı tarafsız ve bağımsız değil.” diyorsak inanın, aynı şeyi siz söyleyeceksiniz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Söylemezler abi, çözeriz o işi.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Hayır, şöyle: Eğer değiştirmezsek söyleyecekler, değişmezse söyleyecekler.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Değiştireceğiz.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ya, işte, değiştirinceye kadar da söyleyecekler, biliyorum ben.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, 2005 yılında, daha doğrusu 2005 yılından önce hâkimler savcılar da diğer devlet memurları gibi siyasette -daha doğrusu, işte, milletvekilliğinde, yerel yönetimlerde olsun- bir aday olabilmek için istifa edip aday oluyordu. Hatta aday gösterilenleri de

biliyorum ben, milletvekili adayı da gösterildi ama seçilemeyince dönüliyordu yani normal memurlar gibi. 2005 yılında, sizin döneminizde yani siz “Ya, bunu değiştirelim.” dediniz. Haklıydı çünkü bir partiden milletvekili adayı olmuş, çıkmış meydanlarda çalışmış, siyasi görüşünü açıklamış, taraf olduğunu belirtmiş. Şimdi “Bunun hâkim, savcı olduğunda hakikaten tarafsız görev yapması mümkün değil.” dedik. Bu gerçekçeyi ben o zaman alkışladım arkadaşlar. Bakın, bizim bir hakkımız elimizden alınıyordu ama alkışladım, evet, böyle. Yani sen iki üç ay gideceksin, meydanlarda siyaset yapacaksın, ondan sonra oturup koltukta hâkimlik olmadı. Hatta o dönemde, daha doğrusu o yasak gelmeden önceki dönemde Kayseri’nin bir ilçesinde görev yaparken merkezdeki bir arkadaş -hatta partisini de söyleyeyim- MHP’den aday adayı oldu, aday da gösterildi, seçilemedi, geri döndü, altı ay sonra istifa etti -ben de tanıyordum- “Olmuyor ya.” dedi yani olmadı. “Artık herkes bana bir MHP’li, bir MHP taraftarı olarak bakıyor. Artık bu olmuyor.” dedi. Kendi isteğiyle istifa etti. Şimdi, bu çok doğru bir hareket, bakın, çok doğru bir hareket dediğim gibi ben o zaman alkışladım.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, özellikle avukatlıktan geçenlerde bir partinin yöneticiliğini yapmış, herhangi bir seçimde aday adayı olmuş hâkim, savcı adayları hâkim, savcı yapıldı. Şimdi, ya, onlar da öncesinde gitmiş, alanlarda çalışmış, siyasi görüşünü belli etmiş, herkes biliyor. Bir de o yöneticiyi ya da aday adayını, adayı falan kendi bölgesinde herkes tanıyor. E, şimdi, bunları hâkim, savcı yaptık. Yani o zaman o yasayı daha doğrusu Hakimler ve Savcılar Kanunu’ndaki o yasağı niye getirdik? O kadar doğru şekilde getirdiğimiz yasağı ben şimdi eleştiriyorum. Üyeliği ayırıyorum, bakın, üyeliği ayırıyorum; ya, yöneticilik yapmış, aday adayı olmuş insanlar görüşlerini açıklamıyorlar mı? Bunlar alınmadı mı Türkiye’de? “Hâkim, savcı yapılmadı; hiç böyle bir kişi yok ya hâkim, savcı olan.” deyin. Değerli arkadaşlarım, bunun için diyorum işte, bu konularda samimi olmak lazım. Gerçekten herkes için adalet isteniyorsa bunu kabul etmek mümkün değil, bu yapılmamalıdır. Ben o nedenle diyorum “Eğer mülakat varsa liyakat yoktur.” diye; maalesef böyle oluyor. Biliyorum, 90-95 alan adaylar yapılmadı hâkim, savcı ama 40 alanlar yapıldı, 50 alanlar yapıldı, 60 alanlar yapıldı. Neyse, şimdi 70 sınırı tekrar geldi de hiç olmazsa 70’in üzerinde.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Taban 70.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ama şimdi öyle, bir dönem o sınır kaldırılmıştı, biliyorsun Başkanım. Sadece 40’ın üzerinde alanların hepsi seçildi yani daha doğrusu sınır yoktu.

Şimdi, değerli arkadaşım, bakın, ben yargının bağımsızlığıyla ilgili şunu gene söylemek zorundayım: Eğer bir mahkeme, Anayasa Mahkemesinin kararlarını tanımıyorsa bana hiç kimse bu ülkede “Yargıçlar, hâkimler bağımsız ve tarafsızdır.” demesin. Anayasa Mahkemesini tanımayan bir mahkeme hâkimi bağımsız değildir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını tanımayan bir hâkim, savcı bağımsız değildir değerli arkadaşlar. Ya, bu ülkede bunu görüyoruz.

Bakın, kendimden, daha doğrusu yakından takip ettiğim için, örnek vereceğim: 2020 Nisan, Mayıs ayında bir MHP ve AK PARTİ toplantısında, iki Bakanın huzurunda, milletvekillerimiz huzurunda, Serik’te bir belediye başkanının rüşvet aldığı söylendi. Bizim ilçe başkanlığımız onun üzerine Serik Cumhuriyet Savcılığına bir dilekçe verdi, şikâyet dilekçesi verdi. Avukatlarımız takip ediyor ama ben de işte dosya fotokopilerine zamanla bakıyorum. Bakın, 2020’nin Mayıs ayında dilekçe verildi; şimdiye kadar bir sefer İçişleri Bakanlığından bir müfettiş görevlendirilmesi istendi. Tabii, geldi müfettiş, inceleme yaptı falan “Ben bir şey bulamadım.” dedi. O günden sonra bir yıl hiçbir şey yapılmadı. Dört ay kadar önceydi -öyle hatırlıyorum, öyle okudum- bu sefer de Sayıştaydan rapor isteniyor. Bakın, o rüşvet iddiasını, daha doğrusu bir Bakanın “Ya, rüşvet alındı.” sözünü o gün kamuoyuna tanıtan belediye başkanı dinlenmedi. Oysa Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu’nda resen yapılıyor bunlar yani izne mizne tabi değil, resen savcı soruşturma yapıyor, birilerinden izin alması gerekmiyor.

Bakın, o kişi dinlenmedi, bir tanık dinlenmedi. Mesela, o Bakanlarımız -işte, Dışişleri ve Kültür ve Turizm Bakanlarımız- tanık olarak dinlenebilir. “Ya, siz böyle bir şey söylediniz mi?” denilmedi, denilemedi, denilemiyor, yapılamıyor. Şunu çok iyi biliyorum, bakın, orada çok konuşuluyor. “Ya, bu, baskı altında olduğu için yapamıyor.” deniliyor. Şimdi, kamuoyu eğer “Baskı altında olduğu için hiçbir şey yapamıyor.” diyorsa yani o inançtaydı kamuoyu, nasıl siz bana “Adaleti dağıtıyor, bağımsız ve tarafsız yargı var.” diyeceksiniz? Bunları nasıl görmezlikten geleceğiz? Ben onun için tekrar ediyorum, bakın, yargının bağımsız ve tarafsız olmadığını, liyakat sahibi olup olmadığına bakılmaksızın hâkim, savcı yapıldığı gerçeğini görmezlikten geliyorsanız bu ülkenin adaletine hiçbir katkınız olmaz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Züleyha Gülüm, buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şimdi, evet, bir yasal düzenleme yine önümüzde. İşte, “yargıda reform” adıyla genelde getiriyorsunuz bu düzenlemeleri ama gerçek anlamda bir reform olmadığını, sorunlara çözüm üreten değil; göstermelik, geçiştiren çözümlerle ilerlemeye çalışan bir anlayışla yapıldığını gözlemleyebiliriz.

Şimdi, gerçekten, Türkiye’de, evet, icra dairelerinde çok ciddi bir sorun var. Artık icra müdürlükleri bu sayıları kaldıramaz durumda, işlerin pek ilerlediği de söylenemez yani gerçekten icra dairelerinde özellikle meslektaşlarımızın, avukat meslektaşlarımızın bu konuda şikâyetleri çok fazla, “İlerlemiyor, sonuç alınamıyor.” diyor ama meselenin kendisi, icra müdürlüklerinden çok, ülkede yaşanan yoksullukla, ekonomik krizle ilgili ve tabii ki demokrasinin, adaletin, hukukun olmayışıyla ilgili. Bunlar olmadığında meseleyi icra dairelerinden çözmek ya da icra dairelerindeki işlemlere ilişkin birtakım düzenlemeler yapmak sorunları çözmüyor maalesef.

Şimdi, Türkiye’de icra dairelerinde neden bu kadar yoğunluk var, bu nereden kaynaklanıyor; herhâlde biraz bunlara bakmak gerekiyor. Yoksulluğun bu kadar derinleştiği bir ortamda, insanların artık borçlarla yaşamak zorunda kaldığı bir ortamda ve bir süre sonra da gelirleri olmadığı için borçlarını ödeyemez duruma geldiği bir noktada, elbette ki icra dairelerindeki icra takip sayıları da inanılmaz artıyor.

Şimdi, Ulusal Yargı Ağı verilerine göre bu yılın ocak-ekim aylarında icra ve iflas dairelerindeki dosyalara 5 milyon 636 bin yeni dosya eklenmiş; yeni gelen dosya sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 132 bin artmış. İcra dairelerindeki toplam dosya sayısı ise 25 milyonu aşmış durumda. Yani bu sayıyı ailelerle de değerlendirdiğimizde ne kadar yüksek bir icra takibiyle karşı karşıya kaldığını görmek mümkün. Sadece bu rakamlarla bile ülkede her 400 kişiden 1’inin icralık durumda olduğu çok açık.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun üçüncü çeyrek verilerine göre, her ilde, bireylerin kredi kartı ve kredili mevduat hesabında büyümelerin gerçekleştiği de bir diğer veri. Yine verilere göre, dokuz ayda kredi kartı harcamaları toplamda yüzde 30,44 artmış. İller arasında en yüksek artışta yüzde 43,44’le Hakkâri’nin olmuş. Kredili mevduat hesabı harcamaları ise toplamda yüzde 41,31’e yükselmiş. Yine bu harcamaların en fazla olduğu yerlerden bir tanesi de Dersim.

BDDK’nin sorunlu kredileri takibe atma isteğine rağmen bireylerin takipteki kredileri de hızla artıyor. Takipteki krediler toplamda yüzde 21,88 olurken Hakkâri’de bu oranda yüzde 112,7 artış yaşanıyor.

Şimdi, bütün bu veriler, aslında, Türkiye’de durumun ne olduğunu, halkın gelirinin olmadığını ve gelirsizliğin bir şekilde kredilerle, bireysel kredilerle çözülmeye çalışıldığını ama bunların da

ödenemediğini ve dolayısıyla da icra takipleriyle karşı karşıya kaldığını gösteriyor. 2020 yılı sonunda bireysel kredilerdeki takipteki alacak miktarı 11,6 milyar lira, bu yılın dokuz ayı sonunda 14,1 milyar liraya çıkmış. Veri sadece bireysel kredileri kapsıyor. Bireysel kredi kartlarındaki takibe düşen alacak ise bu hesaba dâhil değil. Takipteki alacak artışında, sadece 3 ilde tek haneli büyüme yaşanırken diğer 78 ilde çift haneli artışlar gözlemleniyor.

Yine -özel olarak belki söylenmesi gereken- çiftçilerden bahsetmek gerekiyor çünkü yaşanan çok ciddi sorunlar var. Derinleşen ekonomik kriz, tarım politikaları ve pandeminin de etkisiyle artan gübre, ilaç, mazot, elektrik, tarımsal sulama ve diğer maliyetler yüzünden üretim yapamayacak hâle gelen çiftçiler, tarım alanlarında kalabilmek için tarım kooperatiflerine, bankalara ve tefecilere borçlanmak zorunda kaldılar. Çiftçiler maliyetlerin çok olması sebebiyle zarar etmekte; borçlarını ödeyemeyerek üretim alanlarını terk etmek zorunda kalıyorlar. Çiftçilerin ödeyemediği borçlar yüzünden sayısız icra dosyası açıldı ve bu süreçte ne yazık ki bu borçlar yüzünden intihar eden çiftçiler dahi oldu. Maliye Bakanlığının verilerine göre 2019 yılında tarım kredi kooperatiflerinden kredi kullanan ancak kredisini ödeyemeyen 1.543 çiftçiye icra takibi yapılırken 2020 yılında icra takibi yapılan çiftçi sayısı 4.145 oldu. İcra işlemlerinin başlatılması hâlinde ve yeni icra takipleri de düşünüldüğünde, yeni dönemde çiftçilerin ne üretim araçları kalacak ne arazileri kalacak, ekim yapamayacak hâle gelecekler.

Borçlanmanın yoğun olduğu diğer bir kesim üniversite öğrencileri. Üniversite öğrencileri mezun olduktan sonra öğrenim kredisi borçlarıyla karşı karşıya kalıyorlar. TÜİK verilerine göre Türkiye’de 1 milyondan fazla üniversite mezunu işsiz var. Peki, öğrenciler işsizken bu kredi borçlarını nasıl ödeyecekler? Sermayenin borçları silinirken neden üniversite öğrencilerinin borçları silinmiyor, neden parasız eğitime yeniden bir geçiş sağlanmıyor? Yüz binlerce üniversiteli genç, mezun olduktan sonra bir yandan işsizlik sorunuyla karşılaşırken bir yandan da yüksek faizli öğrenim kredisini ödemek zorunda bırakılıyor. KYK borcunu ödeyemeyen yaklaşık 5 milyon öğrencinin borcu 5,5 milyar lirayı aşmış durumda; KYK borcu olan yaklaşık 4 bin genç hakkında ise icra takibi başlatılmış durumda.

Borç batağında olan bir diğer kesim ise esnaflar. Özellikle esnaflar, pandemi sürecinde, kapanmayla birlikte çok ciddi bir borç kriziyle karşı karşıya kaldı. Maalesef, verilen sözlere, şatafatlı cümlelere rağmen esnaflar ciddi anlamda desteklenmedi ve şu an esnaflar borcunu ödemek için yerini satmamaya ısrarla çalışsa da sonunda, borçlarından kaynaklı, ellerindeki yerlerinden, dükkanlarından, iş yerlerinden oluyorlar.

Şimdi, tüm bunlara çözüm üretilmediği sürece, buralardan bakılmadığı sürece meseleye, sadece icra dairelerinde bazı teknik düzenlemeler yapmak maalesef sorunu çözmez, çözmeyecek de çünkü geçici düzenlemeler yapmak, işin aslını görmediğiniz sürece, sermayeden yana siyaset üretildiği sürece, yoksulları görmeyen, emekçileri görmeyen bir siyaset anlayışı icra dairelerindeki sorunları da çözemiyor.

Çocuk teslimine ilişkin bölüme gelirsek... Şimdi, aslında burada “ebeveynler” derken sanki eşit taraflar varmış gibi bir düzenleme yapılıyor. Kadın erkek eşitsizliği, erkek egemenliğinden, patriarkadan kaynaklı eşitsizliğin kendisi aslında dikkate alınmıyor.

Biraz önce de rakamlar açıklandı. Aslında çocuk velayetinin boşanmadan sonra ya da boşanma sürecinde kimde kaldığına baktığımızda, asıl olarak kadınlarda kaldığını, çocukların velayetini annelerinin aldığını ve zaten bu erkek egemenliğinden kaynaklı çocuk bakımının hep kadınlara yüklenmesinin bir sonucu olarak da çocuklara boşanmadan sonra da, boşanma aşamasında da kadınların baktığını hepimiz çok iyi biliyoruz. Hatta, bazı durumlarda, velayet babada olsa dahi... Ki genelde babalar boşanma aşamasında kadına önerdikleri koşulları kabul ettirmeye zorlamak için velayet tartışması yapıp arkasından çocuklarla pek ilgilenmezler. Peşinden de -erkek özellikle- yeni

bir evlilik yaptığında, çocuğu getirip annesine bırakır. Bu koşullardan baktığımızda, aslında meseleyi nereden tartıştığımızı açık koymak gerekir, erkeklerin haklarından tartışıyoruz aslında. Çünkü buradaki düzenleme, çocukla kişisel ilişki kurulması meselesi asıl olarak erkeklerin sorunu ve diğer bütün kadın meselesine dair, kadın erkek eşitsizliğini ilgilendiren meselelere nasıl yaklaşıyorsanız, nasıl erkeklerden doğru yaklaşıyorsanız, burada da benzer bir yaklaşımı görüyoruz ve yine “Acaba erkekleri sorunlarından nasıl kurtarırsınız?” üzerinden bir düzenleme önümüze gelmiş durumda. Oysaki kadınlar yargı alanında çok ciddi sorunlar yaşıyor. Mesela, kadınlar, boşanma davalarında erkeğin “Velayeti alırım. Nafakadan vazgeç, tazminatlardan vazgeç.” baskısıyla karşı karşıya kalıyorlar ve çocukların velayetini kendi çıkarları için kullanabiliyorlar. Buna dair bir çözümünüz var mı? Hayır.

Yine kadınlar, nafaka ve tazminat haklarından hem dava harçları yüzünden hem icra masrafları nedeniyle vazgeçmek zorunda kalıyorlar; yıllarca bunun peşinde koşmak onların yapabileceği bir durum olmaktan çıkıyor ve erkekler de ne nafaka ödüyor ne de tazminat haklarına ilişkin ödemesi gereken herhangi bir miktarı ödüyor. Mesela bunlara dair bir düzenlemeniz var mı? Özellikle mal varlığının paylaşılmasına ilişkin davalarda, kadınlar çok yüksek olan rakamları, harçları ödeyemedikleri için bu davaları açamıyorlar, haklarından mahrum kalıyorlar. Mesela buna dair bir çözümünüz var mı?

Şimdi, bu teklifte, çocuk meselesini tartışırken şunu gözden kaçırmamak gerekiyor: Boşanma aşamasında ve boşanma sonrasında özellikle erkeklerin, kadına yönelik şiddet, çocuklara yönelik şiddet uygulama derdinde olduklarında en çok kullandıkları noktalar çocuklarla kişisel ilişki kurma noktaları. Tam da kadınlar bu noktalarda, bu bahaneyle erkeklerin şiddetine maruz kalıyor, kadın cinayetleri işleniyor. Ülkemizde her gün en az 3 kadının öldürüldüğü, adliye kapılarında, okul önlerinde erkek şiddetine maruz kaldığı gerçeğine karşın, kanun teklifinde, Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğüne belirlenen teslim mekânlarında kadının can güvenliğinin sağlanmasına yönelik hangi önlemlerin alınacağına dair hiçbir düzenleme yapılmadığını görüyoruz. Şimdi, bu gerçeklik önümüzdeyken sanki böyle bir şey yokmuş gibi, eşitler arası bir ilişki varmış gibi varsayarak kadına yönelik şiddeti yine mi görmezden geleceksiniz? Kadına yönelik şiddet uygulayan erkek aynı zamanda çocuğa da şiddet uygular, her ikisini de görmezden mi geleceksiniz?

Teslim mekânlarında kadınların ve çocukların erkek şiddetine maruz kalma ihtimalini ortadan kaldıracak bir düzenleme düşünüyor musunuz?

Şimdi, teklifte şundan bahsediliyor: Bir kere, kullanılan kelimenin kendisi meseleye nasıl yaklaşıldığını gösteriyor “teslim” deniliyor, “çocuk teslimi.” Şimdi, teslim, çocuğun nesneleştirilmesidir. Çocuk bir öznedir, kendi hakları konusunda karar verebilme, görüşünün alınması gereken bir öznedir, dolayısıyla bir eşya gibi değerlendirilemez, bir mal gibi değerlendirilemez ya da sadece anne babanın istekleri, anne babanın hırsları üzerinden değerlendirilebilecek bir nesne değildir. Dolayısıyla öncelikle bu yaklaşımdan, bu ideolojik yaklaşımdan vazgeçmek gerekir, bunun bir değişmesi gerekir.

Bunun dışında, teklif maddelerinde altı çizilen “çocuğun üstün yararı” aslında bir hak değil, çocuğun haklarının -yani ebeveynler açısından bir hak değil- hayata geçirilmesi yönünde başvurulması zorunlu olan bir kılavuzdur. Çocuğun üstün yararı ilkesi, aynı zamanda çocukla ilgili bir konuda -bu arada- kişisel ilişki kurulmasında, anne baba yararı ile çocuğun yararının çatışması hâlinde çocuğun yararına üstünlük tanınmasını gerektiren bir ilkedir. Mevcut durumda, çocuğun kişisel görüşme hakkının ve aynı zamanda çocukla kişisel ilişki hakkının taraflar ve hatta aileler arasında gerginlik yaşanmasına ve erkek şiddetinin ortaya çıkmasına sebep olduğu da bilinen bir gerçeklik. Bu deneyimden hareketle, teslim noktasında kadını ve çocuğu erkek şiddetinden koruyacak önlemlerin detaylıca belirtildiği, kolluğun sürekli hazır bulunduğu bir düzenlemenin yapılması zaruridir. Ancak diğer görevlerde olduğu gibi kollukta da görevlendirilecek kişinin değişken olmaması, resmî üniforma ve resmî araçlarıyla

olmaması, kadın ve çocuk alanında eğitimden geçmiş, bu konuda duyarlılığı gelişkin kişilerden olması gerekir. Ancak bu konuda da herhangi bir düzenlemeyi bu teklifte göremiyoruz.

Ayrıca, kişisel ilişki tesis günleri olan cumartesi ve pazar günleri, toplu teslim noktalarında çocukların psikolojilerinin düşünülmesi gerekiyor. Çocuğun okuduğu okulun teslim noktası olması ya da akran ilişkilerinin son derece kırılgan olduğu çocukluk çağında çocukların karşılaşması, bu süreçte birbirlerinin duygularına, yaşadıklarına tanık olması da kaygı vericidir. Teklifte dillendirilen çocuğun üstün yararının toplu teslim noktaları içinde göz önünde bulundurulması, buna göre bir düzenlemenin hayata geçirilmesi gerekir. Çocuğun anne ve babasını tanımasına ve görüşmesine, çocuğun gelişimi, sağlığı, eğitimi ve elbette çocuğun mutluluğu için gerekli olduğu ölçüde olanak tanınması çocuk haklarının gereğidir. Fakat ne yazık ki yasa koyucunun yaklaşımı, beşinci yargı paketindeki teklifin gerekçesinde görüldüğü üzere, aksi yöndedir, kişisel ilişkinin amacı, gerekçede, annelik veya babalık duygusunun tatmini olarak açıklanmaktadır. Oysa, çocuk, kişisel ilişki kurma hakkının nesnesi değil, bizzat öznesidir. Örneğin, 4721 sayılı Kanun'un boşanma davalarında hâkime takdir yetkisi veren 182'nci maddesinde, kişisel ilişki kurulmasına dair verilen karara aykırı davranan veya çocuğun velayeti kendisinde olan anne veya babanın veyahut da kişisel ilişki sırasında çocuğu, velayeti bulunan ebeveyne teslim etmeyen diğer ebeveynin bir nevi cezalandırılması öngörülmüştür. Çocuğu teslim etmeyen kişiden velayet hakkı veya kişisel ilişki hakkı alınabilmektedir. Bu durumda ise şiddet suçlarının söz konusu olduğu durumlarda nasıl hareket edileceğine dair hiçbir öngörü bulunmamaktadır. Bu husus diğer bir kanunla, Çocuk Koruma Kanunu'na ek madde eklenerek giderilmeye çalışılsa da bir suçun mağduru olan çocuk söz konusu olduğunda, korunma ihtiyacı olan çocuğun üstün yararının korunmasının amaçlandığı belirtilmişse de bu hususta açık bir düzenleme yapılmamış ve bu konuda nasıl korunacağına dair hiçbir düzenleme öngörülmemiştir.

Velayet düzenlemesi yapılırken göz önünde tutulması gereken temel ilke çocuğun üstün yararıysa -ki Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi ve bizim yasalarımız, Yargıtay kararları uygulamalarında da sabittir- velayetin kaldırılması ve değiştirilmesi şartları gerçekleşmedikçe anne ve babanın velayet görevlerine müdahale olunamaz. Ayrılık ve boşanma durumunda velayetin düzenlenmesindeki amaç küçüğün ileriye dönük yararadır. Velayet kamu düzenine ilişkin olup bu hususta anne ve babanın istek ve beyanlarından ziyade çocuğun menfaatlerinin dikkate alınması gerekir. Peki, çocuğun menfaatleri dikkate alınırken çocuğun beyanı alınmayacak mı? Çocuk acaba kendisiyle ilgili görüş bildirme hakkına sahip değil mi? Şimdi, biz bu düzenlemeye baktığımızda, burada şöyle bir düzenleme görüyoruz: Çocukla kişisel ilişki kurulamaması hâlinde zorla çocuğun alınacağı söyleniyor, kişisel ilişki kurmaya zorlanacağından bahsediliyor. Üstelik bu, birkaç maddede, 36,37 ve 40'ıncı maddelerde, kolluk aracılığıyla zor kullanılarak kararın mutlaka icra edileceği ve disiplin hapsine başvurulacağı ifade ediliyor. Oysaki kişisel ilişki kurma, son derece kişiye sıkı sıkıya bağlı nitelikte, duyguların, isteklerinin en üst düzeyde belirleyici olduğu bir haktır. Bu nedenle, özellikle ve mutlaka çocuğun korkularının, endişelerinin, heyecanının, isteklerinin dikkate alınması gerektiği ve çocuk istemediğinde kararın icra edilmemesinin gerektiği de önemli bir konudur. Bu konuda meselenin derinlikli olarak ele alınması, aslında bir bütün olarak çocukla kişisel ilişki kurulması noktasında Adalet Bakanlığının değil, Aile Bakanlığının sürece dâhil olması gerekmektedir. Çocuk teslimi sırasında, ebeveynlerden birisinin diğer ebeveynle görüntürmemesi meselesinin boşanma ve velayet kararlarını veren aile mahkemelerine aksettirilmesinin ardından Aile Bakanlığı merkez ve taşra birimleri çocuğa psikolojik destek sunmak durumunda; bir psikolog ve pedagog tayin etmeli, çocuk diğer ebeveynle görüşmenin gerçekleştirileceği tarihe kadar en az bir ay psikolojik olarak desteklenmelidir. Çünkü gerçekte çocuğun neden görüşmek istemediği, erkek tarafından bir şiddet uygulanıp, baskı uygulanıp uygulanmadığı açığa çıkarılmalı ve gerekirse

de eğer görüşülmesinde sakınca görülüyorsa çocuğun üstün yararı gereği kararda velayete ilişkin ve görüşmeye ilişkin karar değiştirilerek yeni bir karar düzenlenmeli, gerektiğinde görüştürülmemelidir. Çocuğun görüşmesi ve kişisel ilişki boşanma sürecinde pazarlık konusu olamaz. Bu konu bağımsız olarak, boşanmadan ayrı biçimde, resen araştırma yoluyla karara bağlanmalı, süreç dinamik tutulmalı, karar veren hâkim de bizzat izleme sürecine dâhil olmalıdır. Çocuğun gelişimi, mutluluğu, sağlığı önemli olduğu için, her görüşme öncesinde değişen, farklı bir uzman değil, aynı uzmanın takibi gerekir. Bu husus uzmanın çocuğu ve çevresini, ilişkilerini tanıyabilmesi, izleyebilmesi çocuğun üstün yararına uygun raporlama yapılabilmesi açısından zorunludur. Oysaki teklifte, çocukla kişisel ilişki kurma merkezlerinde çalışan uzmanların mahkemeden bağımsız görev yapacağı, her defasında değişebilen, çocuğu tanımayan, rastgele bir uzmanın raporlama yapacağı anlaşılmaktadır. Bu yaklaşım, aslında, çocuğun yüksek yararının gözetilmediğinin bir göstergesidir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına değil, Adalet Bakanlığına bağlı merkezlerin kurulacak olması sosyal politika odaklı bir hizmet sunumunun aksine, salt kararın her şartta icrasına odaklanıldığının, aslında yine belirtmek gerekirse, erkekten yana bir tutum alınacağını göstergesidir. İcranın tüm maliyetinin bakanlığa yüklenmesi, yeterli çalışan ve uzman bulunmadığı da gözetildiğinde, aslında, yeni düzenleme, içinden çıkılmaz, kaotik bir sonucu beraberinde getirecek ve bunun ipuçlarını da çok açık olarak ortaya koyuyor.

Teklif metni bütünüyle incelendiğinde konu icra müdürlüklerinin görevinden çıkarılıyor gibi görünse de kararının yerine getirilmesinde, işleyiş biçiminin değişmediği, uygulamanın çocuk odaklı hâle gelmediği dolayısıyla sırf göstermelik ve şekli bir düzenleme yapıldığı anlaşılmaktadır. Ne yazık ki mevcut uygulamada sosyal çalışmacı, psikolog gibi uzmanların görüşleri kişisel ilişkinin kurulmasında neredeyse hiç dikkate alınmamaktadır. Bu konuda yaklaşımın ve politikanın değişmeyeceği de önümüze gelen tekliften anlaşılmaktadır. Zira kararı veren mahkemeye hiçbir ilgiyi olmayan, olayın gelişimini bilmeyen bir uzmanın inisiyatif alması, etkili izleme yapması mümkün olmayacaktır. Oysaki kişisel ilişkinin sürdürülmesinde mahkeme kararı bulunsa bile uzmanın görüşü esas alınmalı, çocuğun üstün yararı doğrultusunda, çocuğa en az zarar verecek, çocuğun istismarını engelleyecek biçimde hiç görüşmeme, kısıtlı görüşme veya eşlikçi nezaretinde görüşme sağlanmalı veya görüşmeler çocuğun psikolojik durumuna göre ertelenmelidir. Bu hususta da teklif hiçbir açıklık içermiyor. Eşlikçi nezaretinde görüşmeye dair de bir düzenleme içermiyor. Teklifte yalnızca danışmanlık tedbiri uygulanabileceğinden bahsedilirken, danışmanlık tedbiri uygulandığında danışmanların yetkilerinin ne olduğu açıklanmamış, uzman görüşünün ne ölçüde dikkate alınacağı ve uygulanacağı da somutlaştırılmamış. Dolayısıyla teklifteki hükümler incelendiğinde, uzmanların varlığı, mevcut uygulamadaki gibi göstermelik olmaktan öteye gitmeyecektir. Çocuk aracılığıyla boşandığı kadının yaşamını gözetleyen, ona baskılarını veya tacizi oluşturan davranışları sürdüren erkekler çoğunlukla çocuğa da psikolojik şiddet uygulamaktadır. Kişisel ilişki kurmak isteyen babalar, çocuk bakımını bizzat yerine getirmeyip çocuğu sırf bir nesne gibi teslim alma hırsıyla hareket edebilmektedir. Bu bakımdan, görüşme sonrasında da çocuğun uzmanla düzenli aralıklarla görüşme yapması geri bildirim için çok önemlidir. Kişisel ilişki kuran anne ya da babanın kişisel ilişki sırasında gerçekten çocukla iletişim kurup kurmadığının, çocukla ilgilenip ilgilenmediğinin, şiddet uygulayıp uygulanmadığının düzenli olarak takip edilmesi gerekmektedir.

Teklifin çoğu hükmünde, velayeti elinde bulunduran kişiye çocuk kaçıran muamelesi yapıldığı gözlemlenirken, velinin kendisine ve çocuğa yönelen şiddet tehdidi konusundaki kaygıların hiçbir şekilde dikkate alınmadığı gözükmektedir. Üstelik, şiddet mağduru kadınlar, ek olarak, çocukla kişisel ilişki kurdurmadığı için disiplin hapsi tehdidiyle karşı karşıya kalmaktadır. Belirtmek gerekir ki mevcut uygulama gibi teklif edilen değişiklik de çocuğu korumak yerine, kadına ağır yaptırımlar uygulamanın

ötesine geçmemektedir.

Çocuğun diğer ebeveynle görüşmesi çocuk teslim merkezi olarak düzenlenecek ve çocuğun psikolojik olarak kendisini rahat hissettiği yerlerde gerçekleştirilmeli, çocuğun durumuyla ilgilenen, çocuğa tayin edilen uzman kişi bu görüşmeyi kendisini göstermeyecek biçimde izleyebilmeli yahut her görüşme sonrası çocuğun bu görüşmelerden ne düzeyde etkilendiğini tespit amacıyla bir görüşme gerçekleştirilmelidir. Psikolog, ebeveyniyle çocuğun her görüşmesi sonrası elde ettiği bulguları içeren bir raporu düzenli olarak aile mahkemesine sunmalı, bu raporlar doğrultusunda çocuk ile ebeveyn arasındaki ilişkinin sağlıklı kurulması sağlanmalıdır.

Kanundaki ve uygulamadaki değişikliklerden sonra bu konuda atılacak diğer önemli bir adım ise anne ve babaların hırslarına yenik düşerek çocuklarını birbirlerine karşı kullanmalarının önüne geçilmesini sağlamak olacaktır. Çocuğun velayeti kendisine bırakılan anne veya baba bu konuda bir değişim göstermediği sürece, istediğiniz kadar kanunları uygulayın, elbette ki bir değişim olmayacaktır. Tabii ki burada “ebeveyn” derken asıl olarak da erkeklerin kendi çıkarları noktasında çocukları kullandığını açık olarak söylemek gerekir. Çocukla ilgili bütün süreçlerde olduğu gibi ebeveynlerle olan ilişkisinde yapılacak düzenlemeler çocuğun üstün yararını gözetmek durumundadır özetle. “Çocuğa zarar vermeme” ilkesine uygun olarak, boşanma sürecinin başından itibaren çocuğa ve ebeveynlere psikososyal destek sunulmalı, çocuğun zarar görmesini engelleyecek mekanizmalar bütünlüklü oluşturulmalıdır.

Bir kez daha söyleyelim, evet, icra mahkemelerinin işi değildir, Adalet Bakanlığının da işi değildir, bu hâliyle aile mahkemeleri görevlendirilmelidir ancak kurumsal yapısı tam olarak oturtulmuş olarak. Taslakta gördüğümüz şu: Henüz kurumsallaşmamış bir yapıya geçici görevlendirmelerle bir görev veriliyor, oysaki bunun gerçekleşmeyeceğini hepimiz çok iyi biliyoruz. Bu konuda görevlendirilecek olan pedagog, sosyolog ya da sosyal hizmet uzmanları, hukukçular ve kolluk güçlerinin bu konuda ciddi bir eğitilden geçmesi gerekiyor, sadece eğitim yeterli değil, bu konuda duyarlılıkları da çok önemli bir noktada duruyor. Bu nedenle, öncelikle, bizim önerimiz, bu çocuklara ilişkin düzenlemelerin bu yasa teklifinden çıkarılması, kadın örgütleriyle, çocuk hakları örgütleriyle, demokratik kitle örgütleriyle bir tartışma süreci yürüterek, birlikte görüş alışverişi yaparak, gerçekten sahada ne yaşandığının, pratikte ne yaşandığının gözlemlenmesi sonucunda kadınları da özellikle koruyacak mekanizmalar oluşturulduktan sonra bir düzenleme yapılmasıdır. Bu hâliyle, sorunlara çözüm üretmek yerine kadına ve çocuğa şiddeti artıracak, kadınları haklarından daha fazla mahrum bırakacak bir düzenlemenin ötesine geçmemektedir. Bu nedenle çocuklara ilişkin, çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin maddelerin kanun teklifinden de çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Ayhan Erel, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Çok değerli Komisyon üyeleri, Bakanlığımızın ve çeşitli bakanlıkların bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İyi niyetle yapılan bu kanun teklifi, her şeyi yönetmelikle düzenleyerek eksiklikleri giderme gibi bir durum ortaya çıkıyor sanki.

Ben bu kanun teklifi gelince, kısa bir sürede, işin mutfağında olan 3 - 5 icra müdürüyle kanun metnini paylaştım. Onların talepleri de istekleri de arzuları da maddeler üzerinde var ama bunu, isterseniz maddeler üzerinde vaktinizi almamak adına konuşalım. “Keşke bu kanun teklifi hazırlanırken gerçekten on yılın üzerinde, on beş yıllık icra müdürlerini de bir komisyon hâlinde toplayıp -demin

dediğim gibi- işin mutfağında olan bu insanların teklifleri, önerileri alınmış olsaydı. Burada yaklaşık 4 sayfa süren -bana göre- makul ve mantıklı talepler kanun metninde yer alır, ileriki zamanlarda bunu düzeltme yolu ve cihetine gitmezdik.” diye düşünüyorlar. Yine onlar diyorlar ki: “Oluşturacağınız icra daire başkanlıkları mademki icrayla ilgili, bunları niye hâkim ve savcılardan seçiyorsunuz? Hukuk fakültesi mezunu, on yıllık kıdemli olan ve icra müdürlüğüyle ömrü geçmiş insanlardan bu daire başkanlarını, daire başkan yardımcılarını seçerseniz bir yığın sıkıntıyı gidermiş olursunuz.” Ben hâkim ve savcılarının bilgisine, birikimine emeğine saygı duyuyorum ama gerçekten icra hususu çok ince, zahmetli ve yorucu bir iş. Bence bu kadroların, hâkim ve savcılarının ötesinde, hukuk fakültesi mezunu veya fakülte mezunu, belli bir hizmet yılı olan kişilerden seçilmesi Bakanlığımızın işini daha çok kolaylaştıracaktır diye düşünüyorum.

Yine, ihalenin feshi talepleri ve davaları icrada kanayan bir yara olarak devam ediyor. Netice itibarıyla mesela “Gayrimenkullerde, menkullerde şuraya kadar olan ihalelerde ihalenin feshi talep edilemez.” şeklinde bir hüküm konulması olayı sürüncemede bırakmaz. Ne olur? Diyelim ki “Gayrimenkullerde -günümüzün gayrimenkul fiyatları baz alındığında- 500 bin liraya kadar, menkullerde de 250 bin liraya kadar olan ihalelerde ihalenin feshi davası açılmaz.” şeklindeki bir hüküm olayı sürüncemede bırakmaz.

Yine, ihalenin feshi davası için her ne kadar kanunda “Taraflar dava açar.” deniliyorsa da uygulamada ihaleyle hiç alakası olmayan insanlar dava açıyorlar, dava bir, bir buçuk yıl sürüyor, sonunda hâkim diyor ki: “Senin bu davayı açma hakkın ve yetkin yok.” Ama bir yıl boyunca, bir buçuk yıl boyunca ihale neticelenmemiş oluyor. Buna da bir önlem getirilebilir mi? Yani dava açılırken ön şartı orada aranıp anında reddedilebilir mi? Mevzuata uygun mu bilemiyorum, bir araştırılırsa...

Yine, ihalenin feshi davasında yüzde 5 teminat bana göre çok az. Sırf ihaleyi sürüncemede bırakmak adına bu teminatı verip dava açanlar çoğalabilir. Bunun caydırıcı olabilmesi için en az yüzde 15 olmalı diye düşünüyorum.

Bir de ben icraya çok girmedim ama icra avukatları bilirler, alacaklı ile borçlu haricen anlaşıyor, bu haricen anlaşma yapıldıktan sonra dosyanın kapanması bekleniyor. Dolayısıyla bugün bir arkadaşımız “İcralardaki dosya sayısı 25 milyonu geçti.” diyor. Bence bu dosyaların 10 milyonu, 15 milyonu büyük bir ihtimalle haricen anlaşılan dosyadır. Dolayısıyla hem Türkiye’de bir sayı kirliliğine sebep oluyor hem de adliyelerde icra müdürlüklerindeki bu dosyalar yer kaplıyor. Bugün büyük adliyelerde artık kapanmamış dosyalar, derdest dosyalar bile arşivlerde görülmeye başlanıyor. Bunun kolayı, öğrendiğim kadarıyla haricen anlaşmalarda harç yüzde 4,55’miş, bu makul bir seviyeye getirilirse veya -yani kaldırma imkânı var mı bilmiyorum ama- yüzde 1’lere düşürülürse hem dosya sayısı azalacak hem de devletin hiç almadığı bir harç -yüzde 4,5 ödenmiyor- yüzde 1 olarak devlete de bir gelir sağlayacak diye düşünüyorum.

Yine, rehinli araçlarda rehinin paraya çevrilmesi sırasında eğer aracı vatandaş getirmiyorsa -bununla ilgili bir yaptırım var mı bilmiyorum- en azından buna da üç ay bir disiplin cezası getirilmesi bu kötü niyetli insanların emellerinin önüne geçer diye düşünüyorum.

İcra müdürlüklerinin hem arşivlerinde hem de kullandıkları dairelerde hakikaten dosyalar çok yığıldı. Herhâlde mevzuat gereği on yıl dosyaları saklama zorunluluğu var. Günümüzde artık teknoloji çok gelişti. Bir icra müdürü arkadaşımız diyor ki: “Endüstri meslek liselerinin bilgisayar bölümü öğrencileri stajlarını burada yapsınlar. Bütün bu dosyalar dijital ortama geçirilsin; bu, hem yer kazanmak adına hem de geri dönüşüm adına, SEKA’ya gitmesi adına memleketimize bir katma değer sağlar. Bu da, bir düşünülürse, hem icra dairelerindeki yer sıkıntısını çözer hem de memleketimize ekonomik bir katma değer sağlar.”

Yine, büyükşehirlerde yediminlerin -kimseyi zan altında bırakmak istemiyorum ama- belli grupların, belli organize suç örgütlerinin elinde olduğu söyleniyor. Aracı görmeye dahi gidemediklerini, ihale neticesinde aldıkları aracı teslim alamadıklarını... Lisanslı Yedimin Depoları Yönetmeliği çıkmıştı ama herhâlde uygulanmadı, bunun bir an önce uygulanması gerektiğini söylüyorlar.

Yine, nasıl ki okul müdürleri, idarecilik karşılığı, derse girmedikleri hâlde haftada belirli bir ders saati üzerinden ücret alıyorsa icra müdürlerinin de “Bize de bu yolluklar için, hacze gidişler için aylık bir bedel tayin edilsin; raporlu olanlar, izinli olanlar gitmediklerinde de bu düşsün. İcra müdürlerinin birçoğu hacze gitmemek veya işlemleri yapmamak adına çok rapor, izin alıyorlar; böylelikle, bunun önüne geçilmiş olur.” diye bir talepleri var.

Yine, daha önce de Komisyon üyeleriyle bu konuyu paylaştık ama bugüne kadar bir netice alamadık, az önce yemekte de konuşmuştuk: Kamuda çalışan hukuk fakültesi mezunu arkadaşlarımız var, onlar artık, çalışarak staj yapma umutlarını yitirdiler gibi. Bazı kurumlarda ücretsiz izin vermiyorlarmış. Bize diyorlar ki :“En azından ‘Staj yapmak isteyen, kamuda çalışan, hukuk mezunu kamu görevlilerine bir yıl ücretsiz izin verilir.’ şeklinde bir düzenlemeyle yani bunu kurum amirinin takdirine ve inisiyatifine bırakmadan ‘İstedği takdirde izin verilir.’ şeklinde bir düzenlemeyle bu arkadaşların da mağduriyetini giderebiliriz.”

Sayın Cumhurbaşkanımız ve Komisyon Başkanımız, Komisyon üyelerimiz bu Vergi Usul Kanunu’nun 359’uncu maddesi üzerinde çalışma yaptıklarını söylüyorlar; biz de onların samimiyetine, bu konudaki gayretine inanıyoruz ama artık -bir sohbette geçti- hâkimler bile Vergi Usul Kanunu’yla ilgili dosyaları bu konuyla ilgili düzenleme yapılacağı gerekçesiyle ileri tarihe ettiriyorlar. Artık bir an önce bu düzenlemenin yapılması veya yapılmayacaksa da bunun kamuoyuyla paylaşılması hem hâkimlerimizi hem de bu konuda beklentisi ve ümitleri olan insanlarımızı bir sürüncemeden kurtarır diye düşünüyoruz.

Yine, Adalet Komisyonunda olduğumuz için bize çok gelen taleplerden bir tanesi de ehliyet affı. Tabii ki ehliyet affında da bir ölçü getirilmeli. Mesela ne olabilir? Kasten, olası kasıt, bilinçli taksir gibi eylemler dışarıda bırakılarak diğer ehliyet cezaları paraya çevrilebilir mi veya affedilebilir mi? Bu da toplumun kanayan bir yarası. Türkiye’de şu anda çok ekonomik sıkıntı var. Bu insanlar geçimlerini ehliyetleri sayesinde sağlıyorlar. Toplumsal bir sorun. Bir toplumsal fayda adına ben sizlere bunu da duyurmak istiyorum.

Tekrardan kaçınıyor ve hepinize saygılar sunuyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Erel.

Sayın Zeynel Emre, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 20 komisyon var; zaman zaman da başka komisyonlar kuruluyor ama bunların içerisinde en önemlisi, en önemlileri hangileri dersek, direkt, Türkiye’nin gelişimiyle alakalı, ekonomisiyle alakalı dediğimizde, Plan ve Bütçe Komisyonuyla birlikte Adalet Komisyonu gelir. Burada çıkarılan yasaların ve çıkarılmayan yasaların ekonomiye çok çok direkt etkisi var yani şimdi, bir örnekle anlatacağım durumu. Bakın, 2020’nin Aralık ayında buraya bir kanun teklifi getirdiniz; Mali Eylem Görev Gücü’nün, Türkiye’nin taraf olduğu FATF örgütünün Türkiye’den beklediği taahhütlerinin yerine getirilmesiyle alakalı ve o zaman siz bu kanun teklifini getirdiğinizde hem burada yaptığımız konuşmalarda hem Genel Kurulda yaptığımız konuşmalarda dedik ki: “1991 yılında kurulan bu yapıya Türkiye çok uzun süredir üye ve beklediği 40 tane kriter

var, yerine getirilmesini istediği, 12 de etkinlik denetimi var yani “Çıkardığın kanunları etkin bir şekilde uyguluyor musun?” diye. Bu 40’ıyla alakalı baktığımızda özellikle iki alanda hiçbir düzenleme yapılmadığı konusunda uyarı ve -bunu bir sene önce 2019’da yapmış- 12 etkinlik denetiminden de yarısından fazlasının olumsuz sonuçlandığı bir raporlama var. Bir yıl süre vermiş ve demiş ki: “2020’nin Aralığına kadar bu iki alanda düzenleme yapmaz isen seni ülke olarak gri listeye alırım yani yatırım yapılması bakımından güvenli olmayan ülke sınıfına alırım.” Şimdi, biz getirdiğinizde bunları inceledik ve şunu tespit ettik, dedik ki: Terörizmle alakalı getirilen bir düzenleme var, tam beklenildiği gibi değil ama özellikle siyasi nüfuz sahibi kişilerle alakalı hiçbir düzenleme getirilmedi, getirilmesi lazım, süre de bitiyor. En nihayetinde gri listeye alınabileceği tehlikesine işaret ettik. Bunu yaklaşık on ay önce söylemişiz, dediğim gibi tutanaklarda, görüntülerde de var. Şimdi, gri listeye alındık, ne oldu? Sadece 15-22 Ekim yani bir haftalık süre içerisinde Türkiye’den 221 milyon dolar para çıkışı olmuş. Ekonomistlerin analizine göre, söylemine göre, bu, gri listeye alınmasından sonraki gelişme olarak değerlendiriliyor, bu kadar yüksek miktarda çıkış yani daha ne kadar sürecek bilmiyoruz. Şimdi, bütün bunlar böyle “Vatan, millet, Sakarya” edebiyatıyla giderilecek şeyler değil yani devlet yönetimi de ciddiyet gerektirir, hükümet olmak da ciddiyet gerektirir. Bir uluslararası anlaşmanın altına imza atıyorsanız, onun gereklerini yerine getirmek gerekir. Bugün Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşulan ekonomi Cumhurbaşkanı Yardımcısının sunumu ve oradaki rakamlarla alakalı bazı örnekler vereceğim ve bunun Adalet Komisyonu ile ilişkisine de değinmiş olacağım.

Değerli arkadaşlar, neredeyse her konuşmamda söylüyorum yani en büyük sorunumuz ne dersek, gerek işte, sunulan İnsan Hakları Eylem Planı ya da Yargıda Reform Strateji Belgesi diye orada uzun uzun hedefler, gerçekleştirilmesi amaçlanan olgular vesaire gibi izah edilen ama bir türlü gerçekleşmeyen, gerçekleşmesinin olanaksız olduğu ortada olan durumu nasıl tariflememiz lazım dersek, birincisi şu: Bir türlü bunu aşamıyoruz; Türkiye’de kişiye özel hukuk var yani herkese eşit hukuk yok, asla. Bu zihniyet yapısını değiştirmedığımız sürece çıkarılan yasaların da bir anlamı olmuyor. Bakın, geçtiğimiz hafta Genel Başkanımız bir açıklama yaptı, dedi ki: “Siyasi cinayetler olabilir diye kaygılıym ve Erdoğan, hükümetini devretmemek için her şeyi yapacaktır.” Bu açıklamaya katılırsınız, katılmazsınız ama bunun, bu sözün -bu salonda bulunanlar yoğunluklu olarak hukukçulardan oluştuğu için söylüyorum- Türk Ceza Kanunu’nun hangi maddesine aykırılık getirdiğini biri bana izah edebilir mi, bu söz üzerine nasıl soruşturma açılabilir, işte nasıl ifade istenebilir? Bu söz üzerine İçişleri Bakanı ya da MİT Başkanı -atıyorum- bilgisine başvurmak amacıyla sorsa...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İhbar kabul ediyoruz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bak, şimdi izah edeceğim, anlatacağım, siz sonra cevap verin.

Şimdi, bu söz üzerine değil mi, hemen cumhuriyet başsavcılığının açıklaması var “Soruşturma açıldı.” diye, bu sözün üzerine. Soruşturmanın sonucunda nasıl bir karar vereceğini bilmiyoruz ama cumhuriyet başsavcılığının açıklaması var.

Şimdi, değerli arkadaşlar, sanki Türkiye’de hiç siyasi cinayet olmamış, hiç siyasi saldırı yaşanmamış, gazetecilere yönelik saldırılar olmamış, sanki bunları Türkiye’de ilk defa duyuyormuşsunuz gibi...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Zeynel Bey, Kılıçdaroğlu aleyhinde açılmış bir soruşturma değil. Bu, doğru değil.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şu an tabii, bilmiyoruz yani kamuoyuna ne bilgisi veriliyor: “Kılıçdaroğlu bu açıklamayı yaptı, cumhuriyet başsavcılığı tarafından soruşturma açıldı.” Servis edilen şey bu.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Doğru değil mi?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – İhbar.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, bakın, ihbar. Peki, değerli arkadaşlar, daha yeni Genel Başkanınızın açıklaması olmadı mı grup toplantısında? Çubuk'ta yapılan saldırının görüntülerini izleterek “İşte, ders çıkarmadı yaşananlardan.” şeklinde bir söz de aynı anda geçiyor, bakın.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Soruşturma açılmışsa sizin gibi düşünüyoruz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Burada, bu açıklama yani Çubuk'ta yaşanan olay, Genel Başkanımıza yönelik suikast girişimi, defalarca provokasyon girişimi, İYİ Parti Genel Başkanına yapılan sözlü sataşmalar üzerine yaşanan tartışmalardan sonra “Daha bunlar iyi günlerin.” diye grup toplantılarında Genel Başkanınızın yaptığı açıklamalar... Şimdi, bu ne? Bunun gibi birçok olayda görüyoruz, yargı, bir şekilde, siyasi tartışmalarda basamak olarak kullanılıyor. Kamuoyunda haklılığı ya da kamuoyu tartışmasında üstünlüğü ele geçirmek için üzerine kullanılan bir aygıt olarak ortada duruyor.

Geçtiğimiz günlerde, bu FATF'la ilgili verdiğim örnek gibi. Yani bakın, AİHM kararları, Anayasa Mahkemesi kararları, bunlarla alakalı bizim çok eleştirdiğimiz, beğenmediğimiz onlarca karar var, söylüyoruz da bunu ama siz Anayasa'nızda yer vermişsiniz, bağlayıcılığı açıkça ortada, yetmemiş, sizin döneminizde, 2004 yılında Anayasa'ya bir ek ilave etmişsiniz, demişsiniz ki: “Temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülükler dolayısıyla mevcut kanunların uygulanmasında bir çelişkiye düşülürse uluslararası anlaşmadan kaynaklanan geçerlidir, üstündür.” şeklinde bir düzenlemeyi siz getirmişsiniz. Şimdi, biz “Ya, arkadaş, hukuka uyulmuyor, Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulmuyor.” dediğimizde “şuncu, buncu” diye tarif ediliyor. Bizim burada yaptığımız birisini özel olarak savunmak ya da yermek değil, şahısların bir önemi yok, ortada hukuku savunmak durumunda bir şeyimiz olmuyor.

Şimdi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türkiye yükümlülüklerini yerine getirmedi diye Bakanlar Komitesi tarafından, bakın, 30 Kasım'da Türkiye'yle ilgili bir karar daha verilecek, 30 Kasım tarihinde. Muhtemeldir ki bu bakış açısıyla gidildiğinde yine, Sayın Erdoğan'ın “Bir manevrayla tahliye ettirmeye çalıştılar, izin veremedik.” açıklamaları göz önünde iken işte, diğer başvuranlarla ilgili de benzer açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda bu yönde de Türkiye aleyhine bir karar ortaya çıkacak ve Türkiye, Avrupa Konseyinin ilk üyelerinden, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yetkisini tanıyan ilk ülkelerden olması karşısında yine burada, dünya kamuoyu nezdinde çok kötü bir noktaya gidecek. Şimdi, hâl böyle olunca burada yapacağımız ya da bundan öncekilerde zaman zaman katıldığımız, zaman zaman katılmadığımız palyatif açıklamaların bir önemi olmuyor.

Şimdi, yine, ben burada, hukukçuların olduğu yerde şunu soruyorum: İçişleri Bakanının sürekli Türkiye'de -kendisi de çeşitli suçlarla anılıyor ama- suç işlenmesine yönelik açıklamaları var. Bakın, daha yeni ne dedi biliyor musunuz? Diyor ki muhtarlara: “Metruk binalarda uyuşturucu kullanılıyor.” Muhtarlar diyor ki: “Mahkeme kararı var, yıkamıyoruz.” “Ya, arkadaş, sen gece yık, mahkeme kararı bizim arkamızdan gelsin. Kim yıktı, biz nereden bilelim ya.” Yani bir ülke düşünün, bir İçişleri Bakanı -olayın önemi, derecesi başka bir şey ya!- “Ya, siz yıkın, mahkeme kararını boş verin.” diyor. “Mahkemeyi boş verin.” diyor yani bunu bir İçişleri Bakanı söylüyor. Şimdi, böyle bir durum, böyle bir gerçeklik orta yerde dururken, o kadar da çarpıcı ki ağzından “uyuşturucu” kelimesini, “uyuşturucuyla mücadele” falan hak getire düşürmüyor, daha önce de “Gidin, kolunu, bacağı kırın.” demişti, kendisiyle ilgili de tüm ihbarlar, şikâyetler, söylemlere baktığımızda bu eksende dönüyor. Burada da yine, işte, tipik bir popülist yaklaşım, kamuoyunda işte, “aslanım, kaplanım.” desinler, alkışlasınlar diye bir bakanın söylediğine bakın.

Şimdi, gelelim bu tablo karşısında Türkiye nasıl bir duruma düşmüş. Ben size bazı rakamlar vereceğim, dünya ülkeleri arasında standarttır. Şimdi, Dünya Adalet Projesi'nin her yıl yayımlanan

Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde biz geçen yıl 128 ülke arasından 107'nciydik ölçüm yapılan, bu yıl 139 ülke incelenmiş 117'nci sıradayız yani sondan 22'nci sıradayız. Burada sürekli geriye gidiyoruz. Biz kimlerin gerisinde kaldık? Sudan'ın, Angola'nın, Mali'nin gerisinde kaldık yani bizi takip eden ülkelere baktığımızda da gerçekten felaket durumda.

Şimdi, adalete erişilebilirlikte 113'üncü sıradayız. Baktığımızda, yolsuzlukta Ruanda'nın, Senegal'in 54'üncü olduğu listede 69'uncu sıradayız. Şeffaflıkta, Afganistan üzerinde, 107'nci sıradayız. Yani bütün dünyanın -çeşitli araştırmalarda gösterdiği- bütün dünya devletlerinin, hepsinin bize düşman olduğu ve bizi bilerek son sıraya koyduğu, son sıraya yerleştirdiği gibi bir psikolojiden gerçekten çıkın yani bu, inandırıcı bir yaklaşım değil.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) - Ama gerçekten inandığımızda da yapıyoruz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) - Şimdi gelelim icra iflasla alakalı duruma. Şundan vazgeçmek lazım: Ben bu dönemin yargısına ilişkin eleştiriler getirdiğimde diyorum ki: "Ya arkadaş, Türkiye'de 25 bin hâkim, savcı var, siz geldiğinizde 7 bindi, bunların en fazla 2 bini görevdedir. Birçoğu sizin döneminizde alındı ve alıp attıklarınız da ihraç ettikleriniz de sizin döneminizde alındı." Hemen bakıyorsunuz, böyle bir özgüvenle söz alıp meramını anlatma yaklaşımı yok, sataşma... "Biz Mehmet Moğultay dönemini de biliyoruz, şu dönemi de biliyoruz..." Ben de bu tartışmalar üzerine Adalet Bakanlığına bir soru önergesi verdim -tabii cevap veremediler, veremezler, bakın bürokratlar da burada, hiçbir zaman da veremeyecekler- dedim ki: "Bendeki veride rahmetli Mehmet Moğultay döneminde alınan hâkim, savcı sayısı 800, 800. Seyfi Oktay döneminde alınan da 1.800 civarında." Bu kadar, 2.600. Mehmet Moğultay bir buçuk yıl Adalet Bakanlığı yaptı. Mehmet Moğultay'ın bir kongrede söylediği söz üzerine -böyle kahvelerde konuşulur ya işte geliştüzel- o çok büyük bir şeymiş gibi tartışılması böyle...

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) - Hayır, küçük bir şey değil.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) - Anlatacağım şimdi, ben size rakamlarla söylüyorum. Partizanlık yapıldığı falan da yok. Bugün çok örnek veririm. İstanbul Başsavcısı bile o dönem alınmış, bakın bugün görevde olanlardan örnek vereyim. Şimdi, tersi bir durumu ben bu kadar sayı tartışıldığı bir ortamda olanak dahi görmüyorum. Şimdi, mevcut, yirmi yıllık bir iktidarın, büyük hedefler koyarak göreve geldiği ve içine düşürüldüğü, düştüğü durumu düşündüğümüzde yirmi beş, otuz yıl önceki bir kongrede söylenen sözü burada tartışma konusu yapmasını da hakikaten artık ayıplıyorum yani çok ilginç bir şey. Otuz yıl önce bir İstanbul İl Kongresinde söylenen söz. O söz söylenmemiş olsaydı bugün çok daha iyi bir yargı düzeni mi olacaktı? Madem öyle yirmi yıldır siz niye düzeltmediniz? Yani bu yirmi yılın hesabının karşılığı bu değil ki. Ben bütün bunu soru önergesiyle sordum, dedim ki: "Bu dönemlerde alınan hâkim, savcı sayısı kaç? Bunların ne kadarı FETÖ'cü çıktı, ne kadarı görevde? Sizin döneminizde aldıklarınız kaç? Bunu hadi yığıtçe bir cevaplayın." Cevap veremediler. Kaç defa söylüyorum, bakın buradan yine söyledim, yine cevap gelmeyecek buna çünkü bu, böyle, başarısız bir tabloyu izah etmek üzere kullanılan bir argüman olarak duracak ortada.

Şimdi, icralarla ilgili düzenleme yapıyoruz. İcra dosya sayısı ne kadar olmuş? 23 milyon 50 bin adet olmuş. Sadece son bir yılda 5 milyon 998 bin dosya ilave edilmiş. Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine borcuna baktığımızda 957 milyar. Bunlardan kredi kartı borçları olan var, finansman borçları olan var, vadesinde ödenemediği için işlem görenler var vesaire vesaire. Şimdi, kanun teklifinde bizim olumlu gördüğümüz noktalar var ama yine de "Neyi sakıncalı olur? Anayasa açısından, hangi açılardan problemlidir?" gibi bir detaylı inceleme, araştırma yapıldığını görmüyoruz.

Şimdi, evet, çocukların özellikle icra marifetiyle teslim alınmasına yönelik düzenlemeler kamuoyunda sarsıcı ve üzücü görüntüler veriyordu. Bununla birlikte, bu alanda düzenleme yapılırken, çocuklarla ilgili uluslararası sözleşmeler göz önüne alındığında, çocuğun bir nesne olarak

değerlendirilmesi yani “teslim edilecek” “bir teslim noktası” gibi ifadelerin geçmesi, bir menkul malmış gibi muamele yapılması da yanlış sonuç verecektir. Burada çocuğun iradesinin de önemli olacağı şekilde bir düzenleme yapılması lazım. Bazen de aileler arasında yaşanan o olumsuz boşanma sonuçları nedeniyle velayeti olan ve belli sürelerde görme konusunda izni olan kişilerin kendi çekişmesinden çocuk da zarar görebilmekte; bu yönüyle çocuğun iradesine yönelik bir şey görmüyorum.

İkincisi de yine, neredeyse her gün 3 kadının şiddete uğradığı bir Türkiye gerçeğinde, en tartışmalı alanlardan biri de, işte bu teslim noktaları gibi merkezlerde kadının güvenliğinin nasıl sağlanacağına yönelik de bir düzenleme yok. Yani orada, gittiği zaman ve girişinde, çıkışında kadın nasıl korunacak? Buna ilişkin de bir düzenleme olduğunu görmüyoruz.

Birkaç açıdan da Anayasa’nın amir hükümlerine aykırılık var. Bunlardan birincisi, kanunun 1’inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkraya baktığımızda ve orada özellikle, Anayasa’nın 128’inci maddesinin ikinci fıkrasını göz önünde bulundurduğumuzda, bütün bunların yönetmelikle düzenlenmesine yönelik bir işlemin, kanunla düzenlenmesi gereken memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atamaları, özlük hakları vesaire -128’inci madde- göz önünde bulundurulduğunda Anayasa’ya aykırılık oluşturacağı açıktır.

40’inci maddenin... Aynı şekilde “Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler...” vesaire diye devam ettiğinde, orada diyor ki: “Fiil ayrı bir suç teşkil etse dahi üç aya kadar disiplin hapsiyle cezalandırılmaları öngörülmektedir.” Bu da biliyorsunuz, aynı fiil nedeniyle birden fazla cezaya hükmedilmesinin kanuna aykırı olduğunu düşündüğümüzde bu kurala aykırılık teşkil edeceği, yine Anayasa’ya aykırılık oluşturacağı açık. Yani cezaların hafifse artırılması tartışılabilir ama ilave olarak iki ayrı cezanın verilmesinde bu sorun yaşanır, yarın öbür gün uygulamada zaten hâkimler bunu Anayasa Mahkemesine götürebilir, partiler götürmese bile.

Yine aynı şekilde 44’üncü maddede eklenen bir şey var. Orada da bir boşluk ortaya çıkıyor. Diyor ki: Bu altı ay içinde çıkarılacak buna ilişkin yönetmelikler, uygulama vesaire gibi.. Ama orada bir boşluk ortaya çıktığında da şunu görüyorsunuz: Kanunun dördüncü kısmı geçici madde 2’nin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir buçuk yıla kadar sürebilecek, belirsiz bir sürenin sonunda da Türkiye genelinde uygulanacaktır. Yani burada da bir belirsizlik açıkçası ortaya çıkıyor, bu öngörülmemiş. Bugün, bu alanlarda daha detaylı düzenleme lazım. Biz yönetmeliğe bunları bırakamayız, detaylı konuşmak lazım bunları.

Şimdi, bakın, yargıyla alakalı söylenecek çok söz var. Ben zaman zaman konuşma yaptığımda çok böyle açık hukuka aykırılıkları dile getiriyorum. Şimdi, geçtiğimiz haftalarda yine böyle Türkiye’de tarafgirlik ekseninde, meselenin özünü anlamadan, dinlemeden, işte, insanlar böyle iki ayrı tartışıyor. Ne? TÜGVA’nın kullandığı bir yerle alakalı bir tahliye problemi, değil mi? Orada da suçlamalar geliyor. “Vay, CHP işgalci...” Şimdi arkadaşlar, konuya, evraklara detaylı baktınız mı, bilmiyorum. Ne var biliyor musunuz? Tahliye etmesi gereken bir yeri tahliye etmediği için Adalar Kaymakamı tahliye yazısı gönderiyor. TÜGVA yürütmeyi durdurma istemli idare mahkemesine başvuruyor, mahkeme tarafından reddediliyor, itiraz ediliyor bölge idare mahkemesine, bölge idare mahkemesi de bu talebi reddediyor. Ee, kardeşim, mahkemeyi kaybettin çık. Bu sefer siyasi baskı gelince, aynı kaymakam başka bir karar alıyor çıkmaması yönünde. Ya bu, inanın bir yer meselesi değil yani. Özellikle bizim tepki göstermemiz de beklenmemeli, siz de tepki gösterin buna. Çünkü açıkça ne yargı kalıyor ne kanun kalıyor ne uygulama kalıyor yani burada en çok sizin de tepki göstermeniz lazım. Kurumlar mı büyük, Türkiye Cumhuriyeti mi büyük? Bir mahkeme karar verirken yazıyor oraya “Türk milleti adına karar.” diye. Hangisi büyük arkadaşlar? Bu, işin başka bir şeyi. Bakın, bütün bunlar -ben konuşmamı bitireyim,

tabii, siz hani cevap verebilirsiniz, izah ederseniz- nedeniyle ekonomi kötü oluyor. Sadece 2022...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, imza sahibi olarak cevap vereceğim.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Verin siz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bitirdikten sonra.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – 2022 yılında, baktığımız zaman, bütçe geldi ya bütçedeki sadece faiz ödemesi, bütçe açığı gibi rakamları topladığınızda ve Türkiye’nin dolar bazlı borcunu -borçlarımızın, dolar bazlı 143 milyar dolarlık kısmını- düşündüğümüzde her 1 liralık dolar artışının devlete yaklaşık, ilave 144 milyar yük getirdiği bir gerçekle karşı karşıyayız. Dolayısıyla, ekonomiye yaklaşım, Türkiye’nin yönetimi, adalete yaklaşım; bunlarda objektif kriterler esas alınmadığı, sadece şahısları memnun etmek üzere bir politika güdüldüğü, dünyanın hiçbir ülkesinde bulunmayan bir yönetim sistemi, başarılı örneği bulunmayan bir yönetim sistemi, yine, başarılı örneği bulunmayan faiz-enflasyonu kendi teorisinde açıklayan bir anlayışla Türkiye’nin gideceği yol yok. İşte, faiz ile enflasyonun sebep-sonuç ilişkisini kendisine göre izah eden Erdoğan bu tezini ispatlasın diye Türkiye milyarlarca yükün altına giriyor ve bu devam ederek gidiyor. Dolayısıyla, bu anlayışlardan çıkmamız lazım, bütün bu yaşananlar karşısında da hukuka sahip çıkmaya hepimizi davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Tufan Köse, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, çok uzun konuşmayacağım.

Ben de Zeynel Bey’in söylediği bir noktaya hızlıca değinerek geçmek istiyorum. Geçmiş dönemde -1988-1989 olabilir- hâkimlik sınavından elenmiş bir arkadaşınızım. Üstelik de o zaman müracaattan daha fazla kontenjan açıldığı hâlde mülakatta elenenler bir daha sınava giremiyordu. Siyasi parti üyelerinin de zaten hâkim, savcı olma ihtimali hiç yoktu o dönemde, 1988’de. Bu arada Ankara Hukuku da 12’nci bitirmiştik, yazılıda da en önlere puan almıştık, onu da burada hemen söyleyeyim.

Şimdi, 1995’i çok iyi hatırlıyorum. Az evvel de bir hâkim arkadaşımı aradım.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bu dönem daha vicdanlıymış.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Efendim?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bu dönem daha vicdanlıymış diyorum.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Anlatacağım şimdi.

1995’te yolda bir avukat arkadaşı gördüm, hâkimlik sınavına filan girmiş elenmiş. “Ne yapıyorsun?” dedim. “Geziyoruz ağabey, avukatlık stajı da bitti.” dedi. “E, gel benim yanımda çalış.” dedim. Çok da düzgün bir çocuktuk, şimdi de hâlâ şey yapıyor; BAM’da başkanlık yapıyor herhâlde zannedersem. Geldi, bir buçuk yıl falan çalıştı, hâkimlik sınavlarının mülakatına girdi. Buradaki hiçbir arkadaşımız şöyle düşünmesin: Yani bize de birileri geliyor, ne diyoruz gittiğimizde? “Haksızlığa uğramasın.” diyoruz, haksızlığa uğramasın; “Başka birinin yerine sınava girsin.” filan demiyoruz. Sonradan kazandı, sınavı da kazandı, mülakatı da kazandı ama söylediği şuydu: “En çok girenler MHP’li ailelerin çocukları.” Yani MHP’liler girebiliyordu. Eski Türkiye’de de sıkıntılar vardı ama bu dönemki kadar ayaklar altında değildi birtakım şeyler, onu söyleyeyim. Yani o dönemden kalan hâkimlerle de bugün oturuyoruz, kalkıyoruz, sohbet ediyoruz; MHP’lisi, CHP’lisi hiç fark etmez yani sonuçta tamamındaki o hukuk duygusu, vicdan filan üst seviyelerde, üst düzeyde. Yani Mehmet Moğultay’ın filan yaptığı öyle acayip acayip şeyler yok, Mehmet Moğultay’ın da gücü yetmezdi eski HSYK’ye. Çok iyiydi demiyorum HSYK ama bu dönemdeki HSK kadar da böyle konuşulmuyordu.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, çok uzun konuşmayacağım dedim. Birkaç şeye böyle hızlıca temas etmek istiyorum. Bu 2019'daki Yargı Reformu Stratejisi Belgesi açıklanmadan önce biz Sayın Bakanla da bir toplantı yapmıştık; daha sonra Sayın Cumhurbaşkanı da bununla ilgili bilgi verdi: "On yedi yıldır iktidardayız, on yedi yıl boyunca en çok yatırımı güvenlik, adalet, eğitim ve sağlığa yaptık." diyor bu reformu izah ederken, açıklarken. Ya, dönüyoruz, bir bakıyoruz; 2010'daki Anayasa değişikliği, devamında FETÖ yargısı, hiç gitmeyeceklerini düşünen bir FETÖ yargısı, sonra onların adliyeden ve diğer kurumlardan uzaklaştırılması filan. Vay, vay, vay yatırıma bak. Çok büyük yatırım yapmışız hakikaten, çok büyük yatırım yaptığımız insanları hepsi -çoğu, hepsi demeyelim- vatana kastetmişler, vatan haini olmuşlar. Bir kere, buradan bile, yapılan yatırımın ne kadar hatalı olduğunu anlamak ve bilmek gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, 15 Temmuzdan sonra birçok bakanlıkta kurumlar yeniden oluşturulurken ya da yapılar değiştirilirken çalıştıracak insan bulamadılar çünkü memlekette yatırım yapılan insanların tamamı FETÖ'cü çıkmış, tamamı. Bir kere, buradan, bu iktidarın yaptığı hatalara bir pay biçebiliriz. Yani 2010'dan sonra, ki HSK'ler istenilen verimi sağlamadı hatta daha da kötüye gitti. Az evvel bizim bir arkadaşımız söyledi, sadece sıradan bir parti üyesinin hâkim, savcı olması belki düşünülebilir -eskiden çok katıymış o konudaki kural- ama yöneticilik yapmış, aday olmuş bir insanın hâkim olmasını ben hiç doğru bulmuyorum yani yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı adına da hiçbir şey katmayacağını düşünüyorum, katmaz. Bunu, süreçte mutlaka hepimiz izleyeceğiz, göreceğiz. Yani bir partide yöneticilik yapan insan, bu hangi parti olursa olsun, benim mensubu bulunduğum partinin üyesi de olsa, yöneticisi de olsa bana göre mutlaka olmamalı, bunları hepimiz biliyoruz, sizler de biliyorsunuz. "Hâkimlik mülakatları" dediler, hakikaten hâkimlik mülakatları bana göre de içler acısı. Yani en yüksek puanları alan hatta okul birincisi olarak okullarını bitiren çocuklar -isim de verebilirim isterseniz, bugün çok da iyi avukatlık yapıyorlar- bunların mülakatlarda elendiğine hepimiz şahit oluyoruz, görüyoruz.

Hizmet içi eğitim; zaman zaman söylüyoruz, işte bir Adalet Akademisi kurulmuştu, Adalet Akademisi neredeyse FETÖ'cü terör örgütüne böyle disiplinli asker yetiştiren bir ortamdı 2015'ten önce, 2015'ten önce öyleydi maalesef. Yani böyle "Hangi gazeteyi okuyorsunuz?" "Hangi derneğe üyesin?" filan, bu noktalarda bile o hâkimler... Ki hâkimler en tarafsız, bağımsız yani en özgür ortamda yetişmeliler ki sadece vicdanlarına göre karar versinler.

Şimdi kanuna da kısaca değindim. Tabii, bizim sözcümüz söyledi Anayasa'ya aykırılık iddialarını falan ama bu kanunda en çok eleştirilecek yön olarak benim söyleyeceğim şu: Çok güzel, çağımıza uygun düzenlemeler yapılmış, ben emeği geçen yargı bürokrasisine ve Bakanlığa, Sayın Bakana da teşekkür ediyorum. Yani bunu bir "reform" diye sunmanın en çok eleştirilmesi gereken bir söylem olduğunu belirtmek istiyorum. Yani 2019'daki o Yargı Reformu Stratejisi Belgesi'nden sonra birçok değişiklik yapıldı, birçoğunda da Adalet Komisyonu üyesi olarak ben de bulundum, yani ben hiçbirine "reform" demenin mümkün olmadığını düşünüyorum. Mesela, geçtiğimiz nisan da zannedersen bir düzenleme yaptık, özel af diyelim, özel af düzenlemesi yaptık. Organize suç örgütü liderleri peyderpey çıkıyorlar şimdi birer birer, geçenlerde birisi daha çıkmış ama 2013'te FETÖ'cü savcılar açtığı dava, FETÖ'cü hâkimlerin verdiği kararlarla, bugün doksanlı yaşlarda, memleketin savunmasından başka bir şey düşünmemiş emekli orgeneraller, generaller cezaevinde yatıyor, 1930 doğumlu, 1931 doğumlu. Yani adamlar beraat etsin filan demiyorum ben ama yeniden yargılanmayı hak etmiyor mu bu insanlar? Yani bu insanların FETÖ'cü yargı tarafından aldıkları mahkûmiyet kararlarının uygulanarak şu anda cezaevinde bulunması hangi vicdana, hangi akla sığar? Başvurdıkları Adli Tıp kurumları da "Cezalarını yatabilirler." diyorlar yani 90 yaşındaki bir adam cezaevinde yatabiliyormuş, sağlıklı yerindeymiş; son günlerde çıkan böyle de şeyler var. Bunlara da özel ilgim şu: Çorumlu bir paşamız var bizim, Ahmet Çörekçi, Hava Kuvvetleri eski Komutanı, bizim Oğuzhan Bey'in de hemşehrisidir. Bana göre

memleketini düşünmekten başka zerre kadar suçu yok. Eğer bağımsız bir yargıda yargılaması yeniden yapılırsa mutlaka beraat edecektir.

Zaman zaman konuşmalarında söylüyordum, “Türkiye’de yargı bağımsızlığının önündeki en büyük engel Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’dır.” diyordum. Şimdi ilave ediyorum, yanı sıra, ortak Sayın Devlet Bahçeli’dir yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının önündeki en büyük engel. Ağızlarını açınca “Anayasa Mahkemesi kapatılsın.” “Anayasa Mahkemesini tanımıyoruz.” yok şöyle... Arkadaşlar, izin verin ya, izin verin; neredeyse tamamına yakın üyeleri bu iktidar döneminde atandı.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Adaletin sadakasını bile şey yapamazsınız ya!

TUFAN KÖSE (Çorum) – Efendim, biz eleştiriyoruz bakın, kötü bir şey söylemiyoruz. Yani Sayın Devlet Bahçeli’nin...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Devlet Bahçeli’nin adalet duygusunun sadakası yoktur CHP’de!

TUFAN KÖSE (Çorum) – O sizin hassasiyetiniz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Karşılıklı konuşmayalım arkadaşlar.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Bu benim kanaatim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyoruz.

(CHP ve MHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Köse, tamam mı?

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bitiriyorum Başkanım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, yani Mehmet Moğultay’ın filan yaptığı bir şey yok. Dört yıldır koalisyon ortaklığı, on dokuz yıldır iktidardasınız, 2 defa Anayasa değiştirdiniz; yani yapmayın, yapmayın. Mehmet Moğultay’ın döneminde de en çok sizin arkadaşlarınızın hâkim olmuş, araştırın bakın, bakın lütfen; vallahi bakın yani, bakın, görürsünüz.

(Komisyon sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Her dönem iktidar olan sizsiniz yani.

(Komisyon sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Buyurun Sayın Köse.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Arkadaşlar, doğru şeyleri söylemeye çalışıyorum yani birilerini kötülemek, birilerini... Biz istiyoruz ki yargı Türkiye’nin, Türk ulusunun, Türk milletinin iki bin yıllık tarihine yakışır bir olgunlukta, tarafsızlıkta ve bağımsızlıkta olsun istiyoruz; başka bir şey istemiyoruz, istediğimiz, söylediğimiz de bu.

Bakın, Türkiye’de -adının anılması bile çok kötü ama- artık yargı rüşvetle anılıyor. Artık tayinleri filan söylemiyorum, o çok bilinen şey. Tayinleri bir grup avukatlık bürolarının yaptığı söyleniyor, bunu herkes de biliyor, siz bizden çok daha iyi biliyorsunuz. Artık, bazı davalarda tutuklulukların tamamıyla para süzmek için, para almak için devam ettirildiği söyleniyor, konuşuluyor. Bakın, konuşulması bile çok kötü, çok çirkin. Bakın, ben bunları söyleyeyim, tabii, somutu da şöyle... Belki, bu Komisyon toplantısında konuşmak doğru olmaz ama bir savcı çağırırsa örnekleriyle ben anlatabilirim, buradan da söylüyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şamil Tayyar söylüyor ya.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Arkadaşlar, kanun hükmünde kararnamelerle hiçbir yargı kararı olmaksızın mesleklerinden edilen binlerce insan var. Bunlar hakkında da bizim tavrımız; eğer bir mahkûmiyet kararı varsa elbette ki devlet ve demokrasi kendini koruyacaktır ama bir mahkûmiyet kararı yoksa sıradan, normal, düzgün, yoksul insanlar oldukları için, siyasi iktidar tarafından korunmadıkları için haksızlığa uğramalarının doğru olmadığını, bunun da adalet duygusunu yaraladığını söylemek istiyorum.

Şöyle, notlarıma baktım hızlıca. Yargıda Sayın Bakanın konuşmalarının tamamının altına imza atıyorum. “En önemli unsur insan unsuru.” diyor, çok güzel konuşuyor konuşurken Sayın Bakan. Ama zannediyorum, onun da elinde olmayan sebeplerle uygulamada bunların hayata geçmesi maalesef mümkün olmuyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Tanal, siz vazgeçtiniz herhâlde.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Neden?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Söz talebiniz devam ediyor mu?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ediyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, Değerli Başkanım, ben ilk konuşmamda, 14 tane kanun teklifi verdiğimi size bahsetmiştim, usulle ilgili konuşmuştum. Öncelikle, tekrar söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, İç Tüzük’ümüzün 35’inci maddesinde “Birbiriyle ilgili olan kanun teklifleri birleştirilerek görüşülebilir.” deniliyor. Benim teklifim bu konuyla, direktman kanunla bağlantılı. Bunlara eğer siz karar vererseniz ben ona göre geneli üzerinde konuşma yapmak isterim. Yani eğer burada bunlar birleştirilebilecekse belki daha az konuşmuş olurum. Bilemiyorum yani, bu konuda siz Komisyonca mı karar alacaksınız yoksa ben konuşmamı yaptıktan sonra mı karar alacaksınız? Usulü nedir dersiniz de siz daha iyi bilirsiniz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ama, siyasi rey olur o zaman.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, şu anda benim geneli üzerinde konuşma yapmamdan, sanki zimnen mefhumu muhalifinden “Bu talebiniz reddedilmiştir.” Anlamı ortaya çıkacak. Yani, ben böyle mi anlayayım? Böyle mi konuşmaya devam edeyim?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Birleştirme talebiniz oylamadan sonra eğer kabul edilirse devam edersiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, ben devam edeyim o zaman.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Kabul edilmezse etmezsiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, o zaman ben geneli üzerine devam edeyim. Sanki, anladığım kadarıyla bu reddedilecek gibi geliyor bana.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Reddedilecek.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, tabii ki AK PARTİ Grup Başkan Vekili, meslektaşımız

Sayın Turan Bey de geldi. Meslektaş derken avukat anlamında meslektaş, yoksa siyaset bir meslek değil, o anlamda söylemek istemiyorum, yanlış anlaşılmasın.

Şimdi, burada, bizim Türkiye Büyük Millet Meclisine vermiş olduğumuz kanun tekliflerimizde, Türkiye'deki hem işte Anayasa'mızın 2'nci maddesindeki "Türkiye Cumhuriyeti devleti bir sosyal devlettir." ibaresi gereğince İcra ve İflas Kanunu madde 206'da işçi alacaklarının bir numaralı alacak yani ilk derece sıra alacağına gelmesi hususu gerçekten önemli. Bu istinaf başvuru süresi, işte, asliye hukuk, asliye ticaret ve tüketici mahkemelerinde farklı, icra mahkemelerinde farklı. Aile konut şerhi anlamında, evet, Yargıtayın kararları var, Yargıtaya çok teşekkür ederiz, yani sosyal devlete uygun bir vaziyet ama bu kanuna dökülebilirse çok daha yararlı olur diye düşünüyorum.

Aynı şekilde, işte, İcra ve İflas Kanunu'nun 16'nci maddesine göre sadece memurun hukuka aykırı işlemlerinden dolayı borçlu ve alacaklı şikâyet edebilir ancak menfaati olan üçüncü şahısların şikâyet etme hakkı yok. Bence bunun da ilave edilmesinde yarar var. Yani, üçüncü şahısların... Nasıl üçüncü şahıslar diyeceksiniz? Hemen size söyleyeyim, yani ben borçluyum ama benim göremediğim bir hususu benim çocuklarım görebilir veya benden alacaklı olan başkaları olabilir. Yani nasıl ki Türk Ceza Kanunu'nda sanığın lehine olan hususlarla ilgili eşin müracaat etme hakkı varsa, burada menfaat ibaresine dersek üçüncü şahısları, hem alacaklarını hem aileyi de kapsamış olur, iyi olur diye düşünüyoruz. Yani hani "reform" diyoruz ya, o reformu kapsar. İhtiyati haciz de ihtiyati tedbirin aynısıdır, ihtiyati tedbir için mahkemeye müracaat ettiğimiz zaman nasıl ücreti vekâlet alınmıyorsa, ihtiyati haciz de bir nevi ihtiyati tedbir olduğu için ücreti vekâletin alınmaması lazım. Borçlu yolunacak kaz değil yani borçlunun aleyhine sürekli masrafları yükleyerek borcu büyütmemek lazım çünkü Anayasa'mızın 141'inci maddesi -evet, "mahkeme" ibaresi geçiyor orada ama o an bence icrayı da kabul etmek lazım- "Ekonomik olmalı." diyor. Yani tüm işlemlerin ekonomik olması gerekir, devletin buna gelir getirici anlamında bakmaması lazım, zaten vatandaş borçlu, bir tekmeyi de vurmamak lazım bu harçlarla, bu masraflarla.

Öğrencilerle ilgili, Kredi ve Yurtlar Kurumu veya özel kurumların öğrencilere verdikleri bursların bu ekonomik kriz nedeniyle haczedilmemesi lazım çünkü bununla ilgili açık hüküm yok, getirmek lazım.

İşte, engellilerin ayaklarına taktıkları bu protez, takma ayak, kollar var; bunlar haczediliyor, basına yansdı, bunların haczedilmemesi lazım çünkü insan onuruna aykırı bir durum.

Çiftçiler hep konuşuldu. İşte, traktörlerin haczedilmemesi açısından gerçekten, kendi yaptığı çiftçilikle ilgili hâline münasip bu traktörlerin haczedilmemesi lazım. Tüm genel başkanlar bunu söylüyor, işte, fırsat gelmişken şu aşamada bunu kanunlaştırmakta yarar var.

Şimdi, bu tekliflerle devam ederken, burada ekonomik anlamda... Bakın, Sayın Başkanım, Ankara Esenboğa Havalimanı ile İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı arası 450 kilometre, uçak bilet fiyatı ekonomik anlamda 167 lira; Ankara Esenboğa Havalimanı-İzmir Adnan Menderes Havalimanı 589 kilometre, 232 lira.

Ramazan Bey, dinliyor musunuz sevgili arkadaşım?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı-Antalya Havalimanı 694 kilometre, 204 lira; İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı-Lefkoşa Ercan Havalimanı 291 TL, 1.040 kilometre; İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı-Berlin Havalimanı 2.199 kilometre, 1.216 TL; Ankara Esenboğa Havalimanı-Hakkâri Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı 1.823 kilometre, 372 TL.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Bunun konumuzda alakası ne?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 9 Kasım 2021 tarihi itibarıyla en uygun otobüs biletleri fiyatını söyleyeceğim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bunu nereye bağlayacaksınız?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nereye bağlayacağımı size getireceğim şimdi, merak etmeyin arkadaşlar.

İstanbul-Van 229 TL, 1.602 kilometre; İstanbul-Antalya 126 TL, 694 kilometre; Ankara-Erzurum 90 TL, 872 kilometre; Ankara-Şanlıurfa 80 TL, 848 kilometre; Ankara-İzmir 55 TL, 589 kilometre. (Gürültüler)

Şimdi, ben size şimdi anlatacağım değerli arkadaşlar, bunu hâlen de uzatabilirim. Uçak biletlerini söyledim ve şimdi geliyoruz, nereye bağlanıyor bu? Şimdi bağlanacak konu... (Gülüşmeler)

Hepiniz gülüyorsunuz, çok güleceksiniz. Elimde, bak burada makbuzlar da var, şimdi onları da size söyleyeceğim, gülme nereye bağlanacak.

İstanbul Adalet Sarayından Paşaköy/Sancaktepe 18 kilometre, 180 TL alınıyor.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Ne o?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – E, işte bilmediğiniz için... Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı... Bindığınız minibüsler var ya, o minibüsler. Anladın mı? Bir dosya için o yol üzerinde giderken son durak Paşaköy olmazsa öncekilerde ayrı tarifeler var, yani katmerli gidiyor.

İki; İstanbul Adalet Sarayı-Kuzguncuk/Üsküdar 20 kilometre, 160 TL; İstanbul Adalet Sarayı-Reşadiye/Çekmeköy 210 TL, 34 kilometre; Ankara İcra Mahkemelerinden Pursaklar 28 kilometre, 300 TL alınıyor. Ankara İcra Mahkemeleri-Malazgirt Mahallesi/Çankaya arası 8 kilometre 240 lira. Yine, Mustafa Kemal Mahallesi/Çankaya-Ankara İcra Mahkemeleri arası 2,1 kilometre yani 2 kilometre 240 TL. Ya, arkadaşlar, şimdi İstanbul-Hakkâri arası 1.823 kilometre mesafeye uçakla 372 TL'ye gidilebiliyorken, Ankara İcra Müdürlüğünden Pursaklar 28 kilometre, Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfıyla 300 TL'ye gidiliyor. İstanbul-Lefkoşa arası 1.040 kilometre uçakla 291 TL'ye gidiliyor; İcra Müdürlüğü 2 kilometre mesafede, 240 liraya gidiliyor.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Vakıf olduğu için yüksek.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - İstanbul-Antalya arası 694 kilometre uçakla 204 liraya gidiliyor, otobüsle 126 liraya gidiliyor ancak İstanbul Adalet Sarayına 20 kilometrelik mesafedeki Kuzguncuk/Üsküdar'a 160 TL'ye gidiliyor. Şimdi, değerli arkadaşlar, bu rakamlar bu şekilde, işte bu Ankara'daki Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfının listesi, bunlar âdeta afyon gibi saklanıyor ve bunlar kimseye de verilmiyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Mahmut ağabey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, bitireyim, ne olur, sizden ricam.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Çocuk teslimini uçakla mı yapacağız?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl? Anlamadım.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Çocuk teslimini uçakla mı yapacağız?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi arkadaşlar, bu gülünecek, komiğe alınacak bir şey değil. Allah sizi de borçlu duruma düşürmesin, bunu bir de borçlulara sorun. Burada, vatandaş zaten borcunu ödeyemezken Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfını düşünebiliyor musunuz? İcra dairelerinden çıkıyor, yol üzerinden hepsinde burada ayrı ayrı tarifeler var. Ne diyoruz biz? “İcra işi ekonomik gelir, kazanç getirecek bir iş olmamalı.” Evet, külfeti yüklenilecek...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Kişi kendisi de bildiğim kadarıyla araba, taksi tutabiliyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, burada ekonomik kazanç getirecek bir iş gözüyle bakılmamalı. Evet, burada bir masraf alınacaksa meccanilik ilkesi uyarınca masrafları çıkarabilecek bir şekilde alınmalı. Burada hani İcra ve İflas Kanunu içerisinde düzenleme yapıyoruz ya, aynı şekilde, bence bununla ilgili, Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfıyla ilgili düzenlemelerin yapılmasında yarar var arkadaşlar. Yani buradaki maalesef ekonomik değil. Bunu bilgilerinize sunmak isterim.

Değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşımız burada kanunun gerekçesini konuşurken dedi ki: “İcra müdürlüklerindeki personel sayısının fazlalığı.” Ya, Allah’tan korkun, ben Şırnak’tan geldim, Güçlükönak’ta adliye yok adliye. Güçlükönak ile Şırnak arası 60 kilometre, vatandaş köyden Güçlükönak’a gelmek için 30 kilometre gidecek, ta Şırnak’a için 90 kilometre gidecek. Orada ne hâkim var ne icracı var ne savcı var. Bu devlet kurulduğu ilk günden itibaren yargının, adaletin gitmediği bir ücra köşesi yoktu, vatandaş adalete erişebiliyordu. Ne yapıldı? Mesela, hemen Düzce’de 8 tane ilçe var, 2 tane ilçesinde adliye var canım kardeşim, diğerlerini kapattınız.

Gelelim icra müdürlüklerine; “Personel çok.” diyorsunuz. Bakın canım kardeşlerim, icra müdürlüklerine avukatlar talep açtığı zaman İcra ve İflas Kanunu “Üç gün içinde karar verir.” diyor. Ne üç gün içinde karar vermesi arkadaş -yani burada içinizde hâle bürosu açık olan var; eşi dostu, akrabası avukatlık yapan var- burada bir ay içerisinde, on beş gün içerisinde karar veren icra müdürlüğü yok. İcra müdürlüklerinde -orada gayet rahat- icra dosyası olan kurum avukatları, parayı bastıran kararı erken alıyor, tek tük dosyası olan karar alamıyor, bu gerçeklerle yüzleşelim, sizden istirham ediyorum. Adalet reformu diyorsak avukatları... Yani Nasrettin Hoca diyor ki: “İçinizde eşekten düşen birisi varsa bana o gelsin, o benim hâlimi anlar.” diyor. Ben alandan, sahadan, bu hâlin içerisinde gelen birisiyim. Ne yapılıyor? Tek tük dosyası olan arkadaşımız hacze gitmek için sıra bekliyor. Mademki gerekçenizde icra memuru sayısı fazla niye hacze gitmiyorlar canım vekil arkadaşım? Gitmiyorlar. Neden biliyor musunuz? Yazboz tahtası değil kanun yapmak. Sizden istirham ediyorum, burada Sayın İYİ Parti temsilcisi arkadaşımız konuştu, ne yaptınız? Şimdi hacze gidenle ilgili yolluk kesiliyor, yolluğu kim alıyordu geçmişte? İcra memuru alıyordu, giden memur alıyordu. Onun için herkes diyor ki: “Ya, ben ekonomik anlamda rahatlayayım.” diye giden memur fazla hacze gidiyordu. Şimdi bu uygulama kaldırıldı, giden de gitmeyen de havuza konuluyor, gitmeyen de aynı parayı alıyor, giden de aynı parayı alıyor. Giden insan diyor ki: “Kardeşim, ben hacze giderken ben niçin tehditle, kavgayla karşı karşıya kalayım?”

Şimdi, benim sizden istirhamım... İcra personeli eksik, mahkeme kalemleri eksik. Buyurun, gelin, Ankara Adliyesine yarın gidelim ya, Allah rızası için. Gerçi kapalı ama buradan bir telefon edin. Diyorsunuz ki “Efendim, telefonla arar, hacze gitmek için sıra alır.” Telefonlar açılmıyor, icra dairelerinin hiçbirinin telefonu açılmıyor.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Hiçbirinin...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hiçbirinin açılmıyor. Devlet oraya, icra dairesine telefonu koymuş, ahizeyi koymuş, devlet burada tüm imkânları seferber etmiş ama icra müdürü, icra memurları: “Kardeşim, ben telefona bakamam.” diyor, bakmıyorlar telefonlara. Yani işin ciddiyeti bu. Onun için “İcra dairelerinde personel fazladır.” vesaire yani ben yalandır diyeceğim, bu ağır olacak, özür dilerim, hakikatle bağdaşan bir durum değildir bu; işin gerçeği bu. Yani orada avukat arkadaşlarımız... Gelelim, hacze giderken, ya, toplu dosyası olan önce yapılıyor, tek dosyası olan sabahtan akşama kadar o otobüsün, minibüsün içerisinde dolaşıyor.

Gelelim, Emniyetle ilgili... İçişleri Bakanlığından, Emniyetten arkadaşlarımız burada belki alınganlık yaptılar ama işin gerçeği bu yani polise, Emniyet mensubuna... Avukata orada “Sen bize

ne vereceksin?” deniliyor ya! Para vermeyen avukat belliyse bir daha Emniyet mensubu vermiyorlar. 155’i arıyorlar olay çıktığı zaman, gitmiyorlar, “Niçin karakola gelmediniz?” diyorlar. Benim şimdi açıkça bir önerim; icra memuru nasıl hacze gidiyorsa nasıl bir yolluk avans veriyorsak Emniyete de aynı avansı verelim, öyle ya, icra masrafı olarak yatıralım. Emniyet hiç olmazsa o icra memuruyla birlikte her hacze gitsin ki avukatlar, icra müdürleri saldırıya uğramasın arkadaş. Yani mahkeme kararı, evet, adil olabilir karar, adil olması gerekir, arzumuz, isteğimiz bu. Bir karar icra edilemiyorsa devlet tarafından, o kararın da bir önemi, bir kıymetiharbiyesi yoktur. Onun için yani kararların icrası çok çok önemli. Burada madem İcra ve İflas Kanunu’na biz düzenliyor isek bence bunların hepsini nazara almakta yarar var.

Şimdi, burada, teklifte “harç” deniliyor. Evet, çocuk teslimiyle ilgili deniliyor ki: “Bu istisnadır.” “İstisna kavramı tartışılabilir, uygulamada sorun yaratır, buradan muaftır.” deyin, açık ve net anlaşılсын. “Muaftır.” deyin, hiç olmazsa rahatlınsın. Burada “Tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç.” “Adalet Bakanlığı tarafından, bütçesinden karşılanır.” diyorsunuz Orada ücreti de belirleyin. Kanun koyucu muallak kanun yapmaz, belirleyici yapar. Deyin ki: “Davalı veya borçludan bu ücretle tahsil edilir.” Yani net anlaşılсын ki ileride bu sıkıntı kalmasın çünkü aksi takdirde bu harçlar ve ücretlerle ilgili rücu davaları açılabilir. Bizim buradaki amacımız, sorunu en aza indirmek iken bunu yüksek rakamlara vesaire çıkarmış olmayalım.

Gelelim bu çocuk teslimiyle ilgili, çok tartışıldı, konuşuldu, teslimle ilgili... Arkadaş, bu kararla ilgili ne yapıyoruz? Çocuğun teslimiyle ilgili mevcut olan İcra ve İflas Kanunu’nun 331’inci maddesini geri alıyorsunuz. Sizin getirdiğiniz olayda, değerli arkadaşımız bahsetti, işte, evet, burada gerekirse velayet değiştirilir veyahut da münasebetle ilgili üç aylık bir tedbir var. Mevcut olan düzenlemede “altı ay” diyor 331’inci madde. 331’inci maddenin burada kalmasının ne mahzuru var? Bu aynı zamanda bir tedbir olduğuna göre, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nun 394’üncü maddesinde -yanılmazsam orada- bu şekilde eğer tedbirin hükümlerini yerine getirmezse altı aylık bir disiplin cezası var. Yine aynı olayı, uygulamayı niçin oraya getirmiyorsunuz? Yani buradaki amaç caydırıcı olmalı. Yani burada eğer kanunun caydırıcılığı uygulamasını istiyorsak bence bu olmalı.

Şimdi, yine aynı şekilde, kanunla alakalı olarak burada 133’üncü maddeyi kaldırılıyorsunuz. Vallahi, bunu kim önermişse -bu arkadaşımızı ben bilemiyorum- hangi kürsüden geçti, sınıfta kalır. Ya, Allah rızası için, 133’üncü maddede mevcut olan, Sayın Başkanım... Hepiniz aşağı yukarı tahminen biliyorsunuz. Efendim, işte, gayrimenkul kabul edelim, değeri 1 milyar TL takdir edilmiş, mevcut olan düzenleme yüzde 50, işte, masraflarla birlikte 550 bin veya 525 bine muhammen bedelle satışa çıkarılır. Muhammen bedel, işte, taraflar satışa girdi, 800 bin liraya çıktı, 800 bin liraya çıktı. İhale onun üzerine kalır ama parayı yatıramadı, denkleştiremedi, bir sorun oldu; diyelim ki bu ihale parayı yatırmadığı için feshedildi. İkinci artırma yapan kaçtı? 550 diyelim veya 600 diyelim, arada ne kadar fark var? 200 bin fark var. Bu ihale feshedildiği için yani birinci artırmanın üzerine 800 bin lirayla kaldığı için, parayı yatırmadığı için kime kalır? Mevcut düzenlemeye göre bu tekrar satışa çıkar, eğer o 800’ün üzerine biri çıkmazsa 550 veya 600 veyahut da daha düşük olursa -mevcut olan düzenlemede 133’üncü maddeye göre- o aradaki fark 800 binden, işte, 650’ye ikinci ihalede çıktı. Arada ne kadar kalıyor? 150 bin farkı birinci ihaleciden alıyor arkadaş. Siz bu aradaki farkı kaldırılıyorsunuz, yok ediyorsunuz. Bu kimin yararına? Ne alacaklının yararına ne borçlunun yararına. Bu aklı kim verdi size? Yanlış. Sizden istirham ediyorum. Varsa bir yanlışlık beni burada ikna edin, ben ikna olarak bu salondan ayrılalım. Yazıktır, günahtır; alacaklıya da yazık günah, borçluya da yazık günah. Bu önemli bir yanlışlık, sizden istirham ediyorum.

Yine, burada aynı şekilde teminat mektubu... Teminat mektubu veriliyor. Eskiden -İcra ve İflas

Kanunu– 2012 yılında biz Meclisteydik, siz de buradaydınız Başkanım. Ne dedik?- “Para dosyaya yatırıldığı zaman nemalandırılır.” diyorduk. İcra daireleri bunu nemalandırmıyor Sayın Başkanım. Nemalandırmıyorlar, para ne kadar orada kalırsa kalsın. Yazık günah değil mi? Bununla ilgili kararlar var, yanlış. Şimdi, burada yine aynı durum yani burada bu nemalandırılmadığı için borçlunun da zararına, alacaklının da zararına. Kim bundan yararlanıyor? Bankalar yararlanıyor, bankalar. Yani muhtemelen bence bu 133’üncü madde de yine, çok gayrimenkul sahibi olan kişiler için yani ihaleyi sürekli meslek hâline getirmiş olanlar için veya bankalar için; bunlar için getirilen bir düzenleme, yoksa fakir fukara veya borçlu düşünülerek getirilen bir düzenleme değil. Bu çok yanlış bir olay.

Gelelim, bir başka bam noktası. Ya, arkadaşlar, “Satış talebi teklifi vermeye başladıktan sonra satış geri alınamaz.” diyor. Ne demek ya? Siz satış talebinde bulundunuz, ben size borçluyum. Gayrimenkulümü satacaksınız, ben de alacaklının avukatı olarak size geldim, “Ya, arkadaş ne olur, benim tek evim var, gelin sizinle anlaşalım. Sizinle yeni bir anlaşma yapmak istiyorum. Belki, işte, beyefendi arkadaşımız bana icra kefil olacak, güvence olacak.” dedim. Hani diyeceksiniz “Mahmut Tanal, ben sana süre vereyim ama sen gerçekten tekrar beni oyalıyor musun, oyalamıyor musun? Ben sana güvence veriyorum, ne olur oyalamayın; kardeşim kefil olsun, eşimin başka gayrimenkulü var, kefil olsun.” Siz burada vatandaşın arasındaki uzlaşmayı ortadan kaldırıyorsunuz. Ya, kanun koyucu barış sağlar, kanun koyucu huzur sağlar, kanun koyucu vatandaşı çıkmaz yola sokmaz, sokmamalı. Uzlaşmayı niye sağlamıyorsunuz? Bu kanun uzlaşma metni olmalı ya. Burada, efendim, “Geri alınamaz.” ibaresiyle uzlaşmayı ortadan kaldırıyoruz. Ne olur biliyor musunuz? Gelir avukatın bürosuna, avukat diyecek “Kanun böyledir.” Kardeşim, avukata saldırı olacak, alacaklıya saldırı olacak. Bence bu yolları açalım; uzlaşma, diyalog yolunu, barış yolunu kanun koyucu açmalı. Bu cümleler önemli cümleler.

Evet, bir cümle daha koymuşsunuz işte, aynı bu maddede. “İhalenin yapılamadığına veya iptal edildiğine ilişkin tutanak tarihinden itibaren kaldığı yerden devam eder.” Evet, tamam. “İcra müdürü artırma bittikten sonraki...” Burada artırma bittikten sonra tekrar bu satış süreleri başlamaz, kesinleşme tarihinden sonra başlar. Orada muallak... Yine icra müdürlüklerini, icra mahkemelerini ve Yargıtayı oyalayacağız. Bu süreler kesinleşmeden yani o genel ifadeyle bu olmuyor değerli arkadaşlar. Sizden istirham ediyorum... Rahmetli Sulhi Dönmezer Hocamız –ışıklar içerisinde uyusun– derdi ki: “Kanun yapmak... Haliya ne kadar ince ilmek atarsan, ne kadar sık dokursan o kadar yararlı olur.” Onun için bunu sık dokumakta yarar var değerli arkadaşlarım.

Burada, işte, geliyoruz, yine maddeler üzerinde konuşacağız ama ben şunu anlayamıyorum ya: Satış satıştır. Kamu alacaklarında neden “yüzde 75 birinci muhammen bedel” diyoruz da bu vatandaşın mallarına “yüzde 50” diyoruz? Sebep ne? Yani Anayasa’mızın 10’uncu maddesinde eşitlik esas değil mi? Esas. 6183 sayılı Yasa’da, efendim, icraya malları satışa çıktığında yüzde 75 muhammen bedel arıyoruz ama vatandaşınkinden yüzde 50, doğru değil. Aynı, onu da yüzde 75 yap. Geçmişte yüzde 60 birinci satış, ikinci satış yüzde 40’tı. Ne yaptık? 2012’deki düzenlemede yüzde 50 yüzde 50’ye geldi. Benim sizden ricam, yani mademki öyleyse, bu çok verimli bir şey ise kamu alacaklarında da aynı şeyi yapın o zaman. Kamu alacakları yüzde 75’se icrayı da yüzde 75 yapın. Orada yüzde 75, yüzde 50, aynı şeyi yapın, yazık günah. Yani burada kanun kimden yana olmalı? Kanun sürekli zayıf olanı korur arkadaşlar. Çünkü Anayasa 2’nci madde, işte o, sosyal devlet, cumhuriyetin niteliklerinin arasında bu sayılır. Burada maalesef bu denge korunmuş değil.

Bir maddede şeyi getirmişsiniz, efendim, borçlunun kendi malını satabilme yetkisi. Değer koymuşsunuz, bir barem koymuşsunuz; yüzde 80’i. Ya, bu, resmen bir dolandırıcılık maddesi ya. Ben borçluyum ve -üstadım alacaklı- borcum da çok, gayrimenkulüm de değerli aslında, diğer alacakta benim param da yetiyor aslında bu doğru düzgün eğer açık artırımla satılabilirse. O alacaklıları

mağdur etmek için bu alacaklıyla anlaşacağım, yüzde 80'e kadar yetkiyi vereceğim, tüm hacizleri üzerimden terk edeceğim ya. Ya, arkadaşlar, bırakın da... Yani hani liberal ekonomi diyoruz, liberal sistem diyoruz, açık artırmanın amacı ne? Rekabeti artırmak değil mi? Rekabeti artırırsa alacaklı ile borçlu... Yarın öbür gün bu işte mafya türer biliyor musunuz? Yüzde 80 tespit edilen değeri, efendim, kendi aralarında satsınlar. Doğru bir uygulama değil değerli dostlarım.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Ödeyebilecek şeyi var...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, çünkü o gayrimenkul...

Şimdi, bunun ispatı açısından, Sayın Başkanım, Adalet Bakanlığımızın sayın temsilcileri burada, şimdi, son bir ay içerisinde -mesela İstanbul, Ankara, hangi şehri alırsanız alın- tespit edilen değerini yüzde 80'inin altında kaç gayrimenkul satılmış, tespit edilen değerinin üstünde kaç tane gayrimenkul satılmış? Bilimsel anlamda istatistikler elinizde var. Yani bu yüzde 80'in, konulan ibarenin, doğru bir metin olmadığı, bir dolandırıcılığa yol açacağı açık ve net. Diğer üçüncü alacaklıları mağdur edeceği bir hükümdür arkadaşlar. Yani pratikte bu çok sorun yaratacak olan bir madde.

Hepiniz elektronik sistemle satışı övdünüz, güzel. Peki, burada -güzel aslında- saat 23.30'u koymuşsunuz. Niye 23.30? Niye sabaha kadar olmasın arkadaş? Sebep ne? 23.30'a kadar konuluyor ama şu andaki mevcut uygulama saat 24.00'e kadar. Burada yetkili arkadaşlarımız ne kadar takip ediyor ama... Yani şu anda mevcut uygulama 24.00, niye 23.30'a çekiyoruz? Sebep ne? Ben onu kavramış değilim. Yani burada, ayrıca, Sayın Başkanım, konunun dışına çıkmıyorum dikkat ederseniz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bunlar tek tek not alınıyor. Hem uygulayıcılardan hem...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, bakın, şu andaki uygulama saat 24.00...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddelerde cevap verilecek.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii, şu andaki uygulamada 24.00'e kadar devam ediyor, kanun teklifinde 23.30'a çekiyoruz.

Şimdi ne yapıyorlar biliyor musunuz, Sayın Başkanım? Yirmi dörde kadar kişi teklifi sunuyor, ertesi gün gidiyor icraya, o rakamın üzerine başka birisi, kimse sunmamışsa onun üzerine kalıyor, sunmuşsa tekrar artıyor. Güzel, artsın. Artsın ama o zaman bence rekabeti artırmak istiyorsak, gelin, arkadaşlar, bunu böyle saat 23.30... Yani bu 23.30 bir gün öncesinin 23.30'u. Yani yarın yapılacak ihalenin bu akşam 23.30'una kadar veriliyor. Bunu şöyle de yapabiliriz, öyle ya, eğer alacaklıların alacağına kavuşmasını istiyorsak, borçlunun malının gerçek fiyata satılmasını istiyorsak şöyle yapın arkadaş: Bu internet ortamındaki, elektronik ortamdaki satışı -icra müdürü arkadaşımız aynen sizin gibi bilgisayarın başında oturuyor, orada ben o saate kadar katılabileyim- niye engelliyorsunuz ya? O imkân var mı? Var. Arttırılabilir, denilebilir "Kardeşim, internette şu arttırıldı." Hazırın, hazır olan kim katılıyor "Ben de şu kadar arttırıyorum." diyecek. Onun için madem biz kanunu yapıyorsak gerçekten buna ihtiyaç var yani bu elektronik ortamdaki olay, evet, bir nebze olsa iyidir; kötüdür demiyorum, kötüünün iyisidir ama daha iyisini yapalım, daha iyisini yapalım.

Devam ediyorum Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamamlayalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada, 11'inci maddede diyorsunuz ki: "Alacaklı ile borçlu hacizden önce veya hacizden sonra borcun taksitlendirilmesi için yapacakları sözleşme nedeniyle icra dairesinde düzenlenecek tutanak veya kâğıt damga vergisinden istisnadır." Burada icra müdürü arkadaşımız var. Ya, Allah rızası için bugüne kadar hangi tutanaktan para aldılar ki bana yeni bir kanun sunuyorlar ya? Hangi? Yani icra müdürü açıklasın bana?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Var, var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Böyle bir şey yok. Ne zaman alınıyor biliyor musun harç, ne zaman biliyor musunuz?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Damga vergisi...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitireyim.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Damga vergisi alınmadığı için de taahhüdü ihlal cezası...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, bakın, maddeyi okuyorum, bakın, deniliyor ki: “Hacizden önce ve hacizden sonra borcun taksitlendirilmesi için yapacakları sözleşme nedeniyle icra dairesinde düzenlenecek tutanak ve kâğıt damga vergisinden istisnadır.” Arkadaş, damga vergisi ne zaman alınır, biliyor musunuz? Beyefendi, ben borçluyum, biri bana icra kefilisi olmuşsa alınır, binde 5’tir bu da. Damga resmi icra kefilisi olmadan ben borçlu olarak her gittiğim, bulunmuş olduğum taahhüt nedeniyle, icra taahhüdüyle, borcun taksitlendirilmesiyle, mal beyanıyla, anlaşmayla harç alınmaz, yok zaten.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – O da sözleşme ya, sözleşme.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sözleşme... Beyefendi, icra kefaleti dışında icra işlemlerinde harç alınmaz yani arayın bir icra müdürünü ya arkadaş...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Mahmut Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, dostum...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sizin taahhüdünüzü ben kabul etmezsem bu sözleşme hâline gelebiliyor mu?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Alacaklı kabul etmezse...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Beyefendi, harç zaten muaf onda, ya, Allah rızası için buyur, ben size kitap çıkarayım, kitapları okuyun yahu. Budur ya arkadaş.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi, bunlar maddelerinde...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Lütfen ya...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani benim...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal, maddelerde zaten bu ayrıntıları konuşacağız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitireceğim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Siz tamamlayın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Az kaldı, az kaldı Başkanım yani bu kadar sabrettiniz, ben teşekkür ederim. Bitirmek üzereyim zaten.

Şimdi yani burada ben nasıl olması gereken... Burada siyasi bir konuşma yapmıyorum. Kanun tekniğindeki çıkabilecek sıkıntıları ben size anlatıyorum yani ne olur biraz katılımcılığa vesaireye biraz özen gösterelim.

Gelmişsiniz, tehiriicra. Tehiriicra ne oluyor uygulamada, ne sıkıntı var biliyor musunuz? Tehiriicrada, bir, her bankanın kendisine özgü bir formatı var, mahkemenin biri kabul ediyor, biri etmiyor. Ya, arkadaş, deyin ki “Teminat mektubuyla ilgili...” Hani nasıl Ejder Yılmaz Hocanın vesairenin o dilekçe rehberi gibi dilekçeler var ya, ya böyle bir format hazırlayın o zaman. Tüm bankalar aynı formatı yapsın, tehiriicrayla ilgili sıkıntı olmasın; bir. İki; tehiriicra, elektronik ortamda

teminat mektubunu mahkemeler kabul etmiyor. Gelin, deyin o zaman arkadaş, elektronik ortamda bu teminat mektuplarını da kabul etsinler ki sıkıntı yaratılmasın. Burada bunu da süresiz bir şekilde getirmişsiniz, bu süresiz şekilde getirilmesi de bu alacaklar nemalandırılmadığı için, oraya dosyaya yatan para veya teminat nemalandırılmadığı zaman ne olacak biliyor musunuz? Yine borçlunun da zararına, alacaklının da zararına olmuş olacak. “Bu doğru bir uygulama mıdır?” dersanız, eksik ve yetersiz, daha düzeltilebilir. Gerçi bu “İcra başmüdürlükleriyle ilgili personel fazla.” diyorsunuz, bu külliye gerçek dışı yani masabaşında oturma ile sahada olmak çok farklı bir şey. Bu şunu gösteriyor: Bununla ilgili arkadaşlarımız, sizden istirahat ediyorum yani Genel Kurula kadar süremiz olacak. Ben sizin Komisyonunuzun üyesi değilim, ben İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesiyim. Siz Komisyon üyeleri olarak, istirahat ediyorum, burada bir Ankara Adliyesine girin, gerçekten icra müdürlüğü fazla mı, değil mi onu kendiniz göreceksiniz. Yani asliye hukuk mahkemesinden, sulh hukuk mahkemesinden size örnek vereyim; İzmir Tire ilçesinin Sulh Hukuktaki, Asliye Hukuktaki personeli icra işine bakıyor. Gidin, ya, arkadaşlar, nerede sizin icra memurlarınız fazla ya? Sulh hukuk, asliye hukuk personeliniz de eksik; hâkim fazla... Hâkim, kararı yazmak istediği zaman bir personelin imzası gerekiyor, kâtibin imzası gerekiyor, tek başına kararı veremiyor, yazamıyor. O imza gerekecek. Personeliniz eksik arkadaş, kalkıp “İcra müdürlükleri fazladır.” diye oraya, icraya gayet rahat... Hacze gidecek personel için avukatlar sıraya giriyor kardeşim.

Yani onun için sizlerden bu dediğimiz eleştirilerin nazara alınmasını istirahat eder, hepinize saygı ve hürmetlerimi sunarım.

Teklifin ülkemize huzur, barış getirmesini diliyorum ama bu, maalesef, yüzde 80 vesaireler... “Efendim, satış dedikten sonra bir daha geri alınamaz...” Bunlar barış getirmez, huzur getirmez kavga çıkarır. Bunları da tekrar gözden geçirin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Tanal.

Sayın Güler, siz söz mü talep etmişsiniz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet Başkanım.

27 Aralık 2020 tarihinde yine ilk imza sahibi olarak çıkarmış olduğumuz kitle imha silahlarının finansmanının yayılmasının önlenmesine ilişkin 44 maddelik bir kanunumuz vardı. Bu kanunumuzla ilgili, maalesef, keşke arkadaşlarımız hem oradaki FATF’ın Genel Kurul çalışmaları öncesindeki -haziran ayındaki- toplantı süreçlerini takip etselerdi veya FATF Başkanı Marcus Pleyer’ın yaptığı basın toplantısındaki açıklamalara baksalardı hiç öyle burada dile getirildiği gibi... Yani Cumhuriyet Halk Partisi, maalesef, kanunun içeriğinin dışında bambaşka şeyler söyledi burada, işte, “siyasi nüfuzu olan” vesaire gibi. Açık kaynak yani Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımız, milletvekillerimiz de hemen bakabilir “FATF’ın son raporu ne?” diye. Aynen, FATF Başkanının basın toplantısında Türkiye’de mali sektörün emlakçı ya da değerli maden ticareti yapan kişiler gibi farklı aktörlerin daha sıkı denetlenmesi gerektiği yönünde bir vurgulaması var. Ne “siyasi nüfuz” gibi bir kelime geçiyor, efendim, ne “siyasi kişilikler” diyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Etkili soruşturma yapılmamış...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Arkadaşlar, eğer öyle olsaydı gündeme geldi...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – İŞİD ve El Kaide konusunda, kara paranın aklanması ve terörizmin finansmanı konusunda etkili soruşturma yapılmadığı, düzenleme yapılmadığına ilişkin açıklama var.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Arkadaşlar, eğer öyle olsaydı şu anda Fransa’nın...

Süleyman Bey, şu anda Fransa'nın, bırakın gri listede, kara listede olması lazım.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ama Abdullah Bey, eksik anlatıyorsunuz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir dakika ama siz eksik anlatıyorsunuz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başkanın demediği şeyleri siz söylüyorsunuz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, hemen bakın, internete girin.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Girdik internete.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hemen girin, haberler... Hatta öyle bir şey ki yani böyle FETÖ'cü bir kaynak diyelim yani garip, kaynak açısından. Aynen hemen girin, BBC'nin hemen şeyine girin, açıklamasında ne diyor?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Biliyorum ben, söylemene gerek yok.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkan ne açıklama yapıyor BBC'deki yayında?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Terörizmin finansmanı ve kara para aklama konusunda etkili soruşturmanın yapılmadığını...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ben de diyorum ki: Bu konuda...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – IŞİD ve El Kaide konusunda, para girişleri konusunda soruşturmalar yapılmadığını söylüyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Peki, bu konuda Fransa'nın kara listeye girmesi lazım.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 2019'da biliyorsunuz, raporu biliyorsunuz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ya, Fransa'nın kara listeye girmesi lazım diyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 2019'da FATF Raporu...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Şu anda Fransız istihbaratının Lafarge ve etkili 5 şirketi DAİŞ ve El Kaide'ye para yardımı yapıyor, ona niye bir şey olmuyor?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 2019 Raporu, FATF Raporu... 2019'daki rapordaki...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Süleyman Bey, müdahale etmeyin.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bakın Başkanım, kanun çıktıktan sonra haziran ayında FATF Genel Kuruluna rapor sunuldu. “Türkiye, 27 Aralık 2020 tarihinde 7262 sayılı Kanun’la etkili soruşturma yapabilecek şekilde 9 başlıkta kanuni düzenlemeler yaptı.” dedi, rapor sunuldu oraya.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 2019 Raporu’na...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bakın, bugün dahi bir dernek, 10 şahıs ve 2 şirket hakkında mal dondurma kararları verildi MASAK tarafından.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Biz sizi ikaz ettik Abdullah Bey Mecliste. Biz dedik ki: Gri listeye giriliyor, bu kanun düzenlemesiyle gri listeden çıkamazsınız. Meclis kürsüsünde ben de konuştum, arkadaşlar da konuştu.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “Siyasi nüfuz” dediniz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Ben şimdi izah edeceğim.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Onu da söyledik, 12’nci tavsiye kararını da söyledik.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ne alakası var siyasi nüfuzla? Almanya, Fransa, İtalya, Belçika,

Danimarka siyasi nüfuzla ilgili asla bir şey kabul etmiyor. Ya, burada...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yani OECD siyasi karar mı verdi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, OECD burada, Genel Kurula sunulan raporda Türkiye övülürken...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yani siyasileri bir kenara ayırarak...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, Sayın Güler, teşekkür ediyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Daha bugün, bugün; 1 dernek, 10 şahıs ve 2 şirket hakkında etkili soruşturma, mal dondurma kararı var. Bunu ifade etmek istiyorum.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 2019 raporuna bakın Abdullah Bey, 2019 raporu.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederiz Sayın Güler.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bir dakika Başkanım, bu konuyla ilgili bir cümle söyleyeceğim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi, Anayasa'ya aykırılık iddiaları vardı...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bir müsaade ederseniz...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Kısa olsun.

Buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Sayın Güler benim konuşmamı dinlememiş çünkü ben...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Dinledim, hepsini dinledim.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Tamam, bittiyse bak, ben...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Siz keşke haziran ayındaki raporu okusaydınız Zeynel Bey.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bir müsaade edin.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – FATF'ın Genel Kurulunda sunduğu raporu okusaydınız keşke haziran ayındaki.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Tamam, bunu söyledin, ben duydum; bir kerede anlıyorum yani 3 kere de söylesen ben anladım söylediğini.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, karşılıklı...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sizin söylediğinizi ben anladım, temennilerinizi de duydum. Yani 3 kere de söyleseniz algım bir kereyle aynı olacak.

Şimdi, ben burada konuşurken dedim ki: Ya, arkadaşlar, geçen sene, on ay evvel ben Meclis kürsüsünden bir konuşma yaptım ve o konuşmanın kaynağı olarak da 2000 yılında burada çıkan kanun ve 2019 yılında kanun çıkmazdan evvel bir yıl süre verdiğiindeki FATF'ın gerekçesinden bahsettim. Benim söylediğim bu. Siz yeni basın toplantısında dile getirdiği hususu söylüyorsunuz bana.

Şimdi, daha önce FATF'ın yazılı olarak Türkiye'ye bildirdiği belgeler arasında... Ben konuşmama bu 40 kriterden 2'si, 2 alanda düzenleme yok, bunun için uyarılmış 2019 yılında; bir yıl...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Almanya'da da yok, Fransa'da da yok, İtalya'da da yok, Danimarka'da da yok.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Ya, arkadaş, ben, şu ülkelerde var ya da yok demedim, diyorum ki...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir bende mi var yani? Kendi işine geldiği gibi bize dayatma yapmasın. Bunu bilin arkadaşlar.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Abdullah Bey, ben dedim ki: Bakın, bize bir yıl süre vermiş;

2 kriterin yerine getirilmesini istiyor. Siz, bir alanda... Getirilen düzenleme tam beklenildiği gibi değil. Niye bu siyasi nüfuz sahibi kişilerle ilgili düzenleme yapmıyoruz? Yani bizim buradaki... Bunun sonucunda da Türkiye'nin gri listeye girme ihtimalinden bahsettik, biz müneccim falan değiliz ama okumamız, orada yapılan uyarı ve gidişattan, tehlikeden bahsettik.

Efendim “Şu ülkenin durumu nasıl, bu ülkenin durumu nasıl?” Tek tek... Ben o ülkelerin adalet komisyonunun sözcüsü, adalet komisyonu üyesi değilim, o ülkelerdeki gelen kanun tekliflerini incelemiş değilim. Ben kendi ülkem, altına imza attığı 40 kriterin ve 12 etkinlik denetiminin yerine gelip gelmemesinden ve yapılan uyarıyla ilgili konuşuyorum. Yani siz bunu söyleyin.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Geldiğine dair rapor hazırladılar hazıranda, bu kriterlerin yerine getirildiğine dair rapor hazırladılar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkan, iki dakika da ben konuşayım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam, bu konuyu kapattık.

Değerli arkadaşlar...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır, hayır; Sevgili Başkan, izin verirsiniz, bakın, bu konuda iki kelime söyleyeceğim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ama yani...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir bildiğim var, koşanlardan birisi benim yani o yüzden, konuyu dile getirenlerden birisi benim.

İzin verirsiniz...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Hemen, iki kelime.

Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sevgili kardeşim, şimdi, FATF'ın orada vermiş olduğu rapor bizim önerilen konudaki iştahlılığımızla da alakalı, iştahlılık ve iştahsızlığımızla da alakalı.

Siz bu kanun teklifini getirdiğiniz zaman size önerilen 2 başlıktan bir tanesi siyasi nüfuz sahiplerinin de bu takibe alınması meselesiydi. Bu konuya hiç...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – 2 başlık değil ama Turan Bey...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, şimdi, bak; ana başlıklardan bir tanesi buydu kardeşim. İhlallerin... Bunda bir şey yok, üstelenilecek bir konu da yok.

Şimdi, bu iştahsızlık ve Türkiye'deki hukuksuzluk diğer ülkelerle karşılaştırılamayacak boyutta olduğundan dolayı adamlar bizi gri listeye aldılar.

Şimdi...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Fransa şirketleri DAES'e yardım ediyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İzin verir misin?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Resmî evrak var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, boş ver Fransa'ya ya; Fransa Avrupa Birliği ülkesi. Fransa'ya 1 euro rastgele girmiyor, mesele burada zaten, biz de bunu anlatmaya çalışıyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tabii, Fransa olunca...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bizim onurumuza dokunuyor bu kardeşim! Kendi ülkemize 5'inci lig muamelesi yapılıyor, Afrika ülkesi muamelesi yapılıyor; biz buraya layık değiliz. Uyarılarımız bu temelliydi, buradan da çıkmak zorundayız. Bunun savunulacak bir yanı yok arkadaşlar.

Koca bir paktın içerisindeyiz, o pakt bize diyor ki: “Siz kirli işler yapıyorsunuz.” Bu, bizim onurumuza dokunuyor. Müsaade edin, doğru işler yapalım ve buradan çıkalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Anayasa’ya aykırılık önergeleri vardı, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Tanal’ın ve Sayın Aydoğan’ın birleştirme talepleri var -başka birleştirme talebi yoktu herhâlde- oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alt komisyona sevk önergeleri var.

Hem yazılı hem sözlü alt komisyon talepleri var.

Alt komisyon...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, oylamadan bir şey söyleyeceğim. Özür dilerim, bir cümle...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani Sayın İyimaya dönemi Başkanlığında, Sayın Köylü’nün Başkanlığında bu tür hassas kanunlar alt komisyona gönderiliyordu, sizin döneminizde hiç gönderilmedi.

Sizden istirham ediyorum, ya, bir değişiklik yapın, gönderin alt komisyona, yani çok fazla değil, bir günümüzü alacaklar arkadaşlar.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Diğer kanunlarda inşallah o uygulamayı tekrar başlatalım.

Tabii, şu anda alt komisyon önergelerini okutuyorum.

Buyurun.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde bulunan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin bir alt komisyon kurularak incelenmesi hususunda gereğini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

Aynı mahiyetteki diğer komisyon önergesi:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi’nin alt komisyona tevdisini arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştı Tiryaki

İstanbul

Batman

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

İCRA VE İFLAS KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 1 inci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut dördüncü fıkrasında yer alan

“Bakanlığının” ibaresi “Bakanlığı veya Bakanlığın” şeklinde değiştirilmiştir.

“İş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinde dairenin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcılarının arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürü görevlendirilebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Madde üzerinde söz talebi olan var mı?

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Maddeyle ilgili olarak vermiş olduğumuz önerge var, bu önerenin kabulünü talep ediyoruz. Bu maddeyle ilgili olarak, teklif metninin 1’inci maddesiyle 2004 sayılı Kanun’un 1’inci maddesinin ikinci fıkrasından gelmek üzere eklenen fıkra uyarınca, Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcılarının arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz olacak icra başmüdürünün görevlendirilebileceği, bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür.

Yine, teklif metninin 31’inci maddesiyle de 657 sayılı Kanun’un 152’nci maddesine icra başmüdürlerine adalet hizmetleri tazminatı ödenmesine ilişkin bir bent konulmuştur. Anayasa’nın 128’inci maddesinin ikinci fıkrasının ilk cümlesine göre “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.”

Teklif metninin 1’inci maddesi, icra başmüdürü pozisyonu öngörmekte ve icra başmüdürünün icra müdürünün yetkilerini haiz olacağını belirtmektedir. Söz konusu düzenleme, Anayasa’nın 128’inci maddesi uyarınca, kamu görevlilerinin atanmalarının, görev ve yetkilerinin kanunla düzenlenmesi gereğiyle uyumsuzdur. İlk olarak, teklif metni Adalet Bakanlığının icra müdür ve müdür yardımcılarının arasından bir icra başmüdürü görevlendirebileceğini belirtmekte ancak söz konusu icra başmüdürünün hangi ölçütlerde, ne şekilde seçileceğini öngörmemektedir. Fıkranın son cümlesi, fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceğini öngörmektedir. Şu hâlde, Adalet Bakanlığı tarafından icra başmüdürünün ne şekilde belirleneceği teklif metni tarafından yönetmeliğe bırakılmıştır. Oysa bir kamu görevlisi olan icra başmüdürünün görevlendirilmesine ilişkin koşullar, ölçütler ve olası bir sınavın şekli ve kapsamının kanun düzeyinde belirlenmesi ve idarenin keyfiliğine terk edilmemesi gerekir.

İkinci olarak, düzenlemede icra başmüdürü pozisyonunun, iş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinde, dairenin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla öngörüldüğü ifade edilmiştir. Bu açıdan, düzenlemede icra başmüdürünün icra müdürünün yetkilerini haiz olacağını belirtilmesi söz konusu kamu görevlisi kategorisinin görev ve yetkilerine ilişkin olarak kanunilik ilkesini karşılamamaktadır. İcra müdürünün yanında ayrı bir icra başmüdürü pozisyonunun öngörülmesi, icra müdürünün olağan yetki kapsamından farklı bir görev ve yetki tanımını varsaymaktadır. Öyle ki icra başmüdürü pozisyonuyla izlenen dairenin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacına denk bir amaç, İcra ve İflas Kanunu’nda icra müdürlüğü bakımından öngörülmüş değildir. Bu itibarla, kanun teklifinin Anayasa’nın 128’inci ve dolayısıyla 7’nci maddeleriyle uyumlu olabilmek bakımından icra başmüdürünün görev ve yetkilerini yeterli açıklıkla tanımlaması gerekir. Bu çerçevede, “Bu esaslar yönetmelikle düzenlenir.” ibaresinin teklif metninden çıkarılmasına ilişkin önergemizin kabulünü talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de tekrara girmemek adına birkaç hususu belirtmek istiyorum, Sayın Tanal'ın bıraktığı yerden bir anekdotla başlamak istiyorum. Tabii, biz mesleği icra ettiğimiz dönemlerde bir haciz mahalline giderken, icra memuru, yanımıza da polisleri alarak icra mahalline doğru yürürken -ben önden yürüyorum, arkamdan da polisler yürüyor- aralarında şunu konuşuyorlardı: “İcra müdürünü koru, avukatı da muamelesine göre.” Aynen, buna bizzat tanık olduk. Sayın Tanal'ın da dediği gibi, gerçekten, icra mahallerinde -biz de, zaman zaman sizler de tanık oluyorsunuz- şiddete maruz kalan, hatta yaşamını yitiren avukatlar da var. Oradaki güvenliğin tam anlamıyla sağlanması anlamında, özellikle haciz mahalline giden güvenlik personellerinin de bu harcırahlardan faydalandırılması anlamında birtakım düzenlemelerin aslında burada eksik olduğunu görüyoruz. Bunun mutlaka giderilmesi lazım. Uygulamada bu konuda çok kirliliği var. Burada, şu anda, Komisyon üyelerinden çoğu avukat meslektaşımız, onlar da bire bir yaşamışlardır. Bu konuda bir eksiklik olarak bunu görüyoruz.

Tabii, bu Komisyona özellikle çok kanun geliyor ama en çok da İcra ve İflas Kanunu'ndaki değişiklikleri görüyoruz. İcra ve İflas Kanunu gerçekten yamalı bohçaya döndü. Aslında icra iflasla ilgili topyekûn bir düzenleme yapılması, belki de uygulamadaki eksiklikleri giderecektir. İcra daireleri hıncahınc dolu, hem dosya sayısı olarak hem de avukatlar açısından artık iş yükü çekilmez hâle gelmiş. Bu konuda, ben bu teklifi inceledim. Bu teklifteki maddelerin yasalaşması, buradaki iş yükünü hafifletmeyecektir ve icra dairelerinde özellikle avukatların yaşadığı, UYAP'tan kaynaklı sorunlar var. Talepler gönderiliyor ancak talepleri çıkarıp işlem yapacak memur bulamıyorlar. Bunlar tek başına yeterli olmayacak, daha kapsamlı bir çalışmaya ihtiyaç var. Bunu da ifade etmek istiyorum.

Yine kanuna ilişkin, dikkatimi çeken, şikâyet süresi yani çocuk teslimine ilişkin şikâyet süresinin bir ay, ceza zaman aşımının da iki yıl olması, hem TCK 68'e göre genel zaman aşımına hem de TCK'deki altı aylık şikâyet sürelerine çok aykırılık teşkil ediyor. Tabii ki bu, disiplin cezası, onun farkındayız ama burada bence bir aylık şikâyet süresi çok az. Biraz sonra maddeler üzerinde arkadaşlarımız da belki söyleyeceklerdir. Çünkü uygulamada, genellikle eşinden şiddet gören veya -biz meslekte de çok gördük- kadınlar... Zaten baba çocuğu teslim alıyor, “Bu hafta getireceğim, yarın getireceğim.” deyip oyalıyor, ondan sonra da zaten bu bir aylık süre geçtiği zaman şikâyet hakkı da ortadan kalkmış olacak. Bu, talebi karşılamayacaktır, uygulamada mağduriyetleri artıracaktır.

Bir de bizim de çok karşılaştığımız, belki vekil olarak size de gelen talepler oluyordur; özellikle, mesela eşler, çekişmeli boşananlar çocukları birbirlerine karşı kullanıyorlar, biz bunu uygulamada da hep görüyoruz. Koca, çocuğu alıp izini kaybettiriyor ve anne çocuğu teslim almak bir yana, çocuğun yaşamından bile haberdar olamıyor. Bu konuda savcılıklara başvuruyorlar, savcılıklar da bir şey yapamıyorlar. Aslında burada çocuk teslimini daha caydırıcı hâle getirecek... Burada, tabii, şikâyet edilir, efendim, tebligat çıkarılır vesaire düzenlemeler var ama aslında burada şöyle bir düzenleme de olamaz mıydı, arkadaşların da dikkatine sunmak istiyorum? Mesela, baba çocuğun izini kaybettiriyor, suç duyurusunda bulunuyorsunuz savcıya; savcı telefon yani iletişimin dinlenmesi, sinyal alınması vesaire gibi bir tedbire başvuramıyor çünkü CMK'de buna ilişkin düzenleme yok. Dolayısıyla, yaptığı yanına kâr kalıyor, koca çocuğu alıp aylarca şehir ya da bulunduğu mahalleyi sürekli değiştirdiği için çocukla bir türlü irtibat kurulamıyor ve bu şekilde mağdur annelerle çok karşılaşıyoruz biz, bize talepler de geliyor. Bu maddelerde bu durumu da yani buradaki sorunu da giderecek şekilde bir düzenleme veya bir çözüm ortaya konulamaz mı; bunun üzerinde de tartışılması, konuşulması gerekiyor. Bu mevcut düzenleme, kanaatimce, bu mağduriyetleri gidermeyecektir çünkü uygulamada çok var. Dedikimiz

gibi, çocuğu birbirine karşı kullanan maalesef çok sayıda eşle karşılaşmaktayız.

Sayın Başkan, bunun yanında birkaç şeyi daha söyleyeceğim. Şimdi, aslında kanunları ne kadar değiştirsek değiştirelim; iş, uygulayıcıların uygulamalarına kalıyor. Şu anda Türkiye’de özellikle benim seçim bölgem de dâhil çok ciddi sıkıntılar var. CMK’de gözaltı süreleri, avukatla görüş yasaklarına ilişkin istisnai maddeler, şu anda keyfî olarak kural hâline gelmiş yani bakıyorsunuz, bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan şüpheliler ile avukatlar görüştürülüyor, avukatların talepleri keyfî olarak reddediliyor, gözaltı süreleri artırılıyor.

Bir de -Adalet Komisyonunun üyeleri burada- şunu gerçekten dikkatle takip etmek gerekiyor: Gözaltındaki şüphelilerle “ön görüşme” diye bir usul çıkmış, şu anda uygulamada. Kolluk, ifade öncesi gidiyor, şüpheliyle ön görüşme yapıyor. Aslında bunun CMK’de hiçbir yeri yok; tamamen, şüphelinin iradesini sakatlayan, şüpheli üzerinde bir nevi baskı ve işkence sonuçlarını ortaya çıkaracak bir yöntem gelişmiş durumda. Buna da dikkatlerinizi çekmek istiyorum. Bu şekildeki uygulamalar gerçekten sanık hakları açısından, şüpheli hakları açısından çok ciddi mağduriyetlere sebebiyet veriyor; bu “mülakat” adı altında yapılan görüşmeler, avukat değiştirmeler... Mesela, normal, şüphelinin avukatı var, müdafî olarak görüşmeye gittiğinde, oradaki ön görüşmeyi, mülakatı yapanların “Sen bu avukatla ifade verme, bu avukatın şu şu özellikleri var, sana biz avukat tayin edeceğiz, o avukatla görüşürsen daha az ceza alırsın.” gibi gerçekten akılla, mantıkla ve kanunla da, Anayasa’yla da bağdaşmayan uygulamaları var. Bu uygulamaların da gerçekten Türkiye’de yaygınlaştığını ve hukukun yerlerde olmasının en büyük sebeplerinden bir tanesi de uygulayıcıların hareketleri ve davranışları. Buna da dikkatlerinizi çekmek istedim

Söz verdiğiniz için de teşekkür ediyorum.

Maddeleri üzerinde yeri geldiğinde, tek tek görüşlerimizi de sizlere bildireceğiz.

İyi çalışmalar diliyorum hepinize.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Ramazan Bey, buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifi hazırlayan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum, katkı sunan diğer arkadaşlarımıza da teşekkür ediyorum.

Birkaç tane husus var, Abdurrahman Bey konuşmayı yaparken de aklıma geldi, onları söylemek isterim. Bu arada da zamanımız olursa, Sayın Genel Müdürümüz de takip ederse...

Nafaka alacaklarında, her yıl nafaka artırımı davası açılıyor. Tarafların sosyal durumlarında olağanüstü bir değişiklik yoksa enflasyon oranında bir artış yaparsak mahkemelere gitmeyi de önleriz diye düşünüyorum. Olağanüstü bir artış olursa -lehe, aleyhe- dava açılabilir ama genel anlamda, her yıl nafaka artırma davasının açılması -avukat ücreti, mahkeme- mahkemelerdeki iş yoğunluğunu artırır, enflasyona bağlarsak bu işi çözeriz diye düşünüyorum. Birinci önerim o.

İkinci önerim, takip yenilemeyle alakalı. Mahmut Bey de bahsetti icralardaki yoğunluklardan. Her yıl, avukatlar, sorumluluk açısından, icradaki takipler düşmesin diye takiplerini yeniliyor ve bu da icrada ciddi derecede bir iş yoğunluğuna neden oluyor. Burada, zaman aşımını mı bağlarız, hak düşürücü süreye mi bağlarız; buradaki makası açarsak faydalı olur diye düşünüyorum, icra takip eden avukatlarımız, meslektaşlarımız bunu daha iyi bilir diye düşünüyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zaman aşımı var.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İkinci önerim... Burada, genel zaman aşımına bağlarsak diyorum, her yıl...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, yok. Var, onu ben anlatırım.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İkincisi bu.

Üçüncüsü de çocuk teslimiyle ilgili -Abdurrahman Bey değindi- burada, mahkeme ilamında belli bir süre veriliyor; “7’nci ayın 1’i ila 15’i arasında kişisel görüş tesisine...” diye mahkeme ilamı var. 7’nci ayın 1’i ila 15’i arasında çocuk kaçırıldığı anda, hak gidiyor. Öbür sene ya da en uygun zaman biz bu süreyi başlatırsak, bu hak yanmaz ise ertesi sene olur da çocuğun haklarına halel gelmemesi kaydıyla, üstün menfaati de ön planda tutarak, o on beş gün, ertesi senenin on beş gününe eklenir de otuz gün olarak devam ederse, bu baskı olur ise o zaman taraf, çocuğunu teslim etmek zorunda kalacak “Nasıl olsa ben bunu kurtaramıyorum.” diyecek ve bu da çocuk teslimiyle ilgili bir baskı oluşturacağından dolayı -bana göre, kanaatimce- ceza ve disiplin açısından daha önemli bir taleptir diye düşünüyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, güzel.

Teşekkür ediyoruz.

Mustafa Bey, eleştirilere cevap vereceksiniz ya da açıklanması gereken hususlar varsa...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İsterseniz komple...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Özellikle 1’inci maddedeki bu yönetmelik meselesi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öbür dilerim.

İsterseniz biz de açıklayalım, sayın vekil arkadaşımız komple, toplam verse bence daha doğru olur.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öbür dilerim. Yoksa isterseniz, buyurun ama...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Siz bütün maddelerle ilgili tekliflerinizi sundunuz diye bir şey yaptık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, burada evet, “İş yoğunluğu ve personel sayısının fazla olduğu dairelerde, dairenin düzenli ve uyumlu, verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla...” Aslında bu, icra hâkiminin görevi, icra hâkimi gayet rahat. İcra hâkiminin görevleri arasında icra dairelerinin düzenli, uyumlu, verimli bir şekilde çalışması için yıllık denetleme görevi var; yapmasa, icra hâkimi görevini yapmamış olur. Yani buradaki kanuna hâkimin oradaki görev ve sorumlulukları olduğu gibi konulmuş. Ve iş yoğunluğu... İş yoğunluğunu nasıl azaltabiliriz? Arkadaşlarımız anlattılar, işin ekonomik boyutu ne kadar düzeltilirse icra dairelerinin o kadar iş yoğunluğu azalır veyahahut da iş yoğunsa bunu nasıl azaltabiliriz? İcra dairelerine fazla personel alırsak bu iş yoğunluğu azaltılabilir. Şimdi, saat on ikiden sonra ancak hacze gidilebiliyor. Şu anda Ankara’da bildiğim kadarıyla 70-80 tane hacze giden Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfının minibüsü var. Bilmiyorum, Bakanlık, siz daha iyi bilirsiniz kaç tane şu anda?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Ankara’da mı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ankara’da sadece.

İstanbul’da “100’ün üzerinde.” deniliyor. Sadece Anadolu yakasında, Avrupa yakasında yine aynı şekilde. Şimdi, Sayın Başkanım, her bir minibüse en az 6 kişi biniyor, burada 50 tane olsa, 300 dosyaya hacze gidiyor arkadaşım; 300 ve o icra dairesinde zaten her bir yerde 1 müdür var, 2 icra müdür

yardımcısı varsa çok iyidir, çoğunda da 1 icra müdürü var, 2 de kâtip var; hacze yetişemiyorlar. Yani bu işi azaltmak istiyorsanız hem vatandaşa istihdam alanı yaratalım hem de hiç olmazsa “Geciken adalet, adaletsizliktir.” ilkesi uyarınca fazla personel alın, vatandaş talebini açtığı zaman avukat hacze gidebilsin yani orada büyük bir sorun var. Bu işi çözmek mi istiyorsunuz? Ya, aklın yolu bir arkadaşlar, gelin, icra dairesi personelinin ihtisaslaştırmın ki etkili bir şekilde görev yapsın. İcra dairelerinde ihtisaslaşmış personelimiz yok ki yani icra dairelerinde ihtisas gerekiyor, önüne geleni hacze göndermemek lazım. Hacze göndermenin bir usulü var; borçluyu rencide etmeyeceksin, alacaklıyı rencide etmeyeceksin yani külhanbeyi gibi vatandaşın iş yerine, evine girmeyeceksin. Bu açıdan benim sizden istirhamım, önerim, siz eğer iş yoğunluğunu azaltmak istiyorsanız: Bir, icra dairelerindeki personel sayısını çoğaltın ki icra müdürlükleri rahat bir nefes alsın. İki, icra dairelerinde ihtisaslaşmış personeli artırın, ihtisaslaşma olmadığı için bunu ihtisaslaştıralım. Üçüncü bir yol, buralarda internete vesaire girdik, personel az olduğu için mevcut olan kayıtlar, dosyalar internete yüklenemiyor. Biraz önce bir milletvekili arkadaşımız dedi ki: “Endüstri meslek lisesindeki arkadaşlar stajlarını orada yapsın, tüm kayıtları bilgisayara geçirsinler.” Bunlara ihtiyaç var burada. Yani, hayattadır, Kara Ticareti Hukukuna Hüseyin Ülgen Hocamız gelirdi, derdi ki: “Çocuklar, yarın öbür gün fakülteyi bitirdiğiniz zaman serbest meslekte size işte halkla ilişkiler müdürü, şu başmüdürlüğü vesairesini verirler, siz ona bakmayın, siz doğru olup olmadığına bakın.” Yani burada herhâlde şeyden esinlenilmiş, Türkiye Cumhuriyeti devleti başkanlık sistemine geçti, her yere bir başkan gerekiyor, herhâlde burada başkan eksikti, bu başkan da bu ihtiyaçtan mı doğdu bilmiyorum ama çözüm değil bu.

Arkadaşlarımızın Anayasa’ya aykırılık iddialarını da tekrarlama adına aynen katılıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Arslan...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim. Katkı sunan arkadaşlara da ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi, aslında hep aynı şeyleri söylüyoruz ama farklı şekilde ifade ediyor. Şimdi, İcra ve İflas Kanunu’yla ilgili bilim kurulunun 2015’ten bu yana devam eden bir çalışması var. Bilim kurulunun çalışması da yüzde 90 seviyesine geldi. Geldikten sonra da biz parti grubunda milletvekili arkadaşlarımızla bu konuyu çalışacağız, inşallah. Bu eksiklik olarak arz edilen birçok husus bu çalışmanın içerisinde değerlendirilecek yani tartışılan konuların birçoğu da o bilim kurulunda tartışıldı. Yalnız bu çocuk teslimi ile elektronik satış aciliyet kesbettiği için bununla ilgili bir çalışma yaptık, teklifimizi sunduk.

Bu birinci maddedeki konu da “İcra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürü” ifadesiyle geliyor. Zaten kanunla bir icra başmüdürlüğü ihdas ediliyor, icra müdürünün kullandığı yetkileri kullanacak; şöyle arz edeyim: Pilot icra uygulamasına geçilen iller var. Mesela, Samsun’da pilot uygulama icrası var; pilot icrada 3 icra müdürü var, 41 icra müdür yardımcısı var, personeller var, toplam 119 personel var. 3 icra müdürü olduğu zaman dolayısıyla burada da bu koordinasyonu sağlayacak bir başmüdür gerekiyor, bununla ilgili bir düzenleme yapılıyor.

Diğer, hâkim, savcı denetimiyle alakalı, Sayın Tanal’ın dediği konuyla alakalı da bir sonraki maddede düzenleme var icra daireleri başkanlığıyla alakalı, bir nevi Adalet Komisyonunun üstlendiği görevi üstlenecek şekilde icra daireleri üzerinde gözetim ve denetim görevini ifa edecek bir icra daireleri komisyonu 2’nci maddede düzenleniyor.

Bunun yanında da uzmanlaşmayla alakalı bir konu arz edildi. Mesela, şimdi planlanan konu şu: İstanbul’da, Ankara’da, büyükşehirlerde banka icralarına, banka dosyalarına bakan tek bir icra,

MTS'ye bakan tek bir icra, genel icraya bakan tek bir icra, gayrimenkul satışlarına bakan tek bir icra, böyle bir planlama yapılıyor; bunların hepsinin de başında bir başmüdür. Dolayısıyla, koordinasyonun sağlanması için bu husus gerekli. Bunun yanında, bu daireler içerisinde de bir uzmanlaşma var, bir bölüm tebligatlara bakıyor sadece, tebligatlarla alakalı konuyu takip ediyor, tebligatlarla ilgili konuyu işliyor. Diğer bölüm sadece haciz işlemlerine bakıyor, diğer bölüm sadece satış işlemlerine bakıyor, diğer bölüm sadece para ödemeye bakıyor.

Mesela kâğıtla ilgili bir eleştiri geldi, Mart 2021'den itibaren de icralarımızda kâğıt yok, artık hepsi bilgisayar üzerinden, sistem üzerinden, elektronik ortamda düzenleniyor, kâğıt israfiyla alakalı da bir durum yok. Dolayısıyla, bu konunun da Anayasa'ya aykırı olmadığını düşünüyoruz. Diğer eleştirilere de ilgili maddelerde ayrı ayrı cevap vereceğiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, ufak bir açıklama için izin verir misiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelik demeye gerek var mı? Belirli olması gerekmez mi?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Şimdi, bu kanunun başka muhatabı olmadığı için Adalet Bakanlığı tarafından icra dairelerinin bu yönetmeliğinin hazırlanması lazım Sayın Başkanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, ufak bir söz verebilir misiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli vekil arkadaşım, dediniz ki: “Efendim icralara gidin ya, somut burada ya!” Avukatların içeriye girebileceği, dosyasını böyle inceleyebileceği masa yok masa, yer yok. Abdullah Bey, ne olur bir dinler misiniz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama Mahmut Bey, bakın, pilot il söyleyeceğim ki eksik kalmasın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ne olur bir dinler misin?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, şimdi pilot icralarda bu kanunun hedefi olan pilot icralarda yani siz şu andaki fiili...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, üstat yanlışla yanlış diyelim, doğruya...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Aynı şey değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama, bakın...

Özür dilerim, burada evet dediğim maddeler var ama yanlış olan... Dediniz ki: “İhtisaslaşmış”.

Şimdi İstanbul'da avukatınız, İGDAŞ'ın avukatıydınız değil mi siz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İstanbul'da? Hangi firmada, nerede çalışıyordunuz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Serbest avukatlık yapıyordum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl? Evet, evet siz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Beyoğlu'nda. Bir kamu kurumunda herhangi bir avukatlık yapmadım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, İstanbul 6'ncı İcra, bankalara bakan icra müdürlüğüydü, İstanbul 10'uncu İcra, gayrimenkullerin satış icrasıydı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ankara 2’nci İcra, talimat ıcrasıydı. İhtisaslaşma...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yahu, Adalet Komisyonu...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitireyim, bakın.

İhtisaslaşma vardı, bunu ortadan kaldırdınız, bir keşmekeş oldu, yapılan yanlış oldu, yanlışlıktan yine dönüldü, yine yanlış yapıyoruz. Benim sizden istirhamım şu: Arkadaşlar, şu anda icra müdürlüklerinin iş yoğunluğunu azaltmak istiyorsak bu sıkıntıyı icra başmüdürlüğü vesaire gidermez. Bunun aynısıydı, Emniyete başpolis getirildi, aynı sıkıntılar vardı ortada. Yani, burada ne olur? Yani, burada masa başına oturacak, zaten uyumu, düzeni... Bakın, bu elektronik sisteme niçin geçildi biliyor musunuz? O dönem bahsettiğiniz o ihtisaslaşmayla ilgili, geliyordu işte o dönem eğer 6’ncı İcra Müdürlüğünde bankaların ıcrası dosya sayısı 20 bine çıktıysa, diğer icraların sayısı 10 bindi. Denildi ki: “Arkadaş, bu personel sayısı aynı ama o icrada çok dosya var, diğerinde az dosya var. Bu adaletsiz bir uygulamadır.” O yüzden bir dosya her icraya mümkün olduğunca yıl sonu geliyordu. Bir icra müdürlüğü 20 binle, 30 binle kapanırken diğeri 7 binde, 8 binde kalıyordu. Zaten bu elektronik dağıtım sistemi bir de şunu ortadan kaldırıyor: Ne yapıyordu? Sizin çok iyi çalıştığınız icra müdürlüğü, gitmeden de siz, işte, personelinizle birlikte talebi yazıp gönderiyorsunuz, kararı veriyor siz icraya gitmeden. Bu neyi kaldırdı? Efendim, avukatların icra müdürlükleriyle danışıklı dövüslü işlemlerini ortadan kaldırmaya yöneldi, ki iyi bir uygulama aslında. Siz eğer bir daha aynı şey yaparsanız, maalesef yani kötü bir şey yapmış olursunuz.

Teşekkür ediyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Aynı şeyi yapmıyoruz. Eski icra dairelerini anlatarak...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Hiç alakası yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bilmem arkadaş, yanlış bir şey yapıyorsunuz. Yani aslında, bakın... Abdullah Bey, bak dostum, aslında...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Karşılıklı konuşmayalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – AK PARTİ’deki milletvekili arkadaşlarımız, parti disiplini üzerlerinde Demokles’in kılıcı gibi olmasa, bire bir görüşmelerde hepsi anlattıklarımızın doğru olduğunu söyleyecekler ama işte, siyasi baskı var, konuşamıyorsunuz, işin gereği savunuyorsunuz yani işin gerçeği bu.

Dışarıdaki avukatlarla bir görüşün ya, Allah rızası için ya.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başkanım, bir soru sorabilir miyim Mustafa Arslan’a?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, arkadaşlar, ısrarla “Bu doğrudur.” diyorsunuz da ya, burada bir kötü niyet yok, biz bu yasa teklifi henüz yasa hâline dönmediyse bunu tashih edebilirsiniz diye bu eleştirileri getiriyoruz. Anayasa’nın 128’inci maddesi çok açık, diyor ki: “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.” Komisyon Başkanımız esasında orayı açmaya çalıştı, Yılmaz Bey size bir soru sordu, “Burada bir yönetmeliğe atıfta bulunuyorsunuz, yol veriyorsunuz, buna gerek var mıydı?” derken aslında bir hukukçu mantığıyla söylemek istediğim şu noktayı sizin önünüze koymaya çalıştım anladığım kadarıyla: Şimdi, burada bir defa, atanacak başmüdürün nasıl atanacağı konusu var. Bakın,

yazmışsınız, diyorsunuz ki: “Bir görevlendirme yapılacak, söz konusu icra başmüdürlüğünün...” Bir defa, hangi ölçütlerle, ne şekilde seçileceğini öngörmemişsiniz burada. Fıkranın son cümlesinde de bunu Adalet Bakanlığına bağlamışsınız yönetmelikle. Yukarıda Anayasa diyor ki: “Atanması, görev ve yetkileri kanunla belirlenir.” Siz aşağıda “Bir başmüdür içlerinden atanır, nasıl atanacağı yönetmelikle belirlenir, Adalet Bakanı halleder.” diyorsunuz. Anayasa’nın bu hükmü açık değil mi? Bir defa, atanması konusunda kanun ofsayta düşünüyor burada.

Anlatmaya çalıştığımız şu: Biz bu kanunun ruhuyla alakalı bir sorun taşımıyoruz kendi içimizde ama çıkardığımız kanun Anayasa’ya uygunluk taşıсын, burada düzeltibilme şansınız varsa bunu düzeltin diye... Bizim çoğunluğumuz yok böyle bir düzeltmeyle alakalı. Elinizde bir fırsat var ve yaptığınız atamayla ilgili düzenleme, özellikle atamayla ilgili kısmı, yukarıda okuduğum maddeyi hangi hukukçuya okusam benimle aynı düşünür ya. Diyor ki: “Kanunla ataması düzenlenir.”

Abdullah Bey, kanunla bunu yönetmeliğe gönderir ve Adalet Bakanının eline bırakırsanız bu, kanunla düzenleme değildir; bu, kanunla ölçüt koyma değildir, kıstas koyma değildir, görevlendireceğiniz kişiyi belirgin hâle getirme değildir; Adalet Bakanına yani yürütmeye buradaki yetkiyi vermektir, kanundan çıkarmaktır ve keyfî bir şeydir.

İkinci kısmı, yine dediniz ki: “Ya, burada işte, icra müdürüyle aynı görevleri yapacak.” Hayır, aynı görevleri yapmayacak. Bir defa, adama ayrı bir pozisyon verdiniz siz, “icra başmüdürü” dediniz, artık o, icra müdürüyle aynı görevleri yapmayacak. Başka bir şey söylüyorsunuz burada, diyorsunuz ki: “İcra dairelerinde uyumlu, verimli bir şekilde çalışmayı sağlamak...” Başka bir pozisyon tarif ediyorsunuz, onu artık icra müdürüyle aynı görevleri yapacak diye kanunda tanımlayamazsınız, o zaman ortada bir çelişki var burada. Bir taraftan “İcra müdürüyle aynı görevleri yapacak.” diyorsunuz, diğer taraftan da işte, uyumlu, verimli bir çalışmayı tanımlıyorsunuz burada yani icra müdürüne verilmemiş olan bir görevi de ekstradan burada veriyorsunuz. O zaman bu iki ifade birbiriyle çelişir vaziyette. “İcra müdürüyle aynı görevi yapacak.” dersiniz “başmüdür” diye bir tarif yapmaya gerek olmaz, pozisyon tanımlamaya gerek olmaz. İcra müdürüyle aynı görevi yapacaksa bu, uyumlu, verimli, dairelerin düzenli çalışması icra müdürlerinin görevleri arasında değil. Bu kanunun içerisinde bu anlamda özel bir çelişki var, bunu düzgün hâle getirin, Anayasa’ya uygun hâle getirin diye emek veriyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Bülbul, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, aynı konuya değinecektim, Turan Aydoğan Vekilim değindi.

Mustafa Bey yani Sayın Vekilim, bu konuda net, teklif metninin 1’inci maddesi icra müdürünün yanında ayrı bir icra başmüdürü pozisyonu ortaya koyuyor ve icra başmüdürünün ne şekilde belirleneceği teklif metni tarafından yönetmeliğe açıkça bırakılıyor ama 128’de açık “Kanunla belirlenir.” deniyor. Yani hazırlanıp gelen ya da sizin hazırladığınız ya da arkadaşların hazırladığı şeylerde “Nokta, virgül değişikliği yapmayalım.” diyorsanız, o zaman Adalet Komisyonuna gerek yok.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii canım.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Net söylüyorum size. Hep böyle geliyor, burada yanlış bir şey olsa da çıkarmıyoruz, ondan sonra Meclise gelince “Ya yanlış yapıldı, çıkaralım.” diyoruz. Ya, arkadaş neden burada çıkarmıyoruz? Adalet Komisyonu ne iş yapar, ne iş yapar? Kanun açık, Anayasa açık, 128’inci madde açık. Yani lütfen artık bir söylediklerimizin de bir katkımız da olsun. Anayasaya aykırılık burada yoksa nerede var?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederiz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Şimdi, maalesef eski uygulamaları yeni uygulamayla entegre noktasında düşünüp ona göre eleştiri sunuyorlar ki öyle olduğu takdirde haklıdır. Yalnız şöyle doğru bir anlatım sergileyelim. Anayasa'nın 128'inci maddesine tamamen uyumlu olduğunu da burada ifade etmiş olacağız.

Şimdi biz buradaki değerlendirmemizde şöyle bir kısaca Komisyon üyesi arkadaşları bilgilendirelim. Demin örnek verdik, pilot icra dairesi olarak Samsun'dan bahsediyoruz. Samsun'da bu pilot icra dairesi olarak kurgulanmadan önce kaç tane icra dairemiz vardı? 17 tane mi? Evet, tahmin ediyorum 17 tane icra müdürlüğü vardı. Her birinde icra müdürü var, yeterli sayıda icra müdür yardımcısı var ve yeterli sayıda da oradaki memur arkadaşlarımız var, kimisi hacze çıkıyor kimi tebligatlara bakıyor, kimi dosya işlemlerine bakıyor. Bunların tamamı 1 icra oldu artık, 1 tane icra var pilot olarak, Samsun'da 1 tane icramız var. Ancak artık burası tek olduğu için her bir alan tasnif edildi ve orada icra müdürü sorumluluğuna verildi; dosya kabulü, tebligatlar, para tahsilatı ve haciz işlemleri şeklinde bir icra müdürünün başkanlığında, yönetiminde ayrı bir düzenleme getirildi ve ona bağlı da müdür yardımcıları ve memurlarımız var.

Demin ifade ettik, orada, Samsun'da şu anda 3 tane icra müdürümüz var o pilot icramızda, yaklaşık 14 tane icra müdür yardımcımız var, 117 tane de memurumuz var; 1 tane icra müdürlüğünden bahsediyoruz. Şimdi idare olarak nasıl sistemler açısından Adalet Bakanlığında icra dairesi başkanlığına ve Adalet Bakanlığındaki idari manada sorumluluk muhatabı gerektiğinde, yani oradaki 3 tane icra müdürlüğünde acaba kimin, ne gibi bir sorumluluğu var muhatap...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Orada bir sorun yok.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler orada bir problem yok.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İcra müdür yardımcıları, 1 tanesini...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sadece 128'le ilgili kısmı açıklayın.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Değil, bakın, 128; icra müdür atamasıyla ilgili biz bir şey yapmıyoruz burada. İcra müdür yardımcılarıyla ilgili, atamayla ilgili hiçbir şey yapmıyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ya, şunu diyorsanız: “Bu maddede, eklenen bu fıkra ile...”

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – “Anayasa 128’de belirtildiği şekliyle icra başmüdürünün görev ve yetkisi...”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kanunla belirliyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – “...bu fıkrada ifade ediliyor, bu yeterlidir.”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yeterlidir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Cevabınız bu mu?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çünkü icra müdürüyle...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – O zaman mesele yok.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – ...ilgili bir atama şeklini belirlemiyoruz. İcra müdür yardımcısıyla ilgili bir şey yapmıyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam, o zaman anlaşıldı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Oradaki koordinasyondan, sorumluluk açısından Adalet Bakanlığına bir muhatap belirliyoruz, bu kadar.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yönetmelik hangi hususları kapsayacak?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Biz anlatamadık. Tamam, biz anlatamadık.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Mevzuat genel müdürümüz ya da...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Niye yönetmeliğe ihtiyaç duyduunuz o zaman?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yönetmelik hangi hususları kapsayacak Mustafa Bey?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Yönetmelik” ifadesini çıkarsınlar o zaman.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hemen itiraz edin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Yönetmelik” ifadesini çıkarın.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, şimdi İcra ve İflas Kanunu’nun 1’inci maddesi; bir, iki, üç, dört, beşinci fıkrası: “İcra müdür ve icra müdür yardımcılığı ile icra katiplerinin yazılı sınav, sözlü sınav, görevlendirme, nakil, unvan değişikliği...”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam, görevler orada yazıyor Mustafa Bey.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – “...görevde yükselme ve diğer hususları yönetmelikle düzenlenir.” diyor, “Yönetmelikle düzenlenir.” diyor, aynıısı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Onu da siz çıkarmışsınızdır.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Yok, bunu siz çıkarmışsınız.

Yani, bu eski mevcut kanunla...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Doğru değil arkadaşlar, bakın, bu doğru değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kötü emsal, emsal olmaz arkadaşlar.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, “Her icra dairesinde Adalet Bakanlığı tarafından atanacak bir icra müdürü, yeteri kadar icra müdür yardımcısı...”

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tamam, bu olur.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – “...icra katibi ile adli yargı derece ilk mahkemesi adalet komisyonları tarafından görevlendirilecek mübaşir ve hizmetli bulunur.” Yani mevcut uygulamayla farklılık gösteren hiçbir şey yok.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Burada bir iş bölümü söz konusu o zaman.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İş bölümünde koordinasyondan sorumlu bir birim.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Koordinasyon.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yani yetki ve görev açısından icra müdürüyle bir farkı yok.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Aynen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sadece oradaki koordinasyonu...

Yalnız, Mevzuat Genel Müdürümüz Niyazi Bey, buradaki yönetmeliğin kapsamıyla ilgili, bu konuda, yönetmeliğin neyi kapsayacağı hususunda bir açıklama yaparsanız endişe ortadan kalkabilir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Özür dilerim, ben iş bölümü konusunda bir şey söylemek istiyorum, izin verir misiniz? Burayı açıklamak...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Niyazi Bey bir açıklasın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben önce bir söyleyeyim, ondan sonra Niyazi Bey ona göre açıklasın, ona haksızlık etmek istemiyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, bakınız, “iş bölümü” dediğiniz eşitler arasında olur kuşkusuz ama “makam” tanımı da eşit olur, özlük hakkı da eşit olur. Mahkemeler arasında iş bölümü yaparsınız; iş hukuku hâkimi olur, ticaret hukuku hâkimi olur, o olur bu olur. Ticaret mahkemesi başkanları ayrı atanır, bilirsiniz yani normal “hâkim” statüsü olarak gelmezler; HSK tarafından ayrı atanır. Siz eğer ayrı bir pozisyon tanımlıyorsanız yani “başmüdür” diyorsanız artık o, iş bölümü olmaktan çıkar. Siz “Müdürlerin içerisinde bir müdür iş bölümü gereği şu işleri de yapacak.” diye tarif yapmış olsaydınız bu olabilirdi ama yeni bir pozisyon tarifi yaptınız. Bakın, örnek veriyorum size: Asliye hukuk hâkimi atarsınız, iş hukuku hâkimi atarsınız; hâkimdir orada. Ticaret mahkemesi başkanını ayrıca belirler HSK; başka bir statüdür. Burada bir statü tarifi yapıyorsunuz siz, o yüzden bir itirazımız var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Acar, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum, zatialinizi ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

İcra ve İflas Kanunu’nun 1’inci maddesinin ikinci fıkrası, icra müdürleriyle alakalı yazımda yani Anayasa 128’in kanuna yansımaları anlamında, müdürlerin Adalet Bakanlığı tarafından atanacağını zikreder ve sair konular, aşağıdaki... Sayın Mustafa Bey Vekilimizin okuduğu maddede yönetmeliğe bırakır. İcra müdürünün görev tanımını ise baştan aşağı kanunun kendisi düzenler, bütün maddelerinde icra memuru veya icra müdürünün neler yapacağını kanun düzenler.

Şimdi, burada bir “icra başmüdürlüğü” pozisyonu oluşturulmaktadır. İcra başmüdürlüğü her icra dairesi bakımından oluşturulacak bir pozisyon değildir. İcra başmüdürlüğü, bir zamanlar Bakanlığımızın bir Avrupa Birliği projesi kapsamında oluşturduğu “pilot icra” denilen sistemler bakımından artık hayati derecede önemli hâle gelmiştir, bir zorunluluk hâline gelmiştir; zira, mevcutta 3, 5, 7, 8 icra dairesinin birleştirilmek suretiyle tek bir icra dairesi hâline gelmesinden sonra şunu gördük... Şöyle düşününüz: Antalya ilinde 11 tane icra dairesi var ve bütün icra daireleri aslında icra aşamasındaki her işi yapıyorlardı; bütün icra daireleri takip talebini alıyorlardı, ödeme emri çıkarıyorlardı, kesinleşince hacze gidiyorlardı, satış işlemi yapıyorlardı, kıymet takdiri yapıyorlardı, para tahsilatı yapıyorlardı ve parayı paylaşıyorlardı; aynı şekilde, iflas tarafı da vardı. Şimdi, uygulamada 11 icra dairesinin bahsettiğim bütün teknik konuları yeteri kadar bilemeyeceği, yanlış uygulayacağı endişesiyle zaman içerisinde birleştirilmiş icra dairesine geçildi ve stantlar oluşturuldu. Şimdi, 11 icra müdürlüğünün bulunduğu yerde siz tek bir icra dairesi oluşturuyorsunuz ve bunları stantlara bölüyorsunuz “Sen takip talebi alacaksın, sen şunu yapacaksın, sen bunu yapacaksın.” diye ve o kişiler hep onu yapıyor; dolayısıyla, orada bir ihtisaslaşma sağlanıyor; hata yapılması, yanlış yapılması asgariye çekiliyor. Şimdi, uygulamada gördüğümüz şey şu: İcra müdürleri arasında birisinin o icra dairesinin müdürü

olması gerekiyor aslında. 11 icra müdürü var fakat aralarından hangisi bu icra dairesinin müdürü? Bu noktada sıkıntı yaşadık uygulamada. Şu gibi şeyler de yaşandı: “Sen de müdürsün, ben de müdürüm; ne farkımız var?” Dolayısıyla, bizim burada bir pozisyon oluşturarak bu 11 müdürün üzerinde bir müdür konumlamamız gerekiyor.

Peki, bu müdür ne yapacak? Bu müdür aslında oranın icra dairesi müdürünün sahip olduğu bütün yetkileri haiz olacak, onların yapacağı iş ve işlemleri yapacak; ilaveten, onların koordinasyonunu, yaptıkları işi düzgün yapıp yapmadıkları noktasında bir koordinasyonu sağlamak durumunda kalacak; mesele buydu. Heyetimizin takdirindedir.

Anayasal anlamda biz de burada şunu görüyoruz: Adalet Bakanlığının atayacağını öngörüyoruz; dolayısıyla, ikinci fıkradaki “icra müdürü” anlamındaki o detay tamamlanmış oluyor. İkinci olarak da görev ve tanım anlamında icra müdürünün yetkilerini haiz olduğunu ifade ediyoruz.

Şimdi, beşinci fıkraya da atıf yapılabilir diyor yani aşağıdaki icra müdürleri bakımından işte “Şunlar şunlar şunlar yönetmeliğe, atılan fıkranın üzerine...” Belki “icra başmüdürünün” “icra müdürünün” gibi oraya bir ilave yapılabilir. Komisyonun takdirindedir. Hepsinin tek fıkra bitmesi de Meclis usulü anlamında bir kolaylıktır; dolayısıyla, bu fıkranın altına bir yönetmelik yazılmıştır. İcra müdürünün beşinci fıkra kapsamında tabi olacağı yönetmeliğe icra başmüdürü bu fıkra kapsamında tabi olacaktır. İçerik itibarıyla Anayasa’ya aykırı olmadığını değerlendiriyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Aslında 1’inci maddenin en sonunda bu yönetmelik yetkisi geniş anlamda verilse...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – O konuda haklısınız ama Sayın Başkanım, Mustafa Bey ifade ettiler, aslında madde 1’den madde sona kadar yeniden yazım çalışmaları var. Dolayısıyla, hani zaten yine söylendi, çok değişti İcra ve İflas Kanunu, 1932 yılından bu yana onlarca kez değişti; kimi değişiklikler çok büyük çaplı oldu, kimileri daha küçük oldu. Hani eğer heyetiniz takdir ederse bu kâfi gibi değerlendiriyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bir cümlelik bir izin verir misiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yeterince tartıştık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir cümle.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bir cümle, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, Niyazi Bey açıklamanız için teşekkür ediyorum ancak yani gerekçede dediniz ki: “İşte icra dairelerinin tek çatı altında toplanmasına ve biz birden fazla icra müdürlüğüne statüleri gereği -hangisi yardımcı, hangisi asıl müdür, aslında hepsi müdürdür- bunu eritmek amacıyla bir şekil, bir nevi, bu.”

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Bir şey daha söyleyeceğim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Buyurunuz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Niyazi Bey.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Şimdi, yönetmelikte aslında bir eşik belirlenmesi lazım, neden? İş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu yerlerde bu pozisyon oluşturulacak. İşte, bu yoğunluk, bu eşik nedir? Yani iş yoğunluğunun ne olması gerekir, yılda kaç dosya girmesi gerekir? Yahut da personel sayısının işte 50 mi 70 mi, işte bu tür meseleler biraz esnek olması anlamında yönetmeliğe bırakılacak Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, oradaki icra müdürlerini eritme anlamında ne yaptık biz?

Bir örnek verdim, mesela, işte Düzce’de 8 tane ilçe var, 2 tane ilçede adliye var, 6 tanesinde yok. Aynı şekilde Şırnak öyle -Van’daydım ben işte iki gün önce- Van’da yine öyle; yani biz acaba o adliye kapatılan yerlere adliyeleri açsak zaten kanunda diyor ki: “Her asliye hukuk muhakemesi...”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi, Sayın Tanal, maddelere geçtik artık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum.

Yani bu, bu şekilde eritilebilir ve düzgün... Vatandaşa da en azından adalete erişim hakkı daha rahat sağlanmış olur yani çünkü vatandaş bu adliyelerin kapatılmasıyla inanın, adalete erişim hakkı engellenmiş oluyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – O başka bir konu Başkanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşım, yok, başka bir konu değil; bunların hepsi bir bütün aslında.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Subaşı...

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, Niyazi Bey’in konuşmasından şunu mu anlıyoruz: “Biz bu kanun teklifiyle, 1’inci maddeyle başmüdürün ataması kanunla oluyor. Yetkinin sınırlarını da icra müdürü yetkisiyle sınırlıyoruz. Yönetmelikle ayrıca sınırları genişletecek bir yetki yapılmadığı için başmüdür yetkisi ile icra müdürü yetkisini de bu kanunla tanıyoruz.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Hayır, genişletme değil de.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – “Yönetmelikle bir yetki sınırlaması, genişletmesi söz konusu değil.” demek istiyorsunuz, öyle mi anlamamız lazım?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Değil. İş yoğunluğu nasıl olacak? Yani bunlar esnek konular olduğu için.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – O zaman koordinasyon yönetmelikle icra müdürleri arasında koordinasyonu hazırlamak ya da tertip etmek gibi bir yönetmelik içeriği oluyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Madde üzerinde 3 adet önerge vardır, okutuyorum.

İlk 2 önerge aynı mahiyette.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştü Tiryaki

İstanbul

Batman

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Ayhan Erel ve Hasan Subaşı’nın önergelerinin gerekçesi:

Gerekçe:

Birleştirilmiş icra daireleri ile iş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra daireleri düzenli, uyumlu, verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra

müdür ve müdür yardımcıları arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürünün görevlendirilebileceği hüküm altına alınmıştır. İcra başmüdürlüklerinin görev ve yetkilerinin kanunla belirlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, hâlihazırda yürütme tarafından atanan icra müdürlerinin üzerine yine yürütme tarafından atanacak icra başmüdürlükleri getirilmesi, yürütmenin yargı üzerindeki tahakkümü kuvvetlendirecek ve pratikte keyfiyete imkân tanıyacak bir uygulamadır. Bu nedenle kanun metninden çıkarılması gerekmektedir.

Aynı mahiyetteki diğer önerenin gerekçesi:

Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrası; "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir." demektedir. Ancak teklifte "icra başmüdürü" görevlendirilmesine ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği düzenlenmiştir. Madde Anayasa'ya açıkça aykırı olduğundan teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) evrak sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 1'inci maddesine eklenen fıkradaki "Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, yönetmelikle düzenlenir." ibaresinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Rafet Zeybek

Tufan Köse

Antalya

Çorum

Gerekçe:

Teklif metninin 1'inci maddesi, icra müdürünün yanında ayrı bir icra başmüdürü pozisyonu öngörmekte olup icra müdürünün olağan yetki kapsamından farklı bir görev ve yetki tanımını varsaymaktadır. İcra başmüdürünün ne şekilde belirleneceği, teklif metni tarafından yönetmelige bırakılmıştır. Oysa Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasında "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir." denilerek, devlet kadrolarında oluşturulacak makamların görev ve yetkilerinin kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür. Düzenlemenin Anayasa'yla uyumlu hâle getirilmesi için "Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, yönetmelikle düzenlenir." ibaresinin teklif metninden çıkartılması gerekmektedir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2 – 2004 sayılı Kanuna 3 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

"İcra daireleri başkanlığı:

MADDE 3/a – İş yoğunluğunun veya icra dairesi sayısının fazla olduğu illerde Adalet Bakanlığı tarafından, yetki çevresi de belirlenmek suretiyle bir veya birden fazla icra daireleri başkanlığı kurulabilir.

Başkanlıkta bir başkan ile yeteri kadar başkan yardımcısı bulunur. Başkan birinci sınıf olmuş, başkan yardımcısı ise birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları arasından muvafakatleri alınarak Bakanlıkça atanır. Ayrıca başkanlıkta, yeteri kadar icra başmüdürü, icra müdürü, icra müdür yardımcısı, icra kâtibi ve memur Bakanlık tarafından görevlendirilir.

İcra daireleri başkanı ve başkan yardımcıları hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bakanlık merkez kuruluşunda çalışan hâkimlere ilişkin hükümleri uygulanır.

Başkanlık, icra dairelerinin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar; mevzuatla verilen görevleri yerine getirir.

Bu madde hükmü iflas daireleri ile iflas dairelerinde çalışan görevliler hakkında da uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir. “

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3 – 2004 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının son cümlesine “itirazları inceler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “icra daireleri başkanlığı kurulmayan yerlerde” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 2’nci madde ne oldu ya?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oylandı, madde 4’teyiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Önergemiz var. 3’te konuşacağız, 4’te de konuşacağız, 2’de var.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Okutuyorum:

MADDE 4 – 2004 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “esaslara göre” ibaresinden sonra gelmek üzere “icra daireleri başkanlığının, bu başkanlığın kurulmadığı yerlerde” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bakın, burada konuşma isteğimiz var yani illa sesli mi söyleyeceğiz, mikrofonun ışığı yanıyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 5’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5 – 2004 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan” ibaresi “takibin yapıldığı yer icra mahkemesinden” şeklinde ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; beşinci fıkrasının ikinci cümlesine “verilmeyeceğine” ibaresinden sonra gelmek üzere “bozma sonrası esası inceleyecek” ibaresi eklenmiş; altıncı fıkrasının

birinci cümlesine “başvurunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “kesin olarak” ibaresi ve fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ücreti ilgililer tarafından verilirse icra mahkemesince icranın geri bırakılması hakkındaki karar hükmü veren mahkemeye ve icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir.”

“Bölge adliye mahkemesinin başvurunun esastan reddine ilişkin kararına karşı temyiz yolunun açık olması halinde, temyiz yoluna başvurma süresinin dolmasına kadar icranın geri bırakılması kararının etkisi devam eder.”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Söz istiyoruz Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi 2’nci maddede siz bize söz vermediniz. Burada...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 2’de istemediniz ki.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olur mu, mikrofonun ışığı yanıyordu üstat ya.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yok, burada ışık yanmadı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl yanmıyor? Teknik arıza yok ya.

Şimdi, ama bunu geri alabilirsiniz, nedir? Şimdi, burada icra daire başkanlığına kimler arasından seçilecek? Hâkim ve savcılar arasından. Şu anda içimizde değerli yargıç arkadaşlarımız var. Arkadaşlar, ne Adalet Akademisinde ne de mesleki yaşantıda cumhuriyet savcıları icra ve iflas hukukunu bilemiyor arkadaşlarımız meslekten uzaklaştıkları için. Nispeten, asliye hukuk ve asliye ticarete görev yapan arkadaşlarımız bu işi biliyorlar. Siz kalkıp daire başkanlarının arasına cumhuriyet savcısını koyarsanız, o arkadaşımız bu bilgi eksikliğini, bu işi mümkün olduğunca icra dairelerinden alacağı bilgilerle idare edecek. Yani benim sizden istirhamım, hiç olmazsa oradaki “savcılığı” çıkarın, “hâkim” deyin. Bakın, oradaki hâkimi ne yazmışsınız? Onların arasından “muvafakatleri alınarak” demişsiniz. Hadi diyelim, kimse muvafakat etmezse ne yapacaksınız Değerli Başkan? Yani benim sizden ricam, burada “savcı” ibaresini çıkarın, tamam “hâkim” ibaresi kalacaksa olur, bir güvencedir, “savcı” ibaresi doğru değil diye düşünüyorum ben çünkü fiili durum... Evet, hukuken diyeceksiniz ki: “Efendim, kanunu bilir.” Nasıl biz vatandaşlar... Kanunu bilmemek mazeret değil, savcı nasıl bilmez? E, bilmiyor arkadaşlar, gerçeği bu. Yani sizden istirham ediyorum. O, bir. İkincisi: Muvafakat olayı. 2’nci maddede bu kavramları çıkarmakta yarar var.

Gelelim 5’inci maddeye. 5’inci madde, tehiriicra talebi. Mahkemelerde çıkan en büyük sıkıntı, teminat mektubu tek tip olmadığı için, format aynı olmadığı için bazı mahkemeler o teminatı kabul ediyor, bazıları etmiyor. Benim sizden ricam, mümkün olduğunca tek tip format anlamında bir teminat mektubu hazırlayın; kanuna mı geçirirsiniz, yönetmeliğe mi geçirirsiniz, onun karar ve takdiri sizin.

İkincisi: Bu tehiriicra kararıyla ilgili teminat mektupları internet üzerinden kabul edilmiyor, mutlak surette aslı isteniliyor. Bu anlamda bu da sorunlu, bunun da ilave edilmesi gerekir. Bu madde aslında açık ve net bir şekilde çok açıklayıcı değil. Eğer açıklarsanız daha söyleyecek konular ortaya çıkar.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Şimdi burada “Ücreti ilgililer tarafından verilirse icra mahkemesince icranın geri bırakılması hakkındaki karar hükmü veren mahkemeye ve icra dairesine uygun vasıtalarla bildirilir.” Günümüzde

artık bu iş UYAP’la yapıldığı için “ücreti ilgililer tarafından verilirse” cümlesinin bir anlamı yok. Bunun buradan çıkarılması daha uygun olur diye düşünüyorum. Takdir sizin çünkü UYAP ortamında ücrete gerek yok.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Arslan...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, hâkim ve savcıların idari bir göreve atanması için Anayasa 159’a göre muvafakatleri gerekiyor, onun için yazıldı o 2’nci maddeye bu husus. Onun dışında...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, bu idari bir görev, adli bir görev değil ki.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – İdari bir görev; idari bir görev olduğu için muvafakatleri gerekiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Biz icra hukukuna “idari bir işlem” demiyoruz ki, “adli bir işlem” diyoruz.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – İcra konusunda da uzman olmasına gerek yok, hepsi hukuk fakültesini bitirmiş yani burada bir problem olacağını tahmin etmiyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, “idari işlem” diyemezsiniz, bu icra ve iflas hukuku bakımından bir sorun ya.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Denetim ve gözetim görevi yapacak, yargısal konular icra mahkemesinin takdirinde yine.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, idari işlem olduğu o değil; lütfen, sizden istirham ediyorum. Yani neresi idari işlem? Adalet Komisyonunun işlemleri idari işlem olur. Yani yargının içerisindeki görevle ilgili bir gözetimi, denetimi, uyumu, verimli çalışması adli işlem. Yani o kararlara biz karar vermeyecek mi? Karar verecekse bu kararlar idari karar değil ki. Yani o kararlara ilgili istinafa mı gidecek? Yani ben bilmediğim için... Düzeltin o zaman bizi, biz de öğrenmiş olalım. Yani bu getirdiğiniz yeni düzenlemeyle icra başmüdürlüğünün, icra başkanlığının kararları yargı denetimine tabi mi, değil mi? Yargı denetimine tabiye istinafa mı gidecek, yoksa idari mahkemeye mi gidecek, bu konuda bizi bilgilendirir misiniz?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Yargısal süreçle ilgili icra mahkemelerinin görevi devam ediyor; sadece bu, idari olarak denetim ve gözetim yapacak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama onun işlemlerine karşı nereye gideceğim ben?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Yani bir nevi Adalet Komisyonunun veya idari yargı Adalet Komisyonunun yaptığı görevlerin benzerini yapmış olacak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, onun işlemine karşı nereye gideceğim ben?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, bu, uygulamada var zaten; savcılar şu anda zaten idari denetim yapıyor

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Oraya itiraz edeceğiniz bir işlem olmaz ki.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl olmaz? Karar vermeyecek mi Üstat?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Gidersiniz yani.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Arslan bir saniye, Oğuzhan Bey’e söz vereceğim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olur mu, kararları yok mu? O kararlarına karşı nereye gideceğim ben?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – İdari yargıda dava açabilirsiniz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bir dakika... Oğuzhan Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nereye açabilirim?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal...

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, uygulamada zaten şu anda hem icra hukuk hâkimleri hem de savcılar icra dairelerinin denetimini yapıyor. Yani hem de esas defterlerinin altına “görüldü” yaptırılacak şekilde “İncelemesi yapılmıştır.” diye kayıt basıyorlar. Uygulamada olan bir işlem zaten...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değil arkadaşım, burada icra, cumhuriyet savcısının denetim yetkisini almıyor ki...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal, Mevzuat Genel Müdürlüğümüze bu konuyla ilgili bir...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Savcılığın denetim yetkisi alınmıyor.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Yani var zaten hâkim, savcı olmasının bir şeyi yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat...

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Değişik bir anlamı yok yani.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl değişik bir anlamı yok?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Zaten şu anda savcılar hem reddiyatlara hem tahsilatlara hem harçlara hepsine bakıyor icra dairesinin.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Acar.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Şimdi Sayın Başkanım, icra dairelerinin pek çok kanaldan denetimi söz konusu. Savcılık denetimi bunlardan biri ama icra dairelerinin asıl denetimi kanunun 4’üncü maddesinde -az evvel üzerinden geçildi- şu şekilde ifade ediliyor: “Her icra mahkemesi hâkimi, kendisine Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığıınca dönüştürümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler” Buraya kadarki kısım yargısal mesele. İcra dairesindeki müdür veya müdür yardımcısının kendisine gelen bir taleple alakalı vermiş olduğu kararı da eğer ilgilisi şikâyet etmek istiyorsa icra mahkemesine bunu şikâyet ediyor. Bu, yargısal; bununla ilgili hiçbir şeyimiz yok. Bu, birinci bölümüydü. Devamı şöyleydi bu maddenin, teklifle değiştiriliyor çünkü: “...şikâyetleri ve itirazları inceler...” -devamı- bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar.” Bu da şu anlama geliyordu, uygulamada şöyleydi: Ankara’yı örneklendirelim. Ankara’da yaklaşık 16 tane icra mahkememiz var, 32-33 tane de icra dairesimiz var. İcra mahkemeleri, icra dairelerini yargısal anlamda denetleyecek, idari anlamda denetleyecek. İdari anlamdaki denetimin ifadesi, dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar. Şimdi, Komisyonun, kanun gereğince Adalet Komisyonunun verdiği kararlar bugün daireler mahkemelere zimmetleniyor. Komisyon diyor ki: 1. ve 2. Daire, 1. İcra Mahkemesinde; 3. ve 4. Daire, 2. İcra Mahkemesinde gibi daireleri mahkemelere zimmetliyor ve belirli süreyle dörder ay, altışar ay bu dairelerin disiplin işleri, denetim işleri, idari gözetimleri o mahkeme tarafından yapılıyor. Bu kapsamdaki iş ve işlemler artık yargısal iş ve işlemler değil. Ne demek istiyoruz? İşte, bir memurun disipline ilişkin bir eylemi oldu, o disipline ilişkin eylemin zimmetli olduğu dönemde hangi icra mahkemesi hâkiminde ise o hâkim bunları değerlendiriyor, bunları denetliyor, bununla ilgili kararlar veriyor, disiplin kararı, örneğin. Şimdi, bizim burada yapılan şey şu: İcra daireleri başkanlığı kurulan yerlerdeki hâkimlerin yargısal görevi olmayacağından ve münhasıran bu işlere bakacağından, bir icra dairesi memurunun, örneğin disipliniyle alakalı vermiş olduğu karar -bunu bir disiplin amiri olarak verecek- disiplin amirinin verdiği karar ne şekilde değerlendiriliyorsa o şekilde değerlendirilecek.

Dolayısıyla, yargısal görevi olmadığı için bir problem teşkil edeceğini öngörmüyoruz Sayın Vekilim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Bu tartışmamız 2’nci maddeyle alakalıydı, şimdi 5’inci maddenin önergelerindeyiz.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin çerçeve 5’inci maddesi ile 2004 sayılı Kanun’un 36’ncı maddesine eklenen fıkra içerisinde yer alan “Ücreti ilgililer tarafından verilirse” ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

Gerekçe:

Maddeyle İcra ve İflas Kanunu’nun 36’ncı maddesinde değişiklik yapılmakta ve değişiklikle “Ücreti ilgililer tarafından verilirse İcra Mahkemesince icranın geri bırakılması hakkındaki karar hükmü veren mahkemeye ve icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir” ibaresi eklenmektedir. İcra mahkemesi tarafından gerek hükmü veren mahkemeye gerekse de ilgili icra dairesine gönderilecek bildirimler UYAP sistemi üzerinden ücretsiz olarak gerçekleşmektedir. Bu nedenle “Ücreti ilgililer tarafından verilirse” ibaresinin çıkartılması gerekmektedir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

6’ncı madde..

MADDE 6 - 2004 sayılı Kanunun 87 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 87- Haczi yapan memur, sicile kayıtlı mallar hariç olmak üzere haczettığı malın kıymetini takdir eder. İcabında bilirkişiye müracaat edebilir.

Sicile kayıtlı malın kıymet takdirinin bilirkişilik bölge kurulu listesinde kayıtlı ve bu konuda Adalet Bakanlığınca izin verilen bilirkişilere, bunların bulunmaması halinde listede kayıtlı diğer bilirkişilere yaptırılması zorunludur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, burada “Sicile kayıtlı malın kıymet takdirinin...” Öyle olur ki sicile kayıtlı olmayan mal için de bilirkişiye ihtiyaç olabilir. Yani burada sadece sanki “sicile kayıtlı mallarla ilgili bilirkişiye müracaat edilir.” ibaresi diğerleri muaf veya bilirkişi, icra müdürü değerini bilmeyebilir; gerçi, icra müdürünün zaten hacizle ilgili kıymet takdiri 16’ncı madde uyarınca şikâyeteye tabi.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Birinci fıkrada var...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tutanaklara geçmiyor bu şekilde Mustafa Bey.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Tanal’ın arz ettiği husus birinci fıkrada var.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam, teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada bazı adliyelerde... Yani Adalet Bakanlığı Komisyona kayıtlı bilirkişiler listesi ilde oluyor, ilçede o anda icra memurunun o arkadaşımızla irtibata girmesi sıkıntı yaratabiliyor. Yani bence evet, bilirkişilerden yararlanmak lazım, doğru; uzman kişilerden yararlanmak lazım, doğru yani hem alacaklının yararına hem borçlunun yararına ama bilmiyorum, burada sıkıntı olur mu olmaz mı; biraz daha açarsanız mutlu olurum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir açsınlar arkadaşlar yani konuyla ilgili kafamızdaki soru işaretlerinin izale edilebilmesi açısından.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, açıklamak istiyor musunuz Sayın Arslan?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Açıklamaya gerek yok aslında.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Gerek yok, tamam, teşekkür ediyoruz.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 2004 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Haczedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış mallar satış talebi üzerine muhafaza altına alınır veya ihale alıcısına teslimi hazır hale getirilir, aksi takdirde satış yapılamaz.”

“Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından 106 ncı madde hükmü saklıdır.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Konuşabilir miyiz?

AYHAN EREL (Aksaray) – Gerekçeyi okuyalım önerge bizimse.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Gerekçeyi mi okuyalım?

Önergeye geçtik, sonra size söz vereyim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olur.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin çerçeve 7’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama olur mu üstat? Söyleyeceğimiz şeyler kıymetli, belki etki edebiliriz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önerge sizin değil ama.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sizin önermeniz değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama ben öncesinden söz istedim...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam, size vereceğim söz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Nasıl?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylamıyorum, önergeyi oyluyorum sadece.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – E, peki, tamam.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, 7'nci maddede “Haczedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış mallar satış talebi üzerine muhafaza altına alınır veya ihale alıcısına teslim hazır hâle getirilir, aksi takdirde satış yapılamaz.” Bu cümle, benim bir menkul malı, satışını talep ettiğim zaman mutlak suretle muhafazayı gerçekleştirme şartına bağlıyor yani “Mahmut Tanal, sen bu menkul malın satışını istiyorsan muhafaza altına alacaksın, ondan sonra satışını yapacağız.” Doğru mu?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Doğru.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben böyle anladım.

Şimdi, arkadaşlar, burada menkul mal borçlunun evinde; ben bunu mahallinde satış yapacağım, konutunda satış yapacağım veya iş yerinde satış yapacağım yani niçin biz vatandaşı... Zaten borçlu ödeyemiyor, oradaki mal belki bir televizyon, bir buzdolabı vesairesi; kıymetsiz, çok değersiz bir şey yani buna muhafaza masrafı yaparak daha fazla bir külfet yüklüyoruz. Burada bence, bu şartı bırakın da alacaklı ile borçlu isterse muhafaza altına alır, satışı istemezse yapmaz. Ha, eğer sizin muradınız şuyse: Arkadaş, satış yapılır mal ortada bulunmaz; e, zaten mal ortada yoksa satış yapılmaz. Ha, diyebilirsiniz ki: Efendim, satış yapıldı; e, kesinleşti, teslim gittik, malı yerinde bulamadık. E, yediemin suistimali var, bununla ilgili cezaları ağırlaştırabiliriz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Mahmut Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum dostum.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Gerektiği gibi teslim edilmiyor...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani mümkünse benim sizden istirhamım: Bu madde bence ekonomik de değil, kanunun ruhuyla da bağdaşmıyor, hele, liberal hukuk sistemi açısından hiç bağdaşan bir şey değil ve burada alacaklı ile borçluyu bence sürekli tartışır hâle getirmek toplumda barış düzenimizi bozacak olan bir şey. Ya, bırakın... Mesela, burada bugüne kadar bu sorunla ilgili Bakanlık olarak size kaç olay yansıdı? En azından bu istatistiği verin, bu kanuna ihtiyaç var mı yok mu ona göre bence daha net olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, bir açıklama yapın ne olur, önemli bir madde. Yani burada ben de çalışıyorum, yani kusura bakmayın.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal, sizin görüşleriniz tutanaklara yansıyor. Eğer teklif sahipleri bu konuda açıklama yapmak istiyorsa...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama Bakanlık temsilcilerini siz bırakmıyorsunuz ki konuşsunlar.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam.

Buyurun Mustafa Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mustafa Bey Milletvekili arkadaşım, esasen Mevzuat Genel Müdürü Niyazi Bey arkadaşımızın fikirleri hakikaten önemli; değerli üstadımızın da tabii ki önemli, değerli ama yani aynı siyasi partiden olunca... Yani bırakın da doğruyu yapalım ya.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Şimdi, “Milletvekilleri kanunu hazırlamıyor.” diye eleştiriyorlar, milletvekilleri cevap verince de itiraz ediyorlar “Bakanlık yetkilileri cevap vermedi.” diye; sürekli çelişkiler yumağını yaşıyoruz yani burada.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çelişkili değil.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Şimdi, burada mevcut...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani emeğinize sağlık ama bu kanun yine Bakanlığın elinden çıkmıştır, kusura bakmayın, imzalarınıza sunmuştur.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Karşılıklı olmasın Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İşin gerçeği bu. Yani Bakanlık hazırladı, arkadaşlarımızın imzasına sundu, imza atırlar.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Burada mevcut düzenlemeyi okursanız...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anlaşılır değil mi!

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – “Mallar satış mahalline getirilmediği takdirde muhafaza altına alınabilir veya yediemin değişikliği yapılabilir.” diyor mevcut düzenleme. Bundan sonra satışları biz elektronik ortamda yapacağımız için artık bir satış mahalli yok, mezar salonu yok. Dolayısıyla malın bulunduğu mahalde de satış yok. Bir mahcuz satılacaksa önce muhafaza altına alınacak, alıcıya teslim edilecek hâle getirilecek, bu şekilde elektronik ortamda satılacak. Dolayısıyla sizin söylediğiniz hususların olması mümkün değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Yani bunun açıklaması bu.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Yeni durum farklı Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, hacizde ne diyoruz biz: Borçluya yük getirmeyecek şekilde ekonomik olması lazım. Yani bu, Anayasa -o ekonomik- 141’e dahi aykırı arkadaş yani niye zorluyoruz...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tüm borçluların günahı boynunuza vallahi, tüm borçluların günahı boynunuza! Muhafaza nedeniyle hepsinin günahı boynunuza, masraf yükletiyorsunuz borçluya!

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 8’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 2004 sayılı Kanunun 97/a maddesinin birinci fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu halde üçüncü şahıs yedieminliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz. Ancak 97 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca takibin devamına karar verilmesi halinde mal muhafaza altına

alınabilir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Söz istiyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddeyle ilgili mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeye geçtik ama Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – E biraz önce yaptık yine.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ya, şimdi, bakın...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 5'inci maddede bana söz vermediniz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 2004 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Talep için müddetler ve giderlerin yatırılması:

MADDE 106- Alacaklı veya borçlu, hacizden itibaren bir yıl içinde haczolunan malın satışını isteyebilir. Borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağı da bu hükme tabidir.

Bir yıllık süre içinde satışı istenip de artırma sonucu satışı gerçekleştirilemeyen mahcuz hakkındaki satış isteme süresi, satış isteyen alacaklı bakımından birinci fıkrada belirtilen sürenin sona ermesinden itibaren bir yıl daha uzar.

Satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması zorunludur.

Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılması ve bunlara ilişkin giderlerin tamamının birlikte ve peşin olarak yatırılması zorunludur.

Kıymet takdiri ve satış giderlerinin, sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından ilaveten muhafaza giderinin tamamı, satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılan miktarın satış işlemleri sırasında yetersiz kaldığı anlaşırsa icra müdürü tarafından satış isteyene onbeş günlük süre verilir ve bu sürede eksik miktar tamamlanmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

Bu maddede belirtilen giderler Adalet Bakanlığınca her yıl yürürlüğe konulan tarifede belirlenir.”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Söz istiyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, burada satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderinin tamamını peşin olarak yatırması zorunludur. Eksiklik şu: Süre konulması lazım. Orada, ancak eksiklerden sonra masrafın, yatırılan avansın yetersiz olması hâlinde “on beş günlük süre” deniliyor ama başından itibaren... Ben geldim, işte mahcuz malların satılmasını talep ediyorum dedim, icra müdürü de şunu diyecek: “Alacaklının talebinin kabulüne...” “Şu kadar masrafın on gün içinde yatırılmasına” veya “üç gün içinde yatırılmasına” da denilsin ki en azından o harcanan masraflar eksik çıkarsa ek bir on beş günlük süre hakkı daha doğru olur.

Bir, burada bu süre yetersiz. Yani peşin ödenir, evet, ben geldim, talebi açtım, gittim; icra müdürü dedi ki: “Ya, Mahmut Tanal, bak, benim karar vereceğim birden fazla icra dosyası var. Ben sırasına bakarım, kararını veririm, olumlu veya olumsuz.” Ben de gittim. Bana burada icra müdürünün tebliği açısından beş gün, yedi gün, üç gün gibi bence oraya bir süre konulması gerekiyor; o eksik.

İkincisi, burada “Peşin olarak...” bu sıkıntı var. Kara araçları bakımından koymuşsunuz. Niye? Muhafazada deniz araçlarının satışını isterken veyahut da hava araçlarının satışını isterken, limana çekerken, liman ücretini istemiyorlar mı? İstiyorlar. Yani bilmiyorum, hiç gemi haczettiniz mi? Ben ettim mesela, bu paraları istiyorlar. Bunu niye ilave etmiyorsunuz, bu masrafları, vesairleri? Bunu, Adalet Bakanı, her yıl bu maddede belirtilen giderleri... Ya, arkadaşlar, Adalet Bakanlığı gitti, malların muhafazasıyla ilgili ücreti nereden bilebilirsin ya? Adalet Bakanlığının işi gücü kalmadı efendim menkul malı şuradan şuraya taşıyacak, buradan buraya taşıyacak, bulması da biraz zor olur. Adalet Bakanlığının belirlediği -arkadaşlar bahsettiler- adli yediemin depoları var, lisanslı. Burada ücretler dahi uygulanmıyor arkadaşlar. Oradaki ücretler düşük olduğu için icra müdürleri gayet açık ve net bunları özel yedieminlere götürüyorlar. Özel yedieminlerin ücretleri yüksek, adli yedieminlerin ücretleri makul. Gidin, adli yedieminlerin bulunduğu yerlerde boş yer var ama özel yedieminlerde boş yer yok, yazık günah. Burada benim şahsi düşüncem: Özel yedieminlerin hepsini lisanslı hâle getirin. Yani, Adalet Bakanlığı kalkıp araç çalıştırıyorsa, taşıma işini yapıyorsa niye yediemin işini yapmasın? Yani, burada bu yanlışlığın da düzeltilmesi lazım.

Teşekkür ediyorum. Sağ olun.

Yani, icradan gelen arkadaşlarımız konuşabilirler bu konuda. Açıklayın bize yanlış mı söylüyorum? Ankara’da adli yediemin var, İstanbul’da da var. Yani kaç tane var? Niye artırmıyorsunuz bu işi? Niye özel yedieminlere bırakıyoruz?

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Bir şey söyleyebilir miyim?

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Evet, burada, ben de kara araçları bakımından muhafaza bedelleri... Şimdi, bu muhafaza bedellerini icra müdürü neye göre belirleyecek? Şimdi, bazen gidiyorsunuz borçlu araç orada, evinin önünde, anahtarı teslim etmiyor, çekici getirmek zorunda kalıyorsunuz. Bazen gidiyorsunuz, aracın anahtarı üstünde, normal aracı yürüterek götürüyorsunuz. Bazen gidiyorsunuz, aracın işte birtakım aksamalarını borçlu mahsus bozuyor, götürüyorsunuz ve “Peşin olarak yatırılması zorunludur.” diyor. Şimdi, orada icra müdürünün bunu hesap etme şansı yok. Miktar neye göre belirlenecek? Ben, avukat olarak gittim, talebimi verdim. Dedim ki: 02 AN şu plakalı aracın satışını istiyorum veya muhafazasını istiyorum. Şimdi, burada aracın yeri tam olarak belli değil. Siz, mesela, talep açtığımızda araç seyir hâlinde mi, hareket hâlinde mi, sabit bir yerde mi duruyor? Sonuçta bu araçlar mobil. Dolayısıyla burada aslında emredici bir hükümden ziyade...

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Abdurrahman Bey, isterseniz Bakanlık bir bilgi versin.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Evet, emredici yani peşin olarak yatırılması zorunludur. Şimdi, diyelim ki ben avukat olarak gittim, bana dediler ki: “Bin lira yatır.” Ben bin lirayı yatırdım ama masraf 1.500 lira, 2 bin lira çıktı. Peşin yatırmadığım için bir şikâyet konusu olduğu zaman benim talebim icra hukuk mahkemesi tarafından geçersiz kılınabilir ve dolayısıyla ortada bir yargılama süreci olabilir.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Abdurrahman Bey...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Bu da Mahmut Bey’in, Sayın Tanal’ın dediği gibi burada icra dairesine de bir şans vermek lazım. Neye göre hesaplayacak?

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Arkadaşlar, Komisyonu bir bilgilendirebilir misiniz?

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Bence, burada, kanunun dilinde bir sorun var, ben öyle düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ramazan Bey, bir cümle söyleyeceğim, belki buna da cevap vermiş olur. Özür diliyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, buradaki masraflar öyle bir ölçü olmalı ki bunları ödemek, hak arayanlar için büyük bir yük teşkil etmemeli. Yani bu büyük bir yük teşkil etmesi, aslında, hem borçlu açısından büyük bir yük teşkil edecek hem alacaklı açısından büyük bir yük teşkil edecek. Yani burada haklarını cebrî icra yoluyla arayanların devletin giderlerine hangi ölçüde katılması gerektiğini bir zorunluluk hâline getirirsek bunu uygulanamaz hâle getiririz.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, konu anlaşılmıştır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani katlanabilip katlanamama meselesi ciddi bir meseledir.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Teşekkür ediyoruz Mahmut Bey’e de.

Bu konuyla ilgili bir bilgilendirme yaparsanız arkadaşlar... Evet, Sayın Genel Müdürümüz ya da Mustafa Bey.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, lisanslı yediemin depolarıyla ilgili kanun hükmü var, uygulama yönetmeliği de çıktı, bu iş yaygınlaşıyor gittikçe.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kaç yılında çıktı babacığım? Hiç uygulanmıyor ki.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Bunun dışında, bu masraflarla alakalı olarak Bakanlık nezdinde bulunan İcra İşleri Başkanlığı, haczin başından sonuna kadar, satışın sonuna kadar gerekli yatırılacak masrafların tamamıyla ilgili bir tarife yayınlayacak. Yurt çapında bu tarifeye göre işlem yapılacaktır. Bu tarife de her yıl güncellenecek.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Teşekkür ediyoruz.

Evet, maddeyle ilgili bir önerge var, önergeyi okutuyorum.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin çerçeve 9’uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 2004 sayılı Kanunun 110'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “icra müdürü tarafından verilecek karar gereği gerekli gider on beş gün içinde depo edilmezse veya” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Madde üzerinde söz istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, Değerli Başkanım, zaten bir önceki maddelerde dedim ki alacaklı talep etti, masrafının kaç gün içerisinde yatırılması gerektiği hususunu da kararına yazması lazım. Şimdi, burada da yani talebi açıyor malın satılması için, burada süreyi çekmekle şu akla geliyor: Yani arkadaş, ben sana süre vermedim, sen talep açtın, ben kararı iki gün sonra da verebilirim iş yoğunluğu nedeniyle ve parayı da yatırmadığı için o gün, bu maddeye dayalı olarak haczi kaldıracabilecek. Yanılıyor muyum? Yanılmıyorum. Şimdi, peki, anlık olarak gidelim, gayet rahat talep açalım. Hangi icra müdürü o anda sizin talebinizle ilgili karar verebiliyor? Veremiyor kararı, iş yoğunluğundan dolayı veremiyor kararı. Peki, burada on beş günlük sürenin İcra Müdürlüğünün vermesiyle kimin hakkı, hukuku ihlal ediliyor arkadaş? Yani biz bu kanunu vatandaş için yapmıyor muyuz? Bana bir hak ihlali anlamında veya kötü bir uygulama anlamında bir örnek söyleyebilir misiniz? Ben size örnek veriyorum, diyorum ki İcra Müdürlüğü masasının üzerine 20-30 tane talep açılmış karar verilecek icra dosyası beklerken. Avukatların orada müdürün başında oturacak, bekleyecek hâli yok, müdür de diyor ki: “Kardeşim, masama koy, ben kararı veririm.” E, bu düzenlemeye göre, arkadaşlar, mağduriyeti artırırsınız. Bu, doğru bir madde değil. Mevcut olan hâlinin, on beş günlük sürenin hiçbir mahzuru yok, ne hukuken mahzuru var ne ekonomik anlamda mahzuru var ne ahlaken var alacaklı borçlu için. Yani arkadaşlar, ileriye gitmemiz gerekir ya, reform, siz geriye gidiyorsunuz, hakları kısıtlıyorsunuz; bu, doğru bir uygulama değil. Yani bilemiyorum Niyazi Bey, bu konudaki düşünceniz ne üstadım?

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Niyazi Bey, isterseniz bu konuyla ilgili...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani özür dilerim Başkanım, ben sizin yetkinizi gasbetmedim. Yani aramızdaki hukuka binaen söyledim, özür diliyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Eştâfurullah Mahmut Bey. Teşekkür ediyoruz, biz de bilgileniyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Paraya çevirmede yüzde 6 var ya, sondan ikinci fıkra: “Yukarıdaki fıkralar uyarınca satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılan miktarın satış işlemleri sırasında yetersiz kaldığı anlaşılırsa icra müdürü tarafından satış isteyene on beş günlük süre verilir ve bu sürede eksik miktar tamamlanmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.” gene veriyoruz. Yani o dediğiniz yoğunluk, icra müdürünün önündeki dosya sayısının fazlalığı gibi mazeretler...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, bu doğru bir madde değil.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama bakın, burada temel mantık Mahmut Bey şu: Temel mantığımız hızlı, seri, istismara...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Niyazi Bey, bilemiyorum, Bakanlıkta siz görevlisiniz ama bir düşünün üstat.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey...

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Ya, böyle bir şey yok. Hem soruyor hem karşılıklı konuşma, olmaz ki böyle ya!

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, lütfen dinleyelim.

Buyurunuz Sayın Güler.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - ...güvenli, bu tür böyle uzun dönem muhafaza altında kalmış malların satışıyla ilgili çıkan, sonraki aşamada uzun sürelerden kaynaklı mağduriyetlerin giderilmesi adına, gerçekten samimi satış noktasında bir talebi olan alacaklının bu manada, bu sürelerle ciddi riayet etmek suretiyle satış işlemi gerçekleştirmesi. Yoksa bir talep açarak, herhangi bir işlem yaparak bu işi uzun yıllara yaymanın da bu manada, ciddi manada sorunlar oluşturduğunu görüyoruz.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok. Başkanım, özür diliyorum, son tek cümle.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, mevcut olan uygulama, haciz düşmek üzereyken veyahut da çeklerde ciranta için bir yıl, keşide için üç yıl, çeklerde altı aylık -72’ye göre- zaman aşımını durdurmak için gelip ben bu talebi açarken parayı yatırmazsa -Sayın Yargıtay Başkanımız burada- yetecek kadar avans yatırmamışsa -sırf bu haczi düşürmemek için veya takibi düşürmemek için- bu hakkın kötüye kullanılmasıdır. Bu işlemi yapabilecek avansın da yatırılması gerektiğini emrediyor zaten. Yani onun için sizin o dediğiniz açıklama bence buraya karşı değil.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, tutanaklara geçti.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 11’inci maddede söz istiyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – 11’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 2004 sayılı Kanunun 111 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Borçlunun borcunu muntazam taksitlerle ödemeyi taahhüdü veya alacaklı ile borçlunun hacizden önce ya da hacizden sonra borcun taksitlendirilmesi için yapacakları sözleşme nedeniyle icra dairesinde düzenlenecek tutanak veya kâğıt, damga vergisinden istisnadır.”

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, Değerli Başkanım, eğer mevcut olan düzenlemeyle alacaklı ile borçlu anlaştığı zaman dosya borcunu taksitlendirme ödeme taahhüdüyle ilgili olsun, taksitlendirme olsun, sözleşme olsun, ne dersiniz deyin, borçlu ile alacaklı arasında yapılan her türlü talep ve anlaşmalar harca tabi değil, istisnası var. İstisnası şu: Ben borçluyum, siz alacaklıysanız sizden ben süre istiyorum, bana diyorsunuz ki: “Mahmut Tanal, sana kim güveniyor?” ‘Ayhan Bey güveniyor.’ Ayhan Bey, sana icra kefilisi olursa ben sana bu süreyi veririm.” Şimdi eğer Ayhan Bey, benim dosya borcuma icra kefilisi olursa kefalet harcı ancak öyle alınır. Aksi takdirde yani burada sanki mevcut düzenlemede -bana icra müdürü arkadaşlarımız anlatsınlar- hangi alacaklı ile borçlunun ödeme taahhüdü veya yaptıkları protokolle icra harcı alınır? Hiç birinde alınamıyor mevcut olan uygulamada. İstisnası icra kefaleti. Ha, eğer şuna icra kefaletini getiriyorsanız çok iyi olur.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Destekleme anlamında giriyorum araya.

Şimdi arkadaşlar, alacaklı ile borçlu vekili bir araya gelip bir taksit sözleşmesi imzaladığı zaman bunu resmîyeti dercetme anında icraya gidiyor, icra bunu onayladığı anda da tabii ki harç veriyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Vermiyor.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Yok, resmî bir sözleşme, taksit sözleşmesinde...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – İcra müdürleri kendisini garantiye almak için alıyolarlar.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Uygulamadan gelen biriyim Mahmut Bey. Taksit sözleşmesi yaptığı zaman bunu götürüp icraya verdiği zaman, eğer borçlar sukut edecek durumdaysa bununla ilgili... Burada borçlunun lehine bir düzenleme de var biliyoruz, doğru mudur?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Bu konuyla ilgili bir açıklama yapar mısınız?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, ben son cümleyi bitireyim.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Bitir, tamam.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi eğer siz icra kefaletle ilgili harç almıyorsanız bu iyi bir düzenlemedir. Niye? Zaten borçlu ödeyemiyor, üçüncü şahıs kefil oluyor, arkadaş ödemedi kolaylık sağlıyor. Eğer siz üçüncü şahsın borçluya icra kefaletiyle ilgili harç almayacaksanız iyi bir düzenlemedir; borçlunun da lehinedir, alacaklının da lehinedir, uzlaşmayı da, diyalogu da geliştirir. Eğer bu, buyusa bunu açık ve net koyun, aksi takdirde zaten uygulamada alınmıyor arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Şimdi alacaklı ile borçlu vekili bir araya gelip bir taksit sözleşmesi imzaladığı zaman, icra bunu tasdiklediği zaman bu icra anlamında resmî bir belge değil mi? Dolayısıyla harca tabidir Mahmut Bey.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İcra müdürlüğü...

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Bir dakika Abdullah Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Senin icra iflası tekrar geçirmen lazım.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Niyazi Bey, uygulamayla ilgili bir bilgi verirsiniz.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, şimdi, icra müdürü arkadaşlarımız da...

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Arkadaşlar, araya girmeyelim, tutanağa girmiyor, lütfen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya icra müdürü arkadaşlar konuşsunlar.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Ondan arz ediyorum. İcra müdürü arkadaşlarımıza da arada ben hani biz mi yanlış biliyoruz diye soruyorum. Burada bir harç yok, sadece damga vergisi var burada.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Damga resmi de yok üstat.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Efendim, arz edeyim. Arz edeyim Sayın Vekilim.

Şimdi, normal şartlarda buradaki damga vergisinden istisna edilmeye bir ihtiyaç var şu anda, böyle

bir hükme ihtiyaç var. Neden?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bana öyle bir örnek verebilir mi icra müdürü arkadaşlar, hangi işlem mesela? Ben geldim, siz alacaksınız...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Vekilim, arz edebilirim.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, lütfen karşılıklı konuşmayın.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Taahhüde ilişkin bir sözleşme sonuç itibarıyla sözleşmedir. Damga vergisine ilişkin cetvellerde 9,48 oranında bir damga vergisine... Şimdi, şöyle, damga vergisi bugün isteniyor, ödeniyor; bir zaman, 2015-2016'lara kadar hiç böyle bir ödeme olmuyor, damga vergisi yatmıyordu. Sonra bir kısım mahkemelerden “Damga vergisi alınması gerekir.”e ilişkin kararlar çıkmaya başladı. Danıştayın bu konuda alınmalı, alınmamalı şeklinde birtakım kararlar çıkmasından mütevellit bir uygulama problemi yaşanıyor. Aslında bu hükmün getirilme sebebi, bu damga vergisinin alınması, alınmaması noktasında uygulamada çıkan bu tür tereddütleri ortadan kaldırmak. Bu bir sözleşme olduğu için Damga Vergisi Kanunu'ndaki genel mantık, genel sistematik anlamında “Damga vergisine tabidir.” denebilir. Ve şöyle bir şey arz edeyim: Bu konu İstanbul icra daireleri üzerinden bizim birimimize görüşe sunuldu. Biz değerlendirdik mevzuatı, “Evet, bu bir damga vergisine tabi işlemdir.” dedik görüş olarak ama bunun da borçlunun, tarafların aleyhine olduğunu öngördüğümüz için bizim buradaki önerimiz, değerlendirmemiz uygun olduğu yönünde.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım...

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, konu vuzuha kavuştu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tek cümle.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim açıklamanız için.

Sayın Üstündağ Hoca'nın bu ödeme taahhüdüyle ilgili bahsettiğiniz işlem “Bir icra işlemidir.” diyor, “İcra sözleşmesidir.” diyor. Nasıl bu ödeme taahhüdü alınır? Borçlu aynen şöyle talep açar; borçlu geldi, söz alarak: “Ben işbu borcumun tamamının 3 bin lirasını 30 Kasım 2021'de, 5 bin lirasını 15 Aralık 2021'de, 2 bin lirasını 5 Ocak 2022'de, bakiyesini filan filan tarihte ödemeyi kabul ve taahhüt ediyorum.” der alacaklı da: “Ben borçlunun ödeme taahhüdünü aynen kabul ediyorum. Borçluya tefhim edilsin.” der veya tebliğ edilsin der. İcra Müdürlüğü bunu ya tefhim eder ya tebliğ eder. Bu, harca...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Aynı şeyi anlatıyorsun?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, eğitim aynı zamanda, burada hepimiz öğreniyoruz. Ben de arkadaşlardan çok şey öğreniyorum, ayıp bir şey değil yani.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yapma Allah aşkına ya!

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada, bu, yani, icra kefaletinde alınır, bunda alınmaz ama bu, icra kefaletini de kapsayacak şekilde olacaksa bence ilerici bir şey olur. Gelin, o zaman “İcra kefaletini de kapsar.” ibaresini koyun buraya, daha iyi olur.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, amaç hasıl oldu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, biz teşekkür ediyoruz.

Evet, Zeynel Bey, son söz...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, önce bir şeyi not düşelim, tutanağa da girsin: Burada, Sayın Tanal'ın konuşmaları, biz özellikle kendisini davet ettik Komisyona ve takip etmesini istedik yani Komisyon üyeleri dâhil, bizlerin konuşmadığı yerlerde bizim adımıza da konuştuğunu varsayarak onun bir altını çizelim.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Yok, problem değil, söz veriyoruz biz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şundan ötürü: Çünkü icra... Yani, hukuk tabii çok geniş bir alan ve belli alanlar özellikle uzmanlık gerektiriyor. Parlamentoda, uygulamada, bu alanda kendisinden daha fazla çalışan pek de kimseyi -kendi partimiz adına söyleyebilirim- görmedim. Dolayısıyla, bütün bu söylediklerinin hepsi daha iyi olsun diye tutanağa giren şeyler ve esasında da dikkate alınmasını ben öneriyorum özellikle çünkü çok hızlı da hazırlanan bir kanun teklifi.

Bir de, bir hususu daha yine dile getirmek istiyorum. Şimdi, yani, Komisyonun işleyişi bakımından böyle inanılmaz hızla falan gideceğiz diye bir motivasyon taşımamanızı da özellikle istirham ediyorum. Şundan ötürü: Şimdi, Türkiye'nin adalete ilişkin bu kadar probleminin olduğu bir yerde, her ne kadar teknik düzenlemeler de içerse 54 maddelik bir kanun teklifinin hızlı bir şekilde, işte, birkaç saat ya da bir gün içerisinde bitirilmesi düşüncesi de iyi bir düşünce değil. Makul zaman içerisinde de ara vermek lazım çünkü hem Komisyon çalışırken de özellikle alt komisyona sevk ve detaylı çalışılıp tekrar yukarıya gelmesi gibi bir uygulamayı maalesef bu dönemde göremiyoruz. Hâlbuki, bütün bunlar şunun için yani bir şey geç olsun, eziyetli olsun falan diye değil, Türkiye Büyük Millet Meclisi bir tuğla fabrikası değil, hızlı üretim yapacak diye bir şey yok, önemli olan sağlıklı bir şekilde bunun yapılması. Çok kereler sizin döneminizde getirilen kanun düzenlemelerinin birkaç ay sonra geri alındığına da şahit olduk, bunları hep birlikte yaşıyoruz, yani çok örneğim var böyle. Dolayısıyla, bunları söylemiş olayım.

Bir hususu daha dile getireceğim; şimdi yargıya ilişkin birçok problem var ve bize gelen ayrı ayrı başvurular oluyor. Herkesin, yargı içerisinde çalışan her kesimin problemleri var, dolayısıyla, ben bunlardan bazılarını, önemli gördüklerimizi de Komisyonda tutanağa geçirmemizde fayda görüyorum. Dolayısıyla, zaman zaman konuşmalarımızda da direkt kanunun içeriğiyle olmasa da maddelerde bunları tutanağa geçirmemizin önemli olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, gelen başvurulardan biri, inceledim -eminim size de gelmiştir- özellikle Kamuda Çalışan Avukatlar Derneğinin bir çalışması ki tabii, Bakanlıkça hazırlanan Yargı Reformu Stratejisi Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı'nda bu dile getirildi ve 2019'dan beri bu beklenti içerisinde, staj değil burada benim dikkat çekmek istediğim konu. Şimdi hakikaten gözden kaçıyor zannediyorum, maaş örneklerini vermiş yani hâlihazırda 1'e 4 derecede olanların benzer süre içerisinde yargıda çalışanlar arasından da örneği ve diğer memurlar açısından da, aylık aldığı maaşa baktığımızda, aynı pozisyonda 1'e 4 olduğunda polis memuru 7.746 lira alıyor, bir mahkemede yazı işleri müdürü 8.478 lira alıyor, ziraat mühendisi 9.500 lira alıyor, bakanlık uzmanı hukukçu olarak çalışırsa 10.426 lira alıyor, yine aynı süre içerisinde çalışan hâkim 16.518, kamu avukatı 7.400 lira alıyor. Ya, bu insanların yaptığı iş böyle önemsiz diye gösterilemez yani hazırlığının ben ciddiye alınmasını, burada değerlendirilmesini özellikle istiyorum. Derli toplu yani gerek makam tazminatı gerek özel hizmet tazminatı, ek gösterge hakkı verilmesi gibi planlayıp detaylı olarak sundukları şeyin ya bu kanun teklifi içerisinde ya bir dahakinde muhakkak değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN - Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, arkadaşlar, İcra İflas Yasası'nda değişiklik öneren teklifi görüşüyoruz, teknik katkı sunan

bütün arkadaşları da can kulağıyla dinliyoruz, not alıyoruz, bilgileniyoruz da. Mahmut Bey'e bu konudaki hassasiyetlerinden, gayretlerinden dolayı teşekkür ediyoruz. Önergelerle ilgili, maddelerle ilgili teknik bütün açıklamaları değerlendireceğimizi de özellikle Komisyon üyelerimizin huzurunda dercediyoruz.

11'inci madde üzerinde önerge yok.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 2004 sayılı Kanuna 111 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Borçluya satış yetkisi verilmesi:

MADDE 111/a- Borçlu, kıymet takdirinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde haczedilen malının rızaen satışı için kendisine yetki verilmesini talep edebilir. Kıymet takdiri yapılmadığı durumlarda borçlu da kıymet takdiri yapılmasını isteyebilir. İcra müdürü, kıymet takdirinin kesinleşmesinden sonra cebri satış işlemlerini durdurarak borçluya onbeş günlük süre verir. Borçluya verilen sürenin başlangıcından üçüncü fıkra uyarınca verilen icra mahkemesinin kararına kadar geçen sürede alacaklı bakımından satış isteme süresi işlemez.

Rızai satışta bedel, malın muhammen kıymetinin yüzde seksenine karşılık gelen miktarı ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak bu aşamaya kadar bu mahcuz için yapılan takip masrafları toplamından az olamaz.

Borçluyla anlaşılan alıcının belirlenen bedeli birinci fıkra uyarınca borçluya verilen onbeş günlük süre içinde dosyaya ödemesi halinde icra müdürü, gerekli bilgi ve belgeleri temin ettikten sonra yukarıda belirtilen şartların bulunduğunu tespit ederse satışın onayı ile malın devir ve teslim işlemlerinin yapılmasına karar verilmesi için dosyayı derhal icra mahkemesine gönderir. Mahkeme, en geç on gün içinde yapacağı inceleme sonucunda dosya üzerinden talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verir. Kabul kararıyla malın mülkiyeti alıcıya geçer ve tüm hacizler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir. Ret kararı verilmesi halinde yatırdığı bedel alıcıya iade edilir.

Bu madde uyarınca yapılacak satışlar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde bu Kanunun diğer hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, şimdi kimseye söz vermeden önce, borçluya bir hak tanınıyor. Arkadaşlar, isterseniz “Borçluya bu hak niye verildi, hangi ihtiyaçtan doğdu?” bu konuyla ilgili, kanun teklifi sahibinden ya da Bakanlıktan bir açıklama olursa ondan sonra söz vereyim.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Buyurduğunuz gibi böyle bir hak şu anda yok yani borçlunun cebri icra sürecinde haciz konmuş malını kendi rızasıyla satmak yani cebri icra otoritesinin elinden almak suretiyle kendi arzu ettiği kişilere satmak şeklinde bir yetkisi yok. Uygulamada böyle bir ihtiyaç aslında göze çarpıyor. Birinci sebep: Muhammen bedelin yüzde 50'sinin asgari şart olması. Borçlu diyebilir ki -ki dedi uygulamada bunları çok gördük- “Ya benim malım kıymetli, ben malımı eğer yüzde 50'nin ötesinde bir rakama satabilsem hem içim rahat olur hem alacaklılar daha fazla tatmin olur, iki tarafın da menfaat dengesi

üst düzeyde toparlanır. Fakat satışa çıkıyoruz, ihaleye çıkıyoruz, bir sürü masrafa sebep oluyor, ödenecek bir sürü vergi için içerisine giriyor.” Alacaklıya gidecekken borçlunun o malının parası, işte farklı aygıtlara, farklı masraflara gidiyor. Dolayısıyla, borçluya böyle bir hak tanınması, borcun kapatılması ve alacaklının tatmin olması anlamında kıymetli.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Peki, istismar edilebilir mi bu?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Arz edeyim Başkanım.

Burada şu yapılabilir... İstismar edilmez mi? Edilebilir, yeni bir müessese, hep beraber göreceğiz ama yüzde 80’lik bir muhammen bedel kıymetli. Bu, takdire bağlıdır, heyetimiz buna yüzde 90 diyebilir, yüzde 85 diyebilir. Bu, heyetin takdirine vabestedir. Ne olabilir burada? Bir muvazaalı anlaşmayla kıymet takdiri üzerinde... Normalde işte 500 bin liralık bir malın 300 bin liralık bir kıymet takdiri yapıp onun yüzde 80’i üzerinden daha düşük bedelle bir birtakım manipölasyonlar yapılır ama “Kıymet Takdirine İtiraz” diye bir müessesemiz var. Dolayısıyla, o müessesenin işletilmesi suretiyle bu handicap ortadan kalkabilir.

Bir başka mesele, Mahmut Tanal Bey dile getirdi yani rızai bir satış imkânı veriyorsunuz, borçlu bir başka kişiyle anlaşmak suretiyle yüzde 80 üzerinden bu olayı manipüle edebilir, fakat burada, bu dediğiniz cebri icrada da söz konusu olabilir yani burada mesele yeni bir alacaklı uydurmak. Gerçekte olmayan bir alacaklıyı uydurarak sisteme katmak ve haciz koydurmak söz konusu mala. Bu, cebri icrada da olabilir. Cebri icrada yüzde 50 üzerinden bu tehlike varken burada yüzde 80 gibi biraz daha korumacı bir noktaya çıkıyoruz.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Borçlu lehine.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Borçlu lehine.

İkinci olarak da Sayın Başkanım, vev ki böyle bir muvazaa durumu var, burada sistemimizdeki gerek İcra İflas Kanunu’nun 277’nci maddedeki iptal davası açma hakkı gerekse Borçlar Kanunu’ndaki muvazaa hükümlerinden önce bir dava açarak onu iptal ettirme hakkımız zaten sabit ve var, bu yollara gidilebilir. İspatlanabilir mi? Uygulamada ispatlanabilir, bunlar kolay işlerdir ama cebri icrada da kolay değil, burada da kolay değil. Ama birtakım objektif veriler üzerinden meseleye girildiğinde ispatı söz konusu olabilir.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, Niyazi Bey teşekkür ediyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım şunu da ekleyeyim: Bir defa, borçlar açısından en fazla şikâyet de özellikle taşınmaz mal satışlarında. Eğer kendi imkânı olsa yakın akraba veya diğer kişilerle beraber daha yüksek bedelle satacağına dair haczedilmiş taşınmazla ilgili işte icra talep edilmeden dolayı yüzde 50’lik bir imkânla ve borçlularının da birçok noktada dediği gibi Niyazi Bey’in, işte vergi alacakları, işte yediemin ücretleri vesaire diğer masraflara gittiğinden yola çıkarak kendileri açısından da böyle bir mağduriyetleri olduğunu ifade ediyorlar, birçok araştırmada bu yansımış durumda. Bu yönüyle de bir karşılık buluyor, bunu ifade etmek istedim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Niyazi Bey, benim anladığım mahcuz malın alabildiğine yüksek fiyata satılması için borçlu da eğer birini bulabildiyse böyle bir imkân getiriyor, yanlış anlamadım değil mi?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Doğru.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN - Evet Mahmut Bey...

MAHMET TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Niyazi Bey dedi ki: “Kanunumuzda, borçlunun mallarını satmasıyla ilgili bir madde yok.”

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Rızayla...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, mevcut olan İcra İflas Kanunu’nu aynen okuyorum, madde 113: Alacaklı talep etmeden borçlunun talebiyle de satış yapılabilir.” diyor. Baki Kuru Hoca da söylüyor, diğer hocalar da söylüyor. Yani burada “yüzde 80” ibaresi, “80”i çıkarın, baremi çıkarın ben size yürekten katılıyorum. Bu “80”i eğer, sadece bir alacaklı olsa yine, ben size katılıyorum. Ben, borçluyum, burada öyle oluyor ki 10 kişi benden alacaklı. Benim gayrimenkulüm 1 milyar yapıyor ama değer tespiti, sizin dediğiniz şekilde... Arkadaşlar, bilirkişilerin gayrimenkul değer tespitlerinin ne kadarı üzerinde... Şu anda icra portala girin, “icra.gov.tr”ye girin, “icra.gov.tr”de bugün yapılan ihalelerin satış muhammen bedeli de belli, kaç paraya satıldığı da belli. Aşağı yukarı, taşınmazların, icrada, bilirkişide tespit edilen değerlerin yüzde 99’u muhammen bedelin üzerinde satılmıştır; 1 milyarsa 1 milyar 100, 1 milyar 200, 1 milyar 300’e satılmıştır arkadaşlar.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Peki, yüzde 80 olması daha iyi değil mi o zaman?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Düşük, alacakları mağdur ediyor.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Daha yüksek olsun diyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii, yani bu, serbest rekabet piyasasını engelliyor Sayın Ramazan Başkanım. Yani burada muhammen bedel bilirkişi tarafından 1 milyar tespit edilmiş, yüzde 80’i 800 bin lira. Arkadaş, ben size açık, net diyorum, icra portala girin, “icra.gov.tr”ye girin, Kadıköy’de, Suadiye’de, burada Çankaya’da, mahalle isimlerini veriyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Bir dakika... Destekleme anlamında...

Niyazi Bey, burada asgari hak tayin edemez miyiz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım şöyle: Sadece bir istisnai durum var; birden çok alacaklının olduğu icra takip dosyalarında ortaya çıkan bu rakamın alacaklılarının itiraz etmemesi diye bir şey kullanılabilir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Muvafakatı” diyebilirsiniz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “Muvafakat” demeyelim de.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İtiraz olmaz, bakın, haberi olmayacak. Tebliğ şartını getir o zaman.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tamam, o olur, teknik yapılır yani birden çok şey olabilir.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, o zaman, biz, bunu Genel Kurula kadar bir çalışalım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yoksa diğer yönleriyle beraber tek alacaklının olduğu, diğer hususların olduğu şeylere zaten katılıyorsunuz, problem yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani burada mutlaka Bakanlığın elinde bence bir veri vardır yani bu satışların “icra.gov.tr”de girin bakın, tespit edilen o değerın üzerinde en az 200, 300, 400, 500 hatta bazıları var ki 1 milyona yakın fark eden yerler var arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, Mahmut Bey, biz teşekkür ediyoruz.

Abdurrahman Bey, buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Şimdi, bu maddeye baktığımızda, kurgu, sadece

tek borçlu üzerine yapılmış. Peki, birden fazla borçlu olursa mesela, bazen ortaklığın giderilmesi davalarında olabilir veya müşterek mülkiyete konu olaylarda birden fazla borçlu oluyor, buradaki borçlular arasında bu yetki nasıl dağıtılacak? Kim başvuracak? Buradaki kriterler ne olacak? Bu maddenin kurgusu tek borçlu üzerine yapılmış ama uygulamada bazen 100 bazen 200 kişilik borçlular da oluyor, kim başvuracak, hangisi öncelikli? Birisi başvurdu öbürü kabul etmek istemedi, ne olacak? Yani burada üstün yarar hangi borçlunun olacak, borçluların hukuk karşısındaki hakkı nasıl korunacak? 5 borçlu bir dosya düşünün, birisi rızai kıymet takdiri için başvuru yapıyor, diğerleri buna muvafakat vermiyor, nasıl çözülecek bu mesele?

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Abdullah Bey, bu konuyla ilgili bir bilgi alalım.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, paraların paylaşılması para icra dosyasına yatacak, 206’ncı maddedeki usullere göre para paylaşılacak. Yalnız burada, bu yüzde 80 oranıyla alakalı arkadaşların kafasında bir şey var, bunu Genel Kurula kadar değerlendirelim. Genel Kurula kadar herkes, bu konuda, nasıl bir değerlendirme yaparsa, bunu değerlendirelim inşallah.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ramazan Başkanım, izaleişiyyu davasında ileride bu olacak.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, Sayın Subaşı, buyurun.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, çok alacak olması hâlinde, değerli mülklerde bu tür anlaşmalar mutlaka olur hâle gelecektir. Yani çok değerli bir mal düşünün ve çok alacaklı var, borçluya yaklaşıp birileri “Anlaşalım.” diyecektir ve kendi malını ucuza aldıktan sonra hatta dışarıdan para da verebilir borçluya, onu tatmin eder ama birçok alacaklının parasını karşılayabilecek bir mal iken karşılayamaz hâle gelir ve diğer alacaklıların hakkı burada haleldar olur, ben de aynen katılıyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Dediğiniz doğru ve cebri icrada da bu mahzurlar var tabii ki de... Anladım dediğinizi.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Ama şimdi elektronik satışlar ile mafya vesaire baskılardan kurtulmuş olan satışlar yine böyle bir satış işlemiyle, böyle bir yetkiyle ona benzer uygulamalar çok olacaktır

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mümkün mertebe, evet.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Hele her kıymetli malın mutlaka bir alıcısı anlaşmaya yaklaşacaktır. Onun için fazla alacaklı olan satışlarda, alacaklısı fazla olan hâllerde çok tedbir almak ve madde üzerinde düşünmek ve gerekli tedbirleri aramak gerekir. Gerçekten üzerinde düşünülmesi, gerekli tedbirlerin alınması gerektiğine ben de inanıyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Teşekkür ediyoruz, güzel bir konuda, güzel bir tartışma oluyor.

Evet, Ayhan Bey...

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkan.

Ben, teknik bir konuya girmek istiyorum.

Niyazi Bey, şimdi, burada, 111’inci maddenin birinci fıkrasının ilk cümlesinde yer alan “haczedilen” ifadesi aynı zamanda rehinli ve ipotekli malları da kapsıyor mu? Yoksa “haczedilen” ifadesinden sonra “hacizli, rehinli, ipotekli malın” şeklinde bir düzenleme daha açık olur mu diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, Niyazi Bey...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR –

Sayın Başkanım, borçlunun birden fazla olması ve alacaklının birden fazla olması ihtimalleriyle alakalı birkaç ifadede bulunmak isterim.

Şimdi, izaleişiyyu davaları bakımından borçlumuz ya iştirak hâlinde maliktir ya müşterek maliktir. Burada görüldüğü gibi önce malı satmak üzere yetki alacak. Eğer iştirak hâlinde mülkiyet söz konusuysa zaten burada tek bir borçlunun yetkisi yok, bunu alacaklarsa beraber alacaklar.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Oy birliği.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Beraber alacaklar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, icra hâkimi yetkiyi veriyor 93’e göre.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Mahmut Bey, mantık itibarıyla arz ediyorum. Yani iştirak hâlinde mülkiyette hissedarlardan bir tanesi, herhangi biri hepsinin sahibi olması hasebiyle birlikte alacaklar bu yetkiyi, birlikte alamıyorlarsa evvela iştirak hâlindeki mülkiyetin müşterek mülkiyete çevrilmesi talebi gerçekleştirilecek, herkesin hissesi belli olacak ve dolayısıyla herkes kendi hissesi üzerinden bu maddenin uygulamasını isteyebilecektir.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, mesele anlaşılmıştır.

Teşekkür ediyoruz.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Bir cümle arz edeyim Başkanım.

Malumunuz Mustafa Bey de bahsettiler, 206’ncı maddemiz var. O hacizli malda birden fazla alacaklı varsa -bunlar rehinli olabilir, ipotek sahibi alacaklılar olabilir, hiç problem değil- dosyaya giren para sıra cetveli çerçevesinde ödenecek ama burada bir ön şart var; yüzde 80’in bir, satış masraflarını, ikinci olarak da rehinli alacaklılar bakımından onların miktarını karşılaması gerekiyor, bir ön şart da bu var Başkanım.

Arz ederim.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Evet, Süleyman Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Aslında, bunu çürütecek bir cümle söyleyeyim.

İpotek ve teminat altına almaya siz gittiniz, gidip o teminat alacaklısıyla anlaşmanız gerekir. Birinci sıradaysa diğer boş alacaklı bununla anlaşamayacaksınız ki. Eksik yani.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, lütfen... Tutanaklara geçmiyor zaten.

Süleyman Bey, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, şimdi, bu yeni bir madde, hacizli malın satışının borçlu tarafından yapılmasına ilişkin usul ve esaslarla ilgili çözümlemeler. İşte, biz, bunun için nitelikli yasama açısından “Adalet Komisyonunda bu iş tartışılın ama tartışılmadan önce bu tür yeni düzenlemelerle ilgili olarak alt komisyon kurulsun.” diyoruz. Bu alt komisyon kurulma talebimizin nedenlerinden birisi bu.

Şimdi, biz, bunu Meclise kadar düşünelim, Genel Kurula kadar düşünelim. Kimler düşünsün? Bizler düşünelim. Şimdi, teknik konular bunlar, bir alt komisyon kurmuş olsaydık bu gibi yeni maddelerin oluşumunda daha rahat hareket ederdik.

Şimdi, bu maddeyi incelediğimiz zaman alacaklıların alacakların tahsilini engelleyecek durumlar ortaya çıkabilir gibi bir kuşku var. Bu çerçevede, uygulamada muvazaa yapılmasına ya da inançlı işlem tesis edilmesine neden olabilecek sıkıntılar doğabilir, bu çerçevede de yaklaşıma girmek lazım.

Arkadaşlar bu maddeyi değerlendirirken inançlı işlem tesis edilmesine engel olabilecek, muvazaaya engel olabilecek neler yapılabilir onu da araştırmamız gerekiyor.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, teşekkür ediyorum.

1 önerge var maddeyle ilgili.

Okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin çerçeve 12'nci maddesiyle 2004 sayılı Kanun'a eklenen 111/a maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesinde yer alan "haczedilen" ifadesinin "hacizli, rehinli ve ipotekli malın" şeklinde değiştirilmesini ve yine aynı fıkranın ilk cümlesinde yer alan "kendisine yetki verilmesini talep edebilir" ibaresinin "kıymet takdiri tebliğ edilen icra dairesinden kendisine yetki verilmesini talep edebilir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13-2004 sayılı Kanuna eklenen 111/a maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış:

MADDE 111/b- Haczolunan malın satışı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine entegre elektronik satış portalında açık artırma suretiyle yapılır.

Açık artırmada teklif verme süresi yedi gündür.

Açık artırma, ilanda belirtilen gün ve saat aralığında ve teklif verme yoluyla yapılır. Teklif verenlerin kişisel bilgileri, artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç hiç kimse tarafından görülemez ve bilişim sisteminde gösterilemez.

Teklifler arasındaki fark, satışa çıkarılan malın muhammen kıymetinin binde birinden ve her halde yüz Türk lirasından az olamaz.

Açık artırmada en yüksek teklifi veren, artırma süresi içinde kendisinden yüksek bir teklif verilmedikçe teklifini çekemez ve teminatını alamaz.

Açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklifin verilmesi halinde açık artırma bir defaya mahsus olmak üzere on dakika uzatılır.

Elektronik satış portalında satış işlemlerinin güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini engelleyen veya elektronik satış sistemi ile ihale alıcılarının hak ve menfaatlerine zarar veren internet siteleri hakkında, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 8/A maddesi hükümleri uygulanır.

Elektronik satış portalının işleyişini ya da güvenliğini tehlikeye sokan veya satış portalına erişimi engelleyen ya da zorlaştıran nitelikte eylemlerde bulunan gerçek ve tüzel kişilerin, satış portalına girişi Adalet Bakanlığınca üç ay süreyle engellenir. Engelleme işlemi, derhal uygulanmaya başlanır ve satış portalının ilgili kişilerin görebileceği bir bölümünde duyurulur. Bu işleme karşı, duyuru tarihinden itibaren onbeş gün içinde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Hâkim, başvuruyu ivedi olarak karara bağlar. Başvurunun yapılmış olması ihalenin tamamlanmasını engellemez.

Teklif verme süresi içinde bilişim sisteminin bakımı veya iyileştirilmesi için gerekli olan işlemler yapılabilir. Bu işlemler, ihalenin geçerliliğini etkilemez.

Bu maddenin uygulanmasına ve mahcuzların elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Söz istiyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, burada “Teklif verenlerin kişisel bilgileri, artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç hiç kimse tarafından görülemez ve bilişim sisteminde gösterilemez.” diyor. Bu sistemi işleten kaç görevli olacak? Tek kişi mi? Yok. Burada icra satışıyla ilgili ne yapıyoruz? Bir icra müdürü tarafından icra memuru görevlendiriliyor, “Bu satış işlemini Ali veya Ayşe yapacak.” diye görevlendirme yapıyor. Aslında bu ibare yerine “icra satış yetkili memur dışında” ibaresi daha doğru olur. Yani burada “sistemi işleten kamu görevlileri” ibaresiyle, o sistemin içerisinde kaç kişi varsa hepsi görebilecek. Buradaki amaç eğer gerçekten Kişisel Verilerin Korunması Kanunu amacını taşıyorsa, “icra satışına görevlendirilen icra memuru arkadaşımızın dışında” demek lazım. Hepsine eğer “sistemi işleten kamu görevlisi” dersiniz bu doğru olmaz; bu bir.

İkincisi; yani öneriyi de sunuyorum...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bu sistem ama Adalet Bakanlığı UYAP’tan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben bitireyim Abdullah Bey yani ne olur...

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Abdullah Bey, size de söz vereceğim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben sizi dinliyorum ve keyifle öğrenmek de istiyorum. Bu bilgiyi de veren arkadaşlara, herkese teşekkür ediyorum yani öğrenme hakkı açısından.

Şimdi, burada geliyoruz, “Açık artırmada en yüksek teklifi veren, artırma süresi içinde kendisinden yüksek bir teklif verilmedikçe teklifini çekemez ve teminatını alamaz.” Ya, arkadaş, insanlar otuz kırk yıl evli kalıyor, eşiyle anlaşıyor, boşanıyor. Siz öyle bir şey yapıyorsunuz ki... Bu elektronik ortamda gece on ikiye kadar ben size teklif verebiliyor muyum? Verebiliyorum. Peki, verebiliyorum. Sabaha kadar düşündüm, bir yerde alacağım vardı, o gün de saat ikide icra müdürüne -normal- satış olacak; bu saate kadar baktım, düşündüm, param gelemeyecek ve ben satıştan vazgeçtim vesaire. Gelin, muvazaalı, anlaşmalı ihaleye girecekler açısından bunu yapmak istiyorsak şöyle yapalım: Nedir? Ya, işte, ben Mahmut Tanal ihaleye girdim, beyefendi de girdi ihaleye. Ben 1 milyon verdim, beyefendi de kalktı, 1,5 milyon verdi. Kalktı, o vazgeçti, benim de üzerimde hiçbir şey yok. Maksat, aradaki beyefendinin vazgeçmemesi açısından onu mecbur, icbar etme amacıyla... Bu, bu gayeyi taşıyor, ben gayenin farkındayım ama bence bunun yerine kişiyi caydıracak “Teminatı yanar.” deyin, “Teminatı -yüzde 10 düşükse- yüzde 20, yüzde 30.” diyelim. Zaten burada şu hüküm de var, geleceğiz: Burada 133’üncü maddeyi uygulamada kaldırıyorsunuz yani burada zaten en yüksek teklifi ben verdim, ben

ondan çekilince diğer arkadaşımıza kalacak. Zaten mevcut olan 133'üncü maddeyi ilerleyen maddelerde kaldırmazsanız aradaki farktan zaten ben sorumluyum yani o aradaki farkı -sorumluluk varken- bu şekilde icbar etmek bence doğru bir şey değil; bir. İkincisi, devam ediyoruz: "Açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklifin verilmesi hâlinde açık artırma bir defaya mahsus olmak üzere on dakika uzatılır." Bu da doğru değil. Saat birde icra müdürlüğü kalktı, görevli olan satış memuru arkadaşımız muhammen bedelle ihaleyi açtı, bu arttı geldi işte 1 milyon 200'e; en son on dakika kaldı, kalktı Ayşe Hanım verdi bir teklif; on dakika içerisinde artıran olur, yarım saat sürmesine izin vermiyor. Arkadaşlar, Yargıtayın kararları var. Eğer bu ihale mesai bitimine kadar artırılıyorsa artırılır ama bu, şu şekilde: "Ben bekliyorum." değil, gayet açık ve net: Seri bir şekilde; efendim, 1 milyon 100; 1 milyon 150; 1 milyon 125... Böyle gittiği zaman siz bu on dakikayı koyarsanız rekabet imkânını ortadan kaldırırsınız. Şunu söylemiyorum tabii ki: 1 milyon 150 verdi, icra müdürlüğü "Teklif artıran var mı?" dedi. 3 sefer diyecek, dedikten sonra artıran yoksa sonuçlandıracak. Yani icra müdürlüğü "Ben on dakikayı tutturuyorum..." Devam eden varsa? Bence, seri bir şekilde teklifler devam ediyorsa, pey ileri sürülüyorsa bunu son on dakikayla sınırlamak doğru değil diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, Mahmut Bey'e teşekkür ediyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Cevap verelim hemen.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Abdullah Bey bu konuyla ilgili bir açıklama yapsın, sonra diğer arkadaşlara söz vereceğim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - 7'nci günün sonunda değil mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Mahmut Bey, tabii, özellikle son dönemde -yani İcra İflas Kanunu'nun dışında- özellikle bankalar kendi uhdesinde bulunan birçok taşınmazı internette bu şekilde bir açık artırma modeliyle beraber satışa sunuyor. Demek ki Mahmut Bey çok izleyemiyor. Bu pey sürme süreçlerinin son dakikasında -işte insani hâllerdir yani bir lavabo ihtiyacıdır, başka bir şeydir- kesinleşeceğini düşünüyordur ama kendisinin artırma şeyi vardır; bu on dakikalık süre onunla ilgili bir durumdur. Çünkü baktığımızda, bu uygulamalarda o son dakikadaki yoğunlaşma ve pey sürme hadiseleri çok fazlasıyla artıyor; bu, uygulamalardan da ortaya çıkan bir şey. Bu insani durumu da ortadan kaldırma adına, eğer son on dakika içerisinde bir şey gelişmişse bir on dakika uzatımı yine borçlu lehine yani gayrimenkul için oluşabilecek rakamları daha ciddi sağlama adına bir düzenlemedir. Bir defa bunu söyleyelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ona bir parantez açabilir miyim izninizle?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok, ben tamamlayayım.

İkincisi: Bakın, burada "Açık artırmada teklif verme süresi yedi gündür."den sonra...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onda sorun yok, yedi gün.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tamam.

...sizin, artırma süresi içinde yani bu artırma süresi olan yedi gün süresi içerisinde, UYAP sistemindeki Bilgi İşlem Genel Müdürlüğümüzden itibaren -uhdesinde- icra müdürlüğündeki sorumlu zincire kadar o yedi günlük süre içerisinde, görevli hangi arkadaşlarsa... Buradaki, teknik görevli arkadaşlar da olabilir yani bu sistemin güvenliğini sağlayan, elektronik, işte bilgisayar uzmanı arkadaşlar da olabildiği gibi, yine icra memuru arkadaşlar da olabilecektir. Yani bu zincir bir bütün, kurulan sistem; bilişim sistemi bir zincirleme halka ve bir durum. Dolayısıyla, o yönüyle "Bilişim sistemi işleten kamu görevlileri." diyoruz, bir bütün olarak ifade ediyoruz. Onların görülmesine açık

olacak ki sistemde herhangi bir olumsuzluk meydana geldiğinde, o güvenceyi, o olumsuzluğu giderecek tedbirleri alabilirsiniz, o yönüyle ifade ediyoruz.

Yine bu mevcut sistem, tabii, mutlaka güvenlik şeylerinin çok üst seviyede olması gereken bir durumdur. Ona göre de bunu kötüye kullanabilecek veya istismar edecek, farklı bir şekilde niyet taşıyacaklar -sizin de ifade ettiğiniz gibi- olabilecektir. Bununla ilgili de ileride bu manada herhangi bir olumsuzluk olacağını ben düşünmüyorum. Bu mahiyetiyle beraber, sistemde bu ifadelerle beraber karşılık bulacağını düşünüyoruz.

Arz ederiz Başkanım.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, iki cümle izin....

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mustafa Bey, siz...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ağabey, iki cümle ver, ne olacak sanki.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Vereceğim, vereceğim, konuşsun ondan sonra.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, Bilgi İşlem Genel Müdürümüz burada. Bu kişisel verileri korumayla alakalı Bilgi İşlem Genel Müdürümüz açıklama yapabilir, onu dinleyelim.

Onun dışında da Sayın Tanal'ın ifade ettiği gibi, iki ihale arasında fark falan yok, onlar eskide kaldı. Onun dışında, icra müdürünün “Satıyorum, satıyorum; sattım.” demesi de yok, bunlar tamamen dijital ortamda gerçekleşiyor. Sizden sonra birisi pey sürdüğü anda siz teminatınızı çekebilirsiniz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Biz de bir şeyler söyleyelim, sonra cevap versin. Bizlerin de söyleyeceği şeyler var.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, Mustafa Bey, siz devam edin.

Arkadaşlar, lütfen...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sizden sonra birisi pey sürdüğü anda siz teminatınızı çekebilirsiniz, ihaleden çekilebilirsiniz. İki ihale arasında fark vesaire söz konusu değil. Kanunun tamamında da düzenlenmenin tamamında da önceki kanundaki gibi “İki ihale arasındaki farktan ihaleye katılan sorumludur, vesairedir.” böyle bir hüküm yok.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, özür dilerim, siz şunu...

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, bir dakika... Söz veriyorum.

Hemen kısaca...

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sayın vekil arkadaşımız dedi ki, Mustafa Bey: “Burada, artık, dijital ortamda satış...” Yani icra müdürü burada saat 23.30'da -yeni düzenlemeye göre- bitiyor, ertesi gün satışa devam etmeyecek mi? Edecekse eğer yine internet ortamında mı yapacak satışı veya da kalkıp işte saat 14.00'te verilen satışta -fiziki anlamda alıcılar gitti- icra müdürüne gitmeyecek mi? Mezatı kaldırıyor musunuz yani?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, çok özür dilerim. Diğer sorular da olabilir, Bilgi İşlem Genel Müdürümüz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani burada...

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Sorular alındı, Mahmut Bey, tamam.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “Sistem değiştiriliyor...” Yok...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum, bitiriyorum Başkanım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hiçbiri olmayacak Mahmut Bey.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, Süleyman Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir dakika... Bitiriyorum ya...

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, tamam, anlaşıldı mesele.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Eski sistemin hiçbiri yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, burada...

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, tutanağa girmiyor şu an.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Açın bir zahmet mikrofonu, tutanağa girsin.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Ya, açtık mübarek, tamam.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, şimdi “On dakika ara veriyorsunuz.” diyorsunuz ya... Arkadaşlar, büyükşehirlerde bu ihaleyi kovalayan o on dakikada gidip dışarıda anlaşıyorlar, geliyor içeride ona göre pey veriyorlar. Dışarıda birbirine para veriyorlar...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Eski sistemin hiçbiri yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, arkadaşlar yani bu işin... Çok özür dilerim yani diyeceğim ama dilim dönmüyor demeye.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hakkâri’den bile girebileceksin.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Ya, her yerden girebilir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada düzenli bir şekilde pey sürülürken bırakın on dakikayı, arayı koymayın; düzenli yarım saat sürecekse sürsün, bir saat. Yani mezarı kaldırıyorsunuz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok öyle bir şey. Mezat yok Mahmut ağabey.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mahmut Bey, mesele anlaşılmıştır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, vallahi mesele anlaşılmamıştır.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok öyle bir şey.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Lütfen arkadaşlar...

Evet, Süleyman Bey...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, bu yeni düzenlemeyle açık artırmada fiziki usul terk ediliyor, tamamıyla elektrik usul benimseniyor. Burada üç noktada itirazlarımız var. Birinci nokta: “Teklif verenlerin kişisel bilgilerini hiç kimse görmeyecek ve bilişim sisteminde gösterilemeyecek. Artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç.” diye belirlenmiş. Burada, kişisel verilerin korunması, özel hayatın gizliliği ilkesinin ihlal edilmemesi için bu durum açık bir biçimde ortaya konulması gerekiyor diye bir itirazımız var.

Daha sonra “Teklifler arasındaki fark, satışa çıkarılan malın muhammen kıymetinin binde 1’inden ve her hâlde 100 TL’den az olmayacak. En yüksek teklifi veren, artırma süresi içinde kendisinden daha fazla teklif verilmedikçe teklifini çekemeyecek, teminatını alamayacak, açık artırma süresinin son on dakika içinde yeni bir teklif verilerse açık artırma sadece bir kez on dakika uzatılacak.” diyor. Burada usulsüzlüğe mahal verebileceğinden söz konusu hükme biraz daha temkinli yaklaşmalı, tartışmalıyız

diye söylüyorum.

Bunun dışında, e-satış portalında satış işlemlerinin güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini engelleyen e-satış sistemiyle ilgili, ihale alıcılarla ilgili internet siteleri hakkında belirli bir sistem kurulmuş. (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Lütfen arkadaşlar, hatibi dinleyelim.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – “Söz konusu işleme karşı duyuru tarihinden itibaren on beş gün içinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’na göre sulh ceza hâkimliğine başvurulabilecek. Hâkim, başvuru hakkında ivedilikle karar verecek ancak başvurunun yapılmış olması ihalenin tamamlanmasını engellemeyecek.” diyor. “Ancak başvurunun yapılmış olması ihalenin tamamlanmasını engelleyemeyecek.” maddesi var. Burada bizim itirazımız, idarenin müeyyideye konu fiili tespiti hususunda ehil olmaması gözetildiğinde, yargısal mekanizmanın ihale sürecini durdurulmamasına, mülkiyet edinmeye talep hakkı, anayasal hükümlerle ilintili internete erişim hakkı bakımından biraz daha dikkatli yaklaşılmalı, tartışılmalıdır.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – İtirazınız nerede? İzahata kavuşması.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – İşte, bu başvurunun yapılması ihalenin tamamlanmasını engellemeyecek ki.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Biliyoruz, evet.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bu çerçevede, yargısal mekanizmanın ihale sürecini durdurulmaması bu haklar açısından biraz daha temkinli yaklaşıma neden olması gerekir.

Bir de son itirazımız: “Teklif verme süresi içinde bilişim sisteminin bakımı veya iyileştirilmesi için gerekli olan işlemler yapılabilir. Bu işlemler, ihalenin geçerliliğini etkileyemeyecek.” diyor. Burada ise bu bilişim sisteminin bakımı ve iyileştirilmesi için işlemler yapılabilir ya “Teklif verme süresi içinde ihalelerde bilişim sistemine müdahale olabilir, bu müdahaleyle yolsuzluk yapılmasına neden olunabilir.” diyerek bu maddenin de ayrıca dikkatli bir şekilde düzenlenmesi gerektiğine inanıyoruz.

Teşekkür ederiz.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Teşekkür ediyoruz.

Evet, Turan Bey...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Süleyman Bey’in ilk söylediği konuya ben de katılıyorum, kişisel verilerin korunması konusunu somut olarak arkadaşlarımız izah ederlerse ben de mutlu olacağım çünkü bir risk var orada.

Yalnız, bu on dakika süreyle alakalı Sayın Güler bir açıklama yaptı “insani ihtiyaçlar” falan filan... yok, insani ihtiyaçlar meselesi değil bu, hukuk...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İnsani ihtiyaçsa bir on dakika ara versin.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Lütfen araya girmeyelim Mahmut Bey.

Siz devam edin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben devam edeyim de bırakırlarsa.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İnsani ihtiyaç değil de on dakikada...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır, Sayın Güler; haklısınız, insani ihtiyaç olabilir, ben onu küçümsemiyorum.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Karşılıklı sataşmayalım lütfen, Komisyona hitap

edelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Keşke bütün hukuk kurallarını insani ihtiyaçları esas alarak yapabilme yeteneğimiz olsa. (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, arkadaşlar, dinleyelim lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ama bu daha çok kötü niyete açık kullanılabilecek bir hüküm niteliğine dönüyor yani spekülâtif bir hüküm niteliğine dönüyor. On dakika içerisinde her şeyin olabileceği bir alan burada açılıyor. Ben bunun riskli, tehlikeli ve burada yapılacak ihalenin spekülâtif hâllere yönelmesine neden olabilecek bir alan olduğunu düşünüyorum. Bırakın milletin ihtiyacını falan, bunlar basiretli işlerdir, ihale işleri basiretli işlerdir. Arkadaşlar, öyle “Tuvalet gideceğim, bilmem ne, falan filan...” Herkesin bildiği, yaptığı işler olmadığı için burayı böyle açıklayamazsınız; başka bir nedeni varsa onu açıklayın da biz de ikna olalım ama ben bunun sadece tuvalet gitme meselesiyle açıklanabileceği inancında değilim. İnsani şeylerde tabii ki hepimiz hemfikiriz ama kanunlar öyle düzenlenmez. Buradaki bu ekstra sürenin çok muallak olduğunu ve bütün ihaleleri riske sokabileceğini, spekülâtif nedenlere neden olabileceğini düşünüyorum. Arzu ederim ki sizin dediğiniz gibi olsun, bunu özellikle dile getirmemiz gerekiyor.

Bu engelleme olayını tespit etme hâlinde... Bu bir idari tespit anladığım kadarıyla, insanlar ıskat edilecek buradaki ihaleden, ihale süreci devam edecek. Peki, bu bir idari engelleme; keyfi de kullanılabilir “Kullanılmaz.” diyemezsiniz, kullanılabilir, çok önemli ve özellikli ihalelerde birisini ihalenin dışına itmek istiyorsanız bu şekilde keyfi kullanılabilir. İhale bitti, başkasına verdiniz, adam bu ihaleden mahrum kaldı ve bir şekilde sizin muamelenizin –çünkü burada Adalet Bakanlığı muhatap anladığım kadarıyla- haksız olduğunu tespit etti. Bunun yaptırımı ne olacak? Bu hak kaybını telafi edecek bir hüküm niye yok burada? Ortada böyle bir durum var şimdi.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Genel...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Müsaade edin. Siz cevaplayın, ben bir kötü niyet simülasyonu yapıyorum.

Ben ihaleye girmek istiyorum, yeterliliğim var. Adalet Bakanlığının idari bir tedbiri ortada, direkt yargısal kararı yok çünkü “On beş gün içerisinde sulh ceza hâkimliği falan filan.” deniliyor ama ihaleye üç gün kala da bana yapabilirsiniz bunu, beş gün kala da yapabilirsiniz ve ben ihaleden dışlanıyorum. Bir başkası -iyi niyetli ya da kötü niyetli- o ihaleyi aldı, biz iyi niyetli olduğumu varsayalım. Belki ben girseydim o ihaleyi alacaktım, beni o ihaleden mahrum ettiniz ve sonra ben haklıyım, ortaya çıktı. Burada müspet zarar mı, başka bir şey mi, bu zararın bir tarifinin olması gerekmiyor mu? Böyle keyfen birilerini ihaleden mahrum bırakacağınız bir hüküm koyuyorsunuz, karşılığında haklı çıkması hâlinde bir tarif yok. Bunun ya bu yasa teklifiyle ya da başka bir açıklamayla önümüze getirilmesinin doğru olduğunu düşünüyorum.

Bu bilişim sistemine dâhil etme meselesinde “İşte, biz onu bakıma alacağız.” falan meselesinde de yine Süleyman Bey’in dile getirdiği gibi kötü niyete açık. Bizi tatmin edin bu konularla ilgili yani böyle tatminkâr şeyler duyalım diye özellikle dile getiriyorum.

Çok teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Biz teşekkür ediyoruz.

Şimdi Sayın Emre...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, değerli arkadaşlar benim de dile getireceğim bazı çekinceleri dile getirdiler, onları tekrar etmeyeceğim ben. Tabii, şunu söyleyeyim önce: Avukatlık yaparken bu

tür ihalelerde bulunduğumuzda şunu hissediyorduk yani taraflar açısından çok güvenli ortamlar da oluşmuyordu. Belki de malın daha ucuza satılmasına sebebiyet verecek şekilde o ortamda bulunmak istemediğinden insanlar girmiyordu yani “mafyatik tipler” diyebileceğimiz insanların da gittiğini görüyorduk. Bir anlamıyla güvenlik açısından bunların internet ortamında yapılması ve alıcıların da isimlerinin saklanması katılımcı sayısını artırabilir, malın değerini de artırabilir yani daha faydalı bir iş yapılabilir ama bununla birlikte yeni bir şey yaparken iyi hesaplamak lazım tabii. Mesela, burada “Teklif verenlerin kişisel bilgilerini hiç kimse görmeyecek ve bilişim sisteminde gösterilmeyecek.” diyor. Ne diyor? “Artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç.” Şimdi, Türkiye’de birçok konuda hep böyle dolandırıcılıktı, istismardı vesaire yaşandığı için böyle bir ihtimal doğduğunda nasıl bir yaptırım yapılacağını da öngörmek lazım yani diyelim ki buna uyulmadı, burada hangi kanuna göre nasıl bir yaptırım uygulanacağını da direkt burada yazılmasında ben fayda görüyorum, bir bunu söyleyeyim.

Bununla birlikte, tabii, usulsüzlüğe de mahal verebilecek bazı konular var. Burada topu daha sonra yapılacak, çıkartılacak yönetmeliğe atamayız yani bu bilişim sistemi konusu bence en dikkat çekilmesi gereken konu.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, isterseniz arkadaşşa söz verelim, ondan sonra da Abdullah Bey ve Mustafa Bey, isterseniz size söz vereyim.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, ben şu on dakikayı bir izah edeyim.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Buyurun.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Şimdi, Sayın Başkanım, satış ilanı on beş gün ilanda duruyor Elektronik Satış Portalı’nda. On beş günden sonra, Sayın Tanal’ın dediği gibi, satış saati yok. On beş günden sonra yedi gün süreyle satış devam ediyor, yedi gün süreyle pey sürülebiliyor yani yedi gün süreyle ihale devam ediyor. Bu yedince günün son on dakikasında yeni bir pey sürülürse ihaleye diğer iştirak edenleri korumak, diğer manada da ihale bedelinin yükselme ihtimali nazara alınarak borçluyu korumak için ikinci bir on dakika süre veriliyor yani bu uygulamada da...

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Hem istismarı önlemek hem de daha yüksek fiyata satılabilmesi için borçlunun lehine bir düzenleme.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Evet, daha yüksek fiyata gitmesini sağlamak için yedi gün boyunca pey sürülüyor, yedi gün boyunca satış devam ediyor yani satışa iştirak etmek isteyenler yedi gün boyunca iştirak edebilir.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Mustafa Bey, anlaşılmıştır.

Abdullah Bey...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bilmiyorum yani çok özellik arz eden, uluslararası müzayede salonlarında yapılan satışları da belki arkadaşlarımız izlemiş olabilirler yani bazı filmlerde de bunun örnekleri yapılmıştır. Son dakikalarda bazı ürünlerde, bazı taşınmazlarda veya bazı menkul mal satışlarında uzun süre bekleyip daha sonra da son dakikalarda bu inanılmaz şekilde bir talep görebiliyor. Bunu hem bu mahiyette görmek hem de insani koşulları da anlatmak için söylemişim. Bunun uluslararası örneğini de yansıtmış olduk.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, mukayeseli hukukta da durum nedir, isterseniz Başkanımıza bir söz verelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Başkanımız bir bilgi versin Mahmut Bey, lütfen; Başkanımız Komisyonu bir bilgilendirsin.

ADALET BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ OĞUZ AKALIN – İyi günler diliyorum, muhterem milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, kişisel verilere ilişkin olarak da bu İspanya ve İsveç örneklerini bir mahallinde inceledik. Özellikle İspanya örneği nüfus ve coğrafya itibarıyla bize yakın olduğu için onların çalışmalarını da yerinde değerlendirdik ve onlardan da bir rapor istemiştik. Rapor çerçevesinde, elimizde var olan sistem üzerinde bir mukayese imkânımız oldu. Akabinde gerek teknik olarak gerek sayfa dizaynı olarak gerek güvenlik olarak tedbirlerimizi alarak şu anda mevcut olarak devam eden sistem üzerinde çalışmalara başladık.

Burada, herkesin malumu olduğu üzere, fiziki satışların pek çok sıkıntısı var. Bu sıkıntıların ortadan kaldırılabilmesi amacıyla elektronik satış çok önemli bir reform şeklinde değerlendiriyoruz.

Burada, kişisel verilere ilişkin olarak, ihale bitene kadar hiçbir kimse kimin teklif verdiğini görmüyor ve görmeyecek; burada, ihale bittikten sonra icra müdürü bunun raporunu alacak. İhale sürecinde gösterilmemesinin sebebi de zaten manipülasyonlara, cebir, tehdit olaylarına sebebiyet verilmemesi. Kişisel veriler anlamında kim görebilir bunu? Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü olarak bizim veri tabanı ekibimiz -zaten veriler burada işlediği için- adli bilişim ekiplerimiz... Eğer buna ilişkin bir niza çıkarsa görülebilir.

Ayrıca, şöyle, çok çok düşük ihtimal de olsa bilgi işlem sisteminde verinin, veri tabanına geldiğinde konfirme almadan dönme durumları söz konusu olabilir. Burada eğer bir itiraz olursa, kişiden “Ben teklifi gönderdim ancak sistemde ihale bende kalmadı.” şeklinde bir itiraz gelirse bizim adli bilişim ekiplerimiz, siber güvenlik ekiplerimiz “log”ları inceleyebilmeleri anlamında görebilecekler; onun dışında, zaten ihale devam ediyorken kimse bunu göremeyecek.

Burada “Elektronik satış portalında satış işlemlerinin güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini engelleyen veya elektronik satış sistemi...” Buradaki düzenlemenin nedeni... Bizim ilanlarımızın kopyalanıp başka sitelerde dolandırıcılık vesilesiyle kullanılabileceği ihtimalini engellemek açısından böyle bir aksiyon alınması uygundur diye değerlendiriyoruz çünkü sizler de şahit olmuşsunuzdur bizim ilanların farklı sitelere transfer edildiğine. Farklı hukuka aykırı işlemler yapılabileceği öngörüsüyle bir regülasyon gerektiği kanaati uygundur diye değerlendiriyoruz.

Diğer tarafta, aşağıda “Elektronik satış portalının işleyişini ya da güvenliğini tehlikeye sokan durumlar...” Burada, satış portalına DDoS atakları şeklinde yani içeriğe, veri tabanına yeni bir verinin girmesinin engelleneceği şeklinde milyonlarca talep gönderilebilmekte. Bu şekilde, medyadan da karşılaştığımız üzere, dünyanın çeşitli yerlerinde kamu kurumları bu tarz saldırılara maruz kalabiliyor. Bizim buna ilişkin güvenlik önlemlerimiz var; Allah’a şükür, herhangi bir DDoS atağıyla herhangi bir sıkıntımız olmadı fakat ihtimalleri karşılayabilmemiz açısından, özellikle de robot yazılımla firmaların sürekli teklif vererek diğer vatandaşın, iyi niyetli, alıcı olma isteyen vatandaşların sisteme girişine bir engel oluşturabilecek yoğunluğa sebebiyet vermesin düşüncesiyle bu tarz regülasyonların uygun olduğunu değerlendiriyoruz. Takdir yüce heyetinizin.

Başka sorunuz varsa cevaplayabilirim.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bana bir cümle için söz verir misiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Mustafa Bey, dediniz ki: “Burada açık artırma teklifi yedi gün.” Doğru, ona bir itirazımız yok. Yani, bunu biraz pratiğe dökelim. Bugün bir satış kararı alındı, yedi gün sonra ne zamana bitiyor? Atıyorum, bugün, işte, cuma; verince -cumartesi, pazar, pazartesi, salı, çarşamba- perşembe günü bitiyor. Yani, perşembe günü saat 14.00’te satışı yapılacak olan bir gayrimenkule internet üzerinden son teklif verme ne zaman bitecek?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hangi saatte açıtıysan o saatte.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bilmiyorum. Bir dakika ama...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Hangi saatte açıtıysa tam yedi gün sonra...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bir saniye, cevap tutanaklara geçsin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama yani hangi saatte açtığı... Orada çünkü satış günü ve saatini icra müdürlüğü veriyor ya, yani...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – İlanda bunların hepsi yer alıyor. Kaçta başladıysa tam yedi gün bittiği anda otomatik olarak satış bitecek. O 7’nci günün bitimine son on dakika kala yeni bir teklif verilirse... İhaleye iştirak edenler yeni bir teklif daha verebilir. Mesela 6 Kasım 14.00’te başladı, 13 Kasım 14.00’te biter.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Satış 6 Kasım 14.00’te başladı mı diyelim mesela.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet. Yedi gün...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Evet. 13 Kasım 14.00’te bitiyor. 13.55’te bir teklif verildi, son on dakika içinde; teklif verme süresi on dakika daha uzuyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, peki, o öyle uzuyorsa -özür dilerim- bu, gece saat 23.30’u niçin koymuşsunuz?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – O, teminat yatırmayla alakalı. O, satışın...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teminatla ilgili mi o?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Evet, teminat yatırmayla alakalı, nakit teminat yatırmayla alakalı. Satışın son gününden bir önceki gün...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, yani satışa yarım saat, bir saat kala ben teminat yatırıp katılamaz mıyım?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Yok. Bunun bankalar arası transferleri var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki “Bu on dakika içerisinde yeni alıcılar da katılabilir.” deniliyor. Yeni alıcının katılabilmesi için kişinin teminat yatırma süresinin olması gerekir ama bu açıklamalarınıza göre de teminatı geceleyin yani 23.30’a kadar yatırmadığı için katılamamış olacak.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Şimdi, 23.30’dan önce de yatırabilir, yedi gün süre var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama 23.30’dan sonra diyorum ben. Yani o gün, gündüz saat ikiye kadar satış süresi var ya.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Saat 14.00’te satış olacak, belki sabahleyin yatırmak ister. Daha bitmemiş, daha devam ediyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hakikaten ne sakıncası var bunun?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani süre bitinceye kadar vatandaşa teminat yatırma fırsatı verelim.

MUSTAFAARSLAN (Tokat)–Şimdi, şöyle yapalım: Bunun 23.30 olması bankacılık mevzuatından kaynaklanıyor. Bankacılıkta gün sonu oluyor ya, ertesi gün sabah yatırabilir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam ya, bunu söyleseniz...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – 16.00’a kadar yatırabilir yine, yatırması lazım bence.

Buna bakalım, teminat mektubu da verilebilir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, arkadaşlar, şu anda bankalar elektronik ihaleye katılmak için banka teminat mektubunu kabul etmiyor, fiziki anlamda icra müdürlüğüne götürmeniz gerekiyor; bir.

İki: Mevcut olan -şu anda bankanın ismini söylersem belki rekabet anlamında sıkıntı oluşur- bir bankayla ancak nakdi anlamda katılabiliyorsunuz, diğer bankalarla katılamıyorsunuz, sıkıntı oluşuyor. Bari bu banka katılma olayını çeşitlendirdeniz iyi olur diye düşünüyorum.

Üç: Teminatı “23.30” diye veya “24.00” diye nitelendiriyorsunuz ya, bence eğer saat 14.00’e kadar bu ihale devam edecekse, 14.00’te sonlanacaksa, o 14.00’teki “ek on dakika” deyimimiz de ilave edilecekse hiç olmazsa o rekabeti artırıcı, teşvik edici, fiyatı daha yükseltmek amacıyla bir saat veya kırk beş dakika veya ne bileyim, iki saat kalaya kadar da kişiye teminatını yatırıp ihaleye katılabilmek fırsatını tanımakta yarar var sayı artırma açısından.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayıyı artırmak...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Ama o artırmanın sonu yok ki ilanihaye gider yani bu, ilanihaye gider.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gider ama amaç da en iyi fiyatla satmak; amaç da bu ya.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Şöyle yapalım: Bilgi işlem...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Köse...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

“Teklif verme süresi içinde bilişim sisteminin bakımı veya iyileştirilmesi için gerekli olan işlemler yapılabilir. Bu işlemler, ihalenin geçerliliğini etkilemez.” diyor.

Bilişim Müdürümüz dinlerse eğer...

Şimdi, son on dakikaya geldik. Mesela, bilişim sisteminde yapılan bakım ve iyileştirmeler bitmedi, giremiyoruz biz bu sebeple ya da daha eskiden benzer bir şeydi. “Bu işlemler ihalenin geçerliliğini etkilemez.” dediğimiz anda, sanki kanunun uygulamasını biz bilişim sisteminin insafına bırakmışız gibi bir şey olmuyor mu, durum ortaya çıkmıyor mu? İhalenin geçerliliğini etkilemiyor, ben sisteme girip artırma yapamıyorum mesela. İyileştirme yapılıyor ya da benzer bir şey.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Genel Müdür.

ADALET BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ OĞUZ AKALIN – Evet, bütün bilişim sistemlerinde mutlaka bir bakım ihtiyacı hasıl oluyor. Bunun bir kısmı donanım değişiklikleri, veri merkezi yenilemesi; bir kısmı versiyon güncellemeleri, Java 6’dan Java 8’e geçme gibi; bir kısmı optimizasyonlardan kaynaklanıyor. Bunlar bu işin olmazsa olmazı yani bundan on sene önce alınan... Şöyle: Bir veri merkezinin ortalama ömrü beş sene; bu nedenle, mutlak surette kesintiler için doğasında

var. Ayrıca, yazılım güncellemeleri sebebiyle de bunların sunucular itibarıyla yüklenmesinde de kullanılan teknolojilere bağlı olarak iş sürekliliğinde kesintiler olabiliyor, bunlar öngörülebilir veya sel basması gibi, deprem gibi, yangın gibi gerçekten de mücbir durum oluşturan sebepler olabilir. Burada biz Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü olarak -sizlerin de malumudur- yüklemelerimizi genelde hafta sonu, gece saatlerinde yapıyoruz ki kullanıcılar bunu hissetmesin. Burada teklif verme süreleri mesai saatleri içerisinde olduğu için biz de teklif verme işlemlerinde mesai saatinden sonra, hafta sonu yaptığımız kesintilerde sistemin etkilenmeyeceğini düşünüyoruz fakat ifade ettiğim gibi, öngörülemeyen bir yangın, deprem, sel felaketi gibi bir durum olabileceği gibi, farklı bir sebeple de bilişim dünyasında gerçekleşebilecek bir sıkıntıyla karşılaştığımızda da “log” kayıtları elimizde; kimin en son ne teklif verdiğini biliyoruz, buna göre sistemi ayakta tutabileceğimizi düşünüyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim.

ADALET BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ OĞUZ AKALIN – Ben teşekkür ederim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ben bir şey ilave edeyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Şimdi, tabii, ülkemiz ilginç bir ülke. Yani bu, binde, on binde, yüz binde 1 olmayacak bir ihtimal benim söylediğim ama çok önemli bir ihalede bu iş manipüle edilmeye bana göre müsait gibi sanki. Burada ilave bir süre vermekle, artık teknik bilişimle ilgili falan sormuyorum, teklif sahiplerine ve Komisyon Başkanına yönelik söylüyorum yani buna ilişkin ilave bir süre koymak gerekmez mi? Ben mesela bu Uzanların geçmişteki ihalelerinden hatırlıyorum, çok manipüle etmişlerdi o dönemde İcra ve İflas Kanunu’nu. Mesela, birinci teklif ile ikinci teklifin arasında çok büyük farklılıklar yapmışlardı, teminatı yakmak kimseye bir zarar vermemişti. Burada da çok önemli bir ihalede diyelim ki son dakika, son on dakika, yirmi dakika, yarım saat eğer sisteme girmek kesilirse işte, kanunun uygulanırlığını bilişim sisteminin insafına terk etmiş olacağız ki bana göre doğru olmaz bu.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – “‘Log’ kayıtları elimizde, bunun tafafisi mümkün.” diyor.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ama giremiyor, giremiyor Başkanım. Şimdi, birisi verdi teklifini, ondan sonra kimse giremiyor, son on dakikaya geldik.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ha, ilave süre istiyor.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Zaten binde 1 olabilecek bir şey, her gün olacak bir hadise değil bu. Büyük bir ihale vardır ve orada manipölasyona uygun bir şey var diye düşünüyorum. Ben uyarıcı olayım diye söyledim.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Mustafa Bey...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, Sayın Köse’nin dediği gibi bir durum söz konusu olursa zaten ihalenin feshi söz konusu olur yani ihalenin feshiyle ilgili hükümler gündeme gelir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Doğru, evet.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Dolayısıyla, bu durum tespit edilirse ihalenin feshi olur. Onun dışında da kurumların veya kişilerin kusurlarından kaynaklanan bir durum olursa genel hükümlere göre tazminat hakları saklı zaten.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Yani ihale kesintiye uğramış olur orada, iş bitmemiş olur. İş bitmeden elektronik sistem kapandı,

ihale yapılamaz yani.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bir dakika verebilir misiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Bu madde üzerinde 5’inci konuşması.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Peki, yani bu eğer elektronik ortamda oluyorsa... Biraz önce Sayın Abdullah Bey dedi ki: “Ya, on dakika medeni ihtiyaç için gider.” dedi. E, bu mezat salonuna gelmeyeceğine göre... Yani bu savunma, bir sefer, yersiz oldu anladığım kadarıyla.

Peki, bu on dakikayı kaldıralım biz. Saat 12’ye 12, 14’se 14. Niye biliyor musunuz? Bu, şunu yapabilir: Çünkü elektronik ortamda en son rakam verilen bedel belli, görünüyor şu andaki uygulama, isim belli değil ancak bir adrese teslim anlamında gayrimenkulün ihalesi on dakika uzatılarak birileri kayırılabilir. Bu kayırmayı engellemek için bence ek on dakikayı da kaldırın, saat 14’se 14, 16’ysa 16. Kesin, net süre daha doğru olur, siz de bu tartışmadan kurtulmuş olursunuz diye öneriyorum.

Teşekkür ederim.

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Nasıl kayırılacak Mahmut Bey, bir örnek verin, nasıl kayırılabilir?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şöyle olabilir; şu sistemle alakalı artık o on dakikada yetkili birim kim ise atıyorum, işte, benimle diyalogları iyidir; ya, filan gayrimenkul de gerçekten kupon bir yerdir “Dostum, bana buna bir on dakika daha verin de ben gireyim, yoksa kimse girmeyecek.” Yani bu olabilir, binde 1 ihtimal mi, olabilir mi; olabilir. Bence bu on dakikanın niye üzerinde duruyorsunuz ki kaldırın ya.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitirelim o şaiyayı.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, 13’üncü maddede e-ihaleyi görüşüyoruz Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım. Şimdi, içimizde çok yoğun avukatlık yapan arkadaşlarımız var, ihaleyi bilirler. İhale genelde bir hengame içinde geçer, önemli ve kıymetli gayrimenkuller ya da belirli mallarla ilgili olarak yapılacak olan ihalelerde pek çok şekilde ihaleye fesat karıştırılır ya da dışarıdan insanların girmesi engellenir. Şimdi, bilişim sistemleri üzerinde... Şu an UYAP’ın ne kadar güvenli olduğunu, dışarıdan “hack”lenip “hack”lenemeyeceğini veya yaptığımız bir e-satış portalında dışarıdan bazı kişilerin girişinin engellenip engellenemeyeceğini bilmiyoruz. “Her şekilde engelleriz.” dersiniz bu doğru olmaz çünkü engelleyemeyeceğiniz durumlar olabilir. 10 kişi ihaleye girer, UYAP’a 10 tane akım geliyordu, bunun 8’ini kesersiniz, sadece 2 kişi bu ihaleye girmiş olabilir yani e-ihale son derece riskli.

Tabii, e-ihaleye gelmeden önce ara bir konu söyleyeceğim bir satırla. Lütfen, icra müdür ve icra müdür yardımcılarının da şu 3600 ek gösterge işini halledelim. Adamlar çok ciddi paralara imza atıyorlar, çok ciddi işler yapıyorlar ama emeklilikleri yok, o nedenle pek çoğu da emekli olmadan 65 yaşına kadar çalışıyorlar. O kadar yüksek riskte çalışan icra müdürlerini de emekliliklerinde bari ekonomik olarak rahat ettirmemiz gerekiyor deyip parantezi kapatıyorum.

Şimdi, ihalede elektronik ortamda bir sakatlık olduğu zaman elbette ihalenin feshi yolu açıktır ama -biraz evvel yan maddelerde- ihalenin feshi davalarına nispi harç getirmek istiyoruz. “Nispi harcı zaten

o ihaleye giren kişi yatırır.” diyebilirsiniz ama inanılmaz yüksek miktarlı davalar da söz konusu olacak, bu adil yargılanma hakkının ihlali de olacak. Bilişim sistemleri yüzde yüz güvenli olamayacağı için aslında e-ihaleye belki de hiç girmek gerekiyor.

Demin sayın vekilimiz de bahsetti, bu on dakika meselesi. Bakın, ihaleye beş dakikada da kimse pey sürmeyebilir ama yarım saat, bir saat taraflar ihaleyi artırabilir. Şimdi, bu muhtemelen “Bu on dakika uzatılır.” dediğimizde UYAP Bilişim Sistemi on dakika sonra otomatik kesecektir diye düşüneyorum. İhale ne olacak? Pey sürmeye devam edenler olabilir, 2 kişi çekişebilir. İhale yapıyoruz, 12.00 ila 12.30 arasında dedik.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Yedi gün sürüyor ihale, yedi gün.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Yok, hayır, ihale başladı.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Tamam, başladı da yedi gün sürüyor başladıktan sonra.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Bitişi geldi, on dakika uzattık.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Yedi günden sonra on dakika...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Peki, pey sürmeye devam ediyorlar, artırıyorlar, nasıl keseceğiz? O, yok burada.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – İşte, on dakikada bitecek.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – İyi de adam on dakikada... Ben örneğin “250 bin.” dedim; 251 bin, 252 bin, 253 bin; bin bin yükseliyor.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Artırma limitleri de belli.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Yani bu konuda ciddi bir sıkıntı olur. Bu on dakika sınırlamasını kaldırmak lazım. “En son pey sürüldükten sonra beş dakika.” demek belki gerekebilir çünkü bunu on dakika sonra sistem otomatik keser; pey sürmeyi engellersiniz, o da kesinlikle ihalenin feshi sebebi olur.

Madde üzerinde, bir de UYAP üzerindeki robot müdahaleleri nasıl önleyeceğiz? Çünkü biliyorsunuz, robotlar özellikle icra avukatları tarafından çok kullanıldı; bunun engellenmesi gerekebilir.

Bunun dışında, ihale, özellikle gayrimenkul ihaleleri son derece zordur, sıkıntılıdır ve bu nedenle de elektronik ihalenin ben çok da uygun olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Önerge var, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin çerçeve 13'üncü maddesi ile 2004 sayılı Kanun'a eklenen 111/b maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesinde yer alan “Haczolunan malın satışı” ibaresinin “İşbu kanun hükümleri, uyarınca taşınır ve taşınmaz malların satışı” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 2004 sayılı Kanunun 114 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 114- Satış açık artırma ile yapılır.

Birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı, artırmaya başlangıç tarihinden en az onbeş gün önce ilân edilir. Elektronik satış portalında yapılacak ilan, artırmanın bitimine kadar erişime açık tutulur. İkinci artırmanın başlangıç tarihi, birinci artırmanın bitimi tarihinden İtibaren bir ayı geçmeyecek şekilde belirlenir.

İlanın şekli ve gazete ile yapılıp yapılmayacağı icra dairesince alakadarların menfaatlerine en muvafık geleni nazarı dikkate alınarak tayin olunur. İlânın yurt düzeyinde yayımlanan bir gazete ile yapılmasına karar verilmesi hâlinde bu ilân satış talebi tarihinde tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biriyle yapılır.

Gazete ile yapılacak ilanlara satış şartnamesi eklentisiyle geçirilmeyip, satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti ve bulunduğu yer, birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı ile artırmaya ilişkin bilgilerin yer aldığı elektronik satış portalı yazılmakla iktifa olunur. İcra dairesince yapılması zaruri ilanlar dışında, taraflar elektronik satış portalında yer alan ilan metnini, masrafi kendilerine ait olmak üzere, diledikleri vasıtalarla ilan edebilir. Ancak hususi mahiyetteki bu ilan resmi muameleye tesir etmez.

İlan edilen metinler arasında farklılık bulunması halinde elektronik Satış portalında ilan edilen metin esas alınır. Şu kadar ki, gazetede veya elektronik satış portalında ilanı yapılan metindeki hatalar, ihale tarihi değiştirilmeksizin sadece elektronik satış portalında ilanen düzeltilir. Bu düzeltme ilanı ilgililere ayrıca tebliğ edilmez.

Elektronik satış portalında yapılacak ilanda aşağıdaki hususlar yer alır:

1. Satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti, bulunduğu yer ve varsa görselleri ile artırma şartnamesinde yer alan diğer bilgileri.

2. Artırmaya katılabilmek için mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutardaki teminatın satışı yapan icra dairesinin banka hesabına yatırılmasının zorunlu olduğu, teminatın nakit olması durumunda en geç artırma süresinin bitiminden önceki gün saat 23:30'a kadar yatırılması gerektiği.

3. Gösterilecek teminatın teminat mektubu olması halinde, artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışa konu mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutarda kesin ve süresiz banka teminat mektubunu, satışı yapan icra dairesine tevdi etmelerinin zorunlu olduğu.

4. Temsilci vasıtasıyla artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu.

5. Hisseli satışın mümkün olduğu hallerde açık artırma konusu malı belirli paylarla satın almak isteyen müşterek alıcıların en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu.

6. Satış talep eden ve artırmaya katılmak isteyen alacaklı ile ortaklığın satış suretiyle giderilmesinde artırmaya katılmak isteyen pay sahibinin, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmeleri halinde alacağın veya ortaklık payının teminatı karşıladığı miktar kadar kendilerinden teminat alınmayacağı.

7. Şartlar yerine gelmişse malın en yüksek teklif verene ihale edileceği.

8. Elektronik satış portalında verilecek tekliflerin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde

ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alıcısına alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını geçmesi gerektiği.

9. İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması halinde, alınan teminatın iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere alacaklarına mahsuben hak sahiplerine ödeneceği.

10. Asgari ihale bedelinin teklif edilmemesi nedeniyle ihalenin yapılamadığı veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmaması sebebiyle ihalenin iptal edildiği hallerde ikinci artırmanın ilk açık artırmadaki şartlar çerçevesinde tekrar yapılacağı.

11. İhale alıcısının, satış bedelinin tamamını ihalenin gerçekleştiğine ilişkin tutanağın elektronik satış portalında ilan edildiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde icra dairesi hesabına ödemesi gerektiği.

12. Satışa katılanların bütün ekleriyle birlikte şartnameyi görmüş ve içeriğini kabul etmiş sayılacakları.

13. İhalenin kesinleşmesi üzerine malın tescil ve teslim İşlemlerinin yapılacağı.

İhalenin kesinleşmesi üzerine taşınırın ihale alıcısına teslimi veya sicile kayıtlı malın ihale alıcısı adına tescili, damga vergisi ve katma değer vergisinin yatırılmasından sonra gerçekleştirilir. İhale alıcısı ihalenin kesinleşmesi üzerine icra dairesine müracaatla katma değer vergisi beyannamesini düzenlemek zorundadır.”

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu maddede bir iki önemli hususa işaret etmek istiyorum. Şimdi, özellikle maddenin (2) numaralı bendinde Önceki gün saat 23.30’a kadar nakdi teminatın yatırılması gerektiği, (3)’üncü bendinde de banka teminat mektubunun önceki iş günü içinde tevdi edilmesi gerektiği belirtilmiş. Ya bu (2)’nci bentteki nakit paranın bir önceki gün saat 23.30’a kadar bankaya tevdi edilmesini kaldıralım ve “satış gününe kadar, satış anına kadar” diyelim ya da (2)’nci ve (3)’üncü bentlerdeki ödeme ya da banka teminat mektubu verme zamanlarını birbirine eşitleyelim. Yani önceki iş günü mesai saati bitimine kadar -karışıklık olmasına- biri 23.30’a kadar, biri bankadan havale edilecek, öbürü verilecek; biri 23.30, biri iş günü sonu... (2) ve (3)’üncü bentler eş güdümlü olsa daha iyi olur görüşüneyim.

Yine (7)’nci bentte “Şartlar yerine gelmişse malın en yüksek teklifi verene ihale edileceği...” bunun yazılması gerekiyor ihale şartnamesinde. (7) ve (8)’inci bentlerin belki de yer değiştirmesi gerekiyor çünkü (8)’inci bentte asgari bir ihale miktarı belirlenmiş.

(9)’uncu bentte şöyle bir şey var: “İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması halinde, alınan teminatın iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere alacaklarına mahsuben hak sahiplerine ödeneceği.” Bu biraz müphem. Aslında daha önce, sanıyorum, 2 ihale arasında fark varsa bu teminat ona aktarılıyordu. Eğer adam teminatını yaktı fakat ikinci, bir sonraki ihalede gayrimenkul çok daha fazla yüksek bir fiyata satıldıysa burada hem alacaklının hem borçlunun daha çok kârı olacağı için adamın, özellikle ihalesini, ihale teminatını yakan şahsın haklarına hâlâ getirmemek gerektiği kanısındayım. Yoksa gayrimenkul bir sonraki ihalede daha fazlaya satılsa bile adamına yatırdığı teminat yanacak.

Bir de önemli bir husus var, bunu ben kendi meslek hayatımda da yaşadım. Gayrimenkul ihalesine

giriyorsunuz, ihale sizde kalıyor, parasını yatırıyorsunuz ama katma değer vergisi beyannamesi verip... O arada ihalenin feshi davası açılıyor, tescil belki altı ay sonra, bir yıl sonra yapılacak. İhalenin feshi davası dosyası Yargıtayda kesinleştiği takdirde dosya mercisine geri dönene kadar arada bir süre geçiyor ve o zaman KDV beyannamesini veremeyince KDV kaçakçılığı doğuyor. İşte, pişmanlık dilekçesi veriyorsunuz, ceza ödüyorsunuz. Bunu da bir şekilde tebligata bağlayıp “İhalenin kesinleşmesinden itibaren, kendisine tebliğ edilmesinden itibaren -üç gün, iki gün, beş gün, neyse- belli bir sürede katma değer vergisi beyannamesi verir, KDV ödenir.” dememizde yarar var diyorum. Benim bu maddede söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Taşınır mallar için açık artırma hazırlık tedbirlerinin usul ve esasları değiştiriliyor bu düzenlemeyle. Benim burada görmüş olduğum “İlan edilen metinler arasında farklılık olursa e-satış portalinde ilan edilen metin esas alınacak. Gazetede veya e-satış portalinde ilanı yapılan metindeki hatalar ihale tarihi değiştirilmeden sadece e-satış portalinde ilan edilen düzeltilecek. Bu düzeltme ilanı ilgililere ayrıca tebliğ edilmeyecek.” Diyor, “ilgililere ayrıca tebliğ edilmeyecek.” diyor. Bu, hak kayıplarına neden olabilir. İlgililere tebliğden niye kaçınıyor? Bir de bilgi edinme hakkının tarafı bunlar, işin içinde. Bu nedenle bilgi edinme hakkının da ihlali olarak görüyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Tebliğ edinceye kadar ihale biter.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yani neden “tebliğ edilmeyecektir” getirilmiş anlamak mümkün değil. Hak kayıplarına neden olabilir, bu tehlikeli.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Süre çok kısıtlı olduğu için tebliğ...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ama ilgililer giriyor, ilgililerin hakları var burada.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Niyazi Bey, orada mahzur var mı? Yani gerçi gazete ilanında e-portale de atıf yapıyor.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, sonuçta yedi günlük pey sürülecek süreden önceki on beş gündeki ilanlardan bahsediyoruz. Elektronik ortamda ilanımız var, gazete ilanı bir kez yapıldı yani ikinci kez yok. Dolayısıyla, gazete ilanındaki bir ibare ile elektronik ortamdaki bir ibare arasında bir farklılık varsa eğer, bunun prosedürünü kolaylaştırmak istiyor madde ve orada “Elektronik ortamda düzeltmeni yap, bunu da ilan et ve bu bitsin.” diyor çünkü burada tebligat yoluna gidecek vakit yok, çünkü peşinden yedi gün sonra pey verme başlayacak.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet.

Bir de Alpay Bey’in söylediği, bu “Teminat nakit olursa 23.30’a kadar, banka mektubu olursa iş günü mesai bitimine kadar...” Niye arada böyle bir fark var?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Başkanım, bir operasyon var bankalarla, özellikle bir gün önce 23.30’a kadar bankalara yatacak nakdî teminatın aktarılmasıyla alakalı operasyonu yürütmek için bir marj gerekiyor. Ha, isterseniz biz bunların biraz daha üzerinden geçelim ama buradaki mantık, aslında son dakikaya kadar teminat verip katılmayı temin etmek ama o aradaki operasyon zamanı kadar da zamanı kalması lazım sistemin.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – 23.30 değil de mesai bitimine kadar olsun daha iyi yani gece...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – İşte, burada biraz belki Bilgi İşlem Genel Müdürümüzün bu operasyonu yönetmek noktasında bir sıkıntıyı ifadesi etmesi gerekir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim aslında önerim şu: İhale saat 14.00’te bitiyor ise yeni katılacaklar için katılımı artırmak için, rekabeti artırmak için, mahcuz malın satışını en yüksek değerle yapabilmek için -bu hem borçlunun yararına hem alacaklıların yararına- ihaleye bir saat kalaya kadar ister teminat mektubuyla ister nakdi teminatla girme imkânını tanırsak faydalı olur; bir.

İkincisi -burada mevcut olan kanunda var; aynı kanun, şablon olarak aynı- kişilerin menfaatleri göz önüne alınarak icra müdürlüğü 50 bin tirajı olan gazetelerden birinde ilan yapabilir. Burada yerleşik Yargıtay kararları “İlan ile satış günü arasında bir aylık bir sürenin olması gerekir.” diyor. Bence bu bir aylık süreyi de buraya koyarsak iyi olur çünkü yarın öbür gün şu tartışma olabilir, denilebilir ki: Kanun koyucunun amacı, amacı eğer bir aylık süre idiye burada hazır kanun yapılırken onu söylerdi, söylemediğine göre demek ki bir aylık süreyi kanun koyucu aramıyor. Bence bu gazete kısmında orada işte “satış gününe bir ay kala” diye eklersek iyi ederiz. Aksi takdirde, yarın öbür gün, satış gününe bir hafta kala da bahsedilen işte 50 bin tirajlı bir gazetede ilan yapılabilir. Yani bunun bu mahzuru da düzeltmekte yarar var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Bir iki noktayı eklemek istiyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Maddenin ikinci fıkrasında, gazete ilanının yapılıp yapılmayacağı icra müdürünün takdirine bırakılıyor. Aslında bu takdiri kaldırmak gerekiyor, özellikle gayrimenkul satışlarında bu ilanın yapılmasında büyük yarar var.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önceki düzenleme de aynı ama.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ama geliştirelim biz onu.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Değiştirelim diyorsunuz?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Değiştirelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, Sayın Acar, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, Mahmut Bey’in dediği mesele ikinci fıkrada kurgulandı aslında. Birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, orada birinci fıkrada var zaten, sıkıntı yok.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Evet. Yani gazete bakımından “en az on beş gün önce” dedik Sayın Vekilim metinde burada. “En az on beş gün” deyince geriye doğru gider yani burada boşluk yok anlamında.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunu bence net bir vadede “bir ay” deyin ki kesin, belirleyici olsun. Yani bu on beş gün kala da olabilir ama yani...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – O azami süre bir ay.

Evet, teşekkür ederiz.

Şimdi önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle 2004 sayılı Kanun'un değiştirilen 114'üncü maddesinin son fıkrasının ikinci cümlesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gülay Samancı

Konya

Gerekçe: Önergeyle, ihale alıcısının katma değer vergisi beyannamesini düzenlemek üzere icra dairesine müracaat zorunluluğuna ilişkin cümle metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- 2004 sayılı Kanunun 115 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 115- Birinci ve ikinci ihale, icra müdürü tarafından, ilanda belirlenen gün ve saatte, haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi üzerinden başlatılır. Şartların yerine gelmesi halinde mal, en yüksek teklif verene ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alıcısına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını da geçmesi şarttır.

Artırmanın sona erdiği gün ve saatte şartların bulunması halinde, mal en yüksek teklif verene ihale edilmiş olur ve malın mülkiyeti ihale alıcısına geçer.

İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması halinde alınan teminat iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere hak sahiplerine alacaklarına mahsuben ödenir.

İcra müdürü, elektronik satış portalında artırma bittikten sonraki ilk iş gününde artırmanın sonucuyla ilgili bir artırma sonuç tutanağı düzenler ve bu tutanaktaki bilgileri aynı gün satış portalında ilan eder. Tutanakta; ihalenin hangi gün ve saatte tamamlandığı, şartlar yerine gelmişse en yüksek teklifi verene malın ihale edildiği, tutanağın ilanından itibaren yedi gün içinde ihale bedelinin icra dairesi hesabına yatırılması gerektiği ve şartlar yerine gelmediği takdirde ihalenin hangi gerekçeyle yapılamadığı belirtilir.

Satış talebi teklif verme başladıktan sonra geri alınamaz. Teklif verme süresinin bitimine kadar borcun tamamen ödenmesi halinde satış durdurulur.

İcra müdürü, asgari ihale bedelinin teklif edilmediği, en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı veya teklif verme süresinin bitiminden önce borcun ödendiği hallerde, ihalenin yapılamadığını veya iptal edildiğini tutanakla tespit eder. Asgari ihale bedelinin teklif edilmediği veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı hallerde ikinci artırma, birinci artırmadaki şartlar çerçevesinde daha önce ilan edilen tarihte başlar.

Artırmada, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse alacaklı, önceki satış talebinden kalan satış isteme süresi içinde satış günü verilmesini talep edebilir. Satış isteme süresi satış talebiyle birlikte durur ve duran bu süre, ihalenin yapılamadığına veya iptal edildiğine ilişkin tutanak tarihinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar.

İcra müdürü, artırma bittikten sonraki ilk iş gününde elektronik satış portalından kaynaklanan teknik sebeplerle, artırmanın son on dakikası içinde teklif verilemediğini satış portalı kayıtlarından tespit ederse artırma süresinin bir gün uzatılmasına karar verir; kararda artırmanın başlayacağı ve biteceği tarih ve saatleri gösterir ve tüm bu hususları satış portalında derhal duyurur. Bu durumda artırmanın başlangıç tarihi, artırma süresinin uzatılmasına karar verildiği tarihten itibaren üç günü geçemez. Bu süre içinde, daha önce en yüksek teklif veren teklifiyle bağlı olacağı gibi yeni istekliler de teminatı yatırmak suretiyle artırmaya katılabilir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Madde hakkında söz talebi isteyen Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Sayın Başkan, bu son fıkrada kafa karıştırıcı bir husus var: “İcra müdürü... artırmanın son on dakikası içinde teklif verilemediğini satış borsası kayıtlarından tespit ederse...” Yani, o zaman her ihalede, son on dakikada birinin teklif verip veremediğini ya da uğraşıp da veremediğini kontrol etmesi gerekiyor. Bunu nasıl yapacak? İcra müdürlerimizi bilişim konusunda eğitecek miyiz veya UYAP portalı ona anında bir bildirim mi gönderecek, nasıl bakacak? Çünkü o da bizim baktığımız gibi önündeki ekrana bakacak son on dakika içinde bir teklif yok, kimse vermedi diye düşünür. Bunu nasıl tespit edecek, bunun bir kere belirlenmesi gerekiyor.

Demin konuşuldu, eğer, UYAP loglarını icra müdürü görebilecekse kendi şifresiyle -bu belki olabilir- ama bunun sisteminin kurulması gerekiyor ve bu, yine suistimale açık. İcra müdürü orada baktı -başka biri de girebilir- düşük giriyor yani yüzde 50’den çıkmıyor çünkü en sonunda diyor ki: “...teklif veren teklifiyle bağlı olacağı gibi yeni istekliler de teminat yatırmak suretiyle artırmaya katılabilir.” Gayrimenkulün değeri çok yüksek, bir iki kişi girdi ve gayrimenkul değerinin yüzde 50’si oranında bir pey sürüldü ve artırılmadı icra müdürü “Ben, son on dakikada pey sürülemediğini gördüm.” deyip bunu erteleyebilir. Bunun önlenmesi gerekir, bu çok suistimallere açık bir madde olarak karşımıza çıkacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, burada “Satış talebi teklif verme başladıktan sonra geri alınamaz.” deniliyor. Şimdi, ben borçluyum, gittim, satış teklifleri başladı, borcun tamamını da ödeyemiyorum ve anlaştım alacaklıyla. İcra müdürü diyor ki: “Kardeşim, ben senin bu anlaşmanı kabul etmiyorum. Sen, ya borcun tamamını ödeyeceksin, ya senin gayrimenkulün satılacak.” Bu cümle odur.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Yok öyle bir şey.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl yok? Bakın “Satış talebi teklif verme başladıktan sonra geri alınamaz.” Ben borçluyum, siz alacaklısınız; tamamını ödeyemiyorum, yarısını ödeyebiliyorum veya 1/4’ünü ödeyebiliyorum ve size diyorum ki: “Ya, Sayın Başkan, erteleyin bunu.” Siz de alacaklı olarak “Tamam, Mahmut Tanal, ben sana güveniyorum, sana bir şans daha vereyim, sana bir fırsat daha vereyim.” diyorsunuz bana. İcra müdürü arkadaşımız diyor ki: “Ben kabul etmem kardeş, teklifler verilmiş, bu mal satılacak.” Ya arkadaşlar, bu, kavga çıkarır, huzursuzluk çıkarır yani insanları birbirine düşürmüş olacaksınız; yapmayın bunu ya. Bu cümlemin pratik bir yararı yok arkadaşlar. Bu, toplumda kaos yaratır. “Ancak hepsini ödersen ben düşürürüm.” diyor, hepsine param yok.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal, bu önceki düzenlemede de aynı değil mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, aynıysa da vesaireyse de yanlış. Yani, neticede yanlışın neresinden dönersek kârdır. Kötü emsal emsal de olmaz. Yani, bilemiyorum ben bunu size daha nasıl anlatabayım; bu bir.

İkincisi, bu maddede şimdi bir sıkıntı daha var: “Artırmanın sona erdiği gün ve saatte şartların bulunması hâlinde mal en yüksek teklif...” Orada “mal” derken “hacizli mal” deyin ya veya “mahcuz mal” deyin. Bu mahcuz mal taşınmaz olur, taşınır olur; “mal” kelimesi hukuk tekniği açısından doğru değil, “mahcuz mal” deyin ya da “mahcuz” deyin, “mahcuz taşınır” “mahcuz taşınmaz” deyin yani burada “mal” çok şey geldi bana, halk dili yani evet ama teknik, hukuk terimi olarak “taşınmaz mal” deyin, “taşınır mal” deyin. Yani “...en yüksek teklif verene ihale edilmiş olur -güzel- ve malın mülkiyeti ihale alıcısına geçer.” Arkadaşlar, malın mülkiyeti ihale alıcısına ihaleyle birlikte geçmez, ihalenin kesinleşmesiyle geçer. Oraya “ihalenin kesinleşmesi” ibaresini koyun. Bu yanlış diye düşünüyorum ama karar, takdir sizin; bu, ikincisi.

Üçüncü de, dediniz ki: “Biz borçluya bir şans daha...”

Birbirinize bakarak gülün, güzel de yani neye gülüyorsunuz ben onu da kavramış değilim. Ama söyleyin de biz de öğrenelim bu gülme meselesini. (Gürültüler)

Şimdi, gidip diyorsunuz: “Efendim, yüzde 13’e göre biz borçluya ilk olarak alacaklıyla anlaşma imkânını tanıyoruz, yüzde 80’e kadar anlaşır.” Peki, güzel. E, burada yüzde 50 muhammen bedelle satışa çıkarıyorsunuz, 6183 sayılı Yasa’da yüzde 75, daha önceki kanun teklifinde yüzde 60’tı. E, gelin, bu yüzde 50’yi yapmayın da bunu da yüzde 70’e çıkarın, yüzde 60’a çıkarın; niye yüzde 50’yle yapıyoruz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sevgili Başkanım, şimdi Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 2021/1122 esas, 2021/3013 karar sayılı Kararı’ndan aynen size naklediyorum: “Satışın bitirilmesinden önce ihaleden vazgeçilmesi hâlinde şikâyet üzerine satışın düşürülmesi gerekir.” diyor. Yani öncekinde aynı mıydı sonrakinde aynı mıydı, Yargıtayın 2021 tarihli kararını okuyorum burada. (Gürültüler)

Tamam canım, esas karar numarası veriyorum burada yani bu kararda bir yanlışlık varsa beraber konuşalım. 2021/1122 esas, 2021/3013 karar sayılı Karar yani burada, orijinali Yargıtay kararının. Şimdi, burada konu şu... (Gürültüler)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal, bakın...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Tanal, sizin itirazınız üzerine açıklama yapıyoruz, lütfedip dinleyin ya.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Demin “Sen niye gülüyorsun?” diyordun ama Sayın Tanal.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Kırçalı, sinirlenmeyin ya.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Temsilci arkadaş bir şey söyledi. Özür dilerim hem hatipten hem arkadaşlardan.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Kendi arkadaşını dinlemiyor mu?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Fark etmez, sizi de dinlemese aynı şeyi söyleyeceğim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, buyurun, devam edelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İhale işi kamu düzenine ilişkin bir iş, oraya buraya çekilecek bir konu değil, İcra ve İflas Kanunu içerisindeki birçok konu gibi kamu düzenine ilişkin bir iş. Satışın bitirilmesinden önce ilgisi, alacaklı ve borçlu kendi aralarında anlaşarak satışı atıye bırakmak istiyor iseler siz “Mecbursunuz buna devam etmeye.” dediğinizde, onların çıkarlarını korumamış olursunuz. Satış ve her türlü icra takibi öncelikle alacaklı ve borçlunun çıkarlarını korumak maksatlı yapılan bir iştir; üçüncü şahıslar ihaleye dâhil ediyor, tabii ki onların da çıkarlarının korunması gerekir ama esas tarafların çıkarlarını devre dışı bırakarak onların çıkarlarını korumaya çalışırsanız bu anlamda hatalı bir işlem olur. Ben Sayın Tanal’ın bu önerisine katılıyorum. İhale devam ederken vazgeçme hâlinde bunun göz önünde bulundurulması gerekir. Bu maddenin bu kısmının doğru olmadığı düşüncesindeyim ben de. Yargıtay kararını okudum, Yargıtay üyelerimiz burada, farklı bir şey söyleyeceklerse karar da burada.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz. (Gürültüler)

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, bu konuyu en iyi Sayın Başkanım izah edebilir, Yargıtay dairesi Başkanımız. Son fıkrayı da Bilgi İşlem Genel Müdürümüz daha güzel izah edecektir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yargıtay 12. Hukuk Dairesi Başkanı, buyurun.

YARGITAY 12. HUKUK DAİRESİ BAŞKANI AYHAN TUNCAL – Efendim, heyete saygılar sunuyorum.

Sayın Vekilimizin bahsettiği kararı not aldım ama açıkçası ben de her kararı ezbere bilmediğim için olumlu olumsuz bir fikrim yok. Yani daha doğrusu, kararı okuyup ancak...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Numaranızı verirseniz atarım ben size ama karar numarasını verdim zaten.

YARGITAY 12. HUKUK DAİRESİ BAŞKANI AYHAN TUNCAL – Hayır, kararı ben temin ederim ama şu anda değil.

Bu satış talebi, teklif verme başladıktan sonra geri alınamaz noktasında... Ben de öyle düşünüyorum. “Biz” diyemiyorum, şu sebeple: Konuyu dairede tartışmadık. Ama bir dairenin başkanı olarak, bir hukukçu olarak isimlendirmeden şöyle bir örnek vereceğim: Kamuoyunda da bilinen, hâlen de ihale süreci tamamlanmayan bir dosyada ilk satışta alacağa mahsuben alacaklı ve bir başka kurum -anonim şirket statüsünde bir kurum- ihaleye giriyor ve yüksek oranda da artırım yapıyor. Bunun üzerine alacaklı diyor ki: “Biz satış talebimizi geri alıyoruz.” Akabinde, icra müdürünün, bana göre “Hayır, kardeşim bu ihale kamu denetiminde, kamunun tekeffülünde bir işlemdir, senin kafana göre ben geri alamam.” demesi gerekirdi ama icra müdürü “Peki, ben o zaman satışı durdurdum.” diyor. Arkasından, daha sonra tekrar satış talebinde bulunuyor, bu sefer alacağı mahsuben tek başına giriyor. Daha önce 380 –milyon tabii- civarında pey sürülen bir malı alacaklı 275 civarında yani ciddi bir farkla alacağa mahsuben tek başına alıyor. Bunun üzerine istinaf ihaleyi feshetti, biz de çok doğru yaptın diye onadık. O bakımdan ben sayın vekillerimizin endişesi olabilir ama bu açıdan da düşünmek gerektiğini düşünüyorum. Elimizde somut örnek var yani isimlendirsem daha iyi zihinde kalır ama isimlendirmiyorum.

Teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir cümlelik söz verebilir misiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyorum.

Mesele anlaşılmıştır.

Bilgi İşlem Genel Müdürümüze söz veriyorum.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ OĞUZ AKALIN – Tekrar iyi akşamlar diliyorum.

Burada bizim zaten icra müdürlerinin önünde bir rapor ekranımız var, log kayıtlarını yansıttığımız bir rapor ekranımız var. İhalenin bitiminde icra müdürleri bu rapor ekranını kontrol edecek, orada eğer teknik bir sebeple işlemin başarısız olduğunu tespit ederse bu prosedürü devreye koyacaklar.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Yargıtay Başkanımızın açıklamasını eğer şöyle anladıysam doğru kabul edeceğim: Pey verildi, satış saati doldu ve bu ihale Ayşe'nin üzerine kaldı.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Kalmadı, ihale devam ediyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben örneğimi vereyim, siz de kendinize göre bir örnek verirsiniz.

Ayşe'nin üzerine ihale kaldı, saat doldu. Artık burada kamu otoritesi oyuncak değildir, ihale yapılmış kabul edilir; taraflar bu şekilde anlaşarak bitmiş olan, koşulları gerçekleşmiş olan ihaleden “Efendim ben vazgeçiyorum.” diyemez. Bu şekilde anlatıyorsanız katılıyorum size. Ancak yedi gün ihale devam ediyor ve ihaleye açıldı, yedi günlük süre devam ediyor, beşinci günündeyiz, ihalenin bitmesine daha iki günlük süre var veya yirmi dört saat süre var -ben gittim borçluyla anlaştıysam-alacaklı ile borçlu anlaştıysa icra müdürlüğü “Ben sizin anlaşmanızı kabul etmiyorum, artık bu ihaleye çıktı, ben bunun satışını yaparım.” ibaresi burada var. Bu ibare bu toplumda kaos çıkarır, barışı bozar diyorum ben. Yani o zaman ibarenizi şöyle düzeltelim: “İhale yapıldıktan sonra vazgeçemez.” derseni ise ben sizi desteklerim ama aksi takdirde bu şekilde bu cümle kaos yaratır.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, bir şey soracağım Mahmut Bey.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oğuzhan Bey, bir saniye...

Buyurun.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Şimdi, “Alacaklı ile borçlu anlaşır satış düşürebilsin.” diyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Peki, anlaşmadan alacaklı “Gayrimenkul pahalıya satılıyor, ben bunu ucuza alacağım, kendim alacağım.” diye kendi başına satış düşürürse ne yapacağız?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl olacak ki, borçlu satış isteyecek.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Düşürürse...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl kendi başına alacak ya? İhale koşullarıyla alıyor.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Ya, Başkanım dedi ki: “2 tane firma girmiş, bir tanesi alacaklı artırmamış, bir firma artırmış; alacaklı da kendiliğinde düşürmüş ‘Satış pahalıya gitmesin, ben sonradan ucuz alayım.’ diye. Olmuş, örneği var.” dedi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değil arkadaş, yanlış bir şey.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Yanlış değil, anlaşmazlarsa böyle durum olur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yahu, arkadaşlar, siz alacaklısınız, ben borçluyum; geldim, siz

bana bir fırsat daha veriyorsunuz. “Yok, ben satacağım.” diyorsunuz, olur mu öyle bir şey?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Yahu, alacaklı vazgeçerse ne yapacaksın? İşte borçluya sormadan vazgeçti.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya arkadaşlar, kanun koyucunun amacı huzursuzluk çıkarmak değil toplumda, huzursuzlukları sona erdirmek; siz huzursuzluk çıkarmak için kanun yapıyorsunuz. Ya, böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Başkan, buyurun size söz verdim.

YARGITAY 12. HUKUK DAİRESİ BAŞKANI AYHAN TUNCAL – Şimdi, efendim, çok özür dilerim.

Hepimizin kafası da karışık, şöyle ki: Yani bütün yazılımımız... Benim de 2011’e kadar icra hâkimliğim var, Sayın Bülbul bilir, beraber çalıştık Nazilli’de ama yeni sistem, bazen eskiye gidiyoruz, hani filmlerde oluyor ya, hayal kuruyor, geriye gidiyor, bir süre sonra biraz eskiye, biraz yeniye. Şimdi benim anlatmak istediğim, Sayın Vekilimizin bana teyit ettirdiği konu şu: Şimdi, bizim alacaklımız alacağa mahsuben ihaleye girmek üzere geldi, bütün projesi bu şekildeydi fakat baktı ki orada bir vatandaş daha var, o da teminatını yatırmış -benim az önce verdiğim örnekte öyleydi- diyor ki: “Ben vazgeçtim satıştan.” Dolayısıyla burada...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kim vazgeçtim diyor?

YARGITAY 12. HUKUK DAİRESİ BAŞKANI AYHAN TUNCAL – Alacaklı.

Hayır, hayır vazgeçemezsiniz artık. Şimdi, bizim amacımız burada yani icra...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Süre daha var ama bitmemiş yalnız ihale.

YARGITAY 12. HUKUK DAİRESİ BAŞKANI AYHAN TUNCAL – Tabii. Şimdi zaten ihale tamamlandıktan sonra vazgeçemez, ihale tamamlandı, bitti. “Sattım.” dediği anda vazgeçemez ama yani burada maksat, alacaklı ile borçlu anlaştı. Sizin öneriniz bir şekilde bence mümkün olur, o da şu: Eğer alacaklı alacağı mahsuben almışsa borçluluyla anlaşılabilir yani bir feragat, kabul gibi ama eğer ihaleyi üçüncü şahıs almışsa alacaklı “Ben vazgeçtim.” işte, “Alacaklı ile borçlunun hakkını koruyor.” diyemeyiz diye düşünüyorum. Neden? Çok özür dilerim. Neden? Şöyle: İcra hukukunun genel mantığına baktığımızda, mesela biz kararlarımızda diyoruz ki doktrin de aynı görüşte, takip iptal edilse dahi, takip iptal edilse dahi ihalenin feshine neden olmaz. Neden? Amaç şu: İhaleye katılımı artırmak. Ben ihaleye katılmak isteyen bir vatandaşım yani ona göre plan, proje yaptım, kredi çektim vesaire yarın ya bu alacaklı satıştan vazgeçip feragat ederse, vazgeçerse diye düşünürsem ihaleye katılmam. Dolayısıyla borçlunun malı da düşük gider. Bizim uygulamamız ihaleye maksimum katılımı sağlamak. Ben böyle düşünülmesi gerektiği kanaatindeyim ama heyetin kararına saygı duyarız.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Alpay Bey, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkanım, bunun çözümü çok kolay. Her iki tarafın haklarını düşünürsek burada diyebiliriz ki “ihaleye katılan ya da ihaleye pey süren alacaklı taraf hariç olmak üzere” yani kendisi ihaleye giriyorsa zaten artık ihaleden vazgeçmesin ama ihaleye girmedik karşı tarafla anlaşılıyorsa, bu konuda bir borç ödeme anlaşması yapıyorsa o zaman ihaleden vazgeçebilirler.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, tek bir cümle. Söz verir misiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun, tek bir cümle.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Yargıtay Başkanım, şimdi, burada icra hukuku şekil hukukudur, sıkı şekil şartlara...

YARGITAY 12. HUKUK DAİRESİ BAŞKANI AYHAN TUNCAL – Yargıtay Başkanı değilim ben daire başkanımı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, inşallah Yargıtay Başkanı olur, 12. Hukuk Dairesi Başkanımız.

Şimdi, üstadım yani siz alacaksınız, ben borçluyum. Ben geldim size dedim ki “Bana bir fırsat daha verin, bu benim evimdir, baba yadigâridir, satılmasın.” Siz de insafa geldiniz bana dediniz ki: “Ya, Mahmut Tanal, ben size bir daha son fırsat veriyorum.” Ama satış da başlamış artık, beşinci günündeyiz, altıncı günündeyiz. Geliyorum, siz bana da diyorsunuz ki: “Tamam, Mahmut Tanal ben sizinle anlaştım.” Ben de anlaştım sizinle, yeni bir ödeme takvimi belirliyoruz, icra taahhüdünde de bulunuyoruz. Satışta alacaklı borçlu geldi: “Ben bu borcu filan tarihte ödeyeceğim.” Siz de “Kabul ettim, satışın şimdilik düşürülmesine...” dediniz. İcra Müdürlüğü “Yok efendim, ben size bu satışı düşürmüyorum, bunu satacağım.” dedi. Ya, bu, fırsatı ganimet bilmektir yani bu hukukla izah edilemez. Ben mantığı da anlamış değilim. Yani burada menfaat, alacaklı ile borçlu birlikte anlaşıyor, zaten ikisinin menfaati. Kanun koyucunun amacı huzursuzluk yaratmak değil. Sayın üstadım yani bu konuda siz söylerseniz yani MHP’yi dinliyorlar, bizi dinlemiyorlar, bari siz söyleyin, siz bu işi bilen birisiniz arkadaşım yani istirham ediyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, burada kamu otoritesi açısından kimsenin kimseyi görmediği ve kamuya güvenin esas olduğu bir alandan bahsediyoruz. Genelde Mahmut Bey küçük bedellerden bakıyor. Ben sadece bir misal vermek isterim: İstanbul’da bir yalının satışının söz konusu olduğunu düşünelim; 10 milyon dolar, değeri 100 milyon lira. Buraya yatırılacak yüzde 10’luk teminat 10 milyon TL’lik bir teminatır. Bunun teminatını banka kredisiyle aldığımı düşünelim; kamu otoritesine güven noktasında, geldim, teminat mektubunu aldım yüksek faiz bedeliyle beraber, kamu otoritesi açısından güvendim, pey sürmek suretiyle ben bu alacağın satış işlemine iştirak ettim. Bir haftadan sonra tam son dakika bir anda bir alacaklı vekilinin vazgeçmesiyle beraber bu satışın düştüğünü öğrendim. Benim o arada kamu otoritesi noktasında güvenerek girdiğim bu satış işlemindeki bu teminat mektubudur, ödenecek faizdir, diğer masraflardır, diğer sorumluluktur, kim karşılayacak bunu?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cevap vereceğim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Karşılıklı konuşmayalım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ya, bu, sadece borçlu alacaklı lehine düşünülecek bir olay değildir. Kamu otoritesine güven esastır. En fazla katılımcıyı buraya iştirak etmeyi sağlamaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler, teşekkür ediyoruz.

Sayın Aydoğan, son bir söz veriyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Arkadaşlar, alacaklı ve borçlu arasındaki ilişkinin kötü niyete tahavvül edileceği düşüncesindeyseniz alacaklının vazgeçmesi hâlinde borçlunun muvafakatini hüküm olarak koyabilirsiniz daha öncekinde olmamakla beraber, böyle bir niyetiniz varsa bunu yapabilirsiniz. Alacaklının vazgeçmesi aslında, borçlunun satışa devam yönünde iradesini de esas alabilirsiniz. Taraflardan birinin vazgeçmesinin bağlayıcı olmadığı bir ortam yaratmak istiyorsanız bu düzenleme iki

şekilde olabilir: Alacaklının vazgeçmesini, borçlunun muvafakatine bağlayabilirsiniz ya da alacaklının vazgeçmesi aslında borçlunun satışa devam edebileceği iradesini koyabilirsiniz, kötü niyete karşı bir engel çıkarmak istiyorsanız. Ama taraflar karşılıklı anlaşıyor, vazgeçiyor, size ne kardeşim ya? O oluşan zararı karşılarlar o ayrı bir madde meselesi yani o ayrı bir şey, maliyet meselesi ama yani adam satıştan vazgeçiyor ve alacaklı borçluyla anlaşmış, kimsenin kimseye bir şey söylediği yok, siz kendi kendinize devam ediyorsunuz. Böyle bir şey doğru olmaz, zaten şu anda kanunda da bunun karşılığı yok ama bunu başka bir yere bağlamak istiyorsanız kötü niyet gördüğünüzde dediğim gibi yapabilirsiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Başkanım bir cümle, izin verir misiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir cümle ya, lütfen bu kadar olmaz. Sayın Başkan, geçtiyse ben gidiyorum. Olacak şey mi ya?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- 2004 sayılı Kanunun 118 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhale bedelinin ödenmesi ve malın teslimi:

MADDE 118- İhale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa dahi artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödemek zorundadır.

Satılan mal, ihale kesinleşmeden teslim olunmaz ve resmi sicilde alıcı adına tescil edilmez.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 16'ncı üzerinde madde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin çerçeve 16'ncı maddesiyle düzenlenen 2004 sayılı Kanun'un 118'inci maddesinin 1'inci fıkrasında yer alan “satış bedelini nakden ödemek zorundadır” ibaresinin “satış bedelini nakden ilgili icra dairesi hesabına ödemek zorundadır” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, 16'ncı maddede taşınırklar bakımından ihale bedelinin ödenmesi ve malın teslim ve tesciline ilişkin usul ve esaslar düzenleniyor. Burada “İhale bedelinin ödenmesi ve malın teslimi” başlıklı teklife konu maddeye göre, ihale alıcısı ihalenin feshi talep edilmiş olsa bile artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödeyecek, satılan mal ihale kesinleşmeden teslim edilmeyecek ve resmî sicilde alıcı adına tescil edilmeyecek. Burada sorun şu: Fesih talep edildiği hâlde, alıcı tarafından bedelin nakden ödenmesi zorunluluğu alıcının mülkiyet hakkına halel getirebilecek bir niteliktedir. Bu açıdan bu madde sıkıntılı bir maddedir.

Teşekkür ederim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Antmen.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Eğer 16'ncı maddeye göre ihalenin feshi davası açılmış olsa dahi ihale bedeli nakden yatırılacaksa buna bir madde eklememizde yarar var. “Yatırılan bu bedel kamu bankalarından nemalandırılır.” dememiz lazım ki o para ihalenin feshi davası neticesinde eğer dava kabul edilirse adam parasını bari faiziyle alsın eğer reddedilirse de ona göre, duruma göre o faiz belki de zararlara karşılık kullanılabilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

Saat 20.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma saati: 19.30

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.36****BAŞKAN: Yılmaz TUNÇ (Bartın)****BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oturumu açıyorum değerli arkadaşlar.

17’nci maddede kalmıştık.

17’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 2004 sayılı Kanunun 124 üncü maddesinin başlığı “1 — Şartname:” şeklinde değiştirilmiş ve maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- 2004 sayılı Kanunun 126 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Artırma hazırlık tedbirleri:

MADDE 126- 114 üncü madde hükmü, taşınmazın açık artırma hazırlık tedbirleri hakkında da uygulanır.

Elektronik satış portalında yapılacak satış ilanında; 114 üncü maddede belirtilen hususlarla birlikte varsa ipotek sahibi alacaklılar ile diğer ilgililerin taşınmaz üzerindeki haklarını, hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbiteleriyle onbeş gün içinde icra dairesine bildirmeleri gerektiği, aksi halde hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları ve bu hususların irtifak hakkı sahipleri için de geçerli olacağı belirtilir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Madde güzel bir Türkçeyle yazılmış da “evrakı müsbiteleriyle” demek yerine daha duru bir öz Türkçe kullanmak doğru değil mi? 21’inci yüzyılda kanun yapıyoruz ve hâlâ “evrakı müsbiteleri”ni kullanıyoruz. Bence bu, kanun yazımında ciddi bir özensizliği gösteriyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Acaba bütünüyle uyumlu olması açısından mı?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – “Belgelendirecek” denir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Aynı kelimeler başka maddelerde de vardır da bu sefer farklı bir şey olur.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Hepsini düzeltelim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 2004 sayılı Kanunun 127 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “elektronik

ortamda” ibaresi “elektronik satış portalında” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20- 2004 sayılı Kanunun 128/a maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “kararı verir” ibaresi “kararı verir ve masrafım gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı resen yetkili icra mahkemesine gönderir” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- 2004 sayılı Kanunun 129 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 129- 115 inci madde hükmü, taşınmazın ihale edilmesi hakkında da uygulanır.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 2004 sayılı Kanunun 130 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhale bedelinin ödenmesi:

MADDE 130- İhale alıcısı, İhalenin feshi talep edilmiş olsa dahi artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödemek zorundadır.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülül, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, taşınmazlar bakımından ihale bedelinin ödenmesi ve malın teslim, tesciline ilişkin usul ve esaslar düzenleniyor. Teklifte İcra ve İflas Kanunu’nun taşınmazlar bakımından 130’uncu maddesi başlığıyla birlikte değiştiriliyor. İhale bedelinin ödenmesini düzenleyen teklife konu maddeye göre “İhale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa bile artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödemek zorundadır:” ibaresi var. Burada fesih talep edildiği hâlde bedelin nakden ödenme zorunluluğu, alıcının mülkiyet hakkına hâlel getirecek nitelikte bir nokta. Öte yandan, her ne kadar madde gerekçesinde taşınırlar bakımından benzer hükmü haiz teklif madde 16’da öngörülen yedi günlük ödeme süresiyle yeknesaklık oluşturacağı ileri sürülse de taşınmazların bedelinin taşınırlara nazaran çok daha fazla olduğu ve bunun yedi günlük süre içinde temin edilmesinin daha güç olduğu unutulmamalıdır.

Bu nedenle itirazlarımız hukuki çerçevededir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce, teklifin 16’ncı maddesinde bahsetmiştim. İcra ve İflas Kanunu’nun 118’inci maddesine de aynı hükmün eklenmesi gerekiyor. Burada da teklifin 22’nci maddesinde de yani İcra ve İflas Kanunu’nun 130’uncu maddesine de “İhalenin feshi davası açılması hâlinde icra müdürlüğünün resen yatırılan ihale bedelini kamu bankalarında nemalandırır.” hükmünü koymamız gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin çerçeve 22'nci maddesiyle düzenlenen 2004 sayılı Kanun'un 130'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Satış bedelini nakden ödemek zorundadır." ibaresinin "Satış bedelini nakden ilgili icra dairesi hesabına ödemek zorundadır." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23- 2004 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, mevcut üçüncü fıkrasında yer alan "ikinci fıkra" ibaresi "beşinci fıkra" şeklinde değiştirilmiş, mevcut dördüncü fıkrasına "kararı verir" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı resen görevli veya yetkili icra mahkemesine gönderir" ibaresi eklenmiş, mevcut altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mevcut yedinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "ihaleden" ibaresi "ihalenin yapıldığına ilişkin kararın elektronik satış portalında ilan edildiği tarihten" şeklinde değiştirilmiştir.

"İhale alıcısının talebi üzerine icra dairesi, satış yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak oturan kişiye kira bedelini, diğer hallerde ise taşınmazı kullanan kişiye bilirkişi marifetiyle tespit edilen aylık kullanım bedelini icra dairesine yatırmasını emreder. İlgili, ihtara rağmen kirayı veya belirlenen bedeli icra dairesine yatırmazsa hakkında 356 ncı madde hükmü kıyasen uygulanır. Bu şekilde depo edilen bedel, ihalenin sonucuna göre hak sahibine ödenir."

"İhalenin feshini, Türk Borçlar Kanununun 281 inci maddesinde yazılı sebepler de dâhil olmak üzere yalnız satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı ayni hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler yurt içinde bir adres göstermek koşuluyla icra mahkemesinden şikayet yolu ile ihale tarihinden itibaren yedi gün içinde isteyebilirler. İlgililerin ihale yapıldığı ana kadar cereyan eden muamelelerdeki yolsuzluklara en geç ihale günü ittıla peyda ettiği kabul edilir."

"Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı ayni hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebi, ihale bedeli üzerinden nispi harca tabidir. Bu harcın yarısı talepte bulunulurken peşin olarak yatırılmak zorundadır. Talebin kabulü halinde bu harç başka bir kimseye yüklenmez ve istem halinde iade edilir. Talebin reddi halinde ise alınan bu harç iade edilmez ve harcın kalan kısmı ihalenin feshini isteyen tahsil edilir.

Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı ayni hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebinde, talepte bulunulurken, ilgili kişilerin muhtemel zararına karşılık olmak üzere ihale bedelinin yüzde beşi oranında teminat gösterilmesi şarttır. Talebin reddine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren bir ay içinde genel hükümlere göre tazminat davasının açılmaması halinde hükmedilen para cezasının 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü

Hakkında Kanun hükümleri uyarınca tahsili için durum mahkemeye tahsil dairesine bildirilir. Tahsil dairesi alınan teminattan, bildirimin yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde para cezasını tahsil etmezse talep halinde teminat ilgisine iade edilir.

İhalenin feshi talebi üzerine icra mahkemesi talep tarihinden itibaren yirmi gün içinde duruşma yapar ve taraflar gelmeseler bile icap eden kararı verir. Ancak ihalenin feshi talebinin usulden reddi gereken hallerde duruşma yapılmadan da karar verilebilir. İcra mahkemesi;

1. Satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı ayni hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler dışında kalan kişilerce talep edilmesi nedeniyle,

2. Satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı ayni hak sahipleri dışında kalan kişiler bakımından feragat nedeniyle,

3. İşin esasına girerek, talebin reddine karar verirse ihalenin feshini talep edeni feshi istenilen ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûm eder. “

“İhale kesinleşmedikçe ve ihale konusu mal alıcıya teslim edilmedikçe veya teslim hazır hale getirilmedikçe ihale bedeli alacaklılara ödenmez. İhale konusu malın teslim edilemeyeceği veya teslim hazır hale getirilemeyeceği durumlarda ihale iptal olunarak ihale bedeli alıcısına ödenir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Ayhan Erel, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Bahse konu düzenlemenin ikinci paragrafında “İhale alıcısının talebi üzerine icra dairesi, satışı yapılan taşınmazda kira sözleşmesini bağlı olarak kişiye kira bedelini...” şeklinde düzenlemeye yer verilmiştir. Burada yer alan kira sözleşmesi adi kira sözleşmesi olması hâlinde bu kira sözleşmesi her zaman düzenlenebilmekte ve bu nedenle hak kayıplarına ve kötü niyetle hareket edilebilmesine neden olabilecektir. Örneğin, kira bedelinin yüksek olmasına rağmen düşük kira bedeline ilişkin düzenleme yapılarak ihale alıcısının haklarının zarar görmesi sağlanabilecektir. Bu nedenle, bu tür kötü niyet ve hak kayıplarına neden olmamak adına “satışı yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak kişiye kira bedeli” ibaresinin “satışı yapılan taşınmazda resmi kira sözleşmesine bağlı olarak kişiye kira bedeli” şeklinde düzenlenmesi uygun olacaktır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, yine, burada bir kelime, eski metinde de var, 1934 tarihli metinden gelen “ıttıla peyda ettiği”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Öğrendiği.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – “İttıla kesbetmek” “öğrendiği” veya “öğrendiğinin kabul edildiği” diye bunu düzeltmek gerekiyor. Yani biz kanun yapıyoruz, yeni kanun yapıyoruz ve burada hâlâ eskilerini getirip koyuyoruz. Ben, yine, bunu üstüne basa basa söylüyorum... Bu kanun yazımında daha dikkatli olmamız gerekiyor.

Ama burada bir değişiklik var, daha önemli bir değişiklik: “İhalenin feshi davalarında nispi harç.” Borçlunun malı 3,30 paraya satıldı, borçlunun da zaten parası yok, parası olsa adam borcunu ödeyecek. İhalenin feshi davası açıyor, diyoruz ki ona: “Nispi harç yatır.” Nispi harcı yatıramaz. Bu, adil yargılanma hakkının ihlalidir; bu, kişinin yargıya gitme hakkının ihlalidir, açıkça Anayasa’ya aykırıdır. En azından ihalenin feshi davalarını biraz engellemek, azaltmak, kötü niyetli kişilerin ihaleyi feshi davasını azaltmak diye düşünüyorsak onu borçludan almamak gerekiyor.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Borçluda nispi harç yok.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicildeki kayıtlı kişiler ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi davası. Ondan istenmiş ama adil yargılanma hakkı anlamında ya da adalete en kısa sürede erişim anlamında burada nispi harcı almamanın yerinde olacağını düşünüyorum. Burada nispi harcı kaldırmamız gerekiyor.

Bir de -eski kanunda bakamadım- bir yüzde 5 teminat... Teminatı da yeni getiriyoruz ama aslında bu teminat... Para cezası yüzde 10 olacağına göre bu teminatın para cezasına eş değer olması acaba gerekebilir mi, onu da bir düşünmek lazım.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Arslan, buyurun.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, şimdi, buradaki nispi harç ihaleye giren pey süren, uygulamada pey sürüp, ihalenin feshi davası açıp alacaklıdan, borçludan veya taşınmazı satın alandan haksız bir şekilde kazanç temin etmek isteyenlere “çantacı” tabir edilen kişiler için öngörülen bir harç, para cezası da aynı bu şekilde bu işleri takip edenler için şey. Yoksa, ihale alacaklısı, borçlusu, sınırlı aynı hak sahibi olanlar maktu harca tabi, onlar için de yine teminat aranmıyor. Teminat sadece kötü niyetle hareket etme ihtimali düşünülen, bunlar hakkında söz konusu.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teminat da ceza gibi yüzde 10 yapılabilir belki. Para cezası yüzde 5 ya.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – İşte, yüzde 5 olarak değerlendirdik onu, değerlendirebiliriz evet.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeler var.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde bulunan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Talebin reddine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren bir ay içinde tazminat davasının açılmaması halinde, teminat resen hükmedilen para cezasından mahsup edilmek üzere hazineye irat kaydedilir.”

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24- 2004 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Taşınmazın ihale alıcısı adına tescilinden sonra henüz tahliye yapılmadan taşınmazı ihale alıcısından satın alan da bu fıkra gereğince tahliye isteme hakkına sahiptir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Belki de biraz anlamak için Sayın Başkan.

“Taşınmazın ihale alıcısı adına tescilinden sonra henüz tahliye yapılmadan taşınmazı ihale alıcısından satın alan da bu fıkra gereğince tahliye isteme hakkına sahiptir.” Yeni bir düzenleme, doğru.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin çerçeve 24’üncü maddesi ile düzenlenen 2004 sayılı Kanun’un 135’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “gereğince” ibaresinden sonra gelmek üzere “3 ay içerisinde” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

24’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 2004 sayılı Kanunun 142/a maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sıra cetveline karşı 142 nci madde uyarınca şikâyet veya itiraz yapılmışsa,” ibaresi “Sıra cetvelinin düzenlenmesi üzerine” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra “bankanın kesin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve süresiz” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin çerçeve 25’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“2004 sayılı Kanunun 142/a maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sıra cetveline karşı 142 nci madde uyarınca şikâyet ve itiraz yapılmışsa,” ibaresi “Sıra cetvelinin düzenlenmesi üzerine” şeklinde değiştirilmiş, fıkra “bankanın kesin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve süresiz” ibaresi ile aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Sıra cetveline ilişkin itiraz yahut şikâyet ileri sürülmesi halinde ihale bedeli nemalandırılmaz.”

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

25’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 25’inci madde kabul edilmiştir.

26’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- 2004 sayılı Kanunun 242 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Artırma ilanı ve hazırlık tedbirleri 126 nci madde hükmü uyarınca yapılır.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- 2004 sayılı Kanunun 244 üncü maddesinin birinci fıkrasına “117” ibaresinden önce gelmek üzere “111/b,” ibaresi eklenmiş ve fıkrafta yer alan “133,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28- 2004 sayılı Kanunun 25, 25/a, 25/b, 133 ve 341 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu madde ve devamında ilerideki maddelerde daha ayrıntılı düzenlemeler geliyor. Çocuk teslimi konusunda icra daireleri artık devreden çıkacak ve psikologlar, sosyal hizmet görevlileri yani Adalet Bakanlığı Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığına bağlı personel bu işi yapacak. Bu kadar ayrıntılı bir düzenleme yapıyoruz ama burada yıllardır şu deniyordu: “Kişiler çocuklarını görürken para veriyorlar, harç yatırıyorlar, para vermesinler.” Ama icra daireleri, devletin egemenlik gücünün, yürütme gücünün kullanıldığı cebri icra yapılan son nokta. Çocuk tesliminde çok ciddi sorunlar olduğunu biliyoruz. Biz sadece çocuk teslimini icra işlerinden muaf etseydik ve bu kadar çok düzenleme yapmasaydık daha da iyi olurdu. Bilmiyorum, psikologlar ve sosyal görevlilerden oluşan bir dernekleri var, burada o dernekten kimse var mı, davet edildi mi, onlar kendilerini anlattılar mı? Çünkü daha önce Adalet Komisyonu üyelerini gezdiklerini ben biliyorum.

Daha sonra gelecek maddelerde daha ayrıntılı konuşuruz ama bu yeni sistemde pek çok eksik var, açık olacak ve pek çok sıkıntıya yol açacak. Burada sadece biz icra harçlarını çocuk teslimi için kaldırsak, aynı sistem devam etse daha kolay ve daha sağlıklı olurdu diye düşünüyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Züleyha Gülüm...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şimdi, meseleye parçalı bakmak yerine bütünlüklü olarak bakılabilirse aslında en kesin çözüm olarak çocuk bakanlığı kurulması gerektiğini düşünüyoruz çünkü bütünlüklü bir yaklaşımla çocukların ihtiyaçlarını karşılayacak bütün zeminlerin örgütlendiği ve bu düzenlemelerin çıktığı bir çocuk bakanlığına ve uygulamasına ihtiyaç var. Ama bugün itibarıyla önümüze gelen, en azından var olan hâliyle Adalet Bakanlığına veriliyor olması, gerçekten olayı çok daha kaotik ve aslında işin içinden çıkılamayacak ve çocuklar açısından da kadınlar açısından da daha büyük sıkıntılara yol açacak bir noktaya doğru götürecektir.

Gerçekten, yargının kararlarına baktığımızda, uygulamalarına baktığımızda çok çeşitli sorun alanları olduğunu gözlemleyebiliyoruz. Genelde de anlatmışım; çok erkek merkezli bir anlayış üzerinden şekilleniyor ve “erkek adalet” dediğimiz adalet mekanizması, çocukların ihtiyaçları ya da kadınların ihtiyaçları, kadınların hakları, çocuk hakları üzerinden değil, erkeklerin üzerinden, erkeklerin talepleri üzerinden şekillenen bir süreç doğru evriliyor. Bu anlamıyla bu düzenlemedeki kurumsal yapıya baktığımızda da -ilerleyen maddelerde de var- müdürlükler, müdürlükler olmazsa işte hukuk mahkemeleri kalemleri, o olmazsa, uzman bulunamazsa öğretmenler gibi, aslında nasıl yapılacağının net olmadığı, bir şekilde henüz bir kurumsal yapısının oturmadığı, biçiminin belli olmadığı bir çocuk teslimine doğru, çocuklarla kişisel ilişki kurulmasına doğru giden bir sistem var. Bunun neresinden bakarsak bakalım, kadınlar açısından da çok ciddi bir problem yaratacak. Başta anlattım, kadına yönelik

şiddeti de çocuğa yönelik şiddeti de daha fazla artıracak, öbür yandan da aslında çocukların çok ciddi anlamda zorlanmasına yol açacak düzenlemeler getiren bir uygulama.

Şimdi hani “erkek yargı” diyoruz. Ben erkek yargıya ilişkin bir örnek vermek istiyorum çok açık olarak somut durumu ortaya koymak açısından: Çilem Doğan örneği, aslında yargının geldiği nokta açısından çok önemli bir durum. Çilem Doğan, evli olduğu erkek tarafından evlilik süresinin başından itibaren iki buçuk yıl boyunca sistematik olarak şiddete uğrayan bir kadın arkadaşımız. Altı aylık hamileyken karnı eşi tarafından tekmelenmiş, defalarca odaya hapsedilip öldüresiye dövülmüş, cinsel şiddet uygulanmış, seks işçiliğine zorlanmış bir kadın ve karnındaki altı aylık çocuk korunamadığı gibi Çilem de korunamamış. Devlet korumasına birçok kez başvurmasına rağmen, defalarca karakola gidip 9 kez koruma kararı almasına rağmen hiçbir sonuç alamamış, ne kendisi ne de çocuğunun korunabilmesi mümkün olmuştur. Sonunda, devletin yapmadığını, bu yargının yapmadığını, emniyet güçlerinin yapmadığını, yaşamını koruma görevini kendi yapmak zorunda kalmış ve ölmek için öldürmek zorunda kalmıştır eşini ve Çilem, hemen peşinden, arkasından tutuklanmıştır. Bir yıl tutuklu kaldıktan sonra Adana 10. Ağır Ceza Mahkemesinin, Başkanın eylemin meşru müdafaa olduğu ve ceza verilmemesi gerektiği yönündeki muhalefet şerhine rağmen açıkça ortada olan meşru müdafaa yok sayılarak, davada olay günü şiddet yaşanmadığı iddia edilerek ağır tahrik altında kasten öldürme gerekçesiyle oy çokluğuyla on beş yıl hapis cezası verilmiştir.

Bakın, hayatını korumak zorunda olan bir kadın 9 kez başvuru yapmış, şikâyetler etmiş, “Beni kurtarın.” demiş; bu iktidar, bu devlet, bu yargı, bu emniyet güçleri korumamış, en son hayatını kendi korumak zorunda kalmış. “Niye kendin korudun?” diye bu yargı sistemi on beş yıl ceza verdi. Arkasından Yargıtay da bu cezayı geçenlerde onadı.

Şimdi bir bakalım: Kadın katilleri rahatlıkla serbest bırakılırken, haksız tahrik hükümleri uygulanırken devletin korumadığı hayatını korumak zorunda olan bir kadına on beş yıl ceza verildi. Tabii, Çilem’e ceza verilirken aynı zamanda çocuğuna da ceza verilmiş oldu. Erkek yargı tarafından, âdeta ölmediği için, kendini hayatına kasteden erkeğe karşı koruduğu için cezalandırıldı.

Şimdi, erkek şiddetini cesaretlendiren böyle yargı kararları sadece Çilem Doğan örneğinde değil, birçok örnekte maalesef mevcut. Aslında bu ceza şu anlama geliyordu: Sadece Çilem’e verilmemişti, tüm kadınlara verildi. Şu deniyor: “Şiddete katlanın, dövülürseniz de sesinizi çıkarmayın, öldürüldükten sonra başvurun.” yani “Hayatlarınızı kaybedin, gelin ondan sonra bakarız.” deniyor. Bu kararın başka bir gerekçesi yoktur ve bütün kadınları da tehdit eden, erkekleri de cesaretlendiren bir karardır. Şimdi “Bu karardan sonra ne olacak? Hangi kadın kendini korumak zorunda olduğu hâlde korunmaya cesaret edebilecek bu kadar ağır cezalar aldıktan sonra?” diye sormak istiyorum.

Böyle bir yargı sisteminin, böyle bir emniyet koruma mekanizmalarının olduğu bir ülkede, biz, çocuklara dair, kadınlara dair var olan koruma sistemini dahi kaldırıp “Bunlar da olmasın, şunlar da olmasın, hatta kurumsal yapısı oturmamış bir mekanizmayla çocukla kişisel ilişki tesisi yapılsın.” diyoruz. Peki, nasıl olacak? Kadınlar bunlardan nasıl etkilenecek? Çocuklar için bunların sonuçları ne olacak? Bunlara dair hiç bir öngörümüz var mı acaba?

Şimdi bir tane örnek: Sekiz yıl süren istismar davasında, çocuk, suçlanan hâkim babaya verildi. Şimdi bakın, bir dava var: Anne, çocuğa istismar ve babanın sürekli şiddet uygulamasından dolayı boşanma davası açıyor ve boşanma gerçekleşiyor, arkasından birçok kez şikâyetle bulunuyor babanın çocuğa yönelik cinsel istismarı olduğuna dair. Çocuk her babaya gidip geri geldiğinde saldırgan tepkiler vermeye başlıyor, etrafına, anneye sürekli saldırmaya başlıyor. Babaya gitmek istemediğine dair çok kez beyanı var ama mahkeme bir türlü ikna olmadığı için, cinsel istismarı da şiddeti de kabul etmediği için, hatta çoğu kez “Acaba annenin psikolojik durumu bozuk mu?” deyip raporlar aldırılmaya çalışmasına

karşın bir türlü mahkemeyi ikna edemediği için “Deliller yeterli değil.” denilerek birçok kez beraat kararı veriliyor babaya ilişkin ve ondan sonra da bu baba ile bu çocuk görüşmek zorunda kalıyor. “Kesinlikle çocuğun babasıyla görüştürülmemesi gerekiyor.” diye bir doktor raporu olmasına rağmen hâlen bu çocuk babayla görüşmek zorunda kalıyor. Şimdi, bu çocuğu nasıl korumayı düşünüyorsunuz? Yani bu çocuğun hakları, bu çocuğun geleceğinin nasıl bir durumda olacağına dair mesela nasıl bir tedbir almayı düşünüyorsunuz? Ya, maalesef bu yargı sistemi, bu anlayış çocukları ya da kadınları korumak yerine “Erkekler çocuklarını göremiyor, çok para yatırmak zorunda kalıyorlar, gidiyorlar icra dairelerine başvurmak zorunda kalıyorlar.” hikâyelerine biz yol verip erkekleri düşünüyoruz ama kadınların yaşadıkları, çocukların yaşadıkları nedense görünmez kınıyor. O nedenle, erkeklerden yana değil, çocuktan yana bir siyaset için bu yasa teklifi geri çekilmeli ve gerçekten tarafların, kadınların ve çocukların dikkate alındığı bir yasal düzenleme ve onların da sözünü söyleyebildiği bir yasal düzenleme için, çok yönlü bir tartışma sürecinden sonra hayata geçirilmesi gerekiyor. Bu hâliyle var olandan çok daha geriye gideceği de kesin.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Emre, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Başkan, bu kanun teklifindeki en tartışmalı alanlardan birine giriyoruz yani itinayla, dikkatle bu alanın düzenlenmesine ihtiyaç var. Evet, ekranlarda, zaman zaman da üçüncü sayfa haberlerinde çok olumsuz görüntüler görüyorduk yani icra marifetiyle çocuğun bir taraftan alınırken ki görüntüleri falan, çok kötü tabii ama burada mesele nasıl çözülüyor, mevzuat çerçevesinde de biraz buna odaklanmak lazım.

Türkiye’nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 9’uncu maddesinin (3)’üncü fıkrasında “Taraf devletler ana-babasından veya bunlardan birinden ayrılmasına karar verilen çocuğun, kendi yüksek yararına aykırı olmadıkça, ana-babanın ikisiyle de düzenli bir biçimde kişisel ilişki kurma ve doğrudan görüşme hakkına saygı gösterirler.” denir. Çocuğun anne babasını tanımmasına ve görüşmesine, çocuğun gelişimi, sağlığı, eğitimi ve elbette çocuğun mutluluğu için gerekli olduğu ölçüde olanak tanınması çocuk haklarının gereği. Burada bir itiraz yok esasında ama bakış açısında şöyle problem var: Çocuğun üstün yararı nedir? Çocuğun üstün yararını nasıl tespit edeceğiz? Burada annelik veya babalık duygusunun tatmini olarak açıklandığını görüyoruz. Hâlbuki orada çocuğun, kişisel ilişki kurma hakkının nesnesi değil, bizzat öznesi konumunda değerlendirilmesi lazım. “Kişisel ilişki kurma hakkı” çocukla birlikte yaşamayan kişiyle çocuğun görüşmesi için kullanılan bir tabir olsa da çocuk kiminle birlikte yaşarsa yaşasın çocuğun hem annesiyle hem babasıyla görüşme hakkı, kişisel ilişki kurma hakkı kapsamındadır. Çocuğun yüksek yararı tanımını yaparken şöyle düşünmek lazım: Anne babanın kişisel duygusunun ötesinde, çocuğun bu görüşmeyi isteyip istemediği. Yani çok kereler biliyoruz ki biz, anne baba boşandıktan sonra ağırlıklı olarak -tabii, Türkiye’de de biz bunu çok yaşıyoruz- eşlerden biri, belki çocuğu aldığı anda kendi görüşme velayeti olan taraf olmamasına ve zaman zaman belli günlerde görüşmesine rağmen, onu alma gerekçesi, çocukla görüşme gerekçesi bir nevi anneyi ya da bazen babayı cezalandırmak, endişelendirmek duygusu da olabiliyor. Böyle çok örnek var yani. Dolayısıyla, burada çocuk ne istiyor? Görüşmek istiyor mu, istemiyor mu? Bunun tespiti nasıl olacak? Buraya da biraz odaklanmak gerektiğini düşünüyorum ben.

Konuşmamın girişinde söylemiştim, geneli hakkında değerlendirme yaparken, bir yer çiziliyor orada, diyor ki: “Teslim noktası, teslim merkezi.” Yani burada çalışan uzmanların da mahkemeden bağımsız görev yapacağından bahsediliyor falan. Netlik yok buralarda yani gerekli pedagoglar, uzmanlar bulunacak mı? Bir de oradaki güvenlik, giriş ve çıkışlar nasıl sağlanacak? Yani buna ilişkin

de düzenlemelerin bulunması lazım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Madde 28’de çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrasına ilişkin olarak “2004 sayılı Kanun’da yer alan 25, 25/a, 25/b ve 341’inci maddelerin hükümleri -5395 sayılı Çocuk Korumu Kanunu’nda yeniden düzenlenmeden- yürürlükten kaldırılmaktadır.” diyor. Bu önemli bir düzenleme. Bu çerçevede, çocukların görüşlerine ve çocukların görüşlerine önem verecek uzman görüşüne göre uygulamanın yapılması gerekir diye düşünüyorum. Bu konuda, çeşitli bilim adamları tarafından “Çocukların kişisel ilişkisinin düzenlenmesinde kimin yararı korunuyor?” konusunda yazmış oldukları makalelerde farklı görüşler var. Örneğin, bu tartışılmalıydı. Bu, çocuğun yüksek yararının gözetildiği ya da gözetilmediği konusunda uzman raporlama işi yapılacağına göre, bu düzenlemenin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına değil, Adalet Bakanlığına bağlı merkezlerde kurulacak olması yani sosyal politika odaklı bir hizmet sunumunun esas alınmayacağı konusunda kuşkular... Sadece kararın, verilen tedbir kararının her şart içinde icrasına odaklanıldığına ilişkin bir teklif olarak görüldüğü akademisyenlerce. Burada uzmanların görüşlerine göre değerlendirme yapılabilirdi. Şimdi burada kişisel ilişki kurma son derece kişiye sıkı sıkıya bağlı nitelikte, bu konuda duyguların, isteklerin en üst düzeyde belirleyici olduğu haklardan biri. Bu nedenle çocuğun korkularının, endişelerinin, heyecanının, isteklerinin özellikle ve mutlaka dikkate alınması gerektiğinin ve belirli bir yaşta olan çocuğun istemediğinde kararın icra edilmemesinin gerektiği hâllerin de ortaya konulması gerekiyordu.

Şimdi bunu, bu kararı herhangi bir yargı kararı olarak değerlendiremeyiz. Yani bu, çocuğun kişisel ilişki dinamiğine, şartlara göre değişken, çocuğun duygularının belirleyici olduğu bir konu. Yani bunu diğer yargı kararlarında olduğu gibi, mal varlığına ilişkin verme borcunun konusuyla karıştırmamak lazım. Borçlar hukukuna ilişkin sözleşmelerde yapma borcunun dahi zorla icra edilemeyeceği kabul edilirken çocuğa bu konuda bir dayatmada bulunmanın tutarlı olmayacağı kanaatindeyim. Nihayetinde, çocuğu nesneleştiren bir bakış açısı ortaya konulmuş bu düzenlemede.

Çocuğun kişisel ilişkisinin düzenlenmesi ve sürdürülmesi kendine özgü, dinamik, esnek ve multidisipliner yaklaşımı zorunlu kılan bir süreç anlamına geldiği için, karar verildikten sonra bile, şartlar değiştiğinde uzmanın görüşüne göre uygulanmalı ve gerektiğinde acilen hâkim kararıyla tedbir niteliğinde olmak üzere kararın uyarlanması mutlaka sağlanmalıydı.

Çocuğun görüşmesi ve kişisel ilişkisinin boşanma aşamasında pazarlık konusu olmadığını hepimiz biliyoruz. Bu konu, bağımsız olarak boşanmadan ayrı bir şekilde resen araştırma yoluyla karara bağlanmalı ve süreç dinamik tutularak kararı veren hâkim de bizzat izleme sürecine dâhil edilmeliydi. Hâkimin izleme sürecine dâhil olmaması da bu düzenlemenin ileride sıkıntılı sonuçlara neden olacağını ortaya koyuyor. Çocuğun gelişimi, mutluluğu, sağlığı önemli olduğu için, her görüşme öncesinde değişen farklı bir uzmanın değil, aynı uzmanın takibi gerekiyor. Biz avukatlık yaptığımız zamanlarda da uzman değişiminde farklı raporlamalar olduğunu gördük. Onun için, çocuğun gelişimini ve değişimini bilen yani aynı uzmanın takibinin gerekeceği çok önemli bir unsur. Bu husus, uzmanın çocuğu ve çevresini, ilişkilerini tanıyabilmesi, izleyebilmesi ve çocuğun üstün yararına uygun raporlama yapabilmesi için zorunlu bir şart. Oysaki ilgili teklifte, çocuk teslim merkezlerinde çalışan uzmanların mahkemeden bağımsız görev yapacağı, her defasında değişebilen ve çocuğu tanımayan rastgele bir uzmanın raporlama yapacağı anlaşılmakta. Bu konu çözümlenmeden, o çocuğu raporlama yapacak uzmanlar konusunda net bir açıklık teklifte olmadan bunun büyük bir sıkıntı yaratacağı kanaatindeyim. Yani rastgele bir uzmanın raporlama yapacağı ve mahkemeden bağımsız görev yapacağı düşünüldüğünde, bu yaklaşım

çocuğun yüksek yararının gözetilmediğini açıkça göstermektedir. Yani burada, sosyal politika odaklı bir hizmet sunulması gerekiyor ama biraz önce söylediğim gibi, her şartta tedbir kararının, çocukla görüşme kararının uygulanmasına ilişkin bir icraya odaklanılmış bu teklifte.

Öte yandan, icranın tüm maliyetinin Bakanlığa yüklenmesi, yeterli çalışan ve uzman bulunmadığı da gözetildiğinde içinden çıkılmaz kaotik bir sonucu beraberinde getireceğinin ipuçlarını ortaya koyduğu yönünde akademisyenler tarafından ciddi bir eleştiri var teklife yönelik.

Teklif metni bütünüyle incelendiğinde konu icra müdürlüklerinin görevinden çıkarılıyor gibi görünse de 28'inci madde gereği kararın yerine getirilmesinde işleyiş biçiminin değişmediği, uygulamanın çocuk odaklı hâle gelmediği, dolayısıyla sadece kararın icrasına yönelik bir şekli düzenleme yapıldığı konusunda akademisyen çevrelerinde büyük bir itiraz var. Onun için biz bu tür çocuğun kişisel yararıyla ilgili kanun tekliflerinin alt komisyonda tartışılmasını, üniversitelerden gelen çocuk odaklı bir düzenlemeyle Adalet Komisyonuna gelmesini istiyorduk. Bu çerçevede bu itirazlarımızın tarihsel olarak bir not düşme açısından da önemli olduğunu düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Teşekkür ediyoruz Sayın Bülbül.

Madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

TBMM Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 28'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 28- 2004 sayılı Kanunun 133. Maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.”

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştı Tiryaki

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Gerekeçe...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Gerekeçeyi okutuyorum.

Gerekeçe:

Kanun teklifindeki düzenlemeyle çocukla kurulacak kişisel ilişkide çocuğun üstün yararı değil, velayeti kendisine verilmeyen anne veya babanın istekleri, kişisel ilişki kurma hakkı temel kriter olarak gözetilmiştir. Hâlbuki çocuğun üstün yararına göre çocuğun psikolojik olarak kişisel ilişki kurmaya uygun olup olmadığının sürekli değişmeyen ve çocuğu tanıyan, kişisel ilişki öncesi ve sonrasında çocuğun takibini sağlayan uzmanlar tarafından saptanması gerekmektedir. Bu uzmanların süreci raporlaştırarak aile mahkemesine sunması, raporlar doğrultusunda çocuk ile anne, baba arasındaki ilişkinin sağlıklı kurulması sağlanmalıdır. Çocukla kişisel ilişki kurma mekanizması Adalet Bakanlığında değil, Aile Bakanlığı bünyesinde oluşturulmalı, Aile Bakanlığı merkez ve taşra birimleri çocuğa psikolojik destek sunmak adına bir psikolog ve pedagog tayin etmeli ve çocuk görüşmenin gerçekleşeceği tarihe kadar en az bir ay psikolojik olarak desteklenmelidir. Görüşmeyi istemeyen çocuğun neden görüşmek istemediği ve görüşmeye hazır olup olmadığı saptanmalı, çocuğun duygu ve istekleri öncelenmelidir. Çocuk velayeti olmayan ana, babayla hiçbir suretle kolluk zoruyla görüştürülmemelidir.

Kadına yönelik erkek şiddetinin yoğun yaşandığı gerçeğinden hareketle görüşme esnasında kadınların, çocukların ve diğer görevlilerin erkek şiddetine karşı korunması amacıyla kolluk bulundurulmalı ancak görevli kolluğun çocukların psikolojik olarak kötü etkilenmesini önlemek amacıyla sivil bir biçimde olması, pedagoji eğitimi almış olması ve sürekli değiştirilmemesi gerekmektedir.

Dolayısıyla kanun teklifinde çocuğun hak sahibiyle kişisel ilişki kurması için Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına değil, Adalet Bakanlığına bağlı kurumsallaşmamış ve belirsiz bir yapının öngörülmesi, sosyal politika odaklı olmaması çocuğun üstün yararını değil, anne ve babanın çocukla ilişkilene işleklerini öncelemesi, kadına ve çocuğa yönelik şiddete karşı bir koruma ve önleme mekanizmasının olmaması, mevcut uygulamanın dahi gerisinde ve kaotik sonuçlar doğurabilecek nitelikte olması sebebiyle konuyla ilgili kadın ve çocuk örgütleri de dâhil olmak üzere tüm tarafların görüşleri alınarak yeniden yapılacak bir düzenlemeye kadar teklif maddesinden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 28'inci madde kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 29 - 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmelik ile 106 ncı madde uyarınca çıkarılması gereken tarife, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunun haczedilen malların elektronik ortamda satışına ilişkin hükümlerinin uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde, 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanır ve en geç bir yılın sonunda Ülke genelinde uygulamaya geçilir. İşbu hükümlerin hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde duyurulur. Bu hükümler, uygulamaya geçilen il ve ilçelerde geçiş tarihinden sonra haczedilen malların satışında uygulanır. Uygulamaya geçilmeyen yerlerdeki hacizli malların satışı ile uygulamaya geçildiği halde geçiş tarihinden önce haczedilen malların satışında ise bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

106 ncı madde uyarınca çıkarılacak tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten önce satış talep edilmiş olmasına rağmen kıymet takdiri ile muhafaza ve satış giderlerinin tamamının yatırılmadığı hallerde bu tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tarifede belirlenen giderlerin yatırılması zorunludur. Bu süre içinde giderler peşin olarak yatırılmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

Kanunun 134 üncü maddesinde bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında uygulanmaz. Ancak, ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûmiyete ilişkin hüküm görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında da uygulanır. Temyiz kanun yolu incelemesi aşamasında bulunan dosyalar bakımından para cezasının oranına ilişkin olarak yapılan değişiklik tek başına bozma nedeni yapılamaz. Yargıtay değişikliği uygulamak suretiyle hükmü düzeltebilir. “

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülbül, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Teklifle, İcra ve İflas Kanunu'nda yapılan, hacizli malların elektronik ortamda yapılması hakkında düzenlemelerin yürürlük tarihleri belirleniyor; altı aylık, bir yıllık yürürlük tarihleri var. Her ne kadar maddenin gerekçesinde “Para cezasının oranında yapılan değişikliğin ihalenin feshini talep eden bakımından lehe uygulanmasını sağlamak ancak dosyanın da sürüncemede kalmasını engellemek amacıyla” şeklindeki temellendirme yer alsada maddi ceza hukuku genel hükümler uyarınca ceza

normlarında yapılan değişiklikler kural olarak geriye yürümez, ancak lehe kanun geçmişe yürür. Bu açıdan itirazımızı sunuyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, maddenin son fıkrasında, sonunda bir hüküm var: “İhale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûmiyete ilişkin olan hüküm görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında da uygulanır.” Şimdi, bu daha önce olmayan bir hüküm müydü ki buraya yazdık? Çünkü daha önce olmayan bir hükümse bu ceza hükmü olduğu için geçmişe yürümez. Açıkça Anayasa’ya aykırı ve devam eden davalarda aslında bunu uygulamak dava açan kişiyi daha zor durumda bırakacaktır, hak arama özgürlüğüne engel de olabilecektir ama özellikle ceza hükmü olduğu için geçmişe yürümemesi sebebiyle Anayasa Mahkemesinden döneceğini düşünüyorum. Bu konuda tekrar bir bakılması lazım, teklif sahipleri de aslında bir açıklama yaparsa belki daha da netleşebilir Sayın Başkan.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Arslan, buyurun.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, Sayın Antmen’in arz ettiği husus, eski uygulamada, mevcut uygulamada yüzde 10 para cezası veriliyordu. Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararları hâkime bir takdir hakkı verilmediği yönünde ihlal kararı olduğu için bunu “yüzde 10’una kadar” diyoruz. Dolayısıyla daha az bir para cezası ve lehe bir düzenleme. Dolayısıyla burada bir problem yok. Bu bozma nedeni sayılmayacak, Yargıtay bu konuyla alakalı hususu karara dercedecek.

Onun dışında da burada yönetmelikle ilgili altı ay bir süremiz var, tarife ve yönetmelik çıkana kadar. Altı aydan sonra bir yıl içerisinde de ülke genelinde uygulayacağız. Bu bir yılı da uygulamadaki problemleri görüp yazılımları güncellemek için istiyoruz. Madde bu hâliyle uygun.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

29’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 30- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) sayılı tarifenin “(A) Mahkeme Harçları” başlıklı bölümünün “III- Karar ve ilam harcı” başlıklı fıkrasının “I. Nispi harç” başlıklı bendinin, (f) alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“g) İcra ve İflas Kanununun 134 üncü maddesi kapsamında satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı ayni hak sahipleri dışında kalan kişilerce ihalenin feshinin talep edilmesi halinde ihale bedeli üzerinden Binde 68,31

(Bu harcın yarısı talepte bulunurken peşin olarak yatırılmak zorundadır. Talebin kabulü halinde bu harç başka bir kimseye yüklenmez ve istem halinde iade edilir. Talebin reddi halinde ise alınan harç ihalenin feshini isteyen iade edilmez ve harcın kalan kısmı ihalenin feshini isteyen tahsil edilir.)”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 31- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesinin (II) numaralı “Tazminatlar” kısmının “G) ADALET HİZMETLERİ TAZMİNATI” bölümüne aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) İcra başmüdürlerine ayrıca % 50 sine,”

BAŞKAN – Söz talebi var.

Sayın Aydoğan, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, daha öncede burada dile getirildi. Özellikle Adalet teşkilatında kaynakların paylaşılmasıyla ilgili tablo motivasyon sorunu da yaratıyor. Yani icra dairelerinde hacze çıkmayan, işlem yapmayan, vesair; bu madde de esasında onlarla dolaylı olarak bağlantılı da bir madde. Bu konuya ilişkin, bu madde üzerinde de yeniden yani icra dairelerinde yolluk, vesair; paylaşılabilir muamelelele alakalı daha önce arkadaşlarımızın bir gözden geçirmenin yapıldığı itirazı vardı. Bu madde de aynı kapsam içerisinde, çakılı olarak çalışanlar ile hacze çıkanlar arasında bir ayrım olmadığı sürece doğru emek ve doğru muamele yaratmak, doğru işlem yaratmak çok mümkün olmayacaktır. Yani amiyane tabirle -kayıtlara geçtiğinde çok hoş olur mu bilmiyorum ama- ağa, maraba ilişkisi gibi adlandırılıyor icra dairelerindeki pozisyon. Burada uygulamadan gelen arkadaşlarımız vardır, onlar da dile getirdiler. Bu tablonun başka bir tarifle değerlendirilmesi lazım adliyelerde. Yoksa dediğimiz gibi “Arkadaş, ben niye hacze gideyim, niye gideyim, riske niye gireyim? Gittiğim yerde başıma her türlü dert gelebilecekse sıcacık adliyede oturayım.” diye düşünülüyor. Bunu bilinçaltında bile yaratabilecek etkenleri ya fiilen yok etmek lazım ya hukuken yok etmek lazım. O açıdan, tekrar değerlendirilmesi gereken başlangıçtaki itirazlarımızla beraber -tek başına bu madde özelinde söylemiyorum- onlarla beraber tekrar değerlendirilmesi ve gözden geçirilmesi gereken bir durum olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Değerli Başkanım, 1’inci maddeyle bağlantılı olarak tam Turan Bey’in bu kaygılarını gideren bir düzenlemedir bu. Klasik, eski usulde teşkilat yapılanmasını sağlamış olan icra müdürlükleri artık kaldırılıyor, tek bir icra müdürlüğü var artık. Haciz kısmını yapacak sadece bir müdürün riyasetinde, oradaki müdür yardımcıları ve ilgili, görevli memur arkadaşların -sadece görevi- talep edilen hacizlerin infaz aşamasında görevleri olacaktır. Artık icra müdürlüklerinde tahsilat farklı alanlarda, tebligat farklı alanlarda ve diğer hususlar bir iş bölümü şeklinde ihtiva edileceği için bu kaygıların tamamı giderilmiş olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İki noktaya işaret etmek istiyorum. İcra başmüdürlerine ayrıca bir yüzde 50 adalet hizmetleri tazminatı konusunda artış ya da bir tazminat getiriyoruz ama icra müdürlerine yine burada hiçbir şey vermiyoruz. Belki zaman içinde icra müdürleri kalmayacak ama o zamana kadar icra müdürlerini burada bir düşünmemiz gerekiyordu.

Bir de (d) bendinde -bu maddeye neşter vurmuşken- binlerce mahkûm, yüzlerce personel idare eden cezaevi müdürlerine topu topu sadece yüzde 10 adalet hizmetleri tazminatı veriyoruz. Cezaevlerinde birçok sıkıntı var belki, kötü, fena muamelelerden bahsediyoruz ama bunun yanında da orada çalışan personelimiz hâlâ güvenlik sınıfında değil, hâlâ bir bekçi kadar maaş almayan cezaevi müdürleri var ve

burada da gördüğümüz kadarıyla icra başmüdürleri ayrıca bir yüzde 50 adalet hizmetlerinden tazminat alacak ama cezaevi müdürleri ve diğer cezaevindeki müdürler hâlâ yüzde 10'da kalacak. Bu eşitsizlik ve adaletsizlik yaratıyor. Bu maddede eğer bir değişiklik yapılacaksa bu maddeden etkilenen diğer kişilerin de maddedeki değişiklikten yararlanması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Arslan, icra müdürlerine tazminat yok mu, diğer maddeler kapsamıyor mu onu?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, personelin yani icra personelinin tamamının özlük haklarıyla ilgili, mali haklarıyla ilgili bir çalışma var, bütüncül bir çözüm düşünülüyor, inşallah kısa zamanda hayata geçecek.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Cezaevi müdürlerine ne düşünülüyor?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Cezaevi müdürleri zaten burada yüzde 180'e ilave yüzde 10 daha alıyorlar. Onların da durumları tabii değerlendirilir bu arada.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Özel hizmet tazminatıyla ilgili...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 32- 8/5/1991 tarihli ve 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına, “keşif ve icra işlemi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoglarla sınırlı olmak üzere araştırma, inceleme ve rapor işlemleri” ibaresi ve “yetkili kılınan kişilere” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoglara” ibaresi eklenmiş; fıkra da yer alan “hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoglara,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Başkanım, ileriki maddelerde sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagogların yeterli olmadığı durumlarda eğitimcilerden de çocuk teslimine destek alınacağı hükümleri var. Acaba 33'üncü maddede bu eğitimcilerden, görevlendirilen diğer görevlilerinden bahsetmek gerekiyor muydu? O konuda bir açıklama gerekiyor diye düşünüyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Acar, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, buradaki yol tazminatı şudur: Adliyede daire dışına çıkan ama keşif ve icra işlemi için çıkan sayılan zevata belli miktarda para verilmesi söz konusuydu. Bizim psikologlarımız, pedagoglarımız ve sosyal çalışmacılarımız da eğer bir keşif ve icra zımında çıkıyorlarsa 40 liralık bir para alıyorlardı dosya başına fakat keşif ve icra dışında bu arkadaşlarımız özellikle boşanma davalarında ya da Çocuk Koruma Kanunu işlerinde araştırma, inceleme ve raporlama için çıkıyorlar, bu kapsamdaki çıkışlarına para alamıyorlardı. Getirilen düzenleme bu kapsamdaki çıkışlarında da para almalarını ve 40 liralık ücretin dosya başına 49 liraya çıkarılmasını havidir.

Çocuk teslimi meselesiye özel olarak aşağıda gelecek, oradaki para ayrı bir para.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Eğitimciler bunların yerine giderse?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Burada isterseniz arz edebiliriz.

Eğitimciler bu kapsamda çıkamazlar Sayın Vekilim. Eğitimciler çocuk teslimi için çıktıklarında alacaklar.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Tamam.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkürler.

Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Bu madde düzenlemesiyle 3717 sayılı Kanun'da düzenleme yapılmaktadır. İcra ve İflas Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle fiziki satışlar kaldırılmakta ve elektronik satış uygulamasına geçilmektedir. Bu sayede, belediyelere ödenen tellaliye ücretlerinin ödenmesi ve taraflara getirdiği yük ortadan kaldırılmaktadır. Buradan doğacak bedelin icra çalışanlarına verilecek oranlar üzerinde dağıtımı çalışanlara hem maddi hem manevi imkân sağlayacaktır. Böyle bir düzenleme yapılabilir mi?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

33'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 33- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 182 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Mahkeme, kararında kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velâyetin değiştirilebileceğini ihtar eder.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sevgili Başkanım, bu ihtar meselesi özellikle çocuk hukukuyla alakalı çok yerinde bir mesele değil yani şöyle: Çocuğun velayetini değiştirmek isteyen anne ya da baba bu olayları gerekçe göstererek velayetle alakalı dava açabilirler, buna engel yok. Yani velayetin değiştirilmesi kamu düzenine ilişkin bir mesele, açar, oradaki hâkimin olaya girebileceği kadar, ilgilenebileceği kadar bir alanın yaratılmasından sonra bir kararlılık ortaya çıkar. Bir hâkimin anneye ya da babaya belli olaylar vuku bulduktan sonra ihtarda bulunması kısmen ihsasıyeylik bir pozisyon yaratıyor bir yanıyla beraber. Çocuk hukuku... Hayır, çocuk hukuku, eşya hukuku gibi bir şey değildir. Yani siz borcunuzu yerine getirmezseniz malı teslim edersiniz, mülkiyet değişir, şöyle olur, böyle olur diye üzerinde tasarruf edilebilecek rastgele bir konu değildir; özellikle, velayet hukuku hiç rastgele bir konu değildir. Velayette bir eşyanın mülkiyetinin oradan oraya tevdi edileceği ihtar gibi bir ihtar müessesesinin buraya sokulmasını ben çok doğru bulmuyorum. Açıkçası, dünyanın çocuk hukukuyla ilgili başka sistemlerinde örneği varsa arkadaşlarımız onu açıklarlar biz de dinleriz ama benim mantığıma göre, çocuğun -her zaman söylediğimiz gibi- yüksek menfaatinin esas alındığı, hâkime çok geniş bir takdir alanının tanımlandığı, özellikle hâkime bu takdir alanı tanımlanırken çocuğa empati kurabilecek şekilde ve bütün koşulları değerlendirebilecek şekilde bir yargılama yaptıktan sonra her türlü delili, belgeyi, bilgiyi, veriyi değerlendirip doğrudan bir vicdani kanaat oluşturup çocuğun yararının nerede oluşabileceğini tanımlayacak düzeyde bir bilgi ve birikime sahip olduktan sonra karar vermesini öngören bir tablo söz konusu velayet hukukuyla ilgili. Şimdi, buraya siz “Efendim, ben size şu kadar para verdim, ödemezseniz şu karar verilir.” falan gibi özel hukukun ihtarname müessesesini bu

şekilde yerleştiriyor olmanız bence hâkimi de bir şekilde işin içerisine zorlayıcı unsur olarak sokmanız ve ihsasireylik bir duruma düşürüyor olmanız anlamına geliyor. Herkes bilir ki velayete ilişkin koşullarda eğer aksama söz konusu olacaksa bu bir davanın konusu yapılabilir, bu davanın sonucunda velayet değişecekse, çocuğun menfaati başka bir yerdeyse ona karar verilebilir. Bunun böyle bir ihtar müessesesiyle zorlayıcı bir hâle getirilmesi çok doğru durmuyor. Çocuğun istemediği bir kararın icra edilebilir hâle gelmesi bile çok doğru durmaz. Yani biz velayet hukukuyla ilgili değerlendirme yapacağımız zaman, bir şekilde çocuğu esas alıyor isek çocuğun da kararlılığını, çocuğun da iradesini -eğer iradesini ortaya koyabilecek durumdaysa- menfaatleri açısından değerlendirebileceğimiz bir tablonun oluşması gerekiyor. Siz çocuğu yok sayıyorsunuz, anne ile baba arasındaki ilişkiyi yani tevdi ilişkisini, çocuğun tevdi edilmesini -öyle ya, burada eşya hukukuna göre düşündüğünüze göre- birinin diğerine çocuğu tevdi etmesi meselesini esas alarak “Velayet değiştirilebilir.” diye bir ihtar hükmü koyuyorsunuz. Nerede burada çocuğun çıkarları? Ya, böyle bir tablo olabilir mi? Bu çok doğru durmuyor. Yani çocuk açısından çocuğa dayatmada bulunma müessesesinin bir başka ayağını yaratıyorsunuz burada. Bu, bir çocuğa dayatma bir defa ya. Çocuğun kendisinin bilfiil içinde bulunmadığı bir alışveriş ilişkisi gibi, anne ile babanın uyduğu kural, uymadığı kural... “İhtara dönüştürelim.” E, bu ihtarın maksadı nedir? Niye ihtarda bulunursunuz?

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Daha çok zarar veren...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Hayır, müsaade edin. Siz de konuşun ya, olur mu, alın söz, konuşun, kenardan değil, alın böyle söz, konuşun, anlatın, arkadaşların anlatamadığını siz anlatırsınız. Yani şey anlamında söylüyorum, gerçekten bir Komisyon üyesi olarak bekliyorum da bu anlamda konuşmanızı.

Şimdi, böyle bir tabloda anne ile baba arasındaki çeşitli nedenlerden, bazen ihtirasa dayalı, bazen başka sebeplerden, kişisel nefretten, çocukla ilgisi olmayan konulardan kaynaklı, çocuğu bir şekilde unutup birtakım muameleler oluştuğunda ihtar ediyorsunuz. Niye ihtar ediyorsunuz? İhtarın anlamı nedir hukukta? “Sen böyle devam edersen ben velayeti değiştireceğim.” demektir, değil mi? Atıyorum, annesi çocuğu babayla kişisel ilişki kurmakta zorlayabiliyor; çeşitli nedenleri var, açıklayabilir ya da açıklayamaz, bunlar da vardır çocuklarla ilgili velayet ilişkisinin içerisinde. Kadınlar bunları çok daha rahat anlatır da kadın vekilimiz yok bu saatte burada anladığım kadarıyla.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Var. Niye yok?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Özür dilerim Züleyha Hanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Belgin Hanım da var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Şimdi, alakası olmayan bir konudan dolayı çocuğun annesine ihtar çekiyorsunuz. Çocuk annesinin yanında mutlu, bir sorunu yok, kişisel anlamda da bir zarar görmüyor. “Baba ile çocuk arasında ilişki kurulamadı, ben velayeti değiştireceğim.” E, çocuk mutlu. Çocuğa bakmak gerekmiyor mu? Esas alınması gereken özne çocuksa, çocuğun burada bir nesnellığe kavuşturulması, birey olarak alınması gerekmiyor mu? Bu ihtar müessesesi burada çok iğreti duruyor bu anlamda. Benim entelektüel durumuma hitap etmiyor arkadaşlar. Yani şöyle: Boşanmada evi terk eden kadına ihtar çekebilirsiniz, erkeğe de ihtar çekebilirsiniz ama çıkarları bambaşka bir dünyanın içinde oluşan çocuğu bir kenara koyarak -az önce de örneklemesini verdiğim gibi- anne ve baba birbirlerine karşı yükümlülüklerini yerine getirmiyorlar diye çocuğu unutarak ihtar çekemezsiniz. Velayetle alakalı esas alınacak olan, çocuğun çıkarlarıdır. Bu da çok elastiki bir alandır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ama maddede zaten çocuğun menfaatine aykırıysa ihtar etmeyebilir hâkim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Öylemi acaba? Maddeden o anlaşılıyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bakın, devamı da var onların, devamı maddeler var, onlar başka türlü.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Öyle anlaşılıyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Öyle anlaşılıyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, emredici hüküm var Başkan. “İhtar eder.” deniliyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – “Çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla” deniliyor ihtarda.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, işte bu menfaatin takdiri uzun ıştır. Öyle şekli, eşya hukukundaki ihtar meselesi gibi değildir. Çocuk hukuku çok elastiki bir hukuktur arkadaşlar, alıp da öyle köşeli kurallara bağlayacağınız bir alan değildir. Yani tekrar ediyorum, eşya hukukundaki ihtar müessesesi gibi çocuk hukukuna bu müesseseleri sokamazsınız. Yanılmıyorsam, bunu ihdas eden arkadaşlarımız uygar ülke hukuklarından örnek verebilir iseler, onu da tartışırız ama o ülkelerin toplumsal yapısı ile bizimki aynı olmayabilir, böyle bir örnek gelebilirsiniz. Biz gerçekten çok çeşitli konularda eşlerin etkilendiği bir dünyada yaşıyoruz; çocuğun o etkilerden uzak, çıkarlarının korunabileceği bir velayet hukuku alanı olması gerekiyor. Az önce de söylediğim gibi, çocuğu nesneleştiren bir bakış açısı, eşya durumuna getiren bir bakış açısı; bunun çok doğru olmadığını, bu düzenlemenin sorunlu olduğunu... Bu düzenlemeye niye ihtiyaç duyulduğunu da anlayamadım. Yani açık söyleyeyim, velayet hukukunda anne baba her zaman velayetin değiştirilmesiyle ilgili dava açabilirler. Niye buna ihtiyaç duyuyorsunuz arkadaşlar? İhtar çekmeye niye ihtiyaç duyuyorsunuz, ihtar niye gerek var?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teklif sahibine soralım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teklif sahibine soruyorum zaten. Sayın Güler ya da Mustafa Bey, ya, ne gerek var arkadaşlar?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam, soralım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır devamı var, bitirmedim daha soruyu.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Hemen sorun Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Hemen soralım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bitsin de ondan sonra cevap versin.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Hemen sorun, cevap verelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Buyur kardeşim, tamam.

Siz cevap verin, ben kapattım.

Buyurun.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Neden ihtiyaç duyunuz Mustafa Bey?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, uygulamada karşılaşılan problemler dikkate alınarak, çocuğun üstün yararı da dikkate alınacak burada, kesinlikle çocuğun menfaatine aykırı bir durum hâlinde bu kanunun uygulanması mümkün değil.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Mustafa Bey, ihtar ne gerek var?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Ama hâkimin taraflardan birine “Bu şekilde davranmalısın, bu şekilde davranmadığın zaman şöyle bir hüküm kurulabilir.” demesinde ne mahzur olabilir ki? Yani

hâkimin bu şekilde...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İhtiyaç nedir, ben onu soruyorum. Zaten hâkim bunu yapabilir, talep olunca yapabilir.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Zaten uygulamada en büyük problem analar veya babalar, her neyse yani çocuk kimdeyse çocuğu bir araç olarak kullanıyor, karşı taraftan alacağı bütün hincını, intikamını çocuk üzerinden alıyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben bir söz daha isteyeceğim ama.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Dolayısıyla, çocuğun bir araç olarak kullanılmaması için bu ihtarin yapılması lazım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şöyle, Mustafa Bey, ben bir soru sorabilir miyim?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben bitirmemiştim daha.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi, karar sırasında yani boşanma kararı sırasında, ben hâkim olarak çocuğun menfaatine uygun olmadığı kanaatine vardım bu ihtarin, ihtarsız bir karar verebilir miyim? İlla bu ihtarin olması gerekiyor mu Niyazi Bey?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Emredici hüküm bu.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Tabii, ihtar olmadan da karar verilebilir de ihtar vermek ne çocuğun kişisel gelişimine ne sosyal gelişimine olumsuz bir şey oluşturmaz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Hayır, onu sormadım yani o anda o vereceğim kararda, o ihtarin çocuğun menfaati açısından uygun olmayacağını düşündüm.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben bitirmedim ki, bir müsaade edin bitireyim.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – İhtar çocuğun menfaatine aykırıysa vermezsiniz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Vermeyebiliriz. Vermeyebilir miyiz Niyazi Bey?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Vermeyebilirsiniz, evet.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Amir hüküm var “vermeyebilir” olabilir mi?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bir saniye, biz bunu netleştirelim. Bu çok önemli bir husus. Şimdi, her kararda bir paragraf yazacak bütün hâkimler.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Aynen öyle olacak.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Dolayısıyla, bunu bir netleştirelim; Komisyonun iradesi nedir, onu bir öğrenmemiz lazım.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Şimdi, burada çocuğun yararı her şeyden önce geliyor, çocuğun üstün yararı.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Acar...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Şimdi, Sayın Başkanım...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Pardon, bitireyim, siz öyle de cevap verebilirsiniz yani arzu ederseniz ben bitireyim, öyle cevap verin.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bitirin o zaman, tamam.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, arkadaşlar, esas vurguladığım mesele bu zaten. Bakın, ihtarı açıklayamazsınız burada. Çocuk nesneleşiyor diyorum, çocuk unutuluyor; anne ve baba arasında ihtar müessesesine niye ihtiyaç olduğunu açıklayamadınız şu anda. Açıklayamazsınız çünkü olmaz,

velayet hukukunda böyle bir düzenleme olmaz; çocuk eşya değildir, çocuğu esas alıyor iseniz hâkim alır, talep üzerine bunların tamamını inceler. Böyle bir ihtar ihtiyacı yoktur. Bu ihtar nedir, ben size söyleyeyim; yarın olacak olanları, hâkimlerin uygulamalarını söyleyeyim: Böyle bir ihtar bir şekilde göndermiş olan eşi haklı pozisyona alacaklar. Süreç öyle gelişecek. Çocuğun gerçekten ihtiyaçları çok fazla irdelenmeyecek ondan sonraki incelemelerde. Birine ihtar çekilmiş, temerrüde düşürülmüş, velayet değiştirilebilir şeklinde ucuz bir velayet davasıyla çocukların çıkarlarına olmayan kararların verilmesine neden olacak. Bu ihtar burada açıklayamazsınız. Tekrar ediyorum, çocuk nesne değildir; çocuk insandır, bireydir, kendi içinde bir dünyası vardır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan, anlaşıldı.

Teşekkür ederiz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Mahmut Tanal’ı getireceğim sana.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sabri Bey, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Özür dilerim Sayın Bakanım. Ben bunu açıklayayım, ondan sonra açıklayın tekrar.

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ederim.

Değerli Başkanım, katkı yapmak için söz aldım.

Genelde, velayet tartışmalarında gerçekten, ayrılan eşler arasında bir husumet doğuyor ve bu velayet hakkı kendisine verilen eş, âdeta onu bir araç olarak kullanarak o hıncını almaya çalışıyor uygulamada birçok olayda.

Böylece, aslında çocuğun yararı gözetilerek velayet tevdi ediliyor ama uygulamada taraflar arasındaki bu gerilim gerçekten çocuğu çok zor durumda bırakıyor. Benim gördüğüm kadarıyla burada sanki bu sorun çok yaşanmasın diye “Baştan, testi kırılmadan şöyle bir uyarı yapalım, hâkim bir uyarı yapsın. Dolayısıyla, daha sonra velayeti araç olarak kullanan kişi bunu araç olarak kullanmasın ki velayetin gitme tehlikesini görsün.” diye böyle bir önlem düşünülmüş.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Vurgulayıcı diyorsunuz.

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Yalnız şey olabilir, hani burada “ihtar edilir” diyor. Sanki zorunlu olarak edilecek gibi gösteriyor, belki onun üzerinden “edilebilir” gibi bir değişiklik düşünülebilir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Onu bir netleştireceğiz.

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – O “edilir”e döner daha sonra, benim dediğim yere gelir; ihtar etmek karara etkili olur, görürsünüz. Vazgeçersiniz bu hükümden iki sene sonra.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Züleyha Gülüm, buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Böyle güzel güzel anlatıyorsunuz da bir kez daha hatırlatıyorum, bu meselede bu hükümlerin çoğunlukla kadınlar aleyhine gerçekleşeceğini düşünmek lazım çünkü velayet annelerde ağırlıklı olarak ve aslında bütün bu söyledikleriniz kadınlar aleyhine velayetin de değişmesi, babaya verilmesi, çocuğun anneden alınması hatta çeşitli cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalınmasıyla sonuçlanacak bir düzenlemeden bahsediyorsunuz; üstelik de bir eşitsiz ilişki içerisinde olan, kadın-erkek eşitsizliğinin yaşandığı bir meselede. Şimdi, ben şunu merak ediyorum: Bu kadar “Araçsallaştırılmasın, kullanılmasın.” diyorsunuz ya, şimdi, burada erkek tarafından var ağırlıklı olarak, oradan bakıyorsunuz. Peki, boşanma davalarında kadınlar aleyhine tam da bu velayet meselesi

araçsallaştırıldığında buna dair niye bir çözüm üretme gibi bir derdiniz olmuyor da erkekler meselesi olduğunda oluyor? Şunu biraz önce de söyledim, birçok boşanma davasında kadınlar “Velayeti sana vermem, her türlü oyunu çeviririm, çocuğu kaçıtırırım, tazminat haklarından, nafaka haklarından vazgeç.” tehdidiyle karşı karşıya kaldığı için bu alacaklarından vazgeçmek zorunda kalıyor ve çocuk araçsallaştırılıyor burada erkekler tarafından. Mesela, buna dair neden bir çözümünüz yok? Kadınların bu haklarını alabilmesinin bir zeminini yaratmayı düşünüyor musunuz? Burada çocuğun araçsallaşmasının bir kıymeti olmuyor mu? Erkeklerin meselesine geldiğinde hemen bir düzenleme ihtiyacı hissediyorsunuz. Ben gerçekten anlamakta zorlanıyorum.

Boşanma süreçlerinin tamamı, erkekler tarafından kadınların tehdit edildiği ve sürekli, hiçbir hak talep etmeden, tümüyle erkeklerin istediği koşullarda gerçekleşmesi için uğraşılın ve böyle de geçen süreçler. Özellikle kadınlar yoksulsa, avukat tutma imkânından yoksunsa, dava harçlarını da ödeyemiyorsa bu süreçler hep kadınlar aleyhine geliyor. Mesela, bunlara dair niye çözüm üretilmesi düşünülmüyor da ağırlıklı olarak çocuklar annenin yanındayken babanın görüşmesi, babanın ihtiyaçları, babanın para bulamaması meselesi üzerinden tartışılıyor, gerçekten anlamak mümkün değil.

Şimdi, çocuğa ilişkin bence şu yaklaşımın sonucu olarak geliyor: “Annelik veya babalık duygusunun tatmini.” diye açıklamışsınız ya düzenlemede. İşte bunun sonucu olarak da ihtar ve arkasından da velayetin değiştirilmesi meselesini tartışıyorsunuz. Çünkü çocuğun özne olduğu bir durumu kabul etmiyorsunuz ki. Anne babanın hakkı, anne babanın görüşme hakkı, çocuk nerede? Aslında anne babayla ilişki kurulurken de anne babanın değil, aslında çocuğun gelişimi, çocuğun hakları üzerinden bakılması gerekiyor. Yani buradaki anne baba ilişkisinin dayanağı da burası ama tersinden kuruyorsunuz; aynı “çocuk teslimi” demeniz gibi, meseleyi bir eşya teslimi gibi klasik bir yargı kararı gibi algılayıp, bütün düzenlemeleri de buna göre yapıyorsunuz. Bu arada yaşanan süreç, ne oldu da çocuk acaba babaya gitmek istemiyor ya da ne oldu da kadın çocuğu vermek istemiyor? Bu aradaki gelişmeler ne, mahkeme takip etti mi, uzmanlar tarafından takip edildi mi, gelişmeler, dinamik süreçler acaba takip edildi mi, yeni gelişen süreçlere göre kararlar verildi mi ya da gerçekten mahkeme kararı doğru muydu çocuk açısından?

Şimdi, bütün bunları tartışırken, boşanma davaları süreçlerinde kadın ile erkeğin eşitsiz durumundan kaynaklı, kadınların çoğu kez kendi haklarını savunamadıklarını ve dolayısıyla yargı kararlarının da çoğu kez gerçeği yansıtmadığını neden görmezlikten geliyoruz ve sonrasında gelişen süreçleri neden görmezlikten geliyoruz? Şimdi, böyle bir koşulda diyoruz ki: “İhtar çekilir.” Emin olun, arkasından -çok katılıyorum- o ihtar falan bakılmayacak bu yargı sisteminde. Acaba kadın teslim etmemekte haklı mıydı değil miydi, çocuk neden istemedi, acaba ortada bir şiddet mi vardı, çocuğa yönelik bir saldırı mı vardı, kadına yönelik bir saldırı mı vardı? Mesela, babaya gittiğinde acaba sürekli anneyi kötüleyen, anneye dair nefret suçunu oluşturacak şeyler mi söylüyordu? Bunlara bakan bir yargı sistemimiz var mı gerçekten? Bunları sürekli takip eden bir yargı sistemi var mı? Hâkim, burada kesinlikle şunu yapacak: Teslim mi etmemiş, tutanağa bakacak, hemen arkasından ihtarı gönderecek. Peki, bunun arkasında yatan sebepler araştırılmazsa nerede kaldı çocuğun yararı, nerede çocuk hakları meselesi? Sanki bizim yargı çok iyi işliyormuş da her noktasında kararlar gerçekten yerine getiriliyormuş da... Mesela, yargı bu yükü nasıl yapacak bunları? Hadi, niyetini de geçtim, erkek yargı olmasını da geçtim, bu kadar yükün altında gerçekten bu süreçleri yürütebilme şansına sahip mi hiçbir kurumsallaşmış yapı olmadan diye sormak lazım.

İki: Çocuğun kararı meselesi. Hep söylüyoruz, çocuk gitmek istiyor mu acaba? Çocuğun görüşü alınıyor mu, neden çocuk gitmek istemiyor? Bu konuda çocuğun beyanının sağlıklı alınabileceği bir mekanizma üretmek gibi bir derdimiz var mı? Birçok yasal düzenlemeye rağmen mesela bunu

gözetcek bir mekanizma kurduk mu? Hayır, o da yok; emin olun, ihtar, arkasından tam da denildiği gibi velayetin değiştirilmesi, velayetin anneden alınıp babaya verilmesinin hukuksal zemini olarak araçsallaştırılacak. Bu işlerin sonucu da buraya gelecek yani. Bu sefer erkeklerin kadınlar aleyhine tehdit mekanizmasını biraz daha büyütmüş olacaksınız ve tabii ki aslında çocuğun haklarına yönelik de bir tehdit mekanizmasını büyütmüş olacaksınız. Biraz buradan bakılmasını öneriyorum. Sanki eşit bir durum varmış gibi lütfen değerlendirmeyin meseleyi. Hayatın pratiğinde, gerçekliğinde ne yaşanıyor, bu işler nasıl gidiyor, biraz buradan bakarak lütfen değerlendirin.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, tabii, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi’ne baktığımız zaman, çocuğun anne ve babasıyla görüşme hakkı, bir çocuk hakkı; bir çocuğun ailesiyle birlikte yaşama hakkı, bir çocuk hakkı. Zaten uluslararası sözleşmeye de imza attık. İşin o tarafını da görmekte fayda var.

Şimdi, Sayın Tiryaki, buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Önce şunu kesinleştirelim, netleştirelim: Bu “Hâkim isterse ihtar eder, isterse ihtar etmez.” diye bir şey söz konusu değil yani buradaki hüküm çok net. Yani “Hâkim hüküm kurduğu anda kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerinin yerine getirilmemesi hâlinde velayetin değiştirilebileceğini ihtar eder.” Yani “değiştirileceğini” değil ama “değiştirilebileceğini...” Mutlaka her mahkeme kararında bu ibare yer alacak eğer bu hüküm kabul edilir ve yasalaşırsa; bunun altını özellikle çizmekte yarar var.

Şimdi, aslında Medeni Yasa 182’nci maddede velayet meselesini çok ayrıntılı düzenlemiş değil ve bu velayet kararından sonra durumun değişmesini de çok istisnai hâller olarak 183’üncü maddede düzenlemiş: “Anne veya babanın başkasıyla evlenmesi, başka bir yere gitmesi veya ölmesi gibi yeni olguların zorunlu kılması hâlinde hâkim, resen veya anne ve babadan birinin istemi üzerine gerekli önlemleri alabilecek.” Şimdi, sadece “çocukla kişisel ilişki kurulmasının engellenmesi” de velayetin devrinin bir gerekçesi olarak ortaya çıkacak. Bunun kötüye kullanılması çok mümkün, o yüzden Medeni Kanun’da bu denli önemli bir konuda yeterince tartışmadan bu hükmün konulmasının tehlikeli olduğunu düşünüyoruz. Bu, yeni yeni tartışma başlıkları, tartışma alanları yaratacaktır. Yani velayet, bu karar bir mahkeme tarafından öyle bir celsede kolay kolay verilmiyor. Yani maddi durum araştırmaları yapılıyor, ailenin sosyal durumu, anne ve babanın ekonomik gelirleri, pek çok şey dinlendikten sonra mahkeme karar veriyor. Sadece “kişisel ilişki kurulmaması” gerekçesiyle velayetin anneden alınıp babaya verilmesi... “Anneden alınıp babaya verilmesi” diyorum çünkü velayet zaten çoğunlukla annede olduğu için bunu söylüyorum yani bu uygulanırsa velayet doğal olarak anneden alınıp babaya verilmiş olacak ve tek, annenin babayla görüştürmemesi, o da tartışmalı. Bunun kötüye kullanılması mümkün, o yüzden teklif sahiplerinin bir kez daha düşünmesini öneriyoruz. Bu konunun takdir yetkisi tanımayla çözülebilecek bir iş olduğunu da düşünmüyorum. Yani mahkemeye sadece “verebilir” denerek de çözülebilecek bir şey değil çünkü bu söylenirse bunun yolu açılmış olacak, mahkemeler öyle ya da böyle takdir hakkını kullanıp hükümlerine bunu koyabilecekler. Bu yüzden teklif sahiplerinin bunu geri çekmesinin önemli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, TÜİK’in yayınladığı verilerden bahsedeceğim yani...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bu maddeyle ilgili olsa daha...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bu maddeyle ilgili.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şunu netleştirmedik ama...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bu maddeyle ilgili zaten.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Velayet değiştirme...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bakın, ben anlatacağım size şimdi.

TÜİK'in yayınladığı veriler -tabii, sizin kabul edeceğiniz veriler, başka verilerden bahsetmiyorum- son bir yıl içindeki boşanma olaylarından 124.742 çocuk etkilenmiş arkadaşlar. Bu, 25 Şubat 2021'de yayınladı; gelecek yıl ise Şubat 2022'de yayınlanacak. TÜİK bazı şeyleri yayınlıyor, bazı şeyleri yayınlamıyor. Örneğin, göçmenlerin sayısını yayınlamadı geçen ay; örneğin, ölüm sayısını yayınlamadı, onlardan dolayı araştırma bitmedi de yayınlamadı ama bunu yayınlamış. Son bir yıl içindeki boşanma olaylarından 124.742 çocuk etkilenmiş. Kesinleşen boşanma davaları sonucunda, 2020 yılında 135.022 çift boşanırken 124.742 çocuk velayete verilmiş. Boşanma davaları sonucu çocukların velayetinin çoğunlukla anneye verildiği görüldü, çocukların velayeti 2020 yılında yüzde 75,8 anneye, yüzde 24,2 babaya verildi yani dört 3 ana, dörtte 1 baba. Velayete verilen çocuklara 18 yaş altı çocuklar ile 18 yaş üstü engelli çocuklar da dâhil arkadaşlar yani engelli 18 yaş üstü çocuklar da dâhil. Yani, şimdi, buna baktığımız zaman, bir de bu düzenlemeye baktığımız zaman, burada çocukların velayet hakları yüksek oranda anneye bırakılıyor. Kanun teklifinin dolaylı yoldan kadınlara karşı ayrımcılık içerdiği konusunda kadınlarda bir algı var arkadaşlar. Bu konudaki bu algı, bayağı müthiş bir algı. Kanunların Anayasa'ya uygun olması şart. Eşitlik ilkesi, 10'uncu madde... Anayasal güvence altında eşitlik ilkesi. Kadınlara karşı dolaylı ayrımcılık içeren bu kanun teklifi Anayasa'ya açıkça aykırı arkadaşlar; bu bir. Bu cinsiyetçi bir yasa teklifi içerisine giriyor yani bu çerçevede düşünmek gerekiyor.

İkinci nokta, Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre: "Taraf devletler, ana babasından veya bunlardan birinden ayrılmasına karar verilen çocuğun kendi yüksek yararına aykırı olmadıkça ana babasının ikisiyle de düzenli bir şekilde kişisel ilişki kurma ve doğrudan görüşme hakkına saygı gösterirler." Şimdi, burada "ihtar eder" diyor ya, kime ihtar edecek? Velayet hakkı verilmiş yüzde 74,8 olan anneye ihtar edecek hâkim. Bu maddeye gerek var mı? Biraz önce Turan Bey kardeşimin dediği gibi. Ya, burada, çocuğun velayetinin bırakıldığı anne ve baba çocuğun güvenliğini sağlamakla yükümlü olduğu için çocuğun nerede ve ne zaman olacağını karar veren yetkili durumunda; çocuğun velayetinin bırakıldığı anne baba, hangisiyse. Bu nedenle, çocuk, velisiyle herhangi bir karara gerek olmadan kişisel ilişki kurabilirken velisi olmayan anne babasıyla ilişkisi ise velinin izni dâhilinde ya da mahkeme kararına göre görüşme hakkına sahip. Yani, ana babadan her biri de "Ben, kardeşim, velayeti istiyorum." diye dava açmak hakkına da sahip olduğuna göre, çocukla uygun kişisel ilişki kurulmasını isteme hakkına da sahipse, bu yasal hakkı da olduğuna göre bu "ihtar edilir" lafı çok yanlış bir madde. Bu cümlelerin kesinlikle hem biraz önce söylediğim Anayasa'nın 10'uncu maddesi gereği hem de gerçek olan yüzde 75,8 anneye, kadına yönelik bir algı, ayrımcılık algısı açısından geri çekilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) — Bir ekleme yapabilir miyim Sevgili Başkanım? Özür dilerim, bir soru ve eklemeyi bir arada yapmayı arzu ediyorum.

Şimdi, arkadaşlar, genellikle uygulamada olan şudur: Çocuk, velayeti altında olan eşin dışındaki eşle soğuk ilişki durumundadır çoğu zaman ve görüşmek istemez, zordur. Şimdi, çocuğu esas aldığı zaman görüşmeme isteğine saygı duymamız lazım. Bu uygulamayı hayata geçirirseniz çocuk görüşmek istemediği zaman, velayet altında olan eşe ihtar nedeni olacak bir durum ortaya çıkıyor. Hâlbuki çocuğun

görüştürme isteğinin, kaygıları, korkuları, endişeleri, kendi psikolojisinin esas alınması gerekir. Böyle bir tabloda çocuk görüşmek istemediği zaman... Ki genelde bu böyle olur. Bakın, altını çizerek söylüyorum, bu ihtar hükmünü buraya ekleyen arkadaşların ya uygulamada çocuk ilişkisi konusunda fiillere yerinde tanık olmakla ilgili bir sorunu var ya da başka bir mesele var; az önce arkadaşların söylediği gibi, bir cinsiyetçi bakış açısı var, kadına yönelik bir tarumar etme mantığı var. Şimdi, genelde çocuklar istemezler. Siz, çocuğun bu sorunlarına bir şekilde, vâkıf olacak şekilde işle uğraşmak yerine, çocuk görüştürülmedi, biz ihtarname kullanalım, tekrar görüştürülmedi, belki de velayeti elinden alalım diye bir yola giriyorsunuz. Yazık ediyorsunuz bu ülkenin çocuklarının geleceğine, yapmayın bunu; bu doğru bir hüküm değil. Bu yol, yol değil arkadaşlar; ben sizi uyarıyorum. Bakın, bu çok sıkıntılı bir şeydir, küçücük çocukları gözünüzün önüne getirin, velayet annede, babasıyla ilgili soğuk bir tablo söz konusu; mecbur değildir çocuk babasına illa, zorla ısındırılmaya. Ona travma yaratacak bir maddeyi buraya koymayın, biraz vicdanlarınıza bakın arkadaşlar. Rica ediyorum, bu hükmü çekin, bu hüküm doğru değil, biraz vicdani davranın. Nereden ihdas ettiniz siz bunu ya, hangi mantıkla ihdas ettiniz? Eğer bu, kadına karşı bir ayrımcılıksa, arkadaşlarımızın söylediği gibi, Anayasa'nın 10'uncu maddesi, aksine, kadın yönünden pozitif ayrımcılık yapar, velayet konusunda da çocuk yönünden yapar. Yine 10'uncu maddede çocuk "eşitlik" ilkesi içerisinde "ayrımcılığın pozitif olacağı kişi" olarak düzenlenmiş. Bu madde Anayasa'ya aykırı. Rica ediyorum, istirham ediyorum, bir baba olarak burada yüreğinize sesleniyorum: Ne olursunuz bunu yapmayın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Niyazi Bey, siz bu konuda açıklama yapacak mısınız?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Evet.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, çocuğun söz konusu olduğu bir ailede boşanma kararı verecek olan hâkim zaten sosyal inceleme raporu alıyor; psikolog, pedagog ya da sosyal çalışmacıları aileye gönderiyor; evine bakıyor, ilişkinin zedelendiği yerleri görüyor, çocuğun nerede örselendiğini görüyor ve buna göre kişisel ilişki tesisinin mahiyeti, şiddeti, sıklığı veya olup olmayacağı konusunda hâkime uzman olarak raporu sunuyor. Burada, çocukla ilgili her şey değerlendiriliyor, sosyal inceleme raporlarında, boşanma kararı öncesinde. Sonuçta hâkim boşanma kararını verirken bu rapora istinat ederek bir kişisel ilişki tesis ediyor ve bunun derecesini belirliyor.

Şimdi, buradaki ihtar yani 182'nci maddedeki ihtar, eğer hâkim bir kişisel ilişki tesis ediyorsa kararda mutlaka geçmesi gereken bir ihtardır, hâkime bir emir hükmüdür. Bu "İnceledim, değerlendirdim, bir kişisel ilişki tesisinde fayda gördüm uzman raporuna göre. Ey velayet kendisinde olan eş, bu rapor kapsamında kişisel ilişkiyi engellemek gibi bir durum söz konusu olursa yargılama konusu olacaktır ve o yargılamada çocuğun üstün yararı çocuğun velayetinin değiştirilmesini gerektiriyorsa velayetin değiştirilmesi ihtimali vardır, bu konuda bilgin olsun." şeklinde bir hatırlatmadır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – "Dikkatli ol." diyor.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Ve bu 182'nci maddedeki düzenleme bir sonraki maddedeki yani 324'üncü maddedeki uygulamanın ihtarındır. Eğer heyetiniz "Burada bu olmasın." diyecekse hem 182'nin hem 324'ün birlikte çıkarılması gerekir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Evet, evet.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii, tabii, ikisi birlikte.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Lakin şunu da arz etmek lazım: Şimdi, malumunuz, kişisel ilişki tesisinde bir zor kullanma söz konusu olmayacak. Elimizde bu ilişkinin tesisi anlamında -sonraki maddelerde gelecek- ilk şeyde uymadığı zaman velayet hakkı sahibi, kendisine bir danışmanlık tedbiri uygulanacak ve ondan sonra, kurgu anlamında, teklifin kurgusunda bu noktada bir sıkıntı olursa ikinci olarak düşünülen yaptırım -“yaptırım” denecekse- bu idi ve bir de disiplin hapsi vardı.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Başka da bir yaptırım yok.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Başka da bir yaptırım yoktu.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Zor kullanma kalktığı için.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Evet.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Orada danışmanlık tedbiri sırasında, tabii, danışman yükümlüye diyecek ki: “Bak, böyle bir ihtar var. Kişisel ilişki...”

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Hepsini anlatacak, hepsini anlatacak. Daha önceki SİR raporlarını, daha önceki boşanma kararında verilen ihtaratı, bundan sonraki süreçte başına gelecekleri anlatacak. Ve şu da çok önemli: Bundan sonra -zaten 2003’ten beri var- kişisel ilişki tesisinde mutlak surette psikolojik, pedagog ve sosyal çalışmacı bu teslimi gerçekleştireceği için orada göze batan bu tarz birtakım yüklemeleri fark edip gerekirse tedbir alacak. Ve şöyle bir şey başa geldi: Örneğin, çocuk “Ben görüşmek istemiyorum.” dedi, uzman da bunu fark etti, samimi bir düşünce; burada babaya diyecek ki: “Bu hafta bu görüşmeyi yapmıyorum.” Bu imkânı var. Bunlar yönetmelikle detaylandırılacak ama burada başka bir problem söz konusu olabilir: “Velayet hakkı sahibinin belki bir doldurması, belki bir yüklemesi söz konusu olabilir.” düşüncesiyle belki hak sahibini, yükümlüyü ve çocuğu birlikte, ayrı ayrı bir danışmanlık tedbirine doğru yönlendirebilecek. Bu alan esnek bir alan. Her bir somut olayda uzmanların bu noktada bir değerlendirme yapması ve faaliyete geçmesi gerekecek Başkanım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İzin verir misiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkada söz isteyen birisi var.

Kimsiniz?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ REŞİT DURUKAN – Sayın Başkan, Türkiye Barolar Birliği Temsilcisi Avukat Reşit Durukan ben.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben bitireyim izin verirsiniz çünkü uçacak benim söyleyeceğim. Müsaade eder misiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, arkadaşlar, “zor kullanma” denildiğinde nedense devletin cebir kullanmasını anlıyoruz. Bu, kaba zor meselesi. Çocuklar için istemedikleri bir ilişkiye zorlamak zorun en travmatik yanıdır yani çocuklar açısından bakmamız gerektiğini ısrarla söylüyorum. Çok teşekkür ediyorum, bilgilendirme yapma çabası içerisindeyiz ama çok mekanik söyledikleriniz, ben size söyleyeyim, çok mekanik şeyler anlatıyorsunuz şu anda. Çocukla ilgili “şu bu” falan, sonra da “yönetmelik” diyorsunuz. Hayır, kanunda olması gerekiyor bunun; yönetmeliğe bırakılacak bir konu değil. Eğer çocuk şuna buna zorlanmayacaksa bunları kanunlara koymamız gerekiyor arkadaşlar, yönetmelikle düzenlenecek şeyler değildir. Niye bu kadar ısrarcısınız, hâlâ anlayamadım.

Bana hakikaten hâkimin çok geniş takdir yetkisinin olduğu velayet konusuyla ilgili, 21’inci

yüzyılın göbeğinde, sanki 1930’lu yıllardaymışız gibi, eşlere bununla ilgili ihtarname göndermeyi anlatamadınız. Çok teşekkür ediyorum emeğinize ama çocukla ilgili “zor kullanma” kelimesi devletin cebir kullanması değildir. Çocuk istemediği herhangi bir şey önüne konulduğu andan itibaren o travmayla karşı karşıyadır. Çocuğa saygı duyacak düzenlemeler yapmamız gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim.

Barolar Birliği temsilcimiz, buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ REŞİT DURUKAN – Sayın Başkan, Komisyonun kıymetli üyeleri; mümkün olduğunca, genelde dinlemede kalmıştık ancak naçizane Türkiye Barolar Birliği temsilcisi olarak katılmam sebebiyle...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Geride hiç kalmayacaksın kardeşim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Dinlemede kalmayacaksın, buraya niye geliyorsun böyle?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – STK’lerin başındasın.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ REŞİT DURUKAN – “Mahkeme, kararında kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerinin yerine getirilmemesi hâlinde çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayetin değiştirilebileceğini ihtar eder.”

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Susturdunuz, Barolar Birliğini susturdunuz ya.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ya, konuşuyor işte, niye susturalım?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – On beş saat sonra Barolar Birliği temsilcisi ilk defa...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Müsaade edin.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ REŞİT DURUKAN –Mevzuat Genel Müdürümüz Sayın Niyazi Acar Bey bahsetti biraz önce; mahkeme aşamasındaki yargılamada o resen araştırma ilkesiyle SİR raporlarının alınışı, sosyal ekonomik durum araştırmaları dışında, malumunuz, Türk Medeni Kanunu’nun 166/üçüncü maddesi uyarınca anlaşmalı boşanma davalarında taraflarca sunulan ve mahkemenin de onayından geçen boşanma protokolü de kararın ayrılmaz parçası, eki sayılıyor. Bu anlaşmalı boşanma protokolündeki kişisel ilişkiye ilişkin taraflar anlaşmasının da icrası sırasında sonradan uyumsuzluklar meydana gelip o anlaşmalı boşanma protokolündeki kişisel ilişki tesisiyle ilgili de sorunlar çıkabiliyor. O anlamda hani böyle bir ihtar hükmünün yalnızca resen araştırma ilkesine tabi, velayete ilişkin yahut kişisel ilişkiye ilişkin düzenlemenin mahkemece resen kurulduğu hükümler dışında anlaşmalı boşanma sonucundaki protokol hükümlerinin icrası açısından da acaba ek bir düzenleme gereği olur mu olmaz mı, yüksek heyetin takdirlerine sunmak açısından söyledim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Onu kapsar zannediyorum, aynı şey yani mahkeme kararının onu da kapsaması gerek.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Mahkeme kabul etmeyebiliyor yani anlaşmalı olsa dahi çocuğun velayetini...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Orada da resen karar verir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ REŞİT DURUKAN – Tabii, tabii.

Kabul etmeyebiliyor, tarafların ayrı illerde yaşaması... Yok, hani benim kastım anlaşmalı boşanma hükmü, boşanma kararının ayrılmaz parçası sayılıp kesinleşen anlaşmalı boşanma hükümlerindeki kişisel ilişki açısından...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Protokole uygun kişisel ilişki düzenleyeceği için kararda, o onu

kapsar diye düşünüyoruz herhâlde.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ REŞİT DURUKAN – Ama hani, onun da icrası gereği doğabilecek Sayın Başkan.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkanım, çocukla kişisel ilişki kurulması mahkemenin resen gözteceğı ve protokole bağı olmayan bir husus yani o nedenle, tarafların özellikle velayet konusunda anlaşmaları aile hâkimini bağlamaz. Ama buradaki esas problem, bir “İhtar eder.” ya da “İhtar edilebilir.”den daha önemli, anneler veya babalar özellikle boşanma davalarında, boşanma davası sürecinde erkekler “Çocuğun velayetini sana vermeyeceğim, çocuğumu sana göstermeyeceğim.” diye kadınlar üzerinde baskı kurmaya çalışır ya da boşanma davasından sonra velayeti alan taraf da çocuğı göstermeyerek veya her seferinde problem çıkararak veya çocuğı kaçıarak karşı tarafı cezalandırmaya veya intikam almaya çalışır. Yani çocuğı biz bir silah olarak, bir intikam aracı olarak kullanıyoruz bu toplumda. Bunun en önemli çözümü aslında eğitim. Bu konuda eğitimimizi tamamlamadıktan sonra binlerce, on binlerce problem olmaya devam edecek. Fakat burada çocuğun karşı tarafa verilmemesi veya kişisel ilişki kurulmaması hâlinde hemen velayetin değiştirilmesinin ihtar edilmesi yerine daha önce kademe kademe bahsedilen kararın alınması belki daha iyi olabilir. “Götürmedi, ihtar da etmiştim zaten, velayeti karşı tarafa verdim.” de denilebilir çünkü bazı şartlarda -demin sayın vekillerimiz de bahsetti- çocuğun kiminle kalacağı, kiminle kalmak istediğı ya da çocuğun bu konudaki görüşü de çok çok önemli. Bu maddede -takip edecek 34’üncü maddede de aynı hüküm var -hemen hemen- bizim yapmamız gereken, altyapısı daha da önemli yani doğrudan doğruya bir velayetin değiştirilmesine gelmeden önce yapılacak işler var. Bunu yapmadan doğrudan doğruya bunu koyarsak aile mahkemelerinin iş yükü kesinlikle ikiye katlanacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Şimdi, Barolar Birliği temsilcimizin bu ayrımı yapması bence yasal anlamda doğru değil. Çekişmeli boşanma davalarında olsun, anlaşmalı boşanma davalarında olsun, iki noktada çocuğun velayetinin kime verileceğı noktası ya da kişisel ilişki konusu taraflar anlaşmış olsa dahi mahkeme tarafından kabul edilecek bir durum değildir, resen göz önüne alınır. Kamu düzeni gereğı, çocuğun yararı gereğı, çocuk hakları gereğı çocuğı istediğı kişiye verebilir, protokole uymaz. O açıdan ikisi arasında bir ayrım yapılması doğru değil.

Bir de Niyazi Bey’e de şunu sormak istiyorum: Şimdi, mevcut sistemdeki SİR olarak bilinen sosyal inceleme raporları makul bir sürede hazırlanıyor mu? SİR raporları ne kadar sürede hazırlanıyor? Örnek veriyorum size: Bir icra dosyasının infazı bin iki yüz seksen günde belirlenmiş Adalet Bakanlığı raporlarına göre, internet sitesinde. SİR raporu, sosyal inceleme raporları makul sürede hazırlanıyor mu? Hazırlanmıyorsa acaba personel olarak şu anda yetersiz durumda olan ADM’ler ve işleyişler sorunluyken bu düzenleme yani işleri kitleyecek mi?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Evet.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, Sayın Acar, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Şimdi, Sayın Vekilim, hatırlarsınız, 2019 yılında 7188 sayılı Kanun çıktı, birinci yargı paketi adıyla. O kanuna

kadar bizim psikolog, sosyolog, pedagoglarımız aile mahkemelerinde tabiri caizse zimmetliydi. Bir aile mahkemesinin bütün iş ve işlemlerine bakıyordu, diğer daire mahkemeleri de bilirkişilik görevi veriyordu. O birinci yargı paketiyle bunların mahkeme zimmeti kaldırıldı, ortak bir havuza alındı ve o adliyedeki bütün boşanma davaları olsun ya da Çocuk Koruma Kanunu'nun uygulandığı ceza davaları olsun, oralarda bu hizmetleri vermeye başladılar. Bunun üzerine uzman psikolog, pedagoglarımızın sayısını artıracak çalışmalar yaptık. Şu anda sol tarafımda Mağdur Hakları Dairemizin Başkanı var, süreci sıkı sıkı takip ediyorlar ve isterseniz sözü ona verebiliriz çünkü bir boşanma davasında SİR yapan ya da SAR yapan; sosyal araştırma yapan, sosyal rapor hazırlayan uzmanlar kendi uhdellerinde çalışıyor. Hani, süre noktasında arzu ederseniz, izin verirsiniz...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Kendinizi tanıtırısanız.

ADALET BAKANLIĞI ADLİ DESTEK MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sosyal inceleme raporları zamanında hazırlanıyor mu? Biliyorsunuz uygulamada ama tensip zaptıyla şu an hâlihazırda ama ara kararlar sosyal inceleme raporlarının hazırlanması için aile mahkemelerimiz bizim müdürlüklerimizden talepte bulunuyorlar. Bu talepleri bir sonraki celseye kadar tamamlanıyor hatta şunu da ifade edebilirim ki yargılama sürecinde eğer itiraz vaki ise ikinci SİR de hazırlanıyor, eğer bir daha iki rapor arasında çelişki doğmuşsa heyet raporu şeklindeki SİR raporları da hazırlanarak zamanında mahkemelere teslim ediliyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Uygulamadan bize hiç öyle şey söylenmiyor, aldığımız bilgiler hiç öyle değil.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Havuza aldıktan artık sonra yetiştiremiyorlar.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Havuza girdikten sonra, -onlar tepkili- hangi işe gideceklerini bilemiyorlar.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Çok yoğun çalışıyorlar.

ADALET BAKANLIĞI ADLİ DESTEK MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Efendim, şimdi, Türkiye’de, ülkemizde bugüne kadar, daha doğrusu 2021 yılı Eylül ayına kadar 804 uzman arkadaşımız fiilen görev yapmakta iken bu ay itibarıyla bu sayıyı yüzde 50 artırmış bulunuyoruz. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi neticesinde almış olduğumuz açıktan atama izninden muafiyet sonrasında 910 uzman kadrosu aldık ve bu yıl içerisinde çıkacağımız 200 yeni uzman alım ilanı ve 2022 yılında alacağımız 310 yeni uzman arkadaşımızla birlikte...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Tüm Türkiye için mi söylüyorsunuz?

ADALET BAKANLIĞI ADLİ DESTEK MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Tabii ki, tabii ki.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Çok az.

ADALET BAKANLIĞI ADLİ DESTEK MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Yani 2’ye katlıyoruz uzman sayımızı ülkemizde. Hakeza iş yükleri evet artmıştır, çocuk mahkemelerinde ve aile mahkemelerinde görev yapıyorlar ancak bunu da öngörerek biz yüzde 100 yani 1’e 2 şeklinde uzman sayımızı artırmış bulunuyoruz.

Şunu da ifade etmeliyim: Biraz önce tartışma doğdu...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Uzman sayısını söyler misiniz bana?

ADALET BAKANLIĞI ADLİ DESTEK MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI

RAMAZAN GÜRKAN – Şu an 1.208.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Geçen yıl 135.022 çift boşanmış. 135.022 kişi boşanmış, sadece boşanma davasında.

ADALET BAKANLIĞI ADLİ DESTEK MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Evet efendim. İçerisinde anlaşmalı boşanmalar var biliyorsunuz, bunların çok azında SİR talep ediliyor, neredeyse bunların yarısını yakını anlaşmalı boşanma şeklinde neticeleniyor. Çekişmeli yargıda çocuğun üstün yararını... Şöyle: Bakınız, arkadaşlarımız davacının evine, davalının evine gidiyorlar, ev ortamlarında kendileriyle görüşmeler gerçekleştiriyorlar -bunlar samimi bir ortamda oluyor takdir edersiniz; zira, taraf velayeti almak için en iyi şekilde karşılıyor arkadaşlarımızı- aynı zamanda çocukla görüşüyorlar; çocukla görüştükleri zaman çocuğun üstün yararı gereğince çocuğun görüş ve kanaatlerini bu sosyal inceleme raporuna yansıtıyorlar. Yani kişisel ilişki esasında çocuğun kendi görüş ve düşünceleri de dikkate alınarak elbette takdir ediliyor bu SİR raporlarıyla.

Ha, şunu da ifade etmeliyim: Bakınız, uzman arkadaşlarımızla biz de devamlı surette görüşüyoruz, istişareler yapıyoruz, saha ziyaretleri yapıyoruz. Çocuğu görüşmek için hangi ebeveyn getirirse getirsin, bakınız yani sadece anne değil, baba da getirirse çocuk getiren kişiyi sevdiğini, karşı tarafla görüşmek istemediğini ifade ediyor ancak uzmanımız belirli bir süre kendileriyle görüştüğü zaman esasında “Ben annemi de seviyorum, babamı da seviyorum.” demeye başlıyor yani kişilerin güdülemesiyle farklı bir konsepte gidiyor, biraz önce kendileri de ifade ettiler. Yani taraf güdülemesi burada yeterince var ve bunun önüne geçebilecek bazı tedbirler öngörülmek durumunda. Artık kapıdan polis zoruyla çocuk teslim almayacaksa bazı koruyucu yani disipline edici tedbirlere başvurmak gerekiyor. Burada bir takdir hakkı söz konusu.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Takdir hakkı yok, “Eder.” diyor.

ADALET BAKANLIĞI ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Bakınız, hâkim yapacak ihtarı fakat “değiştirileceğinin ihtarını” demiyor şu an hazırlanan mevzuatta, “değiştirilebileceğinin ihtarına” bir; bu, birinci istisna. İkincisinde ise “Çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla...” Bir başka yargılama konusu olacak olan velayetin değiştirilmesi davasında çocuğun velayetinin babaya verilmesi çocuğun üstün menfaatine aykırıysa mahkeme kesinlikle babaya bu velayeti veremez. Burada açıkça demiş ki: “Çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla.” Çocuğun menfaatine aykırı olup olmadığını da yine hazırlanacak yeni inceleme, ortaya konulacak yeni delillerle mahkeme takdir edecektir yani yeni bir yargılama söz konusudur. Hâkim peşinen artık “Ben sana ihtar etmiştim; çocuğun menfaati neyi gerektiriyor, bu beni ilgilendirmez, ben velayeti değiştiririm.” diyemez. Mevzuatın hükmü amirdir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Arslan...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkan, şimdi, mevcut bir uygulamamız var; 25, 25/(a), 25/(b). Bu 25’inci maddelerin çok ötesinde yeni bir düzenleme getiriyoruz çocuğun üstün yararını koruyarak. Şimdi, bu mevcut uygulamada bile Hukuk Genel Kurulu karar vermiş hangi şartlarda velayetin değiştirileceğine dair, bunu kısaca okumak istiyorum: “İcra dosyaları ve davalı hakkında çocuk teslimine muhalefet etmekten dolayı uygulanan yaptırım bir arada düşünüldüğünde, davalı annenin çocuğun babayla kişisel ilişki hakkını sürekli olarak engellediği, bundan dolayı hakkında çocuk teslimine muhalefet etmekten yaptırım uygulandığı, bu suretle Türk Medeni Kanunu’nun 324’üncü maddesinde yer alan yükümlülüğüne aykırı davrandığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, velayet hakkı

kötüye kullanılmıştır, velayet değiştirilebilir.” diyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani bunu kanun yokken yapabilmış değil mi?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Bu, mevcut kanunda var yani bu mevcut uygulamada da var.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani yargı hükmüne gerek yok aslında yani bu hüküm olmadan da yapabilmış aslında yargı.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Yalnız, şöyle arz edeyim: Ben yirmi altı sene avukatlık yaptım, iyi de bir avukatlık yaptım, yalnız, velayetin değiştirildiğine hiç tanık olmadım yani uygulamada hâkimlerimiz bu konuda çok hassaslar. Yani bu konuda bir karar verirken, bu konuda bir karar vermek zorunda oldukları zaman kesinlikle çocuğun üstün yararı her şeyin önüne geçiyor. Yani çok böyle ekstrem örnekler de var ama şu anda vakit geçti. Bu hâllerde bile anneye velayetin verildiğine ben şahit oldum boşanma davalarında. Dolayısıyla bu konudaki çekincelerimizin yersiz olduğunu düşünüyorum. Yani burada annenin babanın annelik babalık duygusunu tatmin etmesinin yanında, çocuğun da anne baba şefkatini hissetmesinin önemi var yani çocuğun da annesinin yanında, babasının yanında, her kimin yanındaysa diğeriyle birlikte görüşmesinde büyük bir yarar var. Bunda da hâkimin kararda bir tarafı uyarmasında bir mahzur olmadığı kanaatindeyim.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Biraz önce Daire Başkanımız Ramazan Bey açıklamasında anlaşmalı boşanmalarda SİR raporunun alınmadığını söyledi; SİR ve SAR'ın.

ADALET BAKANLIĞI ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Büyük oranda...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Büyük oranda, büyük oranda. Şimdi, bizim bu kanun teklifine eleştirimiz şuydu: Çocuk, kişisel ilişki kurma hakkının nesnesi değil, öznesi. “Burada, gerekçede kişisel ilişkinin amacı ‘annelik ve babalık duygusunu tatmini’ olarak açıklanıyor. Bu durumda çocuğun üstün yararı gözetilmiyor.” demiştik ve ona destek olarak da Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 9’uncu maddesinden bahsetmiştik. Bu da aynı. Ne demek “anlaşmalı boşanmalarda uygulamada?” Bir hâkim SİR raporu, SAR raporu almadan “Tamam.” diyor, çocuğu veriyor; iki dakika dinlediği çocuğu ya da dinleyebildiği çocuğu ana ya da babaya verebiliyor. Bu bile çocuğun üstün çıkarlarının gözetilmediği anlamına geliyor. Yani bu uygulama çok yanlış; ilk yapılacak düzenlemede, yasal düzenlemede, mutlaka anlaşmalı boşanmalar dâhil, SİR ve SAR’ın alınması gerektiği dercedilmeli yani yapılmalı çünkü böyle bir uygulama olamaz. Çocuğun üstün çıkarı düşünülüyor demek ki.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bir şey daha söyleyeceğim.

Şimdi, kadının toplumdaki... Yani erkek egemen bir toplumda kadına şiddet var, kadın ekonomik anlamda güçlü değil. Ve bu, anlaşmalı boşanmalarda -ben de avukatlık yaptım yirmi sekiz otuz sene- kadın her zaman geri planda kalıyor. Kadın velayeti aldıktan sonra artık babasına göstermeye başlıyor ama velayeti almadan önce, koca ne isterse anlaşmalı protokolü imzalıyor yani çocuğun nereye gideceği, kalacağı, kişisel ilişki kurulması açısından. Bu açıdan, kadının ikinci derecede görüldüğü, kadına yönelik anayasal eşitlik ilkesinin ihlal edildiği bu toplumumuzda hâkimin SİR raporu, SAR raporu almadan, anlaşmalı boşanmada sadece anlaşma metnine tabi kalması doğru değil.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Hâkim anneye veriyor velayeti.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ramazan Daire Başkanımızın söylediğiyle ilgili bir düzenleme

yapılması gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi Mustafa Bey’in az önce söylemiş olduğu karar beni esasında doğruluyor. Okuduğunuz kararın hüküm kısmına baktınız mı? “Annenin, çocuğun kişisel ilişki kurmasını engellediği, uyarıldığı, buna rağmen kurdurmadığı ve velayetin babaya verilmesi...” İşte, tam söylediğim bu. Bu karar saçma sapan bir karar çocuk açısından. Bu kararı veren mahkeme işte yanlış karar veriyor.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Hukuk Genel Kurulu kararı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, Genel Kurul kararı da olsa bakınız... Ya arkadaşlar, yasayı yapan biziz, hâkimler değildir, hâkimler uygulayıcıdır. Hukukumuzdaki bir sakatlığı anlatmaya çalışıyorum. Anne uyarıya rağmen çocuğun kişisel ilişkisini kurmuyor olsa bile esas olarak çocuğun incelenmesi gerekiyor burada. O kişisel ilişkinin kurulup kurulmamasından zarar görüp görmediği, isteyip istemediği, babasıyla ilgili velayet ilişkisinin kurulmasının doğru olup olmadığı... O kurulukta bir karar okuyorsunuz işte, diyorsunuz ki: “Uyarıldı, tekrar kişisel ilişki kurdurulmadı, bu durumda velayetin babaya verilmesi...” Ben de diyorum ki: Bu ihtar buraya koyduğunuzda bu kuru kararlar çıkacak yine aynen böyle. Denilecek ki: “İhtar çekildi, çocuğun kişisel ilişkisi kurulmadı, hayda çocuğu babaya verelim.” Ne olursunuz, bu doğru yol değil, o karar da doğru değil. Çocuğun kişisel ilişkisini anne kurmadı diye çocuğun menfaatinin doğru düzgün tespit edilmediği, fikrinin sorulmadığı, nerede mutlu olduğunun belli olmadığı bir kararı mahkemenin vermesi doğru değil; bu doğru değil. Sadece bir ihtara dayalı ya da ebeveynlerin birbirine olan yükümlülüklerini yerine getirmemelerine dayalı çocuğun velayeti değiştirilemez.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – O kanunu dayanak yapan mantalite, yarın mahkemelerde bu ihtar dayanak yapacak, Hukuk Genel Kurulu kararı da çıkar, daire kararı da çıkar çünkü biz hukuka değil, kanuna bakarak yol yürüyoruz. Hukuk canlı bir şey, sosyal hayatın içerisinde bir şey, hele hele çocuk hukuku bambaşka bir şey. Yapmayın bu kanunu böyle. Ben sizi uyarıyorum, doğru yolda değilsiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim.

Sayın Tiryaki, buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, bence Mustafa Bey aslında neden olmaması gerektiğini söyledi, yanıtladı yani iki tane örnek vererek.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Evet, karar da onu açıkladı.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Birincisi şu: Dedi ki: “Yargı kararı var zaten.” Yani hani böyle bir yasa değişikliği olmadan da velayet kendisinde olan ebeveyn, eğer kişisel ilişki kurmayı engellemişse ve mahkeme tarafından uyarıya rağmen bunun gereğini yerine getirmemişse mahkeme karar verebilmiş. Dolayısıyla böyle bir yasaya ihtiyaç yok, Hukuk Genel Kurul kararı var.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Burada şöyle: Yükümlüye diyor ki böyle bir mahkeme kararı... Sayın Tiryaki, o başka...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bu Hukuk Genel Kurulu kararını niye söyledi Mustafa Bey? Böyle bir Hukuk Genel Kurulu kararı var.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şunun için söyledi...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, şunun için soruyorum Başkanım... Birincisi bu.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Yargı kararı...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Doğru yanlış, mevcut durumda Hukuk Genel Kurulu böyle bir karar vermiş mi? Vermiş, bu yasa değişikliği olmasa bile yapılabileceğine dair.

İkincisi “Ben hani avukat olarak da iyi avukatlık yaptım, otuz yıl avukatlık yaptım ve zaten mevcut durumda velayetin değiştirilmesi çok zor.” diyor Mustafa Bey. Doğru mu?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Doğru.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Mevcut durum bu ve bunu olumsuz bir şey olarak da söylemiyorsunuz.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Söylemiyorum.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Olumsuz bir şey değil yani mahkemeler kolay kolay velayetin değiştirilmesi yönünde karar vermiyorlar. Peki, bu yasa değişikliğini ne için yapıyorsunuz o zaman? Herhâlde bir sorun görüyor olmalısınız.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bu, Mustafa Bey’in okuduğu...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bu yasa değişikliğini yaptıktan sonra ne yapmış olacaksınız? Velayetin değiştirilmesini kolaylaştırmış olacaksınız. Her mahkeme kararında “Bak, eğer sen kişisel ilişki kurulmasına izin vermezsen ben velayeti senden alırım.” demiş olacaksınız. Ayrıca, bunun kötüye kullanılması mümkün, tekrar tekrar söylüyorum. Dolayısıyla, velayetin değiştirilmesi konusunda yeni sorunlar ortaya çıkabilir.

Şimdi, bu “Zor kullanma yetkisi olmayacak artık, bu yüzden bu disiplin meselesiyle velayetin alınması müessesesini önlem olarak getirdik.” diyor teklif sahipleri. Bence burada da bir sorun var, Sayın Başkan, burada da önemli bir sorun var yani nasıl önemli bir sorun var? Bununla çözülebilecek bir sorun değil yani teklif sahiplerinin sorun olarak ortaya koydukları şeyle çözüm olarak getirdikleri şey birbiriyle örtüşmüyor zaten. Yani hem “Yargı kararı böyle.” diyeceksin hem “Zaten mahkemeler çok zor karar veriyor.” diyeceksin, ondan sonra yasada bir değişiklik yapacaksın ve hiçbir sorun olmayacağını düşüneceksin. Emin olun, velayetin değiştirilmesi konusunda da mahkemeler daha çok karar verecektir. Kaldı ki mevcut durumu şöyle düşünelim: Mahkeme velayetin değiştirilmesi kararı verdi. Anayasa madde 138 uyarınca yargı kararları herkesi bağlamıyor mu? Diyelim ki anne vermedi, kim alacak? Velayet değiştirildi, zor kullanma yetkisi hiçbir zaman olmayacak mı? Hiçbir zaman mı olmayacak? Elbette zor kullanma yetkisi olacak yani yargı kararının gereğini yerine getirmek zorunda olacak. Dolayısıyla, şimdi de kişisel ilişki kurulmasının engellenmesi varsa, söz konusuysa bu aynı zamanda bir mahkeme kararının uygulanmasının engellenmesi olacak. Herhangi bir yargı kararının uygulanması için Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı veya kamu otoritesi her neyi yapıyorsa, bu kişisel ilişki kurulmasını da aynı biçimde yapacak. Öncekinden farkı ne? Orada teklif sahipleri doğru bir şey yapıyorlar, diyorlar ki: “Bundan sonra icra memurları ile polisi göndermeyeceğiz; sosyal hizmet uzmanlarını göndereceğiz, psikologları göndereceğiz, pedagogları göndereceğiz; yerinde inceleme yapacağız, konuşma yapacaklar...”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Göndermeyeceğiz Ruştı Bey, göndermeyeceğiz. Merkezde...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – “Göndereceğiz.”i “Onlarla görüştüreceğiz.” anlamında söylüyorum canım yani, hani bunu yapacaksınız ama. Sonuçta bunu yaptıktan sonra ne diye mahkemeye zorlama yetkisini veresiniz ki? Bu kötü bir yol açabilir Başkan, gerçekten kötü bir yol açabilir. Bakın,

bir yasa değişikliği yaparsınız, üç yıl içerisinde velayetin değiştirilmesi için açılacak dava sayısını 3'e, 5'e katlarsınız ve şu anki 1.200 sosyal çalışmacı, psikolog, pedagog yeterli olmaz, 10 bin kişi de alsanız yine sorunu çözemeyebilirsiniz. O yüzden tekrar tekrar düşünsünler derim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Züleyha Hanım, buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ya, belki de bu yasanın hazırlanış sürecinde taraflarla bir görüşme yapılabilseydi -geniş bir taraf; kadın örgütleriyle, feminist örgütlerle, çocuk haklarını çalışan örgütlerle; pratikte avukatlık yapan meslektaşlarımız var kadın hakları noktasından bakan ve bu konuda çok deneyime sahip olan- belki bugün bu kadar tartışmıyor olurduk. Sadece yargı kararlarından ve mahkemeden bakmak gerçekleri yansıtmıyor çünkü sonuçta o hâkimler adliyede oturuyor ve oradan karar veriyor; hayatın içinde olanlar başkaları. Aynı zamanda, oralara bir bakmayı denersek belki bu kadar tartışmak zorunda kalmayız.

Şimdi “araçsallaştırmak” diye bahsetmiştiniz ya, bence tam da bu madde araçsallaştırmak yani çocuğu aslında anne ya da babaya -ki bu durumda daha çok anneye- yaptırım uygulamanın bir yöntemi olarak araçsallaştırıyoruz aslında. Velayeti değiştirerek, bu konuda ihtar yaparak -bir sonraki maddede işte velayet değişikliği var- aslında çocuğu tam da araçsallaştırma zemini bu bence. O yüzden, bunu uyguladığımızda aslında çocuğun üstün yararını değil, anne babaya bir yaptırım uygulama, cezalandırma yöntemi olarak yasaya geçirmiş olacağız.

Şimdi, burada demin “Hep kadınlara veriliyor velayet.” dediniz ya, evet, kadınlara veriliyor.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Öyle, anlaşmalı boşanmalarda öyle anlaşılıyor.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şimdi, bir söyleyeyim neden. Kadınlara veriliyor, evet çünkü ağırlıklı olarak çocuk bakımı kadınların görevi olarak görüldüğü için. Bu memlekette maalesef “erkek egemenliği” diye bir şey var, “toplumsal cinsiyet eşitsizliği” diye bir şey var ve bunun gereği olarak da çocuk bakımı, hasta bakımı, yaşlı bakımı, engelli bakımı, bütün bu bakımlar kadının görevi olarak görülüyor. “Aile yaşamıyla uyumlaştırılmış kamu alanında çalışma” diye bir siyaset üretirseniz, bütün bu işleri kadının üzerine yıkarsanız, çocuk bakımını da kadının üzerine yıkarsanız, sosyal devlet olmanın gereği olan bütün bu bakımları devlet karşılamıyorsa kime kalıyor? Erkek egemen anlayış kadına yüklüyor. Hâkimler de çok eşitlikçi falan olduğu için kadınlara vermiyorlar, tam da bu yaklaşımdan dolayı çocukların velayetini kadınlara veriyorlar. O yüzden, bu da hani sonuç olarak, kadınlar açısından, kadınların da talep ettiği bir şey olsa da ama arkasında yatan şeyin erkek egemenliği olduğunu da unutmamak gerekiyor.

Şimdi şunu da bir kez daha söyleyeceğim: Yani bu meselelerde anlaşmalı boşanmalar da dâhil olmak üzere -belki raporlar alınsa görüldü- boşanma davalarının çoğunda şiddet hikâyesi vardır, hatta ilk başta görülmez -yani ben avukatlık yaptığım dönemlerden de biliyorum- geldiğinde ilk önce “şiddetli geçimsizlik” der ama biraz daha ilerlediğinde arkasında yatan şiddet vakaları ortaya çıkmaya başlar ve yaygındır bu. Şimdi, böyle bir şiddet vakasının olduğu meselelerde -boşanma davalarının çoğunda vardır- biz burada bu şiddeti hiç görmeyen bir yerden, sanki hani boşanmalar hep normal, diğer meseleler üzerinden oluyormuş gibi değerlendirerek çocukların kişisel ilişki kurulma meselesine de buradan bakamayız. Çünkü kadına yönelik şiddetin olduğu her boşanma davasında çocuğa da şiddet vardır. Çocuğa şiddet illa fiziksel olmak zorunda değildir, o ortamın içerisinde bulunmanın kendisi bile çocuk açısından bir şiddet biçimidir, anneye şiddet uygulanması çocuğa da bir şiddettir. Dolayısıyla tüm bunları değerlendirmeyen bir yerden, sadece “Karar böyle verildi.” “Velayet kararı böyle.” deyip buradan ihtarlar, arkasında velayetin değiştirilmesi gibi meseleler bence çocukların yararına değil,

aksine çocukların gelişimine zarar verecek bir düzenleme.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Can, buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Evet, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; vaktinizi fazla almayacağım. Burada çok güzel konuşmalar yapıldı, gerçekten biz de katılmak isteriz fakat bir realite var, bir ihtiyaç var. Bu madde ihtiyaç hâlinde geldi, bir ihtiyaç talebi oldu: “Mahkeme, kararında kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerinin yerine getirilmemesi hâlinde, çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayetin değiştirilebileceğini ihtar eder.” Çocukla kişisel ilişki kuruluyorsa problem yok ama kurulmuyor, bu da kötü niyetli, bu da kötü niyete gidiyor.

Dolayısıyla, ikincisi: Çocuk 18 yaş, 16 yaş, 14 yaş, 1 yaş, 6 aylık; ya bütün bunları da bir değerlendirmek lazım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hâkim değerlendirecek onu.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ama bak, velayet kimde? Annede. Babaya karşı bir düşmanlık, hasmane tutum içerisine giriyor; çocuğu o şekilde yetiştirdiğini düşünün, tersi de olabilir. Bu şekilde, babayı düşman olarak tanıyan bir çocuk, ilişki kurulmadığı ve en son merhalede annenin yanında olan çocuk -annenin dolduruşuyla- zaten biz sorduğumuz zaman babasını istemeyecektir ama çocuk açısından da çocuğun menfaati açısından da babanın hakkı ve hukukunu da ikisini bir arada değerlendirmemiz lazım.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Babanın dolduruşuyla da anneye kötü davranıyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Baba ya da anne, netice itibarıyla toplumda temsil edilme anlamında söylüyorum. Yani çocuk büyüdüğü zaman küçüklüğünde yapmış olduğu hadiseler de önüne gelecek. Burada çocuğun menfaatini mahkeme tayin edecektir. Netice itibarıyla burada diyor ki: “Bak, sen kişisel ilişki kurmaya mümkün mertebe...”

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – “Akıllı ol!” diyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – “Akıllı ol!” anlamında değil.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Boşanma aşamasından başlayarak burada bir destek mekanizması kurulmalıdır diyoruz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar, burada bir tehdit var mı? Şu şekilde tehdit var, “Eğer sen kişisel ilişki kurmaya engel olur isen bir davayla velayeti kaybedebilirsin.” diye tehdit var ama asıl amaç burada velayeti değiştirmek değil. Burada kanun koyucunun asıl amacı “Kişisel ilişki kurulmasına yardım et.” diyor, “Bizim burada öne çıkaracağımız unsur bu olmalıdır.” diyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yasa koyucu abesle iştigal etmez. O hükmü koyduğunuz anda mahkemelerde uygulanır.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar, diğer taraftan da aynı hatayı yapıyoruz. Anayasa’da pozitif ayrımcılıkta biz “aile” kavramını ihmal ediyoruz. Hep “kadın” hep “kadın” dersek hata ederiz, “aile” bir kavramdır, kurumsal bir yapıdır, hükmü şahsiyettir. Çocuk, anne babadan müteşekkildir. Biz, burada ayırım, tefrikle olayı farklı boyuta götürürüz diye düşünüyorum; hiçbirimizin niyeti de o değildir, arz ederim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tam tersini düşünüyorum.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ayrıca, kadın erkek eşitliğiyle ilgili...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Mustafa Bey, herhâlde maksat hasıl oldu. Yani Mustafa Bey'in okuduğu hukuk Genel Kurulu kararı, kişisel ilişki kurulmaması nedeniyle velayetin değiştirildiğine dair bir karar.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Değiştirmekten ziyade...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Genel Kurulun kararı...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – “Ey anne ya da ey baba, bakın, böyle bir kararla karşılaşma ihtimalin var eğer kişisel ilişki kararına aykırı davranırsan.” demenin, hatırlatmanın bir mahzuru olmadığını söyleyen arkadaşlar, aleyhe olan, lehe olan bütün görüşler raporumuza yansıtacak, hiç merak etmeyin.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Sonuçta velayetin değiştirilmesine yol açmış mı? Açmış. Ben, Genel Kurul kararını... Sonucu belli.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Yaşanmış bir olayı anlatabilir miyim bu konuda?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, Mersin’de bir anne ve çocuğu, velayet anneye verilmiş durumda. Baba Bursa’da, babanın annesi, kayıvalide diyor ki: “Oğlum, çocuğa ben bakacağım, şunu bizim eski gelinden al.” Kayıvalide Bursa’da yaşıyor, baba İzmir’e taşıyor, yeni bir hanımla evlenmiş, “Ben bu çocuğu nasıl alırım eski hanımdan?” diyor. Eski adrese, taşındıkları adrese icradan bir tebligat çıkartıyor, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair bir icra emri. Tebligat usulsüz bir şekilde yapılıyor, ondan sonra Bursa Aile Mahkemesine gidiyor beyefendi, “Çocuk bana gösterilmiyor.” diye velayetin nezi davası açıyor. Aynı adrese, 35’e göre tebligat ve ondan sonra çocuğun velayetinin nezi davasında karar: “Velayetin değiştirilmesi.”

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Tebligat usulsüz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Tebligat usulsüz. Tam bir yıl uğraştım o çocuğun velayetini tekrar annesine alabilmek için. O yüzden, bu işler böyle ihtarla mihtarla olmaz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Çocuğu erkeğe karşı kullanan bir çok kişi var.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar yeterince tartıştık, sağ olun.

Önerge var, gerekçesi açıklanan önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi’nin 33’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

İstanbul

Mehmet Ruştı Tiryaki

Batman

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Önerge konusunda konuşmak istiyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Bülbül.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, biraz önce Daire Başkanımız ne dedi? “Anlaşmalı boşanmalarda mahkemeler SİR ve SAR aramıyor.” dedi.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, “İstisnalar var.” dedi.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – “Aramıyor.” dedi, “Çoğunlukla aramıyor.” dedi, aynen bunu duydum. Siz de duydunuz değil mi arkadaşlar? Kulağımızla duyduk.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Tabii, duyduk.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Aradığı zamanlar olabilir.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Şimdi, bu uygulama varken, biraz önce, şimdi tartıştığımız konuda ne var? “Hâkim yükümlülüğünü yerine getirmeyen anne ya da baba kimse onu velayet konusunda gereğinin yapılacağı konusunda, tabii, çocuğun yararına yapılacağı konusunda ihtar eder.” diyor. Yükümlülüğünü yerine getirmeyen olduktan sonra ihtar verecek, yükümlülüğü yerine getirmediğini görecektir, başka bir şey araştırmayacak, çocuğun velayetini karşıya verecek.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Allah Allah...

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Ona da ihtar verecek.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Olay bu arkadaşlar, olay bu. Yapmayın, eylemeyin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınız sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

34’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 34- 4721 sayılı Kanunun 324 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Velâyet kendisine bırakılan ana veya baba, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerini yerine getirmezse çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velâyet değiştirilebilir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda taraflara ihtar edilir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sevgili Başkanım, az önce yaptığımız tartışma aynen bu maddede de geçerli. Daha doğrusu, sadece 34’te değil, devamında, 35’inci maddede de benzer tartışma söz konusu olabilecek bir durum.

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Eski beyanlarımızı tekrar ederiz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tekrar ederiz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstiyorsanız öyle olsun. Tamam, eski beyanlarımızı tekrar edelim diyelim ama bunlar birbirleriyle bağlantılı maddeler, bunların tamamı -az önce söylediğim gibi- çocuğun kişisel çıkarları korunarak düzenlenmesi gereken maddeler. Esasında sabahdan beri eleştirilen konuların esası bu, nüvesi bu, yani kişisel ilişki kurmayla ilgili ihtar etme meselesi. Bana hiç sıcak gelmeyen bir madde, açık söylüyorum, hâlâ ikna değilim, hâlâ çocuğu bir eşya gibi, bir süje gibi görmenin doğru olmadığını düşünüyorum. Bu ihtarın varacağı noktayı aslında ben direkt Süleyman Bey gibi söylemiyorum ama uygulamada hâkimlerin üzerinden yük atar hâle geleceğini, bir süre sonra “İhtara uydu uymadı.” deyip bu işin çocukla hiç alakası olmayan yere kadar gideceğini düşünüyorum. Bu uygulamaya vesile olmamamız lazım, bu kanuna bu şekilde vesile olmamamız lazım.

Bu kanunda sizin tek tutunduğunuz nokta şu, diyorsunuz ki: “İhtar edilirse daha dikkatli olur.” Ya, arkadaşlar, ihtar edilmekle edilmemek arasında bir fark olmayacaksa, nihayetinde hâkim çok geniş olarak velayetle ilgili bir yargılama yapıp, elde edeceği delillere göre davranacaksa sizin bu ihtar dediğinizin bir anlamı olmayacaktır. Eğer bir anlamı olacaksa, sadece -çocuğun çıkarlarından öte- tarafların birbirine karşı sorumluluk hissetme mantığı oluşur diye dile getirmeye çalışıyorsunuz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Aynen öyle.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bu, çocuğun çıkarlarından üstün bir şey değildir.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çocuğun çıkarıdır.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Uygulamada bu yargılama şekli -az önce söylediğimiz gibi- velayetin kimde olacağının doğru değerlendirilmesi şekline dönecekse bu ihtarların çok bir anlamı olmayabilir. Eğer sizin getirdiğiniz bu düzenlemeyle, hâkimler hiçbir şeye bakmadan sadece ihtarla dayanacak falan şeklinde bir ortam ortaya çıkacak olursa da çocuğun çıkarlarını ihlal edecek derecede birbirine vazife yerine getirir gibi davranan anne babaların oluştuğu bir ordu hâline gelecek, bu da çocuğun çıkarlarına olmayacaktır. O yüzden, bu ihtar meselesinin çocukla hiçbir alakasının olmadığını düşünüyorum. Anne ve baba birbirine çocuklarını göstermiyorlarsa -Sayın Ramazan Can, dediniz ki: “İşte, daha dikkatli davranırsın.”- o zaman açılır dava, o dava sırasında hâkim gerekli uyarıları orada yapar, der ki: “Kardeşim, ben iknayım ya da değilim ama benzeri olaylarla karşı karşıya bir daha önüme gelecek olursanız...”

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İkinci ihlal mi olsun?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır, ihtar değil.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yok, “ikinci ihlal” diyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şöyle olabilir: Bakın, ben söylüyorum, diyorum ki, sorumlu bir hâkim, vicdani olarak bir konuda eğer karar verecekse, gerçekten çocuğun çıkarları ihlal ediliyorsa -çocuğu da dinlemek kaydıyla yaşı müsaitse, sosyal inceleme raporlarıyla- zaten velayeti değiştirir. Ama hani bu görevler yerine getirilmiyor ama çocuk da mutlu, çok da mutsuz değilse, o zaman anneye der ki: “Kardeşim, sen daha dikkatli olmak zorundasın, o yargılama sırasında bir daha önüme gelerseniz ben böyle davranmayabilirim, bu hakkı da göz önüne al.” Ama bunu kuru kuru bir ihtarla bağlamak doğru değildir; olmaz, doğru değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 34'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştü Tiryaki

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Gereçesi açıklanmıştı. Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

34'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 34'üncü madde kabul edilmiştir.

35'inci maddeyi okutuyorum.

MADDE 35- 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa Üçüncü Kısımdan sonra gelmek üzere “Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulması” başlıklı Dördüncü Kısım ile aşağıdaki madde eklenmiş ve mevcut Dördüncü Kısım, Beşinci Kısım olarak teselsül ettirilmiştir.

“Görevli ve yetkili birim

MADDE 41/A- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemeleri

tarafından verilen ilam veya tedbir kararları, çocuğun üstün yararı esas alınarak, Adalet Bakanlığınca kurulan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince bu Kısım hükümlerine göre yerine getirilir.

(2) Müdürlüklerde müdür, müdür yardımcısı ve personel ile psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı görevlendirilir.

(3) Müdürlük bulunmayan yerlerde bu Kısım kapsamında yer alan görevler, Adalet Bakanlığınca belirlenen hukuk mahkemeleri yazı işleri müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

(4) İlam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde çocuğun yerleşim yeri müdürlüğü yetkilidir.

(5) İlam ve tedbir kararları müdürlük tarafından görevlendirilen psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, uzmanın bulunmadığı yerlerde ise öğretmen marifetiyle yerine getirilir.

(6) İlam ve tedbir kararlarını yerine getirmek için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler tarafından kamu kurum ve kuruluşlarında görevli, beşinci fıkrada belirtilen uzmanların yer aldığı bir görevli listesi oluşturulur. Bu uzmanların yeterli sayıda olmaması halinde öğretmenler de listeye dâhil edilir. Bu listede yer alan uzman ve öğretmenlerin görev yapacakları yer ve tarihler müdürlükler tarafından belirlenir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu yasa değişikliğinin en önemli maddelerinden bir tanesi, Adalet Bakanlığında Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığının kurulması aslında, özellikle mağdur hakları anlamında çok önemli. Fakat bunun konumuzla ilgisi şu: Daha önce aile mahkemelerinin çakılı, belirli uzmanları vardı; Bunlar -avukatlık yapan, aile mahkemelerinde davaya bakan arkadaşlarımız çok iyi bilir- geniş, kapsamlı, sayfalarca, araştırmaya yönelik raporlar hazırlıyorlardı. Daha sonra adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri oluşturulup bütün aile mahkemesi uzmanları havuza atıldıktan sonra, bu uzmanlar artık sadece aile mahkemelerinin değil, kendilerinden birlikişi raporu isteyen hukuk, ceza mahkemelerinin tümünün işlerine bakmaya başladılar ve -bugünkü sayıları 1.208 olduğunu söyledi Sayın Daire Başkanı- ben yetiştiklerini zannetmiyorum.

Şimdi, bugün, burada biz adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğüne yeni bir görev ve çok büyük bir yük yüklüyoruz ve çocuk teslimini icra ve iflas hukuku sisteminden çıkartıyoruz. Yepyeni bir sistem getirmeye çalışıyoruz ama özellikle adalet sisteminde çalışan bu adli destek ve mağdur hizmetleri sınıfında çalışan pedagog, psikolog ve sosyal çalışmacıların oluşturduğu Adalet Sistemi Uzmanları Derneği buraya çağırılmamış durumda.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; bir konu muhataplarıyla tartışılır, o konuyu bilen, yaşayan insanlarla tartışılır, onların görüşleri alınır. Böyle, biz oturduğumuz yerden, bilmeden “Her şeye hâkim olacağım.” düşüncesiyle kanun çıkartamayız. Kanunlar bütün herkesin uyması gereken, bütün toplum katmanlarını bağlayıcı hükümler olduğuna göre herkesin buna katkı vermesi gerekiyor. Biz burada bu kanunu yaparken buna uymuyoruz ve bu kanun eksik, hatalı ve yanlış çıkıyor. Niye ilgililere, muhataplarına danışmadan bu kanunları çıkarıyoruz? Adalet Sistemi Uzmanları Derneği burada yok, kadın dernekleri yok, çocuk dernekleri yok, uzman hukukçular yok ve burada saat ondan beri, yaklaşık on iki saati aşan bir süredir kanun teklifi görüşülüyor. Yine, bir torba yasa. Torba yasaların Anayasa’ya aykırı olduğundan bahsetmeyeceğim, o konuşulmuştur ama özellikle yeni bir sistem getirirken pedagogları, psikologları, sosyal çalışmacıları burada dinlemiyoruz.

Bakın, Adalet Sistemi Uzmanları Derneği diyor ki: “Şu an 7 ila 10 bin civarında dosya var.” Bunu sayın daire başkanlarım, genel müdürlerim bilir, rakamları tam verebilirler çünkü TÜİK’in rakamları,

biliyorsunuz, çok gerçekçi değil. Ama Adalet Sistemi Uzmanları Derneği diyor ki: “Bu işten parayı kaldırdığınız zaman, harcı kaldırdığınız zaman 10 kat artacak bu işlemler. Çocuk teslimiyle ilgili 70 ila 100 bin civarında dosyaya 1.208 uzmanla bakabilecek miyiz?”

Şimdi bakın, devlet adına cebri icrayı sağlık sınıfına devrediyorsunuz. Hukuk bilmiyorlar, sosyal bilimci değiller ve ne yapıyoruz? “Al, sen mahkeme kararını uygula, tedbir kararını uygula.” Buradaki bütün hukukçular bilir, ilamlı icrada yorum yapılamaz, ilamın her harfinin aynı şekilde uygulanması lazım ama biz ne yapacağız? Hiçbirisi hayatında hukuk eğitimi almamış kişilere “Git, mahkeme kararını uygula.” diyeceğiz. Peki, bu pedagoglar, psikologlar, sosyal çalışmacılar pazartesi sabah sekizde mesaiye gelecek -aile mahkemesine bakarken şimdi bütün mahkemelere, savcılıklara bakıyor- keşiflere gidecek, onun dışında bilirkişi raporları yazacak, bir de biz onları özellikle hafta sonu, bayramlarda, çocuk teslimi günlerinde ve tatil günlerinde çalıştıracacağız. Bu adamlar ne zaman bilirkişi raporu hazırlayacak? Ne zaman SİR ve SAR raporlarını hazırlayacaklar? Şimdi, güzel, para vermeyelim, para işini kaldıralım, insanlar çocuklarıyla ücretsiz görüşsün ama ne olacak, nasıl altından kalkacaksınız?

Peki, madde hükmüne baktığımız zaman, Adalet Bakanlığınca kurulan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri mahkeme ilamlarını yerine getirecek yani Kıta Avrupası sistemi için düşündüğünüz zaman icra ve iflas hukuku sistemi dışına çıkartıyoruz, sizce doğru mu? Hangi binalarda yapılacak -ilerleyen maddelerde onu ayrıca konuşuruz- ayrı bir bina mı olacak, adliye de mi yapılacak, karakolda mı yapılacak, kafede mi yapılacak? Bunların hepsinin ayrıntılı olarak belirlenmesi gerekiyor.

Peki, dedik ki: Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğü o ilde kurulmamış; yazı işleri müdürlüğü bunu idare edecek, yazı işleri müdürüne bu görevi vereceğiz. Ama en kötüsü, ilam ve tedbir kararları müdürlük tarafından görevlendirilen psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk girişimci, rehber öğretmen gibi uzmanlar, uzmanın bulunmadığı yerlerde ise öğretmen marifetiyle yerine getirilecek; bunun da listelerini valilik hazırlayacak. Bir: Bu insanlar yeterli eğitim almışlar mı? Kendi kariyerleri veya kariyer eğitimleri böyle değil. Onlara neden bir kurs vermeyi düşünmüyorsunuz, bir sertifika vermeyi düşünmüyorsunuz? Bir şeyler yapılıyor ama nasıl yapacağız? Allah’a emanet gidiyoruz.

Peki, valilik bu listeleri nasıl oluşturacak? Gönüllülerden mi oluşturacak, liyakate bakacak mı, adam mı kayıracak? Bir şey yapıyoruz ama inanın, sonucu hiç düşünmeden yapılan bir şey. Bunların tamamının aslında burada daha çok tartışılması gerekiyor, belki de bir alt komisyona sevk edilip orada tartışılması gerekiyor; başta Adalet Sistemi Uzmanları Derneği olmak üzere, çocuk dernekleri, kadın dernekleri, bu işle uğraşan uzmanların bulunması gerekiyor.

Çok rica ediyorum, bunu ya bir alt komisyona devredelim ya da müstakil bir kanun olarak tekrar hep birlikte ele alalım. Belki üzerine eklemelerle, çıkarmalarla, muhataplarıyla görüşerek çok daha başarılı bir kanun yaparız; bu konuda, icra iflas sistemini değiştirdiğimiz için belki de tarihe geçecek bir kanun yapılmış olur diyorum. Ama bu şekilde çıkacak olursa, 100 bin civarında yeni dosya, velayetin nezi için açılacak dosyalar ve işte, kadına şiddet, kadın cinayetleri psikologların önünde olacak. Psikolog niye karışsın?

Bu nedenle, ortaya çıkabilecek sorunları düşünmeden, muhataplarıyla, uzmanlarıyla tartışmadan hazırlandığını düşünüyorum bu kanun teklifinin. Bu maddenin çıkarılması gerektiği kanısındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Tiryaki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, ülke olarak seviyoruz yani hani bir düzenleme yapalım, ondan sonra arkasını getiririz; bu tam böyle bir iş. Yani hani bunun altyapısını oluşturmada önce yasayı yapalım, sonra zaman içerisinde nasıl olacağını göreceğiz. Şimdi, madde tam bu şekilde düzenlenmiş. Diyor ki: “Adalet Bakanlığınca kurulan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince bu mahkeme kararlarının gereği yerine getirilecek.” Bir: Kim getirecek? Müdürlük olan yerlerde bu müdürlük bu görevin gereğini yerine getirecek. Bu müdürlüklerde kimler görev yapacak? Personel, müdür, müdür yardımcısı, psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı yapacak. Peki, bir yerde müdürlük yoksa? Zaten yasa koyucu bu ülkede pek çok yerde müdürlük olmadığını biliyor ve kabul ediyor, müdürlük yok. Müdürlük olmayan yerlerde kim yapacak bunu? Hukuk mahkemelerinin yazı işleri müdürü yapacak. Hukuk mahkemesinin yazı işleri müdürü. Biz, özel olarak yetkilendirilmiş, görevlendirilmiş adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün yetkisini bir yazı işleri müdürüne verdik. Sadece bunu da vermiyor yasa hükmü, bu yetkiyi de vermiyor, başka yetkiler de veriyor hukuk mahkemeleri yazı işleri müdürüne; diyor ki: “İlam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde birinci derecede sorumlu olacak kişi -kim- yazı işleri müdürü olacak.” Peki, bunu kimler marifetiyle yapacak? Psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı dışında dört ve beşinci grup personele de yaptırarak. Yani birim olan yerde sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagog yapacak fakat eğer böyle bir birim yoksa, Adalet Bakanlığı bir birim oluşturmamışsa; psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı yanında çocuk gelişimci ve rehber öğretmenler de bu işi yapacak, ayrıca bunlar gibi uzman olanlar yapacak.

Şimdi, personel yok, birim yok, yazı işleri müdürüne verdiniz, bu görevi yapanlar yok; dördüncü sırada kimler geliyor? Valilik bu meslek grubunda yer alanların listesini yazı işleri müdürüne gönderecek. Yani diyelim ki siz Millî Eğitim Bakanlığında öğretmen olarak görev yapıyorsunuz veya işte, sağlık müdürlüğüne bağlı olarak bir birimde sosyal çalışmacı olarak görev yapıyorsunuz veya psikolog olarak görev yapıyorsunuz, hukuk mahkemesinin yazı işleri müdürü bir anda sizin amiriniz pozisyonuna gelecek. Neden? Valilik bu listelerin tamamını yazı işleri müdürüne gönderecek ve yazı işleri müdürü bunların arasından görevlendirme yapabilecek. “Öğretmenler” gibi genel bir kavram daha var içerisinde, “öğretmenler”, hangi öğretmenler? Mesela ağaç işleri öğretmeni olabilir mi?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Rehberlik...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Niye olmasın Mustafa Bey? Kanunda “öğretmen” diyor, mesleği yazıyor mu?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Rehberlik ve psikoloji eğitimi...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ya, değil, hayır; olur mu yasa koyucu... Yani “rehber öğretmen” diyebilirsiniz, “rehber öğretmen” dememişsiniz değil mi? Veya “rehberlik araştırma merkezinde görev yapanlar” dememişsiniz, “öğretmen” demişsiniz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çocuk gelişimi öğretmeni.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bakın, Aile Bakanlığında huzurevlerinde, özürlerle çalışanlar, yaşlılarla çalışanlar veya yetiştirme yurdunda çalışanlar her öğretmen görev yapıyor, neden? Çünkü yasa koyucu “öğretmen” diye bir ibare kullanmış. Dolayısıyla, o kurumlarda İngilizce öğretmeni de görev yapıyor, ağaç işleri öğretmeni de yapıyor, motor tesviye öğretmeni de görev yapıyor. Dolayısıyla, burada valilik bütün öğretmenlerin listesini gönderecek yazı işleri müdürüne ve yazı işleri müdürü bütün öğretmenler içerisinde bir sıra oluşturacak ve bu işin eğitimini almamış, bu konuda herhangi bir bilgi birikimi olmayan bir öğretmeni de burada görevlendirebilecek. Bu, çocuğun üstün yararına çok açıkça aykırı bir hüküm.

Ayrıca, bu öğretmenleri görevlendirdiniz, kurum personeli olmayanları görevlendirdiniz; bunlara

herhangi bir ücret verecek misiniz? Nerede vereceksiniz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Verilecek.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, ilk hükümde vermediniz; neden? Adli personel olmadığı için. Yasa hükmü adli personelleri düzenliyordu. O yüzden cumhuriyet savcısının emriyle olan kısmı çıkarıp, sadece Sosyal İnceleme Raporu (SİR) hazırlayan sosyal çalışmacılara, pedagoğlara ve psikoloğlara yolluk verilmesinin önünü açtınız ama burada görevlendirdiğiniz öğretmenlere de ücret vermenizi sağlayacak herhangi bir düzenleme yok.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – İlerleyen maddelerde var.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hem çocuklara haksızlık ediyorsunuz hem de öğretmenlere haksızlık ediyorsunuz, büyük bir boşluk var. Bizim önerimiz şu: Bence, Adalet Bakanlığı bu işi yapmamalı, Adalet Bakanlığının bu konuda yeterince personeli yok. Eğer bir bakanlık yapacaksa yani çocukla kişisel ilişki kurulması konusunda, mahkeme kararının gereğinin yerine getirilmesi konusunda bir bakanlık sorumluluk üstlenecekse bu bakanlık, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olmalı; Bakanlığın en son ismi neyse işte o Bakanlık olmalı yani. Evet, Aile Bakanlığı olmalı. Yeterince personeli var mı? Kuşkusuz, Aile Bakanlığının da yeterli personeli yoktur ama Adalet Bakanlığından daha fazla personel sahibi olduğu, daha geniş bir alanda örgütlendiği çok açık. Dolayısıyla, Aile Bakanlığına bu görevin verilmesinin daha doğru olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Bülül, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, bu sistem, çocuk teslimiyle ilgili sistem, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam ve tedbir kararlarının, çocuğun üstün yararı göz önüne alınarak Adalet Bakanlığınca kurulan Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüklerince yerine getirileceğine ilişkin düzenleme.

Bizim bir özelliğimiz var -tabii, bu özellik sizin on dokuz yıllık iktidarınızda bayağı öne çıkmaya başladı, biz onları törpülemiştik- yani kervan yolda düzülüyor yani kervan açıkça yolda düzülüyor. Ya, en önemli, çocuğun çıkarlarıyla ilgili bir olay. Anayasa'nın maddesi açık, Anayasa'nın 41'inci maddesi diyor ki: "Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar." "Çocukların korunması için -Anayasa 41/2- teşkilatı kurar." diyor. Üçüncü ve dördüncü fıkra ise "Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir. Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır." diyor. "Teşkilatı kurar." diyor, "Tedbirleri alır." diyor. Siz ise daha teşkilatı kuramamışsınız, eylül ayında 116 olan Adli Destek Mağduru Hizmetleri Müdürlüğü sayısını 166'ya getirmişsiniz; 900'e yakın pedagoğu, yani bu konuda çalışanları var; ondan sonra, yılda 135 bin boşanma davasının açıldığı, 147 bin çocuğun velayetinin değiştiği bir yerde çıkmışsınız "Biz, çocukların hakkını koruyoruz." diyorsunuz; olmaz böyle şey arkadaşlar, olmaz böyle şey. Siz Anayasa'ya aykırı bir düzenleme getiriyorsunuz. Hazırlayacaksınız, ondan sonra çıkacaksınız; bu bir.

İkincisi: Siz "10 Haziran 2020 tarihli 63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı kuruldu Bakanlık bünyesinde ve -Bakanlık bünyesinde kurulan bu daireden sonra bugüne 166 tane yer belirlediniz- bu, uzmanlardan oluşuyor." diyorsunuz, tamam. Müdürü var, müdür yardımcısı var, uzmanlar var, pedagoğlar var, o var, bu var; kardeşim, bunların dışındakileri ne yapıyorsunuz? Hukuk

işleri, yazı işleri müdürüne bırakıyorsunuz işi. Ya, arkadaşlar, hukuk işleri, yazı işleri müdürü ne anlar bu kanunun çocuk yararına uygulanmasından? Ben size bugün sabah bir tane harita gösterdim -şimdi haritanın nerede olduğunu da bulamıyorum- Aydın'da 2 tane var, Söke ve Aydın. 400 bin nüfusa hitap eden Nazilli bölgesinde ne var? Yok.

ADALET BAKANLIĞI ADLİ HİZMET VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Nazilli'de var.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yeni mi kurdunuz? Orada yok.

ADALET BAKANLIĞI ADLİ HİZMET VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Uzun süredir var.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yok, şeyde gözükmüyor kardeşim. Ben daha yeni çıkardım, Adalet Bakanlığının şeyinden çıkardım, sabah da gösterdim, gösterebilirim. Yok, sabah çıkardım şeyi. İstanbul'da kaç tane var?

ADALET BAKANLIĞI ADLİ HİZMET VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – İstanbul'da çok var.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Demek ki işlememişsiniz.

Arkadaşlar, 166 tane var mı? Var.

ADALET BAKANLIĞI ADLİ HİZMET VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – 161 tane var.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 161 tane var mı? Var. 116 tane eylül ayına kadar vardı, eylül ayında da gereğini yapmış. Bu kurmuş olduğunuz 161 tane adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğü Türkiye'nin genel yapısına yeterli mi? Değil. Ondan sonra, çıkıyorsunuz -kervan yolda düzülüyor ya- diyorsunuz: “Burada psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, uzmanı yoksa öğretmen...” Ne öğretmeni? Hangi öğretmeni? Nereden öğretmeni? Şimdi bir şey dediğim zaman hemen başka şeye götüreceksiniz. O şeyi demiyorum, beklediğiniz şeyi söylemiyorum arkadaşlar, söylemeyeceğim de. Öğretmen...

Sonra “Valilikler tarafından kamu kurum kuruluşlarında görevli söz konusu uzmanlardan görevli listesi oluşturulacak.” Vay canına! “Görevli listesi oluşacak.” Gene kervanı yolda diziyoruz. Ama Anayasa'yı ne yapacağız? Anayasa'nın 70'inci maddesini ne yapacağız? “Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.” diyor Anayasa madde 70/2. Valiye mi bırakacaksınız ya? Şu devletin valisi olmayan, çoğunlukla partinin valisi olanlara mı bırakacaksınız öğretmenleri bu listeyi belirlemeyi? Yapmayın, eylemeyin kardeşim ya, yapmayın eylemeyin ya. Şu anda valilere bir bakın, parti devletin valisi şu anda, devletin valisi değil arkadaşlar, parti devletin valisi. O nedenle bu listeyi onlara yaptıracaksınız, ondan sonra öğretmenlerin görevlerini de şekillendireceksiniz, Anayasa'nın 70/2'sine de aykırı davranacaksınız; böyle şey olmaz. Böyle şey olabilir mi?

Sonra, ikinci nokta, çocuğa geliyorum...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başkanım, daha dur, yeni başladık daha. Kanun teklifini görüşüyoruz, durun. Siz bizi bugün on beş saatten beri çalıştırıyorsunuz burada. Siz sabahlayacaksınız, biz de konuşacağız. Bakın, yeni şeylerden bahsediyoruz. Parti devletin valilerinden bahsettik, doğru değil mi?

Arkadaşlar, bakın, şimdi burada biz diyoruz ki: İlgili teklifte, çocuk teslim merkezlerinde çalışan

uzmanların mahkemeden bağımsız görev yapacağı, her defasında değişebilen ve çocuğu tanımayan rastgele bir uzmanın raporlama yapacağı anlaşılmaktadır. Bu çok önemli. Yani buradan yola çıkarak; kararı veren mahkemeyle hiç ilgisi olmayan, olayın gelişimini bilmeyen bir uzmanın inisiyatif alması, etkili bir izleme yapması mümkün olmayacaktır diye düşünüyoruz. Oysaki kişisel ilişkinin sürdürülmesinde, mahkeme kararı bulunsu bile, uzmanın görüşü esas alınmalı ve çocuğun üstün yararı doğrultusunda, çocuğa en az zarar verecek, çocuğun istismarını engelleyecek biçimde, hiç görüşmeme, bir; kısıtlı görüşme, iki veya eşlikçi nezaretinde görüşme sağlanmalı veya görüşme ertelenmelidir. Bu hususta teklif hiçbir açıklık içermemekte, teklifte eşlikçi nezaretinde görüşmeye dair bir düzenleme de yoktur. Önemli bir eksiklikler bu. Teklifte yalnızca danışmanlık tedbiri uygulanabileceğinden bahsedilirken, danışmanlık tedbiri uygulandığında danışmanın yetkileri açıklanmamış, bunu yönetmeliğe bırakmış, uzmanın görüşünün ne şekilde dikkate alınacağı ve uygulanacağı da somutlaştırılmamıştır. Dolayısıyla teklifteki hükümler incelendiğinde, uzmanların varlığı, mevcut uygulama gibi, göstermelik olmadan öteye gitmeyecektir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Erel, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii ki aranan vasıf ve mahiyette uzman bulunamayınca öğretmenlere görev yükleniyor. Ben de bir eğitimci olarak, eğer yönetmelikle bu durum düzenlenecekse 7 yaşına kadar olan çocuklarla ilgili okul öncesi öğretmenlerini, 7-12 yaş grubuna ilköğretimdeki görevli sınıf öğretmenlerini, 12-18 yaşına da PDR yani psikolojik danışman ve rehberlik öğretmenlerini, tarih, edebiyat gibi sosyal bilim öğretmenlerini görevlendirirlerse çocuk psikolojiden, genç psikolojisinden daha iyi anlarlar diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Ayhan Bey.

Önerge var, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 35'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştü Tiryaki

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Gerekçesi açıklanmıştı.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 35'inci maddesiyle 5395 sayılı Kanun'a eklenen 41/A maddesinin (2)'nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“(2) Müdürlüklerde müdür, yeteri kadar müdür yardımcısı ve personel ile psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı, Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilir.”

Gülây Samancı

Konya

Gerekçe:

Önerge ile, Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüklerinde görevlendirilecek personelin yeterli sayıda olmasına ve Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 35’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teklif sahipleri, “yeterince müdür yardımcısı” mı, “yeterince diğer personel” mi?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... 35’inci madde kabul edilmiştir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkanım, orada saydığın “yeterince personel” mi, “yeterince müdür yardımcısı” mı?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Hepsi, hepsi.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Hepsi yeteri kadar, personel de yeteri kadar tabii.

Evet, 36’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 36- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/A maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 41/B- (1) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer ve müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun belirlenen yere getirilmesini derhal bildirir; bu bildirimin yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlar.

(3) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut yükümlü çocuğu belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhal yükümlüye, çocuğun teslimine dair bir teslim emri gönderir. Emir, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yükümlüye tebliğ edilir. Bu emirde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) Çocuğu getirmez veya haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınmasını talep etmezse, çocuğun, uzman veya öğretmen marifetiyle gerekirse kolluktan yardım alınarak ve zor kullanılarak teslim alınacağı.

d) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi halinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.

e) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunabileceği.

(4) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen veya yükümlünün haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınan çocuk hak sahibine teslim edilir.

(5) Yükümlü, emrin gereğini yerine getirmezse, çocuk nerede bulunursa bulunsun müdürlük tarafından alınarak hak sahibine teslim edilir. Bu halde kolluktan yardım istenebilir. Kolluk birimleri, zor kullanma dâhil bu konudaki talepleri derhal yerine getirir.

(6) Çocuk hak sahibine teslim edildikten sonra yükümlü haklı bir sebep olmaksızın çocuğu tekrar alırsa ayrıca yeni bir hükme veya yükümlüyle irtibata geçmeye ya da teslim emri tebliğine gerek olmaksızın çocuk beşinci fıkra uyarınca hak sahibine teslim edilir.

(7) Çocuğun üstün yararının gerektirdiği hallerde müdürlük, yükümlüyle irtibata geçmeye veya teslim emri tebliğine gerek olmaksızın doğrudan beşinci fıkra hükmünü uygulayabilir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Söz talebi var.

Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu kanun değişikliğinin amacı, çocuk teslimindeki nahoş görüntülerin aslında engellenmesiydi ama yine (c) bendinde “...kolluktan yardım alınarak ve zor kullanılarak teslim alınacağı.” diyoruz; ki bu da mecbur. Yani bu kanunu getirmek, bu değişiklikleri yapmak maalesef icra ve iflas dairelerinin yaptığı işi, şeklini, vasfını değiştirmeyecek, kolluğa gene ihtiyaç duyulacak, yine zor kullanılabilecek; keşke öyle görüntüler olmasa.

Ama bu maddenin çok önemli bir hatası var bence Sayın Başkan. (7)’nci bende bakalım: “Çocuğun üstün yararının gerektirdiği hallerde müdürlük, yükümlüyle irtibata geçmeye veya teslim emri tebliğine gerek olmaksızın doğrudan beşinci fıkra hükmünü uygulayabilir.” Yani müdürlük; hukukçu olmayan, sağlıkçı bir müdür neye göre karar verecek çocuğun üstün yararına?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yazı işleri müdürü olabilir.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ya da yazı işleri müdürü nasıl karar verecek? Suistimallere açık, ciddi anlamda sıkıntı ve problem yaratabilecek veya taraflar arasında gerginlik yaratabilecek bir madde. Önce bir emir gönder. Ha, çocuk kaçırılıyor olur veya bir aile mahkemesi tedbir kararı olur... İnanın, bu (7)’nci madde nedeniyle kocasından, karısından intikam almak isteyen eşler bunu kullanacak. Ne yapacak? Hiçbir şey yapmadan kolluk birimlerini alacak, bir bildirim de yapmadan, telefon da etmeden evine, iş yerine neyse gidecek “Çocuğu ver.” diyecek, kolluğa atacak. Çok kararlıysanız bu maddeyi kanunlaştırmakta “Aile mahkemesi, ihtiyati tedbir kararı alınmak suretiyle...” dememiz lazım. Böyle bir inisiyatif bir müdüre –küçümsemek anlamında söylemiyorum- ya da bir yazı işleri müdürüne veremezsiniz. Yani siz burada yazı işleri müdürünü veya oradaki müdürü mahkeme yerine koyuyorsunuz. Bu, Anayasa’daki yargı yetkisine de açıkça aykırıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Aslında, Alpay Bey’in söylediklerine katılıyorum yani ben de aynı şeyleri söyleyecektim ama benden önce söz alarak... Zaten bu maddede bu sıkıntılar var.

Şimdi, burada, bu kanunu tartışırken, çok az bir zaman geçti üzerinden, yarım saat bile geçmedi, kanuna savunma getiren arkadaşlarımız zor kullanmanın olmayacağını ve olmadığını söylediler.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yok, kişisel ilişkide...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kişisel ilişki, bu da kişisel ilişki.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bu, teslim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Fark etmez, bu da kişisel ilişkinin bir parçası yani “teslim” dediniz... Ama şöyle: Şimdi “Kolluk zor kullanır.” ifadesi, çok dikkatle takip edilmesi gereken bir ifadedir. Kolluğun zor kullandığı yerde çocuk olacaktır büyük bir ihtimalle. Kolluğun zor kullandığı yerde çocuk bundan etkilenebilir hâlde olacaktır. Yani kişisel ilişki kurma meselesinin bir başka parçası da bu. Burada “zor kullanma”yı bu şekilde tarif etmek bence sıkıntılı bir durumdur.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Başka türlü ne yapılabilir?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, bunun başka türlü çok modeli var. Yani ikna ederseniz, edemezseniz; almazsınız çocuğu. Bakın, alamadığınız yerde, işte az önce söylediğiniz konular var ya çocukla ilgili, teslim edilmiyor, ediliyor, o temerrüdün oluşması her neyse tarif ettiğiniz; onlar burada oluşur. Yani o zaman bunu tartışabilir hâlde gelirsiniz ama çocuğun gözünün önünde zor kullanma yani bilmiyorum, tabii, çok doğru kabul ediyorsanız geçebilecek ama bizim açımızdan çok sağlıklı değil. Yani bu dünya ligine uygun işler değil “zor kullanma” falan dediğiniz şeyler, dünya ligine uygun şeyler değil.

Diğer açıdan da çocuğun menfaatinin değerlendirilmesi... Yani ben değerlendiremem mesela; hukuk fakültesi mezunuyum, otuz yıldan fazla avukatlık yaptım, bu işin de içinde oldum, çocuğun menfaatinin nerede olduğunu değerlendirebilecek durumda değilim o an itibarıyla. Tekrar hiçbir değerlendirme yapmadan, aman ha, sadece çocuğu almak telaşıyla beraber doğru durumlar yaratmayabilir. Bakın, bu madde olsun, olmasın tartışmasını yapmıyorum. “Çocuk hukuku, sıkıntılı bir hukuk dalıdır, rastgele düzenlemeleri barındırmaz.” derken bunlardan da bahsediyordum. Diyorum ki: Otuz yıl avukatlık yaptım, bana “Çocuğun menfaatini değerlendir.” deseniz; hukukçuyum, değerlendiremeyebilirim. Şimdi, burada da rutinleşecek işlere neden olmak mümkün olabilir “çocuğun menfaati” denilen yerde; klasik “Menfaati şudur, menfaati budur.” “Seri hâlde bu değerlendirme nasıl yapılabilir?” dersiniz çok hızlı bir şekilde, bir hâkimin tedbir durumuna uygun bir biçimde hızlıca yaptırtabilecek olduğu değerlendirmeyle belki mümkün olabilir.

Belki ben yanıtlıyor olabilirim ama bana uygulamada sorunsuz şeyler olarak gelmedi bu düzenlemeler. Her ikisinin de sorun yaratabileceği ihtimalini dikkate almanızı arzu ediyorum. “Yerine profesyonel bir öneri yap.” dersiniz yapamam, yeterli değilim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Züleyha Gülüm...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ya, evet, bu kadar anlatıldı, anlatıldı, “çocuğun üstün yararı” denildi, bir sürü şey sıralandı ve geldik zorla teslim, sizin deyişinizle teslim, kişisel ilişkiye. Ne oldu? “Çocuk istemiyor ama kişisel ilişkiyi kurmaya zorlayacağım.” diyorsunuz. Nerede kaldı çocuğun önceliği? Şimdi, devamındaki maddelerde de var; 36, 37 ve 40’ıncı maddelerde kolluk aracılığıyla zor kullanılacağı vurgulanarak kararın mutlaka icra edileceğinden ve arkasından da disiplin hapsi gibi durumlardan bahsediyorsunuz. Oysaki kişisel ilişki kurma son derece kişiye sıkı sıkıya bağlı; duyguların, isteklerin en üst düzeyde belirleyici olduğu bir hak. Bu nedenle, çocuğun korkularının, endişelerinin, heyecanının, isteklerinin özellikle ve mutlaka dikkate alınması gerektiği gibi çocuk istemediğinde de kararın icra edilmemesinin gerekli kılındığı bir konu. Herhangi bir yargı kararı gibi değerlendirmiyoruz çünkü “kişisel ilişki” dinamik, şartlara göre değişken, çocuğun duygularının belirleyici olduğu bir konu; mal varlığına ilişkin bir verme borcu konusu değil. Borçlar hukukuna ilişkin sözleşmelerde yapma

borcunun dahi zorla icra edilemeyeceği kabul edilirken çocuğa bu konuda bir dayatmada bulunmak ne derecede tutarlı? Nihayetinde, çocuğu nesneleştiren bir bakış açısının sonucu olarak geliyor. Çocuğun kişisel ilişkisinin düzenlenmesi ve sürdürülmesi kendine özgü, dinamik, esnek bir yaklaşımı zorunlu kılan bir süreç anlamına gelir. Karar verilmiş olabilir; evet, boşanmayla birlikte bir karar bile verilmiş olabilir ama şartlar değiştiğinde uzmanın görüşüne göre uygulanmalı, gerektiğinde acilen hâkim kararıyla tedbir niteliğinde olmak üzere yeni kararlar da alınabilmelidir. Çocuğun görüşmesi ve kişisel ilişki hiçbir konuda pazarlık konusu olamayacağı gibi bu meselede de çocuğun üstün yararına rağmen zorla uygulanması mümkün değildir.

Çözüm nedir? Eğer çocuk görüşmek istemiyorsa, görüşmemesini gerektiren durumlar varsa, bu durumda hızlıca psikologlarla, pedagoglarla, sosyal uzmanlarla ortaklaşarak çocukla ilgili görüşmeler yapılmalı, neden görüşmek istemediğinin tespitinin açığa çıkarılması sağlanmalı ve bunların sonucu olarak da aile mahkemesi tarafından bir karar verilmelidir. Belki de görüşmek istememesinin gerçekten görüşmemeye neden olabilecek birtakım gerekçeleri vardır. Bunları tespit etmeden çocuğu zorla teslim etmek aslında çocuğun iradesine karşı ve çocuğun haklarına karşı bir tutum olarak ortaya çıkacaktır. Bu nedenle bu maddenin de çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, teklifin gerekçesinde özellikle “Kişisel ilişki kurulmasına dair kararların icra dairelerince zorla yerine getirilmesi, bir yandan çocuğun üstün yararına riayet edilmediği yönünde şikâyetlere neden olurken...” diye devam ediyor. Şimdi, bu çerçevede bu 36’ncı maddeye geldiğimiz zaman, çocuk bir nesne olarak kabul ediliyor, anne ve baba çocuğu bir çatışma nesnesi hâline getiriyor. Düzenlemeye göre, çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararları yükümlüsü tarafından rızayla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi müdürlüğe başvurabiliyor, talebi alan müdürlük işlem başlatıyor, yükümlüyle iletişim kurulamaz, yükümlü çocuğu belirtilen yere getirmezse çocuğun teslimine dair bir teslim emri gönderiyor ama burada çocuğun iradesi yok. Nerede çocuğun iradesi? “İradesi” diye bir şey yok, bu ana kadar devam ediyor, irade yok. Düzenlemede “haklı sebep” kavramı yer alıyor, çocuğun iradesinin görüşmeme yönünde olması acaba -sormak istiyorum- haklı bir sebep sayılacak mı? Bunu da mı yönetmeliğe bırakacağız, her şeyini olduğu gibi?

Kolluk birimlerinin zor kullanması hüküm altına alınmakta ama gerekçede artık zor kullanma yok, İcra ve İflas Kanunu’ndaki şu maddeleri bırakıyoruz, daha güzel bir... Neydi ismi? Adli destek ve mağdur hizmetleri; Müdürlükleri; ne güzel isim. “Mağdur hizmetleri müdürlüklerini oluşturduk.” mantığıyla zor kullanma yok ama burada hüküm altına alınmakta. Demek ki mevcut sisteme ne kadar benziyor değil mi arkadaşlar öngörülen sistem? Çocuk için değişmeyecek tek şey, burada Turan kardeşimin bugün defalarca söylediği gibi travma, çocukta bir travma; iradesi yok çünkü nesne olarak görülüyor. Yani burada çocuğun üstün yararı hiç kale alınmıyor, anne, babanın durumu önemli. Çocuk teslimi, sağlanan ihtiyaçları, duyguları umsamayan, artık bir meta olarak görülüyor. O zaman bir önerim var arkadaşlar size, bakın, yani bu saatte. Saat kaç olmuş? Saat 23.15; aklıma geldi birden. Biz aile mahkemelerini kurarken aile hâkimlerinde birinci öncelik olarak ne istedik? “Aile hâkimleri evli olsun, çocuk sahibi olsun.” dedik değil mi? Olmayan yerlerde de istisnalar olabileceğini söyledik ama evli ve çocuk sahibi olmasını istedik. Yahu, şu adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlerinin de evli ve çocuk sahibi olmasını isteyelim. Yazı işleri müdürleri var ya, bunlar olmazsa, kurulamayan yerlerde onlar bakacak ya, onlarda da evli ve çocuk sahibini öngörelim, olmazsa başkalarını bulalım çünkü çocuğun hâlimden anlarlar, sizin bu yasa metninde olmayan iradeyi anlarlar, çocukların çıkarlarını anlarlar ki orada çocuklar arada kalmaz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Teşekkür ederiz.

Önerge var, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 36'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştü Tiryaki

İstanbul

Batman

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Gerekçe açıklanmıştı.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

36'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 36'ncı madde kabul edilmiştir.

37'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 37- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/B maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 41/C- (1) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer; ilam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saat belirtilmemişse müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun müdürlük tarafından belirlenen yere getirilmesini derhal bildirir; bu bildirimin yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlar.

(3) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhal yükümlüye, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair bir teslim emri gönderir. Emir, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yükümlüye tebliğ edilir. Bu emirde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) İlam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saatin belirtilmemesi halinde müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) İlam veya tedbir kararı kapsamında emrin tebliğinden sonraki dönemde de (a) ve (b) bentlerindeki yükümlülüğünün devam edeceği, bunun için yeniden emir çıkarılmayacağı.

d) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi halinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.

e) Yerleşim yeri veya iletişim bilgilerinin değişmesi halinde yeni adres veya iletişim bilgilerinin müdürlüğe derhal bildirilmesi gerektiği.

f) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunulabileceği.

(4) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen çocuk hak sahibine teslim edilir. Hak sahibine; ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu, belirlenen yere getirmek zorunda olduğu, çocuğu getirmez veya kendisinden kaynaklanmayan makul sebepler hariç olmak üzere geç getirirse disiplin hapsiyle cezalandırılacağı, hakkında suç duyurusunda bulunulacağı hususu tutanağa bağlanarak tebliğ edilir. Çocuk, belirlenen yere getirilmezse hak sahibi hakkında müdürlük tarafından suç duyurusunda bulunulur ve müteakip süreç hakkında yükümlü bilgilendirilir.

(5) Kişisel ilişki kurulmasından sonra hak sahibi tarafından teslim yerine getirilen çocuğun yükümlüye veya yükümlünün belirlediği kişiye teslimi mümkün olmazsa çocuk hak sahibinde bırakılır. Bu da mümkün olmazsa müdürlüğün talebi üzerine, aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğü tarafından çocuğun geçici olarak barınmasına yönelik tedbirler alınır.

(6) Yükümlü haklı mazereti nedeniyle çocuğun müdürlükçe alınmasını talep ederse, gerektiğinde hak sahibi de hazır bulundurulmak suretiyle çocuk müdürlük tarafından yükümlüden alınarak hak sahibine teslim edilir.

(7) Hak sahibi, emrin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe yazılı olarak, elektronik ortamda veya başvuru aşamasında beyan ettiği iletişim kanalıyla bildirmek zorundadır. Hak sahibinin bildirimde bulunmadığı veya gelemeyeceğini bildirdiği hallerde bu husus ve çocuğu emirde belirtilen yere getirme zorunluluğu bulunmadığı yükümlüye bildirilir. Tüm bu işlemler tutanak altına alınır.

(8) Çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinin çocuğun üstün yararını koruyacak şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla müdürlüğün önerisi üzerine aile mahkemesince, çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasına karar verilebilir. Yükümlünün teslim emrine ilk aykırı hareketinde müdürlük yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasını aile mahkemesinden talep eder.

(9) İlam veya tedbir kararını rızasıyla yerine getirdiğini iddia eden yükümlü, ikinci fıkra uyarınca yapılan bildirimin veya bu bildirim yapılamamışsa üçüncü fıkra uyarınca gönderilen teslim emrinin haksız olduğunu süresi içinde şikayet yoluyla ileri sürebilir.

(10) Çocuğun yerleşim yerinin değişmesi halinde dosya resen ilgili yer müdürlüğüne gönderilir ve ilgili müdürlük işlemlere kaldığı yerden devam eder. Bu müdürlük, dosyadaki teslim emri kapsamında sadece teslimin gerçekleştirileceği yeni yeri yükümlüye tebliğ eder. Teslim yeri değişikliği hak sahibine her türlü iletişim vasıtasıyla bildirilir.

(11) Hak sahibi veya teslim yükümlüsü hakkında, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca gizlilik kararı ya da başka bir tedbire karar verilmesi halinde, teslim işlemleri bu kararlar dikkate alınarak yerine getirilir.

(12) Hak sahibi, teslim emrinin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe bildirdiği halde haklı bir mazeret olmaksızın art arda iki kez veya bir yılda üç kez gelmezse müdürlük tarafından dosyanın işlemiden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir.

(13) Teslim emrinin tebliğinden sonraki dönemde yükümlü en az bir yıl boyunca emrin gereğini usulüne uygun bir şekilde yerine getirir ve müteakip dönemde de kişisel ilişki kurulmasına dair mahkeme kararına uygun olarak hareket edeceğini taahhüt ederse müdürlük, ilgili uzmanın kanaatini de alarak dosyanın işlemiden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verebilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir. Yükümlü bu taahhüdünü yerine getirmezse hak sahibinin

talebiyle yükümlüye doğrudan teslim emri tebliğ edilir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

37’nci maddenin (2)’nci fıkrasında bir hüküm var: “(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer; ilam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saat belirtilmemişse müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun müdürlük tarafından belirlenen yere getirilmesini derhal bildirir.” Şimdi, burada, mahkeme kararında olmayan bir hususun müdürlük tarafından tamamlanmasını biz hükme bağlamaya çalışıyoruz. Mahkeme kararları harfiyen yerine getirilmek zorunda yani bir mahkeme kararı uygulanırken yorum dahi yapılamazken biz burada bir müdürlüğe, yazı işleri müdürüne mahkemenin yerine geçerek karar verme yetkisi veriyoruz; bu, çok doğru bir şey değil. Eğer orada hükümde bir eksiklik varsa mahkemede onun tamamlatılması gerekiyor. Aynı şey, (3)’ün (a) bendinde var.

Bir de özellikle 36’ncı maddede yani eklenecek 41/B’de de var. İtiraz süresi bir hafta olarak belirlenmiş. Şimdi “bir hafta” kafa karıştırıcı bir süre. Biz zaten HMK’deki süreleri de... Burada “yedi gün” olarak değiştirilmesinin daha yararlı olacağı görüşündeyim.

Yine, (4)’üncü fıkra “Çocuk, belirlenen yere getirilmezse hak sahibi hakkında müdürlük tarafından suç duyurusunda bulunulur ve müteakip süreç hakkında yükümlü bilgilendirilir.” diyor. Diğer maddelerde bunu ayrıca konuşacağız, o suç duyurusunun nereye yapılacağı ve ne olacağını. Disiplin hapsiyle cezalandırılacağı hükme bağlanmış. Bu konularda bir açıklık var. Diğer maddelerde onu ayrıca konuşuruz.

(9)’uncu fıkraya bakıyoruz, “Teslim emrinin haksız olduğunu süresi içinde şikayet yoluyla ileri sürebilir.” diyor. Hangi sürede? “Süresi içinde” diyor ama hangi sürede? Onu yine -bir hafta mı- bence “yedi gün” gibi bir süreye bağlamak gerekir.

(12)’nci fıkra “Dosyanın işlemiden kaldırılmasına karar verilir.” diyor ama buna bir itiraz hakkı yok. Belki sehven kaldırdı, belki suistimal etti; buna da bir itiraz hakkı getirilmesi gerekiyor. İtiraz mercisinin de aile mahkemesi... Yani itiraz süresi, itiraz mercisi, itiraz yolunun bunlarda belirlenmesi gerekiyor.

(13)’üncü fıkra teknik bir hata olduğunu düşünüyorum, sonuna bakıyoruz: “Hak sahibinin talebiyle yükümlüye doğrudan teslim emri tebliğ edilir.” Burada “yeniden” demenin maddenin anlamını daha doğru hâle getireceği kanısındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Züleyha Gülüm, buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şimdi, bir bütün olarak düzenlemeye itiraz ettiğimiz için zaten toptan, maddeye başından sonuna kadar da hepsine itiraz ediyoruz ama özellikle bu uzman takibi meselesine ilişkin söylemek istiyorum. Başından beri söylüyoruz, her seferinde değişen uzmanlar meselesi sorunun çözülmesini sağlamıyor. Çocuğun gelişimi ve sağlığı açısından, her görüşme öncesinde değişen farklı bir uzmanın değil, aynı uzmanın takibi gerekiyor; bu uzmanın çocuğu, çevresini, ilişkilerini tanıyabilmesi, izleyebilmesi, çocuğun üstün yararına uygun raporlama yapabilmesi açısından önemli. Ancak buradaki tekliften, çalışan uzmanların mahkemeden bağımsız görev yapacağı, her defasında değişebilen ve çocuğu tanımayan rastgele bir uzmanın raporlama yapacağı anlaşıyor. Bu açıdan, gerçekten ne kadar çocuğu tanıyacağı, ilişkileri ne kadar gözlemleyebileceği ve nasıl bir

destek sunabileceği soru işareti bile değil, çok açık; yüzeysel bir destek sunacağı ortada. Hani, bunu demin de söylemiştim, aslında, baştan itibaren boşanma süreçleriyle beraber, davanın açıldığı süreçlerle birlikte çocuğa yönelik bütün bu destek mekanizmalarının oluşturulması ve mümkünse aynı kişilerle, bir sorun yaşanmadığı sürece aynı kişilerle devam etmesi gerekiyor çünkü çocukla bir görüşmede ya da bir ortamda sadece bulunarak sorunun tespiti ve bu konuda çözüm yöntemi üretilmesi mümkün değil. Öyleyse, süreklileşen bir ilişkileme biçimini önüne koyan bir düzenlemenin olması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bülül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

37’nci maddede çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi hususu düzenlenmeye çalışılmış. Bir önceki maddede, 36’ncı maddede sahip olduğumuz kaygılar bu maddede de söz konusu. Bu konuda “kişisel ilişki” yerine hâlen, gene “teslim” ifadesi kullanılıyor. Defalarca, başından beri söyledik; bu, çocuğun nesneleştirildiğinin bir göstergesi. Çocuğa rağmen çocuk için kişisel ilişki olmayacağı hâlde, teklif metninde çocuğun isteklerine bağlı kalınacağı anlaşılmamakta, aksine, çocuğa rağmen çocuğun zorla kişisel ilişki kurmaya, zorlanmaya devam edileceği açıkça belirtiliyor. Biz böyle anlıyoruz. Teklifin çeşitli maddelerinde, önceki 36, 37 ve 40’ıncı maddelerinde kolluk aracılığıyla zor kullanılacağı vurgulanıyor ve kararın mutlaka icra edileceği ve disiplin hapsine başvurulacağı ifade ediliyor. Yani İcra ve İflas Kanunu’ndaki hükümlü... Yani daha önceki icrada yapılan şeylerin aynısı burada da geçerli. “Arada ne fark var?” diye söyleyeceğiniz hiçbir fark yok, gözüken bir şey yok; çocuğun üstün yararı yok sayılıyor. Bu nedenle itirazlarımız bunlar, bu çerçevede devam ediyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi’nin 37’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

İstanbul

Mehmet Ruştı Tiryaki

Batman

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Gerekçesi açıklanan önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

38’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 38- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/C maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Teslim mekânları

MADDE 41/D- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemler, müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirilir.

(2) Teslim işlemleri için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler ve belediyeler tarafından elverişli

teslim mekânları belirlenir, yoksa oluşturulur; araç tahsis edilir ve sürücü görevlendirilir.

(3) Teslim mekânlarının belirlenmesinde, oluşturulmasında, tefrişinde, bu mekânların güvenliğinin sağlanmasında ve teslim hizmetlerinin sunumunda, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler, müdürlüğe her türlü desteği sağlamakla yükümlüdür.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, 41’de “teslim mekânları” diyor ama şimdi, öncelikle, bu mekânlar veya bu müdürlük Adalet Bakanlığına bağlı. Biz şöyle diyoruz: “Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemler, müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirilir.” Yani birden çok mu mekân belirlenecek, her hafta, her ay ayrı bir mekân mı, yoksa göçebe mi olacak bu müdürlük? Bu teslim işi göçebe mi yapılıyor yoksa belirli bir yer mi olacak? Bu, bir kere, baştan sakat. Ya belirli bir yer olacak ya da her zaman, ayda bir, on beş günde bir yer değiştirecek, gezecek. Bir kere, bunun açıklığa kavuşturulması lazım; tespit edilen belirli bir yer olmasında yarar var.

(2)’nci fıkrada “Teslim işlemleri için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler ve belediyeler tarafından elverişli teslim mekânları belirlenir...” Adalet Bakanlığının kendi daire başkanına bağlı müdürlüğü, valiliklere ve özellikle belediyelere diyor ki: “Bana mekân ver.” Neden? Bu iş Adalet Bakanlığının kendi işi, Adalet Bakanlığının bu mekânı belirlemesi lazım. Gerekirse protokoller yaparak belediyeden veya şeyden belirlemesi lazım. Bu müdürlüğün, yerel müdürlüğün valiliğe, amiri olan valiliğe yazı yazması ya da kendisiyle hiç irtibatlı olmayan bir belediyeden mekân istemesi çok doğru değil veya bulunamazsa, ya elverişli mekân yoksa.

Ondan sonra da “Yoksa oluşturulur.” diyor. Kim oluşturacak, valilik mi belediye mi Adalet Bakanlığı mı? “Araç tahsis edilir ve sürücü görevlendirilir.” Kim; Adalet Bakanlığı mı adliye mi başsavcılık mı Adalet Komisyonu mu valilik mi belediye mi? Sürücü kimin personeli olacak, bunun fazla mesaisini kim verecek? Araç kime ait, aracın benzinini kim verecek? Ya, bir kanun yapıyoruz, hiçbir şey yok bunda.

“(3) Teslim mekânlarının belirlenmesinde, oluşturulmasında, teftişinde ve mekânların güvenliğinin sağlanmasında ve teslim hizmetlerinin sunumunda, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler, müdürlüğe her türlü desteği sağlamakla yükümlüdür.” Yazı işleri müdürü valiye yazacak ya da il emniyet müdürlüğüne yazacak, belediyeye yazacak; böyle şey olmaz, devlet ciddiyetiyle bağdaşmıyor. Bu, Adalet Bakanlığının bir görev alanı ise, görev yapacaksa buna göre bir sistem getirilmesi gerekiyor. Bu da bu kanun teklifinin sallapati, kafadan yazıldığını gösteriyor. “Yapılsın, edilsin, valilik belirlesin, belediye belirlesin, araç gelsin, şoför gelsin.” Kim, nerede, nasıl, ne zaman; yok.

Bir de neden adliyelerde yapmıyoruz bu işi? Adliyelerin çoğunda mekânlar iyi, çoğunda karakollar var. Dışarıda yaptık, belediye bir bina verdi -ki çoğu belediyenin belki de öyle bir boş binası yok, velev ki verdi- ne olacak? Oraya bir polis karakolu koymamız gerekecek. Kim oraya bir şoför ve araç verecek? Her hafta onlar mı değişecek? Yani bu 41’inci maddeyi yazanı tebrik ediyorum; ya hayatında sahada hiç çalışmamış ya da böyle, “O yapsın, bu yapsın...” çok güzel, masabaşında yazılmış bir hüküm.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Tiryaki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Aslında Alpay Bey önemli bir bölümünü söyledi söyleyeceklerimin. Gerçekten ciddi bir belirsizlik var.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – O zaman tekrara düşmeyelim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani burada istediğimiz şey sadece şu mu: Yani teslim edilecek bir mekân, o kadar mı? Başka hiçbir şey yapılmayacak mı burada? Bu yüzden mi bu kadar boşlukta bırakılmış? Yani çağıracaksınız, ebeveyn gelecek, teslim edecek; bu kadar mı? Başka hiçbir şey yapılmayacak mı? Bunun bir açıklanmasında yarar var. Eğer öyleyse bile bir belirsizlik olduğunu düşünüyoruz, mutlaka düzenlenmesi gerekir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam, belirsizliği sordum. Sayın Acar, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, geçici maddede, yönetmeliğin çıkarılması için altı ay, sonrasında da ülke genelinde bir yıllık süre içerisinde tüm sistemin uygulanacağı ifade ediliyor. Kanun çıktıktan sonra, Sayın Vekilim, bizim mağdur hizmetleri müdürlüklerimizin taşradaki elemanları bulundukları yerlerde çocukların teslimi için uygun mekânları belirleyecekler. Bunlar çoğunlukla... Kreşler, okullar, kültür evleri, gençlik evleri gibi -hafta sonu zaten çalışılacağı için genelde ya da bayramlarda çalışacağı için- çocuk teslimi için uygun, nezih mekânlar araştırılacak.

Şimdi, burada, bugün olduğu gibi, bir heyetle beraber, diyelim ki çocuk annede, hanımefendinin evine gitmek suretiyle onu almak gibi bir şey yok. İlke olarak belirlenen yer bu teslim mekânları olacak ve hanımefendinin... Örnek olarak söylüyorum yani baba da olabilir, anne de olabilir, hiç fark etmez, “yükümlünün” diyelim. Yükümlünün çocuğu teslim mekânlarına getirmesini temin etmek istiyoruz öncelikle. Bunun için de o bölgede pek çok yerde okullardan, kreşlerden istifade etmek zarureti söz konusu olacak çünkü evlere gidilmeyecek. Eve ne zaman gidilecek? Yükümlü “Benim şöyle bir mazeretim var, dolayısıyla ben çocuğu getiremiyorum teslim mekânına, gelip alın.” derse ancak bu durumda bizim uzmanlarımız eve gidip kişinin de, yükümlünün de rızası dâhilinde çocuğu teslim alacaklar. Dolayısıyla “teslim mekânı” dediğimiz mesele tüm kamu kurumlarının bu hizmet için bir şekilde seferber olması gerektiği bir mesele. Valilikler ve belediyelerin fonksiyonu bu noktada öne çıkacak. Biz, anne örneğinden gidersek, anneyi uzun mesafeler götürmek suretiyle bir adliyeye veya bir başka teslim mekânına gitmesini istemediğimiz için...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Her mahallede ayrı ayrı mekân mı kurmak istiyorsunuz?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Vekilim, örneklendirelim. Mesela Keçiören. Şimdi, Ankara’daki Adli Destek Müdürlüğümüz arka plan çalışmasını yapacak ve tabii, bunu çalışırken dosya sayılarını, talepleri, bütün bunları değerlendirecek, adreslerin nerelerde olduğunu yani yükümlülerin hangi adreslerde olduğunu tespit edecek ve buna göre Keçiören’de örneğin 20 okul, 25 kreş ne kadar ihtiyaç varsa bunları teslim mekânı olarak belirleyip o yer sahipleriyle, o yerdeki kişilerle bir -tırnak içinde- protokolle “Ben buraları hafta sonlarında, bayramlarda teslim mekânı olarak kullanmak istiyorum...” Bu noktada da zaten bu teslim mekânında, valiliklere ve belediyelere müdürlüğün talebi üzerine kanunen bir görev veriliyor ve ihtiyaç hâlinde kişilerin en yakın teslim mekânına kadar çocuğu götürebilmesini temin edecek, onları yormayacak kadar çok sayıda ve onlara yakın olacak kadar bir arka plan çalışması gerekiyor. Teslim mekânlarındaki ana fikir, ana mantık bu, zira eve gidip zorla almayacağız çocukları.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Doğru ama tefriş sıkıntısı var.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Eğitim öğretim devam ederken...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Hafta sonları Sayın Vekilim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – E, şimdi, bir şeyi düzeltiyor muyuz, bozuyor muyuz, ben anlamadım. Yani şimdi, hafta sonları öğretmenlerin izinli olduğu saatler değil mi veya diğer kamu görevlilerinin?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Şöyle, onu arz edeyim: Şimdi...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Şimdi, bir tane, bir iş yaparken kırk tane sorun çıkarmak zorunda mıyız başka insanlara?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Müsaadeniz olursa...

Şimdi, bizim uzman sayımız belli demin konuşulduğu gibi fakat o ilde, o ilçede gerek Sağlık Bakanlığının gerek Aile Bakanlığının pek çok sayıda uzmanı var. Valilikler üzerinden oluşturulacak görevli listesi müdürlükler tarafından tevzi edilecek; “filanca cumartesi şu kişiler, filanca pazar bu kişiler” şeklinde bir görevlendirmeye bunu illere ve ilçelere doğru yaydığımızı düşünüyoruz. Orada herhangi bir teslim işlemi gerçekleşecekse görevli listesindeki kişiler teslim mekânlarına gitmek, orada beklemek suretiyle, icap ederse de yükümlünün “Gel, ben rahatsızım, çocuğumu al.” talebi olursa bu talebi yerine getirmek üzere teslim mekânları merkezli bir çalışma kurgulanıyor.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Birden çok yerde birden çok tefriş, birden çok güvenlik zafiyeti...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Vekilim, sıfırdan bir yer gibi düşünmek doğru olmayabilir. Mevcut okullar, mevcut kreşler, mevcut gençlikevleri gibi, mevcut kültürevleri gibi...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Hafta sonları da orayı ısıtmak, soğutmak zorundasınız. Bir bebek geldi, nereye koyacaksınız?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Teslim meselesi orada uzun süre kalmayı gerektirmeyecek zaten yani yükümlüsü getirecek, uzmanlar teslim alacaklar, hemen yan odada hak sahibi olacak; en fazla yarım saat, bir beş dakika içerisinde teslim gerçekleşecek o da götürüp kişisel ilişki tesis edecek; konu bu şekilde.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Niyazi Bey, çok boşluk var, bunun içerisinde gerçekten çok boşluk var yani.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Vekilim, zaten bakınız, (3)’üncü fıkra da bu yerlerin her türlü belirlenmesi, oluşturulması, tefrişi, güvenliğinin sağlanması gibi hususlarda da o kurumlara bir yükümlülük yükleniyor. Yani bu yükümlülüğün kanun seviyesinde verilmesinin sebebi bu. Müdürlüğün bu noktada etkin ve aktif olması gerekiyor, kanundan kaynaklı yetkisinin olması gerekiyor ve özellikle valilikler ve belediyelerin de yardımcı olmak suretiyle pek çok teslim mekânı oluşturması gerekiyor çünkü eve gitmek istemiyoruz artık. Yani yükümlünün evine gitmek istemediğimiz için böyle bir arka plan çalışması şartı var.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evlere yakın oluşturulmuş ve tefrişatı valiliklere bırakılmış mekânlar.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ankara’da kaç mekân oluşturmayı planlıyorsunuz?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani şimdi, nasıl oluşturuyorsunuz? Bir sürü sorun var. “Okulu yapacağız.” diyorsunuz. Okulda boş bir oda olsa bu ülkenin okul ihtiyacı var, derslik ihtiyacı var, okulu o amaçla açıyorsunuz, “Tefriş edeceğiz.” deyip bir tane sınıftaki sıraları, sandalyeleri,

masaları, her neyse, cuma günü akşam boşaltıp pazartesi sabah sırayı tekrar mı koyacaksınız? Nasıl olacak bu? Ya, şunu söylüyorum: Gerçekten içinde çok boşluk olan bir şey değil mi bu yani?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Büyükşehirlerimizde okul en son tercih, bu belki taşrada, ilçelerde olacak ama bakın, bizim büyükşehirlerde belediyelerimizin, valiliklerimizin, Gençlik ve Spor Bakanlığının ve diğer bakanlıkların birçok... Kreş, anaokulu, bakımevi, kültür merkezi, gençlik merkezi; bu manada çocuğun gerçekten o adliye koridorlarında örselenmeden rahat bir ortamda teslim edileceği mekânlar çok yani okul diye hemen aklınıza gelmesin. Yani okul belki bu konuda en son tercihtir.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Bunu daire başkanlığının belirlemesi gerekiyor, bunu mahallî şeye bırakamazsınız. Bunu düzeltin yani.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Elbette.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Daire başkanı da oturmasın kardeşim orada ya!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bakın, bir de bunun, yönetmelikte ona uygun özellikte... Bugün, nasıl -bir diğer yargılama işte- duruşma salonlarında bile çocuk ağır ceza mahkemelerinde ve çocuk mahkemelerinde o adliye şeyinin olmaması için bir düzenleme yapıyorsak yine aynı şekilde ona uygun bir tip projeye beraber bir şey geliştirilecek ama bunun bu devreye girme noktasında diğer kamu kurumlarının mutlaka bu mahiyette de desteği ve iş birliği çok önemli. Yani bunu kullanacağız, önemli olan da budur.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Bakın, göçebe bir sistem getiriyorsunuz; bir hafta bir okulda, öbür hafta bir kreşte, diğer hafta valilikte.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, hayır hiç alakası...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Adalet Bakanlığı Ankara için...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama öyle değil, bir dakika ama öyle değil.

Bakın, Keçiören’de -hemen yoldan çıkalım- bu mahiyette teslim için kaç çocuğumuz var diyelim babadan, anneden alınacak? Atıyorum, 20.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – 500.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “20” diyelim bu mahiyette. Keçiören’de Keçiören Belediyesinin veya Valiliğin bir kreşinin, bir anaokulunun bir bölümü bununla ilgili valilik ve belediyeler tarafından tefriş edilecek. Artık orası... Keçiören’de bir çocuk teslimine dair bir ilam geldiğinde artık Keçiören’deki o gençlik merkezindeki veya kreşteki veya anaokulundaki belirlenmiş ve tefrişatı yapılmış yerdir artık; öyle şey değil, “bir hafta bir yer” falan diye bir şey yok artık, orası. Altındağ’da neresi? Yine, aynı şekilde belirlenmiş ve tefrişatı yapılmış yer. Asla, bu böyle her hafta, gezici mahiyette bir şey değil; ya, bunların... Amaç şu olacak: Yoğunluğuna göre, yükümlülerin herhangi bir şekilde mağdur olmadan veya herhangi bir şekilde yolculuk şeyine katlanma mecburiyeti olmadan rahat bir şekilde getirip çocuğu teslim edeceği merkezî mekânlar oluşturmak. Valilik ve belediye noktasındaki, diğer bakanlık kamu kuruluşları noktasındaki ifade o.

Bakın, bazen sosyal tesisler oluyor. Yani atıyorum, başka yerlerde olabilir, Antalya’da, bir ilçesinde sosyal tesisleri var birçok kamu kuruluşlarının veya belediyelerin; belki oralar değerlendirilecek. Yani önemli olan o prototiple beraber oluşturulacak mekânların oluşturulmasıdır. Diğer kamu kuruluşlarının ve kamu kurumlarının da desteği bu konuda önemli ama tip proje hep aynı olacak yani öyle gelişigüzel, her hafta bir yerin kullanıldığı mekânlar olmayacak, öyle bir şey yok asla.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Bu yerlerin belirlenmesini müdürlere değil neden Adalet Bakanlığına

ya da başsavcılıklara vermiyoruz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama bu konuda uzman ve görev yapacak arkadaşlar öncelikle onlar. Elbette başsavcılıklarımızın, Adalet Bakanlığımızın diğer görevlileri bu konularda onlara yardımcı olacak ama görevi yapacak arkadaşların o gözle olayı belirlemesinde çok daha fayda olacaktır.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – “Git, kendi yerini belirle.” diyeceğiz adamlara.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, o iş birliği olacaktır, siz merak etmeyin yani.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – “Merak etmeyin.” ile kanun yapılmaz Abdullah Bey, çocuk oynacağı değil, kanun yapıyoruz yani.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bakın, hem valiliklere hem belediyelere ona uygun yerlerin oluşturulması görevi de veriliyor; öyle değil, iş birliği var, diğer kamu kuruluşlarıyla beraber, her biriyle ilgili iş birliği var. Önemli olan bu mekânların...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Tabii, o zaman bu, kanunda yazılır. “Adalet Bakanlığının gözetimi ve denetimi altında bu yerler belirlenir.” diyelim o zaman.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Fark etmiyor ki bu arkadaşlar kimler, o müdürler kim?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Fark etmiyor diye bir şey olur mu ya?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, hayır aynı müdürler, Adalet Bakanlığımızdan bu konudaki görevli arkadaşlar.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN - Sayın Güler, teşekkür ediyoruz.

Evet, Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, geçen hafta Adalet Bakanı Aydın’a geldi, Aydın’ın yıllardan beri çözilemeyen ihalesi, kaç defa ihaleye çıkarılan Aydın Adliyesinin ihaleye çıkacağını müjdeledi. Şu anda adliyenin durumu çok kötü, adım atılacak yer yok ve belirli yerler kiralanıyor, icra dosyaları ve icralar yerleştirme yoluna gidiliyor. Oradan çıktı, Nazilli’ye geldi. Nazilli’de adliye o kadar yetersiz ki Nazilli Belediyesinden, yurdundan birkaç kat alalım diye arkadaşlar uğraşiyor, yeni adliye mi kuralım diye uğraşiyor... Ya, adliyelerin sorunu çözülüyor. İcra dairelerine yeni ek yerler aranıyor. Adliyelerde hâkimlerin, savcılarının odaları bile yok. Ya, Adalet Bakanlığının, en büyük adalet erişimin nedeni olan, vatandaşın adalet erişimi olan binalar konusunda sıkıntı yaşadığı bir dönemde, siz çıkıyorsunuz, bir yasa düzenliyorsunuz, teslim mekânları, mekâniteslim... Mekâniteslimin konusu ne? Çocuk. Çocuk yararına kanuna bak, teslim mekânı... Yani mal mı teslim edeceksiniz? Bu ibare bile, kişisel ilişki yerine, çocuğun nesnelleştirildiğinin açıkça kanıtı; öznellik yok. Ondan sonra, diyorsunuz ki: “Çocuk teslimine, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemler çocuğun örselenmesine neden olmayacak şekilde okul ve kreş gibi mekânlarda gerçekleştirilecektir.” Ya, Adalet Bakanlığı icra dairelerine ek icra yerleri bulamıyor, Adalet Bakanlığı ek duruşma salonları için yer bulamıyor, belediyelerle, valiliklerle uğraşiyor. Bizim bölgede öyle, sizin bölgeyi bilmem; bizim bölge de Ege’nin başı, en şirin yerlerinden biri Aydın’da. Bu kapsamda tüm kamu kaynakları tahsis edilecekmiş. Neyi tahsis ediyorsunuz? Adalet Bakanlığı bütçesinden tahsis etmiyorsunuz, neyi tahsis ediyorsunuz? Bir önerim var size arkadaşlar, bakın, valilikler ve belediyelerin elverişli teslim mekânları var mıdır? Yok. Bu mekânlar sabit mi olacaktır? Belli değil. Mekânların çocuk dostu fiziki yapıya kavuşması için nasıl çalışmalar yapılacaktır? Belli değil. En önemlisi, bu çalışmalar için ne kadar bütçe ayrılacaktır? Devletin önemli şeyi bütçedir; bütçe kardeşim, bütçe, ne kadar ayrılacak? Benim bir önerim var size, çok büyük bir öneri: Yaptığınız millet bahçeleri var ya, o açtığınız millet bahçeleri, milletin gidemediği yerler var ya, oraya belirli mekânlar kurun, “çocuk teslimi” deniliyor ya mekânsal, teslim mekânlarını

orayı yapın.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Bunu düşünmemiştik, düşünelim.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başka önerim yok, başka bir önerim yok. Böyle yasal bir düzenleme olamaz. Millet bahçesini düşünün arkadaşlar, bir işe yaramıyor, o bakımdan orayı düşünebilirsiniz.

Teşekkür ediyorum Başkan.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

1 adet önergemiz var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 38'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

İstanbul

Mehmet Ruştı Tiryaki

Batman

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

38'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 38'inci madde kabul edilmiştir.

39'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 39- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/D maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Şikâyet ve itiraz

MADDE 41/E- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin müdürlükçe yapılan işlem ve verilen kararlara karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunulabilir.

(2) Mahkeme, yapılan işlemlerin yerine getirilmesini durdurabilir ve dosya üzerinden veya gerektiğinde ilgilileri dinlemek suretiyle ivedilikle karar verir.

(3) Şikâyet üzerine verilen karara karşı, tebliğden itibaren bir hafta içinde itiraz edilebilir. Mahkeme, itirazı incelemesi için dosyayı o yerde aile mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde aile mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye hukuk mahkemesine, aile mahkemesi hâkimi ile asliye hukuk mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın aile mahkemesine veya asliye hukuk mahkemesine ivedilikle gönderir. İtiraz merci, bir hafta içinde kararını verir. Mercii, itirazı yerinde görürse işin esası hakkında karar verir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.”

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Çok kısa bir şey Sayın Başkan, bizim kanundaki sürelerimiz genelde gün olarak düzenlenmiştir. Burada 3 yerde 1 haftalık süre var. Bunların diğer 41/a, 41/b ve 41/c'deki maddeler gibi “yedi gün” diye düzeltilmesi gerektiği kanısındayım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, teşekkür ediyorum.

1 adet önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 39'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştü Tiryaki

İstanbul

Batman

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

39'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 39'uncu madde kabul edilmiştir.

40'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 40- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/E maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefet

MADDE 41/F- (I) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

(2) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, üç günden on güne kadar disiplin hapsiyle cezalandırılır.

(3) Kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahibi, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmese, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralar kapsamında şikâyete bakacak görevli ve yetkili mahkeme, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesidir.

(5) Şikâyet olunana, şikâyet dilekçesi ile birlikte duruşma gün ve saatini bildiren davetiye gönderilir. Davetiyede, savunma ve delillerini duruşma gününe kadar bildirmesi gerektiği; duruşmaya gelmediği takdirde yargılamaya yokluğunda devam olunarak karar verileceği ihtar olunur. Mahkeme, duruşmaya gelen şikâyet olunanın, 5271 sayılı Kanunun 147 nci maddesinde belirtilen haklarını hatırlatarak savunmasını alır; gerekli araştırmayı yapar; dosyadaki delilleri değerlendirir; şikâyet olunanın teslim emrine aykırı hareket ettiğini veya emrin gereğinin yerine getirilmesini engellediğini yahut sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmediğini tespit ederse disiplin hapsi ile cezalandırılmasına, aksi takdirde şikâyetin reddine karar verir.

(6) Disiplin hapsi ile cezalandırmaya ilişkin kararlar, kesinleşmesini müteakip Cumhuriyet başsavcılığı tarafından infaz edilir. Bu kararlar kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra yerine getirilemez.

(7) Şikâyetten vazgeçilmesi halinde veya birinci ve üçüncü fıkralar bakımından çocuğun velayet hakkı sahibine teslim edilmesi durumunda dava ve bütün sonuçlarıyla beraber ceza düşer.

(8) Yukarıdaki fıkralar uyarınca aile mahkemesince verilen kararlara karşı, 41/E maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca itiraz edilebilir.”

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, Sayın Emre.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, buradaki kanun maddesinde açıkça Anayasa’ya aykırılık var, şöyle izah edeyim: Kanun teklifinin 40’ıncı maddesiyle 5395 sayılı Kanun’a eklenen madde 41/F’nin 1’inci fıkrası çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenlerin bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine fiil suç teşkil etse dahi üç aya kadar disiplin hapsiyle cezalandırılmaları öngörülüyor. Aynı maddenin 3’üncü fıkrasıyla da kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahibinin ilam ve tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmemesi durumunda fiil suç teşkil etse dahi üç aya kadar disiplin hapsiyle cezalandırılacağı öngörülmüş. Teklifin 40’ıncı maddesinin 1’inci ve 3’üncü fıkralarında yer alan “fiil suç teşkil etse dahi” ibaresi Anayasa’nın 2’nci ve 90’ıncı maddelerine aykırıdır. İhtilaflı teklif düzenlemesi fıkralarında kullanılan söz konusu “fiil suç teşkil etse” dahi ibaresi uyarınca açık şekilde aynı fiil için iki farklı ceza öngörülmesi mümkün kılınmaktadır ve hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan “aynı suçtan ötürü iki kez ceza verilmez” ilkesini de ihlal eder. Anayasa Mahkemesi aynı fiil sebebiyle birden çok defa yargılanma ve cezalandırılma yasağına aynı fiil için disiplin ve tazyik hapis cezalarının öngörülmesini mümkün kılan bir düzenlemeyi de iptal ederken şu şekilde ifade etmiştir: Bu Anayasa Mahkemesinin kararının esas numarasını da vereceğim sonunda. Diyor ki: “Hukuk devletinde hangi eylemlerin suç sayılacağı ve bu suçları işleyenlere ne tür ve miktarda ceza verileceği yasa koyucunun belirleyeceği bir alandır. İnfaz hukukunun maddi ceza hukukunu tamamladığı ve onun ayrılmaz parçası olduğu gözetildiğinde hangi cezaların ertelenip hangilerinin ertelenmeyeceğinin, seçenek yaptırımlara çevrilip çevrilmeyeceğinin, ön ödeme uygulanıp uygulanamayacağının, tekerrüre esas olup olmayacağının, şartlı salıverme hükümlerinin uygulanıp uygulanamayacağının veya adli sicil kayıtlarına geçirip geçirilemeyeceği konusunun Anayasa ve ceza hukukunun genel ilkelerine aykırı olmamak koşuluyla yasa koyucunun takdir yetkisi içinde olduğunun kabulü gerekir. İcra ve İflas Kanunu’nun 337’nci maddesinin birinci fıkrasında ve 76’ncı maddesinde borçlunun özgürlüğünü bağlayıcı ceza ile cezalandırılmasını gerektiren eylem mal beyanında bulunmama eylemidir. Yukarıda belirtildiği gibi hukuk devleti ve ceza hukuku ilkeleri gereği kişi aynı eylem nedeniyle birden fazla yargılanamaz ve cezalandırılmaz. İtiraz konusu kural uyarınca müddeti içinde mazereti olmaksızın icra dairesine gelmeyen veya yazılı olarak mal beyanında bulunmayan kimse disiplin hapsi cezasıyla cezalandırılmasının yanı sıra İcra ve İflas Kanunu’nun 76’ncı maddesine göre de mal beyanında bulunmama eylemi nedeniyle tazyik hapsi cezasıyla cezalandırılabilir. Böyle bir olasılığın varlığı İcra ve İflas Kanunu 337’nci maddesinde öngörülen disiplin hapsi cezasını Anayasa’nın hukuk devleti ilkesinin düzenlediği 2’nci maddesine aykırı hâlde getirmektedir.” 2006/71 esas, 2008/69, karar verdiği tarihte yine 28/2/2008. Şimdi 40’ıncı maddede 5395 sayılı Kanun’a eklenen 41/F’nin 1’inci ve 3’üncü fıkraları suç teşkil eden bir fiilin ayrıca disiplin hapsiyle cezalandırılmasını mümkün kılıyor. Böyle bir olasılığın varlığı açıkça Anayasa’ya aykırı. Yine, öte yandan, Türkiye’nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin ek 7 numaralı Protokolü’nün 4’üncü maddesi de aynı suçtan iki kez yargılanmama ve cezalandırılmama hakkını öngörmekte. Bu açıyla baktığımızda, bu da Anayasa’nın 90’ıncı maddesine aykırılık içeriyor. Dolayısıyla, burada eklemek gerekir ki aynı maddenin (7)’nci fıkrasında, şikâyetten vazgeçilmesi hâlinde veya (1)’inci ve (3)’üncü fıkralar bakımından çocuğun velayet hakkı sahibine teslim edilmesi durumunda davanın bütün sonuçlarıyla beraber cezanın düşeceği öngörülmüş. Maddenin (1)’inci ve (3)’üncü fıkraları, söz konusu (7)’nci fıkra ışığında okunduğunda teklif maddesinin disiplin ve tazyik hapisleri arasındaki kavramsal bir karışıklığa dayandığı anlaşılır. Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 2’nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ı) bendine göre disiplin hapsi kısmi bir düzeni korumak amacıyla yaptırım altına alınmış olan fiil dolayısıyla verilen seçenek

yaptırımlara çevrilemeyen, ön ödeme uygulanamayan, tekerrürü esas olmayan, şartla salıverme hükümleri uygulanamayan, ertelenemeyen ve adli sicil kayıtlarına geçirilemeyen hapsi ifade eder. CMK, tazyik hapsine ilişkin bir tanım vermese de söz konusu kavram mevzuatta kullanılmakta. İki terimi “ve” bağlacıyla ayırarak eş zamanlı olarak içeren mevzuat hükümleri de söz konusu iki hapis türünün farklı hukuk kavramları oluşturduğunu teyit etmektedir. Çeşitli açılardan birbirlerine benzemekle beraber, tazyik ve disiplin hapsileri iki temel noktada ayrışır. Tazyik hapsi kanunda tanımlanmış bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi sebebiyle ve söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmesi amacıyla öngörülür ve ilgili yükümlülük ifa edildiğinde sonlanır. Buna karşı, yukarıda belirtildiği üzere, disiplin hapsi kısmı bir düzenin korunması amacıyla öngörülür ve buna ek olarak, kural olarak ifa edimiyle sona ermez. Bu açıdan, İcra ve İflas Kanunu’nun “Beyandan sonra mal ve kazançta olan tezayüdü bildirmeyen borçlunun cezası” başlıklı 339’uncu maddesi bir istisnadır. Bu itibarla, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilan veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefete ilişkin olan ve ilgili yükümlülüğün ifası hâlinde dava ve cezanın düşmesini öngören kanun teklifinin (1)’inci ve (3)’üncü fıkralarında kullanılan “disiplin hapsi” ibaresi uygun değildir. Bu ibarenin tazyik hapsiyle değiştirilmesi gerekir. Esasen, kanun teklifinin 28’inci maddesinin ilga ettiği 2004 sayılı Kanun’un 341’inci maddesi aynı kavramsal karışıklığa malul değildir. Bu düzenlemeye göre çocuk teslimi hakkındaki ilamın veya ara kararın gereğini yerine getirmeyen veya yerine getirilmesini engelleyen kişinin lehine hüküm verilmiş kimsenin şikâyeti üzerine altı aya kadar tazyik hapsine karar verilir. Hapsin tatbikine başladıktan sonra ilamın veya ara kararın gereği yerine getirilse kişi tahliye edilir. Detaylı olarak, yazılı olarak hazırlanan bu şeyi özellikle tutanağa geçirmek istedim çünkü çok açık hem Anayasa’ya aykırılık var hem de kavramsal karışıklık var.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, şimdi, İç Tüzük 38’e göre Anayasa’ya aykırılık itirazı var maddeyle ilgili. Bu konuda teklif sahibi arkadaşımıza bir söz verelim, gerekirse Niyazi Bey de bu konuda açıklamasını...

Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkanım, ben de bir Anayasa Mahkemesi kararı okuyacağım, 2013/119 esas sayılı 2013/141 karar sayılı benzer bir hadise. 6284 sayılı Kanun’un 13’üncü maddesinde şöyle bir hüküm var: “Tedbir kararlarına aykırılık. Bu kanun hükümlerine göre hakkında tedbir kararı verilen şiddet uygulayan, bu kararın gereklerine aykırı hareket etmesi hâlinde, fiil bir suç oluştursa bile ihlal edilen tedbirin niteliğine ve aykırılığın ağırlığına göre hâkim kararıyla üç günden on güne kadar zorlama hapsine tabi tutulur.” diyor. Bu karara Çaldıran Asliye Hukuk Mahkemesi bu maddenin Anayasa’ya aykırılık iddiasında bulunmuş. Mahkeme neticeten şöyle karar vermiş: “İtiraz konusu kuralda yer alan zorlama hapsi bir suç karşılığı uygulanan ceza değildir. Zorlama hapsi, hukuki niteliği itibarıyla tedbir kararına uyma yükümlülüğünü yerine getirmeye zorlayan ve bu yükümlülüğün ihlali hâlinde öngörülen bir disiplin hapsidir. Bu nedenle, zorlama hapsi, bir hapis cezası olmayıp şiddet uygulayanı tedbirlere uymaya zorlayarak neticesi ağır suçların işlenmesinden önce suçun önlenmesini amaçlayan bir yaptırım olduğundan ceza kavramı dışında değerlendirilmesi gerekir. İtiraz konusu kuralda zorlama hapsi yaptırımına bağlanan eylem tedbir kararına uymama eylemi olup tedbir kararına aykırı davranan kişi kamu otoritesi tarafından verilen bir karara aykırı davrandığı için zorlama hapsi yaptırımıyla karşılaşmaktadır. Kişinin tedbir kararına aykırı davranışı aynı zamanda bir suç oluşturuyorsa bu durum hukuk düzeninin koruduğu farklı hukuksal menfaatlerin ihlali sonucu doğuracağından mükerrer cezalandırmadan söz edilemez.” ve devam ediyor karar, itirazın reddine karar vermiş mahkeme.

OTURUM BAŞKANI RAMAZAN CAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın B     .

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan,   imdi Zeynel Başkanımız açık ve net kanun teklifinin ‘‘fiili su   teşkil etse dahi’’ ibaresinin aynı fiil için iki farklı ceza öngörmesi mümkün kılınmadı  ından dolayı hukuk devleti ilkesine, Anayasa’nın 2’nci maddesi ve Türkiye’nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin ek 7 numaralı Protokolü’n  n 4’  nc   maddesi itibarıyla Anayasa’nın 90’nci maddesine aykırı olduğunu açık ve net olarak açıkladı.

Şimdi, Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bir karar da var. Bizler hukukçu olarak önümüze gelen olayda iki ayrı karar gelmiş; Anayasa Mahkemesinin bir kararı burada, bir kararı burada. Anayasa Mahkemesi de iç hukuk kurallarına ve taraf olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi maddelerine uymak zorunda olan bir yargı. Anayasa Mahkemesinin Anayasa’nın 90’ıncı maddesi gereği Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne taraf olduğumuzdan dolayı ek 7 numaralı Protokol’  n 4’  nc   maddesine uymaması d    n  lemez. Bu protokol açıkça aynı suçtan iki kez yargılanmama ve cezalandırılmama hakkını   ng  rd    ne göre burada bizim kabulü gereken nokta, açıkça Anayasa’nın 2’nci ve 90’ınci maddelerine aykırı olduğunu kabul etmemiz icap ediyor. Anayasa Mahkemesinin bir kararını buldum, bak burada başka bir şey söylüyor deme lüksümüz yok. 90’ınci madde açık, Anayasa madde 90’a göre Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi de bizim iç hukuk kuralı olduğuna göre, bu durumda bu madde açıkça iki kez cezalandırma hakkını   ng  rd    ne göre -ek 7 numaralı Protokol’  n 4’  nc   maddesi- bunun dışına çıkıp da Anayasa Mahkemesi   urada   u kararı vermiş, burada bu kararı vermiş diye d    nemeyiz. Biz, Anayasa’nın 90’ınci maddesine uymak zorundayız, Anayasa’nın 2’nci maddesine, hukuk devleti maddesine uymak zorundayız. Bu nedenle, bu yasa teklifi açık ve net Anayasa’ya aykırıdır, bunun tartışılacak bir durumu yoktur. Bu çerçevede ‘‘fiili su   teşkil etse dahi’’ lafının metinden çıkarılması gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Alpay Bey, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, sayın milletvekili arkadaşlarıma katılıyorum. Tekrara düşmemek için tek bir şey söyleyeceğim, bu madde bir ceza hükmü maddesi, o yüzden   ik  yet  inin de tam olarak bu maddede tanımlanması gerekiyor. Kimin   ik  yet etme hakkı olduğu maddede yazılı değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ –   nerge var, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

G  r    lmekte olan 2/3911 sayılı Kanun Teklifi’nin 40’ınci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

İstanbul

Mehmet Ru  tu Tiryaki

Batman

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ –   nergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer   nergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

G  r    lmekte olan (2/3911) evrak sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik

Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 40'ıncı maddesiyle 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na eklenen "MADDE 41/F'nin 1'inci ve 3'üncü fıkralarındaki "fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır." ibaresinin, "üç aya kadar tazyik hapsi ile cezalandırılır." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Rafet Zeybek

Tufan Köse

Antalya

Çorum

Gerekçe: Teklifte; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na eklenen maddenin 1'inci ve 3'üncü fıkralarında öngörülen disiplin cezası, Anayasa ve Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında, aynı suçtan iki kez cezalandırmama hakkına aykırılık taşımaktadır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde bulunan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 40'ıncı maddesinin 1'inci ve 3'üncü fıkralarında yer alan "fiil suç teşkil etse dahi," ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

40'ıncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 40'ıncı madde kabul edilmiştir.

41'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 41- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/F maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

"İçeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi

MADDE 41/G- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun uzman veya öğretmen tarafından yükümlüden ya da hak sahibinden teslim alındığı veya diğerine teslim edildiği sırada kayda alınan ses veya görüntülerin internet ortamında yayınlanması nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden ilgililer ve müdürlük, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesini isteyebilir."

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 41'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştı Tiryaki

İstanbul

Batman

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 41'inci maddesiyle 5395 sayılı Kanun'a eklenen 41/G maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve müdürlük” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gülay Samancı

Konya

Gerekçe:

Maddeyle, kişilik haklarının ihlal edildiği iddiasıyla ilgililer ve müdürlüğün bazı ses ve görüntüler bakımından içeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesini isteme hakkına sahip olduğu hükme bağlanmaktadır. Önergeyle, ilgililer ibaresinin müdürlüğü de kapsamı sebebiyle “ve müdürlük” ibaresi madde metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 41'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 41'inci madde kabul edilmiştir.

42'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 42- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/G maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Giderlerin karşılanması

MADDE 41/H- (I) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin yapılacak işlemler, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan İstisnadır. Ayrıca bu iş ve işlemlerin yürütülmesi için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(2) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemleri hafta sonu ve resmi tatil günlerinde yerine getirmek üzere görevlendirilen uzman ve öğretmenlere bu kapsamda fiilen görev yaptıkları her teslim işlemi için, görevlendirilen diğer kişilere ise bu kapsamda görev yaptıkları her gün için (500) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılır. Bu kapsamda uzman ve öğretmenlere bir ayda yapılacak ödeme tutarı (10000) gösterge rakamının, görevlendirilen diğer kişilere ise (5000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemelerden kadrolu veya sözleşmeli olup olmadığına bakılmaksızın görevlendirilen tüm personel yararlanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca belirlenir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada birkaç husus var, şimdi, öncelikle aynı işi yaptıracağız, eğer uzman ve öğretmene onlara 1000 gösterge ama her iş karşılığı fakat diğer kişilereyse 500 gösterge vereceğiz ve günlük vereceğiz. Yani burada aynı işi yapan kişiler arasında bir haksızlık, ayırım ve eşitsizlik yaratıyoruz. Bu bir kere

Anayasa'ya aykırı.

Bu arada hafta sonu için bu ödemeler yapılacak. Hafta içi bir teslim veya kişisel ilişki kurulma kararı varsa ve görevli personel yine belirlenen mekâna gidecekse, örneğin adliyeden, adliye dışına çıktığı için ona bir harcırah verilmesi gerekiyor Harcırah Kanunu'na göre, buna bir şey vermeyeceğiz. Yani hafta arası yapılan hizmetlere de bu konuda bir ödeme yapılması gerekiyor. Diğer bir husus, yapılacak işlerin aylık tutarının ne kadar çok iş yaparsa yapsın belirli bir rakamda mesela, uzman öğretmenlere, 10 bin gösterge, diğerlerine 5 bin gösterge geçmeyecek yani adam istediği kadar çalışsın, istediği kadar iş yapsın ama belirli bir sınırdan para alıyor, bu sınırın da olmaması gerekiyor çünkü bu emeğe saygısızlık, ne kadar dosya ve iş yapmışsa o kadar ödeme almasında yarar var.

Bir de özellikle, bu “diğerleri”ni çıkarmak lazım, sadece uzmanlar ve öğretmenlerin görevlendirmesi lazım zaten bu işlemlerde. “Diğer” derken diğer personel, yardımcı personel diyebiliriz, bu, şüpheye de yer bırakmaz o zaman ama onlara da günlük vereceğiz, doğru.

Bir de “Damga vergisi hariç.” diyoruz. Neden her türlü vergiden muafken damga vergisi alıyoruz, damga vergisinden de muaf olamaz mı? Onun düşünülmesi lazım.

“Ödemelerden kadrolu veya sözleşmeli olup olmadığına bakılmaksızın...” Sözleşmeli personeli orada değerlendirilebilecek miyiz bunu da bir düşünmek gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Teşekkür ederiz.

Bu farklılıkla ilgili bir açıklama yapmak ister misiniz? Gösterge farklılıkları.

Buyurun Sayın Arslan.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Sayın Başkanım, uzman ve öğretmenlere her dosya başına 89 lira ödeme yapılıyor ama toplam ödeme 1.797 lirayı geçmiyor. Diğer personele de her gün başına 89 lira ödeme yapılıyor o da 898 lirayı geçmiyor. Memur maaş katsayısına göre hesap ediliyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Teşekkür ederiz.

Sayın Tiryaki, buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Anayasa'nın zorla çalıştırma yasağı başlıklı 18'inci maddesi şöyle: “Hiç kimse zorla çalıştırılmaz, angarya yasaktır.” Şimdi, bir kamu görevlisini, bir öğretmeni hafta içinde, diyelim ki, aylık karşılığı ders görevinde on beş saat çalışmak zorunda olan bir öğretmen var ve aylık karşılığı ders görevinin tamamını yerine getirdi, aylığını hak etti. Bunun dışında vereceğiniz her görev, okulda derse de girse ücret vereceksiniz ama diyorsunuz ki: “Bir öğretmeni hafta içinde alıp -teklifteki kavrama göre söyleyelim- teslim yerine çağırdım, görev verdim, yarım saat, bir saat, üç saat, beş saat her neyse, bu sürenin karşılığında hiçbir ücret vermeyeceğim.” Bu, bir angarya yasağı değil mi? Göreve çağırdığınız, görev verdiğiniz hâlde ücret vermemenizin mantığı nedir? Hayır “Hafta sonu ve resmî tatillerde ücret vereceğim.” diyorsunuz. Bu ne demek? Mesai saatleri içerisinde bir görev verirsem eğer ona ücret vermeyeceğim. Bunun ismi “angarya” değil mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Angarya değil, kamu görevini ifa ediyor burada. Hafta içinde de bir teslim söz konusu olmuyor, mahkeme kararlarının tamamı her ayın 1'inci cumartesi, 3'üncü cumartesi veya benzer şekilde kurulduğu için hafta içi bir teslim söz konusu olmuyor.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Olur mu şimdi, yani işi olmadığı hâlde çağıracaksınız, çalıştıracaksınız, karşılığında ücret vermeyeceksiniz, bunun ismi “angarya” olmayacak öyle mi?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Karşılığında ücret veriliyor işte.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, verilmiyor Başkanım. Şimdi, yasada açık bir hüküm var mı hafta içi teslim edilmez diye? Hafta içi teslim edebilirsiniz, hafta içi bir öğretmene görev verebilirsiniz fakat bunun karşılığında “Hiçbir ücret vermeyeceğim.” diye yasa hükmü getiriyorsunuz. Anayasa 18’e aykırı değil mi bu?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Şöyle az edelim: Şimdi, hafta içi zaten çok az ve orada...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Az çok, bir tane olsun ne fark eder. Anayasa’yı bir defa ihlal etmekle bir şey olmaz mı yani?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Onları da asli görevi bu olan kendi ADM uzmanlarımız üzerinden kurguluyoruz yani orada dışarıdan bir başka bakanlık elemanını görevlendirmeyi düşünmüyoruz, kendi elemanlarımızla bunu yapacağız hafta içindeki tek tük meseleleri. Onlar da zaten kendi görevleri bu olduğu için görevleri bünyesinde yapacaklar.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Tamam, bunu yasaya niye yazmıyorsunuz? Diyorsunuz ki: “Hafta sonu ve resmî tatillerde görev verdiğimizde ücret vereceğiz.” “Hafta içi görev vermeyeceğiz, çalışmayacaklar.” diye hüküm koyun o zaman. Dışardan istihdam ettiklerinize eğer görev vermeyecekseniz bunu açıkça yazın o zaman.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hafta içi ihtiyaç olmayacağı için Sayın Tiryaki, hafta içi zaten kendi elemanlarıyla o işleri görecekler.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Olacak mı, olmayacak mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Olmayacak.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Olmayacaksa niye yasaya yazmıyorsunuz Abdullah Bey?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kendi elemanlarıyla olacak...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ya, tabii, kendi elemanlarıyla olsun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – İcra memurlarına para vermiyor musun? Bu garibanların ne günahı var ya?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Görevi o Alpay abi, görevi o. Görevlendirilen uzmanların görevi o olacak.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Uzman ve öğretmen, çağıracaksın, ücret vermeyeceksin. Hani para da 89 TL verdiğiniz para.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Uzmanların görevi o olacak.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Kabul, icra memurunun da görevi o.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İcra memurunun başka görevleri de var içeride, öyle değil.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederiz.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3911 sayılı Kanun Teklifi’nin 42’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştı Tiryaki

İstanbul

Batman

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 42'nci madde kabul edilmiştir.

43'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 43- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/H maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Yönetmelik

MADDE 41/İ- (1) Bu Kısımın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Barolar Birliği temsilcimiz.

Buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ REŞİT DURUKAN – Sayın Başkanım, bir önceki maddeyle ilgiliydi, kabul edildi.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Öyle mi? Tamam.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ REŞİT DURUKAN – Çok kısa, o birinci paragrafın son bölümü. “Bu iş ve işlemlerin yürütülmesi için yapılacak tüm masrafların, avukatlık ücreti hariç, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanacağı düzenlenmektedir.”

Şimdi, avukatlık asgari ücret tarifesinde konusu, değeri parayla ölçülemeyecek işlerle ilgili ücret düzenlemesi var. Çocuk teslimi artık icra dairelerinin görevinden çıkartılıp mevcut bu düzenlemeyle geçtiğinde avukatlık ücretinin mutlaka ki çocuk teslimine ilişkin bu durumda konusu parayla değerlendirilemeyecek hukuki bir yardım olduğu gözetildiğinde ayrı bir icra emriyle yahut ayrı bir icra takibiyle mi tahsili durumu olacak yoksa avukatlık ücretinin tahsili ne şekilde belirlenecek, icra edilecek? O konuyla ilgili ben sadece sayın heyetin değerlendirmelerine sunmak istedim.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Antalya) – Yani geç kaldık, geç.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederiz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yani şöyle mi demek istiyorsun: İlanda hem avukatlık ücreti var hükümle beraber hem çocuk teslimiyle ilgili hususlar var. Bunu hem çocuk teslimi hem avukatlık ücreti hem de diğer masraflar teslim edilip bir icra emri mi düzenleyelim diyorsun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ REŞİT DURUKAN – Normalde eğer icra takibi yapılmış olsaydı icra takibinde konusu parayla değerlendirilemeyecek hukuki yardımlara ödenecek ücrette vekalet ücretine hükmedilecekti. Şimdi, hani, burada icra takibi yapılmıyor, icra emrinde de “Şu kadar liralık vekalet ücretini ödeyin.” tarzında da yükümlüye bir emir bildirilmiyor diye düşünüyorum. Hani, o yasal avukatlık asgari ücret tarifesindeki avukatlık ücretinin tahsili nasıl sağlanacak?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, Sayın Özkan ve Sayın Arslan nasıl sağlanacak?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Genel hükümlere göre tahsil edilecek Sayın Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz, sağ olun. Bu cevabı bekliyorduk zaten.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 43'üncü maddesinin teklif metninden

çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

İstanbul

Mehmet Ruştı Tiryaki

Batman

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

43'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

44'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 44- 5395 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

(2) Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanır ve birinci fıkra uyarınca çıkarılan yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçilir. Dördüncü Kısımın hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde duyurulur.

(3) İkinci fıkra uyarınca Dördüncü Kısımın henüz uygulanmadığı yerlerde, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun, bu maddeyi ihdas eden Kanunla yürürlükten kaldırılan 25, 25/a ve 25/b maddelerinin uygulanmasına devam olunur.

(4) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleşen ve 2004 sayılı Kanunun 341 inci maddesi kapsamında kalan eylemlere ilişkin şikâyetler, icra mahkemelerince sonuçlandırılır.

(5) Bu maddenin yürürlüğe girmesinden sonra;

a) Üçüncü fıkra gereğince 2004 sayılı Kanunun 25, 25/a ve 25/b maddeleri uyarınca icra dairelerince,

b) Dördüncü Kısım gereğince müdürlüklerce,

yürütülen çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması sürecindeki emre veya kararın yerine getirilmesine muhalefet eylemleri bakımından 41/F maddesi uygulanır.

(6) İkinci fıkra uyarınca Dördüncü Kısımın uygulanmaya başlandığı il ve ilçelerde, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrasına ilişkin derdest takip dosyaları, icra dairesince resen işlemiden kaldırılır. Şu kadar ki, çocuğun, bu tarih itibarıyla kişisel ilişki kurulması kapsamında hak sahibinde bulunduğu haller bakımından dosya, çocuğun yükümlüye teslim edilmesinden sonra işlemiden kaldırılır.

(7) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrası için icra daireleri nezdinde yapılacak takip işlemleri, 492 sayılı Kanun ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisnadır. Bu iş ve işlemler için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca belirlenir.

(8) Bu maddede kabul edilen usul ve esaslar, 22/11/2007 tarihli ve 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun uyarınca yapılacak çocuk teslim işlemleri bakımından da uygulanır.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Emre, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada da daha önce izah ettiğim gibi, Anayasa'ya bir aykırılık var; gerekçesini anlatacağım.

Kanun teklifinin 44'üncü maddesiyle 5395 sayılı Kanun'a eklenen geçici madde 2'nin ilk 3 fıkrası uyarınca "Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır." diyor. Bu kanunun Dördüncü Kısım'ının uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanacaktır ve anılan yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçilecektir. Söz konusu Dördüncü Kısım'ın hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde duyurulacaktır. Bu çerçevede Dördüncü Kısım'ın henüz uygulanmadığı yerlerde, 2004 sayılı Kanun'a geçici madde 2'yi ihdas eden kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili maddeleri uygulanmaya devam edecektir. 5395 sayılı Kanun'a eklenen Dördüncü Kısım'ın yer ve zaman bakımından uygulanmasını belirleme yetkisini Adalet Bakanlığına bırakan teklif metninin 44'üncü maddesinin anılan düzenlemeleri, Anayasa'nın 87, 7 ve 2'nci maddelerine aykırıdır. Gerçekten de söz konusu teklif düzenlemesine göre, kanunun Dördüncü Kısım'ının uygulanmasına Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanacaktır ve anılan yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçilecektir. Şu hâlde, kanunun Dördüncü Kısım'ı ancak geçici madde 2'nin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir buçuk yıla kadar sürebilecek belirsiz bir sürenin sonunda Türkiye genelinde uygulanacaktır. İdare, Dördüncü Kısım'ın uygulanmasına başlanacak il veya ilçeleri tayin etme ve yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde söz konusu Dördüncü Kısım'ın ülke genelinde uygulanmaya başlayacağı tarihi belirleme konusunda yetki sahibi kılınmıştır. Bir başka deyişle, kanuni düzenlemenin kanuna eklenmek istenen Dördüncü Kısım'ın ve geçici madde 2'yi ihdas eden kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili maddelerin hangi il veya ilçelerde ne zaman uygulanacağını belirleme yetkisi idareye bırakılmıştır, oysa kanunların yer ve zaman bakımından uygulanmaları kanuniliğin asli unsurlarındandır. Bir başka deyişle, kanun metninde hukuk normunun nerede ve ne zaman uygulanacağını belirli ve öngörülebilir olması gerekir.

Teklif metninin 44'üncü maddesi bu gerekçelere riayet etmeyip yasama yetkisi kapsamındaki bu hususları belirleme yetkisini idareye bırakmaktadır. Bu itibarıyla teklifin 44'üncü maddesiyle öngörülen geçici madde 2, Anayasa'nın kanun koyma, değiştirme ve kaldırmanın Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisinde olduğu belirtilen 87'nci yasama yetkisinin devredilemezliği ilkesini öngören 7'nci ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkelerini içeren, hukuk devleti ilkesini içeren 2'nci maddelerine aykırıdır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Konuşma hakkımı Alpay kardeşime az konuştuğu için devrediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Alpay Bey, buyurun o zaman.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tekrara düşmemek için sayın vekilimle aynı konudan bahsetmeyeceğim ama burada bir hüküm var: 6'ncı bent. 6'ncı bende göre, icra daireleri ellerindeki çocuk teslimleriyle ilgili dosyaları resen kapatacaklar. Burada iki soru var: Birincisi, avukat ücretleri ne olacak? Biz bu kanunla binlerce dosyadaki avukatlık ücretlerinin üzerini -deyim yerindeyse- çizmiş olacağız. Tabii, bunun bizim yetkimiz dâhilinde bir şey olduğunu düşünmüyorum. Bunun dışında, bu dosyaların aslında kapatılması yerine müdürlüklere devredilmesi daha iyi olmaz mıydı? Çünkü dosyalar resen kapatıldığı için hak sahiplerinin müdürlüklere gidip yeniden bir talepte bulunması gerekecek. Bunun düşünülmesinde yarar var.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Barolar Birliği temsilcisi...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİğİ TEMSİLCİSİ REŞİT DURUKAN – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Biraz önceki maddede belirttiğimiz üzere, avukatlık ücretinin tahsili açısından, şayet, artık, icra müdürlüklerindeki bu tür ilamlarla ilgili takipler işlemiden kaldırılıp bundan sonra Adalet Bakanlığı Destek ve Mağdur Hizmetlerinde yapılacak çocuk teslimi yahut kişisel ilişki müracaatlarında avukatla takip edilen işlerde, avukatlık asgari ücret tarifiesi uyarınca, konusu parayla değerlendirilemeyen hukuki yardımlarda ödenecek ücret kaleminin tahsili sadece genel hükümlere bırakılacak olduğu takdirde acaba bu tutarda bir ilamsız takip mi yapma gereği olacak? O ilamsız takibe karşı borçluların ödememe tercihi yahut takibi akim kılma yahut süreye, zamana yayma maksatlı itiraz etmeleri hâlinde itirazın iptali davası açılması gündeme geldiğinde, bu vekâlet ücretlerinin tahsilinin uzun bir sürece sari olacağı ve tahsil kabiliyetinin de gecikeceği hususla, bu yükümlüye gönderilecek olan ilk bildirimde bu yasal vekâlet ücretinin ödenmesi hususunun da o bildirim tebligatına ayrı bir madde olarak eklenmesinin belki bu sorunları önlemeye matuf olabileceğini yüksek heyetin takdirlerine arz ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Demin kanun teklifinin bu maddesindeki (6)'ncı bentle ilgili avukatlık ücretlerinin dosyayla kapatılmasıyla yok olacağından bahsetmiştim ama bir önceki maddede... Yani daha doğrusu, müdürlüklere başvuru işlemleri artık adli işlem sıfatıyla mı olacak, yoksa idari işlem sıfatını haiz olursa bu sefer karşı taraf avukatlık ücreti ödemek istemeyecek veya diyecek ki: "Herkes kendi avukatlık ücretini çeksin." Bu anlamda, aslında avukatlık mesleğinde ciddi anlamda hak kaybına yol açacak bir düzenleme var. Bu avukatlık ücretinin de burada düzenlenmesi gerekiyordu. Belki de maktu bir vekâlet ücreti konulması gerekiyor ya da o, avukatlık asgari ücret tarifesinde değerlendirilebilir. Bu müdürlüklere başvuruda da maktu bir avukatlık ücretinin konulması ve bunun da ilamlı icraya konu edilmesi gerekebilir kanısındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkürler.

Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Değerli Başkanım, tabii, bu husustaki ilamlı icra emirlerinde o maktu olarak belirlenmiş avukatlık vekâlet ücreti de yazılıyor çocuk teslimiyle beraber alacak ilişkisi kurma açısından. Buraya, Genel Kurul safahatında o maktu ve kâğıt ücreti veya sadece çocuk teslimiyle ilgili hususlara yönelik olarak "Derdest dosyalar işlemiden kaldırılır." diye bir şey ekleyeceğiz. Aksi takdirde, o parasal ilişki açısından vekalet ücreti konusunda bir şeylik doğabilir.

Teşekkür ediyorum, o konuda haklılar.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

2'si aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 44'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştı Tiryaki

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

Diğer önerenin imza sahipleri:

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) evrak sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 44'üncü maddesiyle 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na eklenen geçici madde 2'nin ilk üç fıkrasının teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan

Süleyman Bülbül

Zeynel Emre

İstanbul

Aydın

İstanbul

Rafet Zeybek

Tufan Köse

Antalya

Çorum

Gerekçe:

5395 sayılı Kanun'a eklenen dördüncü kısmın yer (ratione loci) ve zaman bakımından uygulanması (ratione temporis) belirleme yetkisi Adalet Bakanlığına bırakılmıştır. Oysa kanunların yer ve zaman bakımından uygulanmaları kanuniliğin asli unsurlarındandır. Bir başka deyişle; kanun metninde, hukuk normunun nerede ve ne zaman uygulanacağını belirli ve öngörülebilir olması gerekir. Ne ki; teklif metninin 44'üncü maddesi bu gerekliliğe riayet etmeyi yasama yetkisi kapsamındaki bu hususları belirleme yetkisini idareye bırakmaktadır. Bu itibarla, teklifin 44'üncü maddesiyle öngörülen geçici madde 2 Anayasa'nın kanun koyma, değiştirme ve kaldırmanın TBMM'nin yetkisinde olduğunu belirten 87'nci yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini öngören 7'nci ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkeleri içeren, hukuk devleti ilkesini içeren 2'nci maddelerine aykırıdır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

44'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 44'üncü madde kabul edilmiştir.

45'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 45 - 22/11/2007 tarihli ve 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Çocuğun iadesine veya şahsî ilişki kurulmasına dair ilâmlar, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun Dördüncü Kısım hükümlerine göre teslim emri tebliğ edilmeksizin yerine getirilir.”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 45'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

İstanbul

Mehmet Ruştı Tiryaki

Batman

Abdullah Koç

Ağrı

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

45’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 45’inci madde kabul edilmiştir.

46’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 46 - 5717 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin başlığı “Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün yetkisi” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “icra müdürlüğünün” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi’nin 46’ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

İstanbul

Mehmet Ruştı Tiryaki

Batman

Abdullah Koç

Ağrı

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

46’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 46’ncı madde kabul edilmiştir.

47’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 47 - 5717 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “icra müdürlüğünün” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi’nin 47’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

İstanbul

Mehmet Ruştı Tiryaki

Batman

Abdullah Koç

Ağrı

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

47’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 47’nci madde kabul edilmiştir.

48’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 48 - 5717 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İcra ve İflâs Kanununun 25/b maddesinde öngörülen hükümler uygulanır” ibaresi “5395 sayılı Kanunun Dördüncü Kısım hükümleri uyarınca psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, bunların yeterli sayıda olmaması halinde ise öğretmen hazır bulundurulur” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 48'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm
İstanbul

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

Abdullah Koç
Ağrı

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

48'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 48'inci madde kabul edilmiştir.

49'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 49 - 5717 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin başlığı “Teslim işlemlerinin ertelenmesi” şeklinde, birinci fıkrasında yer alan “icra müdürü” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğü” ve “icra ertelenir” ibaresi “teslim işlemleri ertelenir” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 49'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm
İstanbul

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

Abdullah Koç
Ağrı

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

49'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 49'uncu madde kabul edilmiştir.

50'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 50- 5717 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İcra ve İflâs Kanununun 341 inci maddesi hükümleri” İbaresini “5395 sayılı Kanunun 41/F maddesi hükmü” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 50'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm
İstanbul

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

Abdullah Koç
Ağrı

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

50'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

51'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 51- 5717 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3911) sayılı Kanun Teklifi'nin 51'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Züleyha Gülüm

Mehmet Ruştü Tiryaki

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

51'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 51'inci madde kabul edilmiştir.

52'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 52- 6/12/2018 tarihli ve 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “iki” ibaresi “beş şeklinde değiştirilmiştir.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Şimdi, burada, yine, abonelik sözleşmesi yapan şirketlerle ilgili bir özel hüküm, iki yıllık süre diğer alacaklar için bir yılken burada iki yıldır, şimdi onu beş yıla çıkarıyoruz yani bir icra dosyası beş yıl boyunca icrada bekleyecek. İşlem yapacaklarsa iki yılda yapsınlar, yapmazlarsa niye beş yıl yapıyoruz? Bu konuda da özellikle teklif sahipleri, neden iki yılı beş yıla çıkarıyorsunuz, neden dosyalar böyle sürüncemede kalsın, o konuda bir açıklama yaparlarsa memnun olurum. Ama bu eşitliğe de aykırı, çok da doğru bir hüküm değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Acar.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Burada iki yıl boyunca... Malumunuz, bu söz konusu kanun teklifi maddesi “MTS” diye kısalttığımız abonelik sözleşmelerinden kaynaklı takiplerle, küçük rakamlarla ilgili. Muhatabın eğer ödeme imkânı yoksa, haczedilecek bir malı yoksa iki yıl boyunca takip ediyorlar, sistemden görüyorlar şu anda MTS UYAP ortamında, üzerine kayıtlı bir malı mülkü, aracı var mı, varsa haciz yapıyorlar. Eğer böyle bir mal mülk yoksa sistemde en fazla iki yıl bekliyor şu günkü hüküm gereğince, iki yıl dolduktan sonra mecburen düşmüyor efendim. Sonraki aşama itibarıyla daireye gelmesi ve manuel sistemle devam etmesi gerekiyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Oradaki sistemden çıkması gerekiyor.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – MTS'den ayrılarak manuel sisteme yani icra dairesine gelmesi gerekiyor. Şimdi, özellikle buradaki abonelik sözleşmesi yapan kurumları biz sistemden takip ediyoruz, bir para pul girerse zaten haczedeceğiz ama girmeyince bizim manuel olarak daireye gelip buradan takip etmemiz hem bize yük hem size yük, icra dairelerine ciddi bir yük getirecek. O yüzden “Sistemden takip süremizi uzatır mısınız?” dediler, makul geldi.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Onların yararına kanun yapıyoruz, Türkiye Büyük Millet Meclisi şirketlere çalışıyor.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Vekilim yani evrak girecek ve bekleyecek, icra dairelerine de ciddi bir yük gelecek.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Vatandaşın da almasınlar, zaten vergiden düşüyorlar.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Abonelik sözleşmelerinden kaynaklı çok sayıda icra dosyası olunca ve icra dairelerine de bu yük binince takip açısından ve işlemler açısından bu manada bu sistemi getirmiştik ancak şimdi bu sistemde biriken ve iki yılı dolan bu dosyaların bu sistemden çıkarak manuel olarak da tekrar şu andaki icra dairelerine ciddi bir yük getireceğine dair dosya sayısı birikti. Şimdi, önemli olan, Merkezi Takip Sistemi içerisinde abonelik sözleşmesinden kaynaklanan bu işlemlerin devam etmesi lazım ki icra dairelerine bu olağanüstü yükler binmesin. Bizim esas amacımız bu abonelik sözleşmelerinden kaynaklı bu işlemlerde icra dairelerindeki yükü almaktır. Şimdi, bu iki yıllık sürede işlemler takip ediliyor, devam ediyor, para tahsilatları oluyor, kısmi olarak işlemler yapılıyor. Dolayısıyla bu beş yıllık süreyle beraber bu yükü biz icra dairelerinden almak istiyoruz ve bu sistemle devam edilmesini istiyoruz. Geliş amacına uygun bir düzenlemedir bu yani getirme amacımız zaten buydu MTS'yi ve iki yıllık süre sonucunda yük icra dairelerine gelmesin ve beş yıllık süre içerisinde bu devam etsin diye söylüyoruz. Beş yılın sonucunda büyük ihtimalle bu şirketler sistemden çıkacak ve manuel olarak da takip etmeyecekler yani nihai olarak bu şirketler de kendi varlık satışı gibi bir sistemle beraber kendi kodlarında kalacaktır ama bizim esas amacımız icra dairelerimizi korumak yani bu yükü onların üzerinden almaktır. Bana göre kuruluş ve başlangıçta getirdiğimiz gerekçeye uygun bir düzenleme olacaktır.

Arz ediyorum.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Abdullah Bey, hep öyle değil ki, o dosyalar milyonları bulacak zaten.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İki yıl kısa bir süreydi ama, onu da bilmek lazım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 52'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu aşamada bir madde ihdasına ilişkin bir önerge var.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekle olan (2/3911) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülay Samancı

Konya

“MADDE...- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan “alışılmışın dışında çevrenin yadırgayacağı şekilde konuşma ve organlarının hareketini kontrol zorluğu çekmek gibi engeli” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle hâkim ve savcılık adaylığına atanma şartlarında aranan “alışılmışın dışında çevrenin yadırgayacağı şekilde konuşma ve organlarının hareketini kontrol zorluğu çekmek gibi engeli” bulunmamak şartının aranmaması temin edilmektedir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Nasıl bir ilgisi var acaba yasayla?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Torbanın torbası olur mu arkadaşlar? Bu kadar ihtiyaç mı var?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, bir saniye, önergeyi müzakereye açalım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İlgisi ne? İçeriğinden bağımsız...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önergeyi bir müzakereye açalım arkadaşlar, önergeyi de belki tam dinlemediniz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Dinledik, çok iyi dinledik.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hangi yasa da değişiklik yapıyorsunuz?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Hâkimler ve Savcılar Yasası.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Burada Hâkimler ve Savcılar Yasası'na ilişkin bir teklif var mı? Ekleme yapabiliyor musunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi söz taleplerini alalım.

Maddenin müzakereye açılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Emre, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, bu teklifin içeriğiyle ilgili madde metnine baktığımızda onunla ilgili değerlendirmeden öte ben başka bir açıdan olayı ele almak istiyorum. Bakın, biz hep itiraz ediyoruz, hem buranın işleyişiyle ilgili hem genel yasa yapma tekniği açısından. Saat sabah onda başladık, şimdi saat bire geliyor, arada bir iki kere ara verdik ama yaklaşık -burası net yani biteceği kısmı da düşündüğümüzde- on üç saat fiilen çalışmış bir Komisyon, bu saate kadar. Dolayısıyla yani bugün şöyle düşünün: Türkiye'nin en önemli, Türkiye Büyük Millet Meclisinin en önemli komisyonlarından biri ve insanların konsantrasyonunun, dinginginin önemli olup verimini artırması gerektiren bir yer ve bu şekildeki bir çalışma usulü çok yanlış. Bugün dört saat aralıksız otobüs kullanan adamı bile bir süre dinlendiriyorlar yani burada yasa yapıyoruz Adalet Komisyonu olarak ve başından sonuna kadar konuşulanlara baktığımızda gerek Anayasa'ya aykırılık açısından gerekse de kanunların sistematiği açısından onlarca eksik hatayı konuştukça karşılıklı buluyoruz, görüyoruz.

Komisyonu gelen işler alt komisyona sevk edilmiyor, tebliğ tarihleri özellikle kısa tutulmaya devam ediyor yani bir hafta, on gün öncesinden bunlar planlanıp tebliğ edilebilir, on beş gün öncesinden tebliğ edilebilir; herkes dersine daha iyi çalışabilir, alt komisyona gider, uzmanlar davet edilir, daha iyisi yapılır.

Bakın, bu kanunun bütününe baktığımızda Cumhuriyet Halk Partisini kişisel olarak artı ya da eksi direkt ilgilendiren ne var? Yok. Bizim burada sabahtan beri itirazlarımız, arkadaşlarımızın fevranları ne için? Daha iyisi olsun diye. Yani kısa süre içerisinde bu kadar hatanın bulunduğu bir yerde bir de üstüne şöyle bir anlayış var: Şimdi, 7 kanunda değişiklik yapılıyordu ayrı, torba kanunun hani torbası deniyor ya, şimdi burada İcra ve İflas Kanunu'nda değişiklik yapıyoruz, Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik yapıyoruz, Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun'da değişiklik oluyor, kanun yapılıyor, Türk Medeni Kanunu'nda değişiklik yapıyoruz, Çocuk Koruma Kanunu'nda değişiklik yapıyoruz, Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun'da Değişiklik yapıyoruz, Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun'da değişiklik yapıyoruz, şimdi de son dakika değişikliğiyle Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda değişiklik yapıyoruz. Şimdi, bakın, bunlar hep ayrı ayrı kanunlar ve bunlar ayrı ayrı herkesin, her komisyon üyesinin detaylarıyla hem o kanunlara hem o çıkarılış şeylerine, işleyişe muhataplarıyla konuşarak danışarak çalışması, öyle gelmesi gereken bir şey.

Bu anlayış Türkiye Büyük Millet Meclisinde kaliteli yasa yapmanın önündeki en büyük engel. Bugün, inşallah bu son olur diyorum, bir daha böyle uzun süreli şey de olmaz.

Dediğim gibi, içeriğine baktığımızda yani engelin kaldırılması... Cumhuriyet Halk Partisinin engelliler açısından olumlu, pozitif bir düzenlemeye karşı çıkacak hâli yok ama mesele bu değil. Mesele şu: Hakim ve Savcılar Kanunu'nda yapılması gereken birçok değişiklik var belki yani bunları böyle ayrı ayrı, gece birde çıkartılan kanunların arasına serpiştirmenin hiçbir mantığı yok. Son söyleyeceğim bu.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Şimdi, aslında önerge dağıtıldı, bakın, şu, toplu hâlde...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Hiçbirimizde yok Başkanım...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Toplu hâlde, önünüzde aslında.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkanım, dağıtılmış olabilir, ben usule dair bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 4 sayfalık, takip edemediniz herhâlde.

Burada Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun özellikle engellilikle ilgili maddesinde, “Hakimlik ve savcılık görevlerini sürekli olarak yurdun her yerinde yapmasına engel olabilecek vücut ve akıl hastalığı...” aslında şeyi tarif ediyor. Yani ikinci cümlede engellileri “çevrenin yadırgayacağı” şeklinde falan tekrar eden bir cümle var, orada bazı hassasiyetler oluştu, engelli milletvekillerimizden gelen talepler oldu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Talep normal, oluşabilir ama bu şekilde getirmemek lazım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Usule ilişkin eleştirileriniz olabilir ama yani esasa ilişkin baktığımız zaman orada...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Esasa ilişkin daha derli toplu bir ifadeyle gelmeniz lazım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Tiryaki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İç Tüzük 35'inci madde, komisyonların yetkisi, toplantı yeri ve zamanı: “Komisyonlar, kendilerine havale edilen kanun tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul veya reddedebilirler; birbirleriyle ilgili gördüklerini birleştirerek görüşebilirler ve Türkiye Büyük Millet Meclisi binasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca kendilerine ayrılan salonlarda toplanırlar. Ancak, komisyonlar, kanun teklif edemezler, kendilerine havale edilenler dışında kalan işlerle uğraşamazlar, Başkanlık Divanının kararı olmaksızın Genel Kurulun toplantı saatlerinde görüşme yapamazlar ve kanun tekliflerini bölerek ayrı ayrı metinler hâlinde Genel Kurula sunamazlar.” İç Tüzük hükmü çok açık, komisyonlar kanun teklif edemezler, kendilerine havale edilenler dışında kalan işlerle uğraşamazlar. Bu bize havale edilmiş bir iş değil Sayın Başkan dolayısıyla bunun görüşülemeyeceğini düşünüyorum. Bakın, eğer Genel Kurulda olsaydı nasıl işleyecekti bu iş? Bütün grupları davet edecekti Başkan veya Başkan vekili, bütün grupların onayını alırsa eğer gündemine alacaktı. Bunu bile işletmediniz yani en azından, diyelim ki teklif sahiplerinin gerçekten gerekli gördükleri böyle bir hüküm olabilir. Ne yapması gerekirdi? Nezaketen de demiyorum sadece, sorması gerekirdi, diğer grupların onayını alması gerekirdi. Usulde paralellik gereği, eğer bütün gruplar onay vermiş olsaydı gündeme alınıp görüşülebilirdi. O yüzden, arkadaşlarımızın bu teklifi geri çekmesini ama eğer kararlı iseler Genel Kurula ek bir teklif olarak getirip diğer grupların onayını alıp diğer grupların ortak teklifi olarak sunmaları gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü içeriği genel olarak tartışılabilir bir şey değil yani hani içeriğinden bağımsız olarak söylüyorum. O yüzden, açıkça İç Tüzük'ün 35'inci maddesine, Türkiye

Büyük Millet Meclisinin iç işleyişine ve teamüllerine aykırı olan bu uygulamadan vazgeçilmesi gerekir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kayda geçmesi için... Şimdi, saat 00.52 ve önümüzde yeni bir madde ihdasıyla ilgili bir önerge var. İçeriğine hiçbir şey söylemiyorum, o ayrı, tartışılabilir. Adalet Bakanlığından, Hâkim ve Savcılar Kurulundan görüş alınması gerekiyor, o da ayrı, o konuya girmeden şunu söyleyeceğim: Demin sayın milletvekilinin dediği gibi, bir kere bu İç Tüzük'ün 35'inci maddesine aykırı. İkincisi: Velez ki farklı düşünüyorsunuz, Komisyon üyelerine kanun teklifleri, değişiklikler ne zaman gönderilir? Toplantıdan kırk sekiz saat önce ki Komisyon üyeleri otursun incelesin, araştırsın, konuşulsun. Bu en erken ne zaman geldi? Bugün saat 10.00'da, sabah toplantı başladığında. Bu oradaki o İç Tüzük hükmüne de aykırı. Bu konuda yapılacak değişiklik eğer gerçekten gerekliyse ve burada Hâkim ve Savcılar Kurulu uygun görürse, Adalet Bakanlığı uygun görürse Genel Kurulda gruplar anlaşarak çıkartabilir. Bu saatte bu tartışmaya yer vermeden bunun çekilmesi gerektiğini düşünüyoruz çünkü biz sabah ondan beri birçok maddeyi tartışıyoruz, yine bir torba kanun, yine Anayasa'ya aykırı, kanun yapma tekniğine aykırı bir kanun teklifi ama gecenin birinde de bunun olmaması gerekiyor. Yani biz pek çok maddede söz almayarak Komisyonun çalışmasının hızlanmasını da sağladığımız, Komisyonu engellemediğimiz hâlde gecenin birinde böyle bir teklifin getirilmesi yasama tekniğine aykırı olduğu gibi aynı zamanda etik de değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bütünün sakatlar Sayın Başkan, bir de yasanın tümünü sakatlayacaktır.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, biz, başından beri “nitelikli yasa” diyoruz, torba yasaya “hayır” diyoruz. Siz, torbanın torbasını getiriyorsunuz, gece yarısı kanun teklifleriyle burada bizi zor durumda bırakıyorsunuz. Yahu arkadaşlar, şu anda MHP Grubu yok, İYİ Parti Grubu da yok, şu anda HDP'nin de eksikliği var, bizim de arkadaşlarımızdan olmayanlar var, sizde de eksikler var ve bu değişikliklerle ilgili bize vermiş olduğunuz, 4 sayfa vermişsiniz... Bu neydi? Kanun teklifinin içinde 2 nokta vardı, bir icra iflaslar, bir de çocuk teslimi vardı. Biz oraya odaklanmışken yani o konuda çalışma içerisindeyken... Yapmayın, eylemeyin ya! Torbanın torbası, gece yarısı kanunlarıyla bizi niteliksiz bir yasama işinin içine alet etmeyin. Böyle şey olmaz ya, böyle şey olabilir mi? 35'inci madde açık, 36'ncı maddede bekleme süreleri var, bu da açık. Yani siz diyorsunuz ki bize “Biz istediğimizi getiririz, istediğimiz zaman istediğimizi yaparız.” Getirilen bütün maddelerin çok önemi vardı ya... Yapmayın, eylemeyin! Hâkimlerle ilgili getirilen bu şey belki çok önemli, önemli bir talep olabilir ama buradaki HSK'nin yetkilileri var mı, nerede? Yok, yok. Olmayan kişiler... Bu işle ilgili olanlar yok ama siz gece yarısı getiriyorsunuz. Bizim de fiilen haberimizin olmadığı tepkilerimizden belli; biraz önce karşımdaki AK PARTİ'li milletvekili arkadaş da “Bana gelmedi.” diyor, bize de gelmedi diyoruz, farkında değiliz. Ondan sonra, bu imzacı arkadaşların emeklerine yazık ya...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yok, herkesin önünde var.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – ...54 madde hazırlamışlar, emeklerine yazık ya! Emeklerine yazık ya! Onlara bari saygı duyun da bunu çekin, daha sonraki yargı reformunda getirin.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ya da Genel Kurula getirin. Getirin 35 ve 36’ya...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Genel Kurula getirin.

Yazık, yazık, ne diyelim, yazık!

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bir defa ben hâkimlikle alakalı o hükmün gerçekten değişmesi gerektiğine inanıyorum, onu da söyleyeyim ama böyle çalakalem bir ifadeyle değil, sadece o metni oradan çıkarmakla hallolacak bir konu olmadığını düşünüyorum. Bazı engelli sayılan insanların hâkimlik mesleğini yapabileceğini düşünenlerdenim, orada bir revizyon, bir değişiklik gerektiğini hatta ifade tarzı itibarıyla aşağılayıcı bir ifadenin de olduğunu düşünüyorum ama hâkimlik ve savcılık mesleğiyle ilgili değişecek çok fazla ifade varken böyle çalakalem bir şekilde... Ki bu tarzda getirilmesinin, ifade biçimi itibarıyla sadece böyle getirilmesinin de doğru olduğuna inanmıyorum. Bu hâliyle beraber hâkimlik mesleğini yapamayacak insanlara da kapı açabilir bu ifade. Alelacele, çalakalem bir teklif getiriyorsunuz. Biz engellilerin yaşamın içerisine daha fazla girmesine taraf olan bir partiyiz, pozitif ayrımcılığın gerekli olduğuna da inanan bir partiyiz ve şimdi söyledim, hâkimlik mesleğiyle ilgili bu kadar katı kurallar yerine, bu mesleği gerçekten beyniyle ve fiziksel aktivitesiyle yapabilecek derecede engelli insanların yapması gerektiğine de taraftar olabilecek bir partiyiz ama bu, çalakalem bir kanun teklifi, bu hâliyle gelmemesi gerekir.

Siz bize saygı duymayı becerir misiniz arkadaşlar? Bakın, bizim size saygımız azalmasın. Ben burada şu ifadeyi de kullanabilirim, kullanmak istemiyorum: Elinize kim tutuşturdu bunu bu saatte? Siz İç Tüzük’ün 35’inci maddesini bilmeyen insanlar değilsiniz. Biz burada sabahtan beri hukuksuzluğu tartıştık, geneli üzerinde olan konuşmalarımızda ülkedeki hukuksuzluğu tartıştık; Komisyon üyelerinin hukukuna saygı duymayı beceremezseniz biz de size saygı duymayız. Saatlerce mesai verdik burada, bu mesainin içerisinde bu teklifin iyileştirilmesi için beynimizi koyduk, entelektüel birikimimizi koyduk, mesleğimizin bize kazandırdıklarını koyduk, sosyolojik ihtiyaçları koyduk; bunların hiçbirini kayda değer bulmadınız ki bunların tamamı getirdiğiniz teklifle alakalıydı, tamamı teklif üzerinde tartışmaydı ve önergeydi, tamamını parmak hesabıyla reddettiniz. Şimdi, bu kanunla 35’e göre hiçbir ilgisi olmayacak bir kanun teklifini gece yarısı önümüze getiriyorsunuz, sürelere uymuyorsunuz, bizim hukukumuzu ihlal ediyorsunuz. Bizim hukukumuzu ihlal ederseniz size saygımız azalır. Ben şimdi o teklifin altına imza atan arkadaşları ayıplarım bu saatten sonra. Ayıplanmak istemiyorsanız lütfen bu teklifi geri çekin, geri çekin; böyle bir şeye bu Komisyonu alet edemezsiniz, böyle bir çalışma biçimini bize dayatamazsınız. Bu kadar hukukçunun olduğu yerde hukuk bilmiyormuş gibi getiremezsiniz kardeşim. İç Tüzük’ü okuyun, oradaki şeylere riayet edin, Genel Kurula getirmek istiyorsanız oraya getirin, orada konuşuruz, orada tartışırız. Saygı duyun bize, gecenin bu saatinde bize bu haksızlığı yapamazsınız.

Teşekkür ederim.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi bir şey söyleyeyim...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, ben bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Tiryaki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Şimdi, Sayın Başkan, eğer bunun sınırı yoksa...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Her şeyi getirebilirsiniz anlamına gelir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – ...görüştüğümüz yasa teklifiyle hiçbir ilgisi olmayan

yasa önerebiliyorsak, yasa değişikliği önerebiliyorsak biz burada sonsuz sayıda yasayla ilgili sonsuz teklifte bulunabilir miyiz, bulunabilir miyiz Sayın Başkan? Yani bulunabilir miyiz? Siz bunu yaparak aynı zamanda gelecekte bambaşka şeylerin önünü açmış olacaksınız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Altında imzası olan arkadaşlar hukuk biliyorlarsa bunu geri çeksinler.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Biz görüştüğümüz teklifle hiç ilgisi olmayan yüzlerce yasa değişikliği önergesi sunup, bunların dağıtılmasını sağlayıp Komisyon çalışmalarını sırasında her konuyla ilgili konuşma yaparız Sayın Başkan.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Emre...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, bakın, böyle yaparsanız karşılıklı iyi niyet ortadan kalkar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kaybedeceğiz saygıyı.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Burada bu kadar insan bunun yanlış olduğunu söylüyor yani muhalefette bulunan. Şimdi, sonuçta eğer biz çıkarsak salonda salt çoğunluk da kalmıyor, diğer 2 maddeyi de oylayamıyorsunuz. Yani biz şimdi böyle 5 kişi buradan çıksak, bu gidiyor, pazartesi, salıya ancak toplarsınız çünkü diğer arkadaşlarınız da yok, sayınız yok, saydım sizi. Eğer geri çekmezseniz bunun yanlışlığı falan değil, yanlış bir usul geliştirmenize müsaade etmemek adına biz çıkacağız, siz de karar alamayacaksınız, toplantı kesilecek yani size onu söyleyeyim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Biz bitirelim, ondan sonra istediğinizi söyleyin.

Söz istiyorum ben.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Arkadaşlar, bakın, şu anda, bu salonda iyi niyete dayalı işler yapıyoruz, samimiyete dayalı işler yapıyoruz ve güvene dayalı işler yapıyoruz. Siz bu iyi niyetin ötesinde iş yapmaya kalkarsanız bu salondaki meşruluğu tartışırız, yapmayın. Bakın, şu anda, meşruluğu tartışılır başka bir zeminin içerisinde iyi niyet, güvenle beraber birbirimizi tolere ediyoruz. Müsaade edin, biz bu meşruluğu tartışmayalım, siz de bunu geri çekin.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bir de bana söz verebilir misiniz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar, “Değişiklik önermeleri” başlıklı İç Tüzük 87: “Görüşülmekte olan teklife konu kanunun, komisyon metninde bulunmayan, ancak teklif ile çok yakın ilgisi bulunan bir maddesinin değiştirilmesini isteyen...”

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ne ilgisi var ya, ne ilgisi var bu kanunla?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Aynı şeyi söylüyoruz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Destekleyeceğim sizi, bitirmedim ki.

“... değiştirilmesini isteyen ve komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önermeler üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açılır.” Burada bir bağlantı yok. Aşağıda mutabakat olsa bile biz İç Tüzük’ü ihlal etmiş olacağız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii, ben de onu söylüyorum.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Dolayısıyla bütün gruplar bir araya gelse bile yukarıda yani Komisyonunda en azından bir iz önergesi dediğimiz ya da bir irtibatlı madde olması lazım. Dolayısıyla burada Komisyon çalışmalarına geldiğimizde de HSK kanunu ile ilgili görüşmüş olduğumuz kanun

arasında bir irtibat yok. Dolayısıyla bu İç Tüzük'e aykırı önergeyi değerlendirmemiz lazım Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, şimdi, değerli arkadaşlar, madde ihdasına ilişkin önerge, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'ndaki değişiklik önergesi. Tabii, esasa ilişkin hiçbirimizin bir itirazı söz konusu değil. Burada o zaman esasa ilişkin bir itirazımız yoksa, usule ilişkin bir itiraz söz konusu ve burada mutabakat noktasında gruplar ısrar ediyorsa onu Genel Kurula bırakalım o zaman. Esasa ilişkin bir itiraz yok, belki daha da güzelleştirilebilir.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Daha da güzelleştirilebilir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – O zaman Genel Kurula bırakalım, Genel Kurulda gruplar anlaşsın.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Burada dilek, temenni olarak getirin ki aşağıda sebep olsun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Gelecek hafta bu konuda daha güzel bir şey yapılsın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ama metin kötü, dil kötü.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Yani bu maddenin düzeltilmesi yönünde bütün buradaki arkadaşlarımız görüşlerini beyan ettiler. Bu görüşler ışığında elbette ki Genel Kurulda gruplar da bir mutabakata varacaktır.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, içerik olarak karşı çıkılmadığını deklare edelim de yarın farklı bir haber çıkmasın.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Yok, içerikte şey yok. Yani doğrusunu yapalım, böyle daha iyi, yanlış içtihat yapacağız yani.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, muhalefetle, Cumhuriyet Halk Partisiyle biz de aynı şeyi söyledik, içerik değil bizim tartıştığımız.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – İçerikle alakalı herhangi bir itiraz söz konusu değil, zaten tutanaklara beyanlarımız geçti. Usulle ilgili eksikliği dile getirdiniz. Bunu Genel Kurul aşamasına bırakalım. Genel Kurulda partiler mutabık kaldığında bu belki daha da iyileştirilerek yasalastırılabilir.

Ben teşekkür ediyorum.

O zaman, Gülay Hanım, önergenizi geri çektiğinizi ifade ediyorsunuz.

Buyurun.

GÜLAY SAMANCI (Konya) – O zaman ben de Genel Kurulda değerlendirilmek üzere önergemi geri çekiyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

53'üncü maddeyi okutuyorum:

Madde 53- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

54'üncü maddeyi okutuyorum:

Madde 54- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylamadan önce redaksiyon yetkisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel Kurulda temsil için özel sözcüler olarak Sayın Abdullah Güler, Sayın Mustafa Arslan, Sayın

Orhan Kırçalı, Sayın Oğuzhan Kaya, Sayın Muhammed Fatih Toprak'ın belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhini pazartesi öğlen saat 12.00'ye kadar...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Çok erken Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Rapor hazırlayacağımız için, baskıya girecek çünkü.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Zaten salı uluslararası sözleşmeler var, muhtemelen -Ramazan Bey benden daha iyi bilir- çarşambadan önce görüşülme olasılığı yok.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi, salı grup önerisiyle gündeme alınacağı için sıra sayısını alması gerekiyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ama çarşambadan önce biraz zor görünüyor çünkü o günkü Genel Kurul böyle. Pazartesi akşam saati olursa...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – 48 saat geçecek diye bekletiyorlar, grup önerisi verilecek.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Pazartesi saat 14.00 diyelim o zaman.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Beş diyelim, beş Sayın Başkanım üç saat...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Aşağı gönderemeyiz.

Mehmet Bey, zaten iki esas konu var yani iki konu var zaten.

Pazartesi saat 13.00 en geç saatimiz. 13.00'e kadar...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Başkan önce 14.00 dedi.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Geri aldık çünkü yetişmeyeceği...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ya, Ramazan Bey, çarşambadan önce gelme olasılığı var mı?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – 13.00.

Kanunun tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çok teşekkür ediyoruz arkadaşlar, sizleri yorduk.

Mustafa Bey, herhâlde siz bir söz istediniz ama...

Teklif sahibi teşekkür edecek.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Ben de katkı veren arkadaşlara çok teşekkür ediyorum, güzel bir çalışma oldu.

Teklifimiz hepimiz için hayırlı olsun.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkürler.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.06